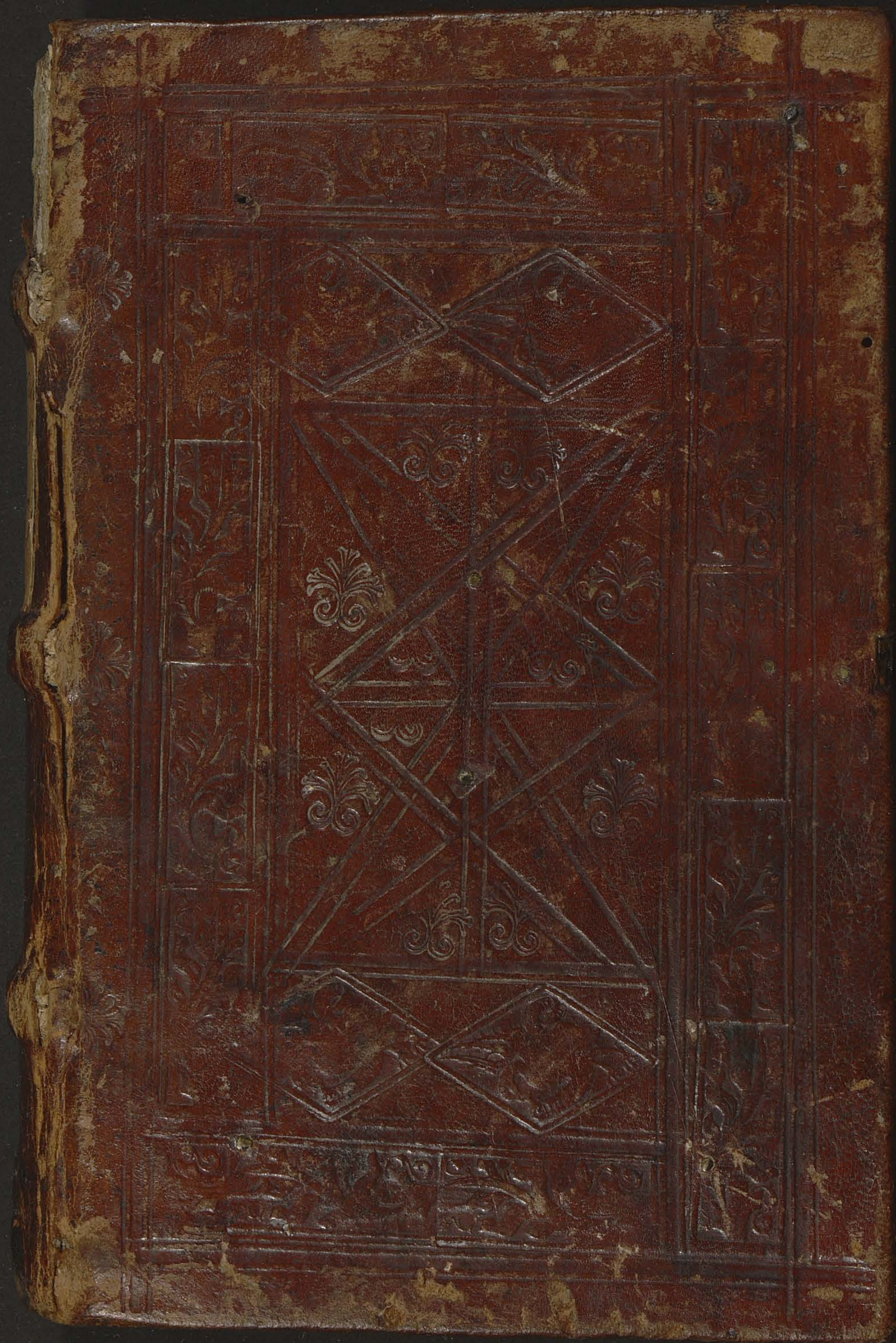

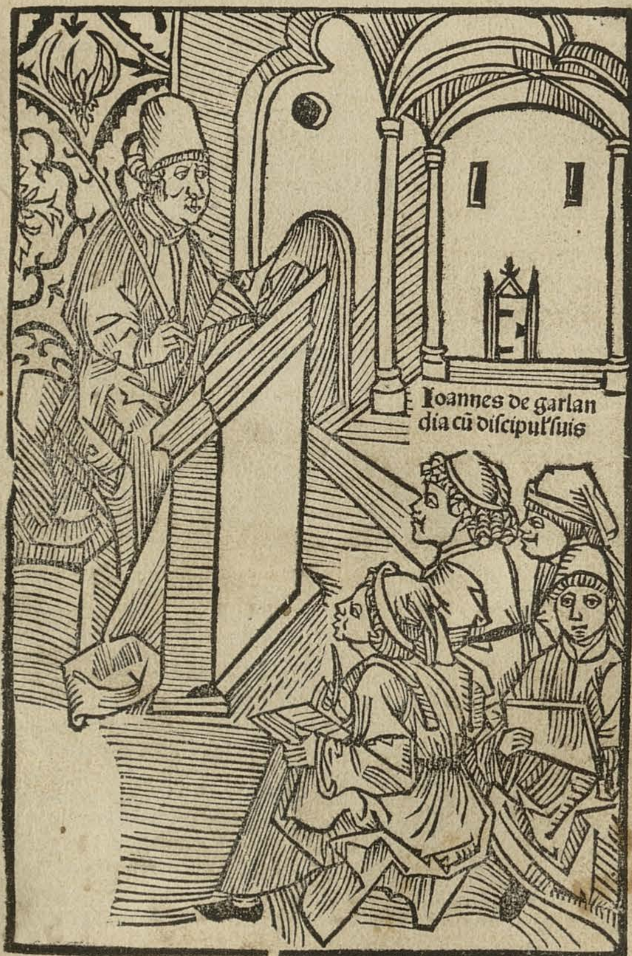
Deus [illegible]

Sanctus

Joannis de Garlandia Aequivocorum et Synonima
Composita Verborum Joannis Sintheim

Synonoma magistri Joānis de garlādia

Joannes de garlandia

Enite filie syon audite me.timorẽ dñi docebo vos. Ista ꝓpositio est ipsius psalmiste in psalmo.xxxiij. videlꝫ in illo. Benedicã dñm in omni tempore. In ista ꝓpositione quinqꝫ sunt aduertenda Primo theologice exponendo. et grãmatice sciẽtie applicando. Secũdo dignitatem eiusdẽ inferendo Tercio ꝯclusiones ꝯcludendo. Quarto causas eiusdem ostendendo. Quinto dubia exponendo. Primo igiť expositio illa sic exponiť ꝑ psalmistam sic dicentẽ. O filie syon venite ⁊ audite me docebo vos.id est instruaꝫ vos timorem dñi.id est viam salutiferam perueniendi ad regnũ celorũ. Unde timor est quedam virtus sine qua omnes virtutes tepescunt ⁊ vilescunt.sicut sunt fides spes ⁊ charitas. Sed predicta propositio ad ipsam grãmaticam potest sic applicari. O filie syon id est o studentes siue grãmaticam scire volentes. Uenite audite me.ego docebo vos timorem domini.id est bona documenta et regulas scientie grãmatice.que se habet vt domina respectu aliarum scientiarum.vt postea patebit. Ex illis eñ dictis inferũtur due dignitates scientie grãmatice. Quarũ prima est flagrans desiderabilitas. Secũda est rutilans vtilitas. Prima tangitur cuꝫ diciť filie syon ⁊c. Secũda tangiť ibi. Timorem dñi docebo vos. Prima sic declaratur.nã illud est desiderabile ⁊ delectabile quod hominẽ diuitẽ facit ⁊ cũctis reddit amabilem.grãmatica est huiusmodi.ergo ⁊c. Maior est manifesta.q2 circa ista omnis humana actio versatur. Sed minor probať per Senecã qui dicit. Uir speculatiuus est quasi deꝰ in humano corpore hospitatus. Sꝫ secũdum membrum declaratur sic. Illa scientia est maxime vtilis que reddit hominẽ litteratum.sed grãmatica est huiusmodi. ergo ⁊c. Maior patꝫ ex primo politicorum.vbi dicitur ꝙ homo sciens ⁊ litteratus naturaliter est aliorum dominus et magister. Minor patet per Isidorum qui sic dicit. Rhetorica facit hominẽ lepidum.logica vero discretum. Sola autem grãmatica litteratũ. Et hoc sic declaratur. Illa sciẽtia est vtilis ad litteraturam que facit hominẽ copiose loqui.sed grãmatica est huiusmodi.ergo ⁊c. Maior patꝫ.q2 oĩes alie scientie ꝯsistunt in loquela grãmatice. Minor patꝫ per Alanũ dicentẽ. Infantes docet ipsa loqui linguasqꝫ ligatas Soluit ⁊ ad ꝓpriam deducit verba monetam ¶ Ex istis premissis inferuntur due ꝯclusiones Quarũ prima est ista.ꝙ grãmatice diligenter ⁊ feruide sit insistendũ. Et hoc declaratur sic. Illi scientie maxime est insistenduꝫ que est fundamentũ omniũ aliarũ scientiarũ.sed grãmatica est huiusmodi.ergo ⁊c. Maior patet quia nunqꝫ erit bonũ edificium sine stabili fundamento. Sꝫ minor patꝫ per Isidorũ qui sic describit ipsam grãmaticã. Grãmatica est scientia docens modũ loquendi nutrix antiquissima.lingue balbuciẽtis purgatrix prudentissima.sine qua nihil vel paruꝫ addiscitur. Est eñ logice ministra.rethorice magistra.theologie interpres.medicine refugium.necnõ totius quadruuij laudabile fundamentum. Idem attestaťetiam Boetiꝰ de disciplina scolariũ dicens. Grãmatice fructuositas nullatenus est obmittẽda. Ideo pꝫ ꝙ ex grãmatica sumitur fundamentum omniũ aliarũ scientia

Synonoma

rum. ¶ Secūda conclusio est ꝙ spēaliter synonomoꝝ notitie est insistenduꝫ hec sic declaratur. Illi scientie maxime est insistenduꝫ qua intellectus noster actuat̄ ꝛ abilitat̄. sed synonomoꝝ notitia est huiusmodi. ergo ꝛc. Maioꝛ est nota per Senecā sic dicentē. Vita humana sine litteratura est quasi moꝛs. et vim hominis sepultura. Hoc etiam patet per Boetium de ꝯsolatione phīe. vbi dicit Ignoꝛantia inest bestijs a natura. sed soli homini inest a vicio. ergo homo ignarus est viciosus ꝛ bestialis. ¶ Sciendū vlterius ꝙ grāmatica est duplex. scꝫ positiua ꝛ regularis. Unde grāmatica regularis q̄ alio nomine dicit̄ speculatiua) non potest haberi sine phisica ꝛ logica. ꝛ de illa nihil est ad ꝓpositum. Sed positiua grāmatica est fundamentū omniuꝫ aliarū scientiarū. quod patet ex virtute vocabuli. Nam positiua dicit̄ a pono is ere. qꝛ ponit fundamentū in omnib; scientijs. ¶ Notandū ꝯsequenter ꝙ circa initium huius libri possunt illa inquiri que etiā inquirūtur circa initiū alioꝝ libroꝝ. Et patent in his metris. Si bene vis scire librum prius ista require. Utilitas. titulus. intentio. parsq; sophie. Quattuoꝛ ꝛ causas rem totā ꝑficientes. Cum igit̄ ꝑ Platonē in thimeo nihil sit oꝛtum sub sole cuius cause legittime non ꝓcessissent. tūc primo videndū est de causis huius libri. quarū quattuoꝛ sunt. scilꝫ materialis. foꝛmalis. finalis. ꝛ efficiens. Causa materialis ꝛ subiectū coincidūt. Unde subiectū huius libri est dictionū synonomoꝝ breuis compilatio. Ubi sciendū ꝙ synonomū dicit̄ a syn qḋ est con. ꝛ onoma grece quod est nomen latine. Inde synonomuꝫ dicitur quasi consignificatio nominū. Sed causa efficiens est duplex. scꝫ principalis et minus principalis. Principalis est ipse intellectus. qui principaliter efficit scientiam. Sed minus principalis dicit̄ fuisse magister Johannes de garlandia. qui hūc librum composuit. Causa foꝛmalis est duplex. scꝫ foꝛma tractatus. ꝛ foꝛma tractandi. Foꝛma tractatus consistit in diuisione huius libri. Sed foꝛma tractandi est qua presens liber oꝛdinatur s̄m oꝛdinem alphabeti. Nam primo oꝛdinatur de synonomis incipientib; ab a. secundo ab incipientib; a b. ꝛ sic de singulis. Sed causa finalis ꝛ vtilitas huius libri coincidūt. ¶ Pro quo sciendum ꝙ iste liber est vtilis ad quattuoꝛ Primo ad intellectū vocabuloꝝ plenarie obtinendū. Quod patꝫ p̄mo elēchoꝝ. qꝛ virtutes vocabuloꝝ ignoꝛātes de facili paralogisant̄. id est decipiūtur. Secūdo est vtilis ad veram dictaminis artem. vn̄ quicunq; habuerit scientiā huius libri faciliter ꝛ oꝛnate potest dictare. Tercio est vtilis ad latinitatem copiose fingendam. ꝛ hoc patꝫ in principio huius libri. Quarto est vtilis ad metrificandū. quia necessariū est scire synonoma in compositione metroꝝ. Item diceres. Cui parti phīe suboꝛdinatur scientia ꝑsentis libri Unde sciendū ꝙ phīa est triplex. scꝫ naturalis. moꝛalis. ꝛ sermocinalis. Dicit̄ ergo ꝙ scientia huius libri suboꝛdinatur phīe sermocinali. Sed intentio huius libri est tractare de synonomis. Sed titulus huius libri est Incipiūt synonoma magistri Johannis de garlandia

O mare ne videar latices deferre camino
Igniculum densis vel frondes addere siluis

Joãnis de garlãdia

Hospitibusq; pira calabris dare vina lieo
Aut cereri fruges. apib9 mel. vel tima pratis
Poma vel autũno. vel mollia thura sabeo
Nil veterum certis curo superaddere dictis

¶ Sicut tactum est in prologo q forma tractatus ꝯsistit in diuisione libri. Diuiditur ergo iste liber in duas partes. scz in partem prohemialē ꝛ executiuam. Pars executiua ibi (Plurib9 officijs ꝛc.) Pars ꝓhemialis diuiditur in tres partes. quia docet Tullius in sua rhetorica. q quilibet autor in ꝓhemio debet facere tria. scz reddere auditores attentos. beniuolos ꝛ dociles. Et sm hoc pars ꝓhemialis istius libri diuiditur in tres partes. Primo autor premittit intentũ suũ. scz reddere auditores attentos. Secundo ostendit libri sui vtilitatē reddēdo eos beniuolos. Tercio ostendit libꝝ suũ esse legendũ reddendo eos dociles. Secũda ibi (Si quis habũdare cupiat) Tercia ibi (Sub multis vnaz rem ꝛc.) Prima adhuc in duas. Primo ostendit intentũ suum negatiue. Secũdo facit hoc idē affirmatiue. Secũda ibi. (Sed dare lac pueris) ¶ Notandũ q sententia littere talis est. Ego magister Ioannes in isto libro nihil volo supaddere certis dictis antiquorum ne ociose ꝛ inuanũ laborem. quia sicut in mari sunt aque habundantes sic etiã in dictis antiquoꝝ sunt oĩa habũdãter scripta. q2 illa sunt tam lata ꝛ profunda ꝛ ꝯpleta q illis non potest fieri additio. Et tunc subdit plures similitudines dicens. q ego nihil volo supaddere dictis antiquorum ne videar inutiliter laborare ad modum illius qui portaret igniculuz ad caminũ. et apportaret frondes densis siluis ꝛ pira hospitib9 calabris nec non vina lieo. ꝛ poma autũno. ꝛ thyma seu flores ipi prato. ꝛ mel ipsis apibus. ꝛ mollia thura ipsi sabeo. ¶ Sciendũ circa expositionem vocabuloꝝ. Mare dicit̃ quasi mouere. quia mare est in ꝯtinuo motu ꝛ fluxu. Etiã dicitur quasi mater aquaꝝ retro eũtium. Etiam dicitur quasi amarũ. quasi est est aqua amara ꝛ salsa. Et loquitur hic autor metaphorice. quia ꝯparat dicta antiquorũ ipsi mari. et merito. quia mare habet quasdaz ꝓprietates in se. Primo q2 est latum sic q non potest pertransiri. sic etiam dicta antiquoruz sunt tam lata ꝛ profunda. quia nullus potest ea pertingere. Secũdo mare est humidũ. mõ humidũ hz fecũdare ꝛ nutrire, vt dt ꝯmentator secũdo de aĩa. Oĩne humidũ hz nutrire ꝛ alere. Sic dicta antiquoꝝ rigãt ꝛ fecundant nostrũ intellectũ. Et ĝ dt q̇dam poeta. Discere fit charũ q̃uis ṗmo sit amaꝝ. Itē littera dt videar ꝛ est passiuuz huius ꝟbi video. Inde viso as are frequentatiuũ. Iñ visito as are aliud frequẽtatiuũ. Etiã a ꝟbo video es ere venit viso is ere ꝟbũ desideratiuũ. Itē littera dt igniculũ. ꝛ est diminutiuũ huius noĩs ignis. Iñ hic ꝛ hec segnis ꝛ hoc ne. i. piger. q̃si sine igne. Iñ segnicies ei. i. pigricies. Itē littera dt densis. Unde denso as are. i. spissare. Inde densus a um. i. spissus. Sed denseo es ere. i. densum esse. Itē lr̃a dt calabris. Unde calabria dr esse terra fertilis ꝛ fructuosa. Inde calaber. ꝛ est aliq̇s de tali terra. Item pir grece idē est qđ ignis latine. Inde pira re. et

Synonoma

est ꝯgeries lignorũ. Sed pirus est arbor q̃dam et pirum est fructus illi⁹ arboris. Inde piretum et est locus vbi crescũt pira ¶ Item nota ꝙ lieus dr̃ esse deus vini et p̃t capi ꝓ vino. Item thymũ idē est qđ trifoliũ. ⁊ ꝯmuniter capit̃ ꝓ flore. Item sylon grece est lignũ latine Inde silua. q: ibi est multitudo lignoꝝ. Inde siluestris ⁊ est aliquis habitans in siluis. Melos grece est dulcis latine. Inde venit mel. etiã inde dr̃ mellariuꝫ. ⁊ est vas in quo seruat̃ mel. Inde medo onis. ⁊ est potio mixta cũ melle. Ceres est dea frugũ. Inde cereuisia. quasi cereris vis in aqua. Apis dr̃ ab a quod est sine. ⁊ pes pedis ꝑ ꝯtrariũ. q: multos habꝫ pedes. Autũnus dr̃ a tempestate. q: in autũno est tempestas pluuie. Thus dr̃ a theos grece quod est deus latine. q: thus pertinet ad seruiciũ dei. Saba grece est veneratio latine. vel apud grecos tm̃ valet sicut septem. Inde sabbatũ. i. septima dies. Et a saba venit sabeus et est aliq̃s de tali regione. Curo as are tria significat. Uno mõ est ideꝫ quod pasco. vt ille curat me. i. pascit me. Secũdo est idem qđ sanare. Unde legit̃ de sancta Cecilia Quis es tu qui venisti ad me curare vulnera mea id est sanare. Tercio est idem qđ desiderare. Et eius ꝯposita patent in his metris. Unde cũ pasco curo. sed cum desidero curo. Cum medeor curo. sic hec tria significabit Fruges venit ab illo verbo fruor. ⁊ sunt segetes quibꝫ nos fruimur ⁊ vtimur. Inde frugi nomē indeclinabile oĩs generis. i. vtilis. Inde frugifer a um. i. gerens fruges

Sed dare lac pueris propono parua pusillis
Quos solum ditant materne munera lingue
Sermones tribuo pueris elementa latini
Quorum multiplicem lector preconcipe fructum

¶ In ista ꝑte autor ponit intentũ suũ affirmatiue. Et sentētia litteralis est Ex quo negaui nihil velle suꝑaddere dictis antiquoꝝ. quereret ergo aliquis quid velim ꝑagere. Respondeo ꝙ ego volo dare facilia documenta ipsis pueris qui sciũt loqui maternã linguã. ꝓbendo eis vocabula latini sermonis. Et subiũgit. O tu lector ꝑconcipe multiplicē fructũ in hoc libro. ¶ Pro quo sciendũ ꝙ autor ostendit hic ꝓficuitatē huius libri. q: libellus iste est ꝓpter habũdantiã latini sermõis. Et maxime spectat ad mediocres qui nõ sunt omnino ignari. Item autor loquitur hic metaphorice. eo ꝙ dr̃ (Propono dare lac pueris) et ꝯparat hic doctrinã suã lacti. Unde lac habet quasdam ꝓprietates. Primo lac est dulce gustu. sic documenta ista sunt dulcia intellectui. Secũdo lac est albũ ⁊ albedo est color nobilis. sic etiã documenta istius libri sunt nobilia ¶ Circa vocabula nota. Pusillus est diminutiuũ huius noĩs pusio qđ est idē qđ puer. Inde pubeo es ere. ⁊ pubescere. i. barbescere. Inde puppa pe nomē substantiuũ. et est imago cũ qua iuuencule solent ludere in modũ filioꝝ vel filiaꝝ. Itē a noĩe lac venit lacteo es ere. i. nutrire vel lac sugere. sꝫ lacto as are ꝑcat puero lac ꝑbere. vñ Grecista Lacteo lac sugo. lacto lac ꝑbeo nato. Inde collactenus Et collactanei sunt

Joannis de garlandia

pueri de eodē lacte nutriti Mun⁹ venit a ꝟbo munero as are. ⁊ munus idem est qd̄ donū Inde munifer. i. munus faciens. Inde etiā municeps q̄si munus capiens Lingua dr̄ a ꝟbo lingo is ere. vel a ligo as are Et dr̄ lingua quasi ligans ꝟba. Inde linguatus. ⁊ dr̄ aliq̄s habens magnaʒ linguā Inde linguax. i. loquax qui sēp mouet linguam Itē lr̄a dt (sermonis) Et venit sermo a ꝟbo sero is ere. qr̄ serit vtilitatē mentib⁹ audientib⁹. Iñ sermūculus .paruus sermo. Inde sermocinor aris deponentale. i. sermonē facere Tribuo idem est qd̄ dono. Inde tributū. ⁊ est questus vel census dñoꝝ. Iñ tribunus. i. iudex seu p̄fectus. Inde tribunal. i. sedes iudicialis Et tribuo est ꝟbum actiuū cū suis ꝯpositis. vt sunt distribuo. retribuo. contribuo Multiplex dr̄ q̄si multas plicas habens. Sed precipere dr̄ a pre ⁊ concipio qd̄ vlterius ꝯponit̄ a con ⁊ capio mutando a in i

Si quis habūdare cupit in sermone latino
Atq̧ reseruare que mens cito lubrica fundit
Eligat ex multis hic mu-tatoria vocum

¶ Hic autor ponit vtilitatem sui libri reddens auditores beniuolos ⁊ attentos. Et diuiditur in duo. quia primo ostendit vtilitatem huius libri. Secundo ponit ordinem procedendi in hoc libro. Secunda ibi (Et diuersimode. Unde sententia huius textus talis est. Quicūq̧ vult habūdare in sermone latino ⁊ vult retinere in memoria sua que cito recidunt a memoria. ille debet eligere in hoc libro diuersitateʒ dictionum vnam rem significantium. ¶ Circa vocabula notandū ꝙ littera lubrica. Unde papias exponit hoc verbum lubricum dicens. ꝙ lubricus a um est nomen adiectiuū et significat tria. Primo idem est vanus. et sic canitur de sancto iohanne in sequētia. Ne quid deuium vel lubricum deus in eo inueniat. lubricum. i. vanum. Secundo idem est ꝙ lasciuus. ⁊ sic dicimus puella est lubrica id est lasciua. Tercio lubricum idem est qd̄ labilis. ⁊ sic dicitur illa res est lubrica id est labilis. et sic illud dicitur esse lubricum quod cito labitur. sicut anguilla et consimilis res. ⁊ ita capitur in proposito. Et differunt lubricum ⁊ labile. Unde grecista. Labilis est fluuius dicatur lubricus anguis. Item nota memoria est virtus sensitiua interior. et habet organū in occipite id est in posteriori parte capitis. Abūdo as are idem est ꝙ supefluere. Et deriuatur a verbo vndo as are quod in simplici non est in vsu. Et vlterius venit a nomine vnda. Item littera dicit cito Unde citus a um ideʒ est qd̄ agilis vel velox. Et venit a verbo cieo es ere qd̄ idem est qd̄ festinare. Inde aduerbiū cito id est festinanter. Itē paratus id est valde citus vel velox. Itē littera dicit ex multis. Unde multus venit a noīe moles qd̄ idem est qd̄ pondus. et dr̄ multus q̄si molē tenens. Iñ multo as are id est punire. Iñ multa substātiuū idem est qd̄ pena. vñ Heu patimur multas pro vili corpore multas. Et ab illo nomine multus venit mille. Item littera dicit mutatoria. Unde muto as are. id ē ordinare vel statim ꝑtere Iñ mutatoriū ⁊ est vestis preciosa Et muto cum suis compositis est actiuum ⁊ producit hanc

vocalē v ꝯmuto. Sed mutatoria sumit̄ in ꝯposito ꝑ variatione ipsarum vocū. Itē fundo is ere idē est qđ emittere. Inde fusoriū. ⁊ est locus vbi aliquid fundit̄. Inde fundū ⁊ est ꝑs inferioꝛ ipsius aque. Iñ fundo as are. id ē edificare. Inde etiā funda de ⁊ est instrumentuꝫ cū quo solent ꝓijci lapides. vt habet̄ in libꝛo regū. Preualuit dauid aduersus philisteuꝫ in funda ⁊ lapide. Et hoc v̄bū fundo cū omnibꝫ suis ꝯpositis est actiui generis. Iteꝫ lr̄a dr̄ (eligat) qđ ꝯponit̄ ab e ⁊ lego mutādo e in i. ⁊ dr̄ eligo

Et diuersimode significabit eandem
Atqꝫ modo varias res significabit eodem
Edocet equiuocis opus hoc synonoma iungi
Versibꝫ et richmis vocum copia detur
Exemplis varijs breuis et producta docetur

¶ Hic autoꝛ ponit modū ꝓcedendi in hoc libꝛo. ⁊ vult summarie talē sententiā ꝙ in isto libꝛo docet̄ quō vna ⁊ eadem res diuersis vocibꝫ expꝛimit̄ seu significat̄. Et hic etiā docet̄ quantum ad dictiōes equocas quō plures res vno noīe expꝛimūtur seu significant̄. Et intendit vlterius dicere ꝙ vtile sit dcōnes equocas adiūgi vt possit haberi copia et habūdantia in modo loquendi seu in modo ꝯponendi versus et richmos Etiā hic docetur quō aliqua dictio sit bꝛeuis ⁊ pꝛoducta in diuersis exemplis ¶ Circa vocabula nota ꝙ versus seu metrū est ꝯpositio ex certis terminis litterarū vel syllabarū tempoꝝ vel pedū. sic ꝙ versus ꝯtinet in se sex pedes vel quinqꝫ. Et sic tempus nō capit̄ hic ꝓ mensura motus. sed pꝛo voce vel syllaba que si est bꝛeuis ꝯtinet in se vnū tepꝰ. sed ꝗ lōga est ꝯtinet in se duo tp̄a ¶ Sciendūꝫ scđo ꝙ metꝝ est inuētū ex triplici cā. Pꝛimo cā bꝛeuitatis. qꝛ illud qđ est lōgū in ꝓsa hꝫ aliqn̄ in bꝛeui metro ꝯtinet̄. Scđo cā delectatōis. qꝛ delectabilius est audire metrū qꝫ ꝓsam. Tercio est inuentū cā memoꝛie. qꝛ ꝓsa qn̄qꝫ ꝓpter suā ꝓlixitatē nō p̄t teneri in memoꝛia. Et hec tria patēt in metro. vn̄ꝰ
Metrū dulcoꝛat. memoꝛat. pꝛolixa minoꝛat ¶ Ulterius sciēdū ꝙ richmꝰ sic diffinit̄. Est dictionū equalis ꝯsonantia in vltima vel penultima syllaba. vt foꝛtuna. lacuna. natura. statura. Item diuersimode est aduerbiū. Et dr̄ quasi diuersis modis. Item res venit a v̄bo reoꝛ reris qđ est idem quod opinoꝛ. Et res est illud qđ ꝯp̄hendimus sola existimatione sicut est incoꝛporeū qđ solo intellectu p̄t appꝛehendi. Itē varius a um est nomē adiectiuum idē qđ diuersus. Iñ vario as are v̄bū actiuū cū suis ꝯpositis. Itē modꝰ est idē qđ terminꝰ rei. Inde modicus. i. paucus. et modulus diminutiuū. Itē versus venit a v̄bo verto is ere. qꝛ versus vertit̄ hinc inde. Inde v̄soꝛ aris. et aduersoꝛ aris idē ē qđ inimicoꝛ Item copia dr̄ a copos grece qđ est laboꝛ latine. Iñ copiosus. i. plenus laboꝛe. Itē exēplū venit a noīe amplus. Et dr̄ exemplū q̄si amplū. ⁊ exemplū dr̄ esse aliqđ qđ est factū cū similitudine alterius. Inde exemplo as are et exemplifico as are idem

Joannis de garlandia

Sub multis vnam rem plures voce sub vna
Et fieri semper quod fit plerumqꝫ putamus
Fallimus hinc alios ⁊ ab ipsis fallimur ipsi
Est opus idcirco cognoscere qualiter et quo
Equiuocis ⁊ ab vniuocis synonoma distant

In ista parte autor ostendit librum suum esse legendum reddendo auditores dociles. Et diuiditur in duas partes. Primo facit quod dictū est. secundo ponit differentiam inter synonoma vniuoca ⁊ equiuoca. secūda ibi Significat multas res. Unde sententia littere est talis ꝙ significamus qn̄qꝫ vnam rem ꝑ multas dictiones. vt ꝑ illa nomina mucro ensis gladi⁹ vna res significatur. Et quando significamus multas res per vnam dictionem et hoc fit solum quando estimamus alios decipere videlicet quādo res exꝓmitur vna voce que tamen habet plures significationes. ⁊ in hoc nos fallimus alios. ⁊ etiam fallimur ab ipsis. vt ergo euitemus hoc necesse est vt sciatur differentia inter vniuoca equiuoca ⁊ synonoma. Sciendum: autor dicit ꝙ nos sepe fallimur. ⁊ hoc per dictōem que plura significat. vt quando audimus proferri illum terminum canis tunc dubitatur vtrum capiatur pro stella celesti vel pro pisce marino. vel animali latrabili. Et eodem modo nos decipimus alios quando dicimus gladius. cum per hoc mucro vel ensis intelligatur. Item plerumqꝫ est aduerbium temporis idem quod sepi⁹ et venit a polis grece quod est pluralitas latine. Inde pleri plere ⁊ plera: que sunt noīa carentia singulari numero. Item littera dicit sub vna voce. vnde a nomine vnus venit vnicus a um. Inde vnio is ire. id est colligere. Inde etiam vno as are id est congregare. Inde vllus ⁊ nullus. a quo tūc verbum nullo as are. i. annihilare. Item fallo is ere. i. seduco vel decipio. Inde fallax. i. deceptorius. Item opus in littera idem est ꝙ necesse. Et est equocū vnde. Factum necesse castrūqꝫ solet opus esse Item disto as are cōponitur a dis. i. diuersimode. ⁊ sto as are quasi diuersimode stare

Significat multas res vnius rationis
Vniuocum sicut homo particularia signat

Prius autor posuit ꝓcessum hui⁹ libri reddēdo auditores dociles. ⁊ etiam ostēdit vtilitatē hui⁹ libri. Hic iā autor suos auditores magis reddit beniuolos. ⁊ cū hoc ostēdit q̄d sit vniuocū. Et diuidit illa pars in tres ptes. ꝑmo facit qđ dictū est. secūdo remouet quendā errorē qui posset euenire. tercio ponit ordinē ꝓcedendi in hoc libro. scđa ibi. Sed quia dactilici. tercia ibi Particulis opus hoc placuit ⁊c. Un̄ autor vult talē sn̄iaꝫ ꝙ illud dr̄ nomē vniuocū ꝙ ſcat plures res sub vna voce ⁊ vna rōe seu definitōe. vt hoc nomē hō ſcat plura ꝑticularia. s. sortē platonē ⁊c ſm eandē definitōem ꝙ hō

Synonoma

le vnus hꝫ eandē definitōem ꝓut ſ̄cat ſoꝛtē quam hꝫ dum ſ̄cat platonem ¶ Sciendū ꝓmo ꝙ rō capiť multiplr̄ vt pꝫ in q̄nto tractatu Petri hyſpani ſed hic ſumiť pro q̄libet definitōe. Jtē vniuocū ⁊ ononomū ſunt idem Et dꝛ ononomū ab onon qđ eſt vnū ⁊ noma nomē q̄ſi vnum nomē ſ̄cans diuerſa ſub eadem definitōe. Sed ſynonomon dꝛ a ſin qđ eſt ſimile ⁊ noma nomē q̄ſi plures voces ſub ſimilitudine vnius rei impoſite ſeu capte Et large capiendo ſynonomū ⁊ vniuocū idem ſunt. Jtē hō dꝛ q̄ſi factus ab humoꝛ humus.i.terra. Jn̄ humo as are. ⁊ eſt aliq̄d in terrā ponere. vel idē eſt qđ ſepelire. Inde humeo es ⁊ eſt idē quod madidū fieri. Jn̄ humoꝛ oꝛis. Jn̄ etiā humilis q̄ſi circa humū exn̄s. Jn̄ etiā humanus a um. Jtē hō componiť cū ne vt nemo.i.nullus hō. ⁊ eſt compoſitū ex integro ⁊ coꝛrupto. Itē lr̄a dicit ꝑticularia. vn̄ particularis venit ab hoc noīe ꝑs partis qđ vlteri⁹ deſcendit ab illo ꝟbo partioꝛ partiris. Jnde exꝑs.i.carens

Equiuocum celat ſub eadem plurima voce
Quoꝛum nomen idem ratio diuerſa ſub illo
Significat triplici canis hec tria ſub ratione

Jn iſta ꝑte autoꝛ oſtēdit q̄d ſit equocum. Vn̄ ſentētia littere talis eſt. equocum dꝛ eſſe illud qđ ſ̄cat plures res ſub eadem dictōe. ſed diuerſis definitōibus. vt hoc nomē canis dꝛ equocum. qꝛ ſ̄cat aīal latrabile piſceꝫ marinū et ſidus celeſte. ⁊ hoc facit ſub eodē noīe. ſed tn̄ diuerſis definitōibus. qꝛ hꝫ aliā ⁊ aliā definitōem iſ̄m ꝙ habet aliud ⁊ aliud ſ̄catum. qꝛ quādo canis capiť pro aīali latrabili. tūc eius definitio eſt illa Canis eſt aīal latrabile latrās in ede. Sed qn̄ canis capiť pro ſtella celeſti. tūc ſic definitur. Canis eſt ſtella ſita circa leonē. Unde leo eſt ſignū in zodiaco. vn̄ qn̄ ſol eſt in iſto ſigno. vt ē circa feſtū Ioannis baptiſte. tūc dicimus eſſe dies caniculares. ⁊ hoc a cane tali ſtella. qꝛ ſicut canis eſt aīal colericū habēs cerebꝛum ſiccum. ſic illud tp̄s etiā eſt ſiccū. Sed qn̄ canis capiť pro piſce marino. tūc definitio eius eſt tal̄. Canis eſt piſcis natans in equoꝛe ¶ Sciendū ꝙ tria requiruntur ad dcōeꝫ equocam. Primo ꝙ ſ̄cat plura. ⁊ ꝑ hoc excluduntur noīa ꝓpria que non ſ̄cant plura ſed vnū. Scđo req̄ritur plura eq̄liter. nō vnū per ꝓus ⁊ aliud ꝑ poſterius. ⁊ ꝑ hoc excludiť hoc nomē ens. q̄uis em̄ ens ſ̄cat oīa ētia. ſcꝫ ſubſtātiam ⁊ accn̄s. non tn̄ eſt equocum. qꝛ nō ſ̄cat illa eque primo. ſed ſ̄cat ſubſtātiam ꝑ ꝓus. ⁊ accn̄s per poſterius. ⁊ ergo nō eſt equocum ſed analogum quod patet quarto metaph. Tercio req̄ritur ꝙ ſ̄cet plura diuerſis rōibus et ꝑ hoc excludiť hoc nomen hō. quod q̄uis ſ̄cat plura ꝑticularia.ſ. ſoꝛteꝫ ⁊ platonem. tn̄ hoc eſt vna rōe ſeu definitōe. ⁊ nō diuerſis. g̃ etiam nō eſt equocum. Jtem equocatio huius noīs canis pꝫ in hoc metro. Latrat in ede canis. nat in equoꝛe. fulget in aſtris. Unde a ꝟbo no nas nare venit frequētatiuū nato as are.i. mouere ſe in aqua Jn̄ natrix: ⁊ eſt ſerpens inficiēs aquā in qua natat. Jnde etiā natatoꝛ. ⁊ eſt ille q̄ balneat ſeu natat in aq̄s. Item a verbo equo as are venit nomē equoꝛ oꝛis.i. mare. qꝛ eſt equale in ſuperficie. Jn̄ equnoctiū ⁊ dꝛ eq̄litas noctiū ⁊ dierū. Jtē latro as are eſt ꝓpriū ipſoꝝ ca-

nū. Item edes venit a verbo edo. id est comedo: Et edes dicitur dom⁹ diuitis. vnde edilis. ⁊ est custos ipius edis Inde esca e. id ẽ cibus. Inde escaria. ⁊ est mensa escis plena. Item a nomine canis venit caniculus diminutiuum. ⁊ caniculus diminutiuū. ⁊ canicula ⁊ etiam catulus

Diuersa celant vnum synonoma voce
Ut mucro gladius ensis res vna vocatur
Nominibus tribus his res vna significatur

In ista pte autoꝛ ostẽdit qd sit synonomum. dicens ꝙ synonoma dicuntur esse illa que significant vnam rem pluribꝫ dictionibꝫ. vt illa tria noīa gladius ensis ⁊ mucro significant vnam ⁊ eandem rẽ. ¶ Nota ꝙuis ista tria noīa in textu posita ſcant vnam rem. tñ diuersificanꝛ apud grãmaticos. qꝛ mucro ſcat inferioꝛem ꝑtem gladij. ⁊ ensis ſcat mediã ꝑtem gladij. ſꝫ totū simul sumptū vocatur gladius. vñ Grecista. Mucro pedem. gladius totū mediū tenet ensis. Et etiam mucro aliqñ sumitur ꝓ acuta ꝑte alterius instrumẽti ferrei. vt canitur de passione dñi. Mucrone diro lancee Itẽ celo as are. id est velare vel tegere. Iñ deriuatur celū. qꝛ celū tegit oīa. Iñ cella e. ⁊ est locus secretus ipsoꝝ religiosoꝝ. Inde cellarium. ⁊ est locus secretus in q̊ reseruanꝛ edẽda. Iñ circūcellio. ⁊ est monachꝰ q̇ vagaꝛ ꝑ diuersas cellas

Sed quia dactilici sunt multa vocabula metri
Que legem fugiunt operi quibus est opus illi
Quod longare breuem placet ⁊ longam breuiare
De multis valeant vt versus parte locari
Non aliter poterunt synonoma consociari

Hic autoꝛ remouet quoddã dubium siue impedimentum quod posset obijci in hoc libꝛo. Et vult talem sententiam conclusiue. ꝙ aliqua sunt vocabula que non possunt poni in metro dactilico siue hexametro que tamẽ sunt necessaria ad pꝛesentem libum. ⁊ etiam requiruntur ad compositionem huius libꝛi. ⁊ ergo opoꝛꝫ ꝙ aliquando dictionem naturaliter lōgam ponamꝰ breuem. ⁊ econuerso dcōem naturaliter breuem ponamus longam. qꝛ alꝛs synonoma metrice non bene possunt ꝯsociare. Pꝛo quo sciendum. ꝙ dactilus dicitur a dactilon grece quod est digitus latine. qꝛ sicut digitꝰ hꝫ vnuꝫ membꝛꝫ longū ⁊ duo bꝛeuia. sic etiã dactilus talꝫ pes ꝯstat ex vna longa et duabus bꝛeuibus. Item metrum dicitur a verbo metioꝛ metiris. quod est idem quod mensurare. quia metrum mẽsuraꝛ per certum numerum pedū Item alꝛ est aduerbiū q̄litatis. ⁊ venit a noīe alꝛ. Vñ hec tria. videlicꝫ aliter alias ⁊ secus idem valent. Et qñ secus est ꝯsynonomū cū hoc quod est alꝛs

tunc est aduerbium. Alio modo est preposito deseruiens accusatiuo casui. et sic dicimus. secus vos. et tunc est consynonomum cum hoc quod est penes vel apud

Particulis opus hoc placuit complere duabus
Multimodis prior equiuocis pars altera cedit.
Ut querenda loco statuantur singula certo
Hoc alphabeti geminus disterminat ordo.

Hic autor ponit ordinem procedendi quem vult seruare in hoc libro complendo istum librum duobus tractatibus. quorum primus est de dictionibus synonomis. secundus de dictionibus equiuocis. et hoc secundum duplicem ordinem alphabeti. secundum quem locantur vocabula in istis libris. sic quod primo determinabitur de dictionibus seu vocabulis incipientibus ab a. deinde a b incipientibus. tercio a c. quarto a d. et sic de aliis. Et hoc ideo vt singula vocabula ibi posita inueniantur in certo loco ¶ Circa vocabula. Littera primo dicit loco. vnde loco vno modo est datiuus et ablatiuus a nomine locus. Alio modo est verbum vt loco as are idem est quod ponere. Etiam aliquando est idem quod precium recipere ab aliquo. Unde differunt conducere et locare. versus. Qui dat condicit. sed qui locat accipit ille. Conducit dantis precium locat accipientis Inde locator. Inde tunc locus loci nomen heteroclitum. A quo locuples id est diues. quasi loculos plenos habens. Inde locupleto as are. id est ditare. Item geminus idem est quod duplex. et venit ab illo verbo gigno. Inde gemelli. et sunt pueri nati eodem tempore de eadem matre. Et ab illo nomine geminus deriuatur verbum gemino as. id est duplico. Item discriminare venit a nomine discrimen quod tria significat. Primo est idem quod distantia. et sic dicimus. Magnum est discrimen inter ciuitatem et castrum id est distantia. Secundo idem est quod diuisio crinium in medio capitis. Tercio idem est quod periculum. et sic dicimus. propter discrimen viarum non possumus ambulare. id est propter periculum. Et hoc nomen discrimen deriuatur ab illo verbo discerno is ere. quod vno modo idem est quod diuido Alio modo idem est quod diuersimode cernere Item littera dicit certo. vnde certus a um. venit a verbo cerno. quia certus certe cernit. Inde certitudo et certifico as are. i. certum facere. Item singulus a um. i. vnusquisque. et venit a nomine signum. Inde sigillo as are. et sigillum. Item littera dicit statuantur. et est verbum passiuum huius verbi statuo. Unde statuo deriuatur ab illo verbo facto Item littera dicit alphabetum et est compositum ex duobus integris. scilicet alpha et beta

Discrimen
Nota

Pluribus officiis anime sunt nomina plura
Dum sentit sensus. ratio dum iudicat est mens
Dum quid commemorat. animus dum cogitat. est cor

Joānis de garlādia

Cum quid affectat. dum vult est dicta voluntas
Spiritus ac anima manes perfectio vita
Vis endelchia natura potentia virtus
Interior vel homo predictis additur vmbra
Orcus habet manes animabus corpora viuūt
Spiritus in celis. vmbra per busta vagatur

¶ Prius autor posuit ꝓhemiū in quo reddebat auditores beniuolos dociles et attentos. Hic autor exequitur intentū suū ponendo documēta huius libri. ¶ Sciendū est ꝙ Tullius in rhetorica sua sic describit prohemium. Est sermo preambulans preparans animum auditoris ad ea que sequūtur. Et ꝓhemiū est initium in docendo. et valet in greco tantū sicut ꝑlocutio in latino. Et dicit̃ prohemium a prothos qđ est primuz. et hemus sermo. quasi primus sermo. Et diuiditur iste liber in tot partes quot sunt littere in alphabeto. primo incipiendo a dictionib⁹ incipientib⁹ ab a. secūdo a b. tercio a c. et sic de singulis. Partes patebūt in processu littere. Et incipit intentum suū ponēdo ꝯsynonoma huius dictionis anima. Secūdo ponit aliquā differentiā inter ista ibi (Orcus habet manes ⁊c) ¶ Nota ꝙ sententia littere talis est ꝙ anima habet multa noīa ſm diuersas operationes et diuersa officia Unde quādo sentit aliquid tūc dicit̃ sensus. et etiā anima dicit̃ ratio. q̃ discernit verum ⁊ falsum. Et dicit̃ etiā memoria quando memorat̃ de preteritis. Et dicit̃ animus quādo cogitat presentia. Et dicitur cor quādo cupit aliquid vel desiderat. Et dicit̃ etiā voluntas quando ipsi attribuit̃ velle. Et dicitur prout est in celis Et dicit̃ prout est in inferno Etiam dicitur perfectio quia ꝑficit ipsum corpus. Et dicit̃ vita inq̄ztum dat vitam corpori. Et etiā dicit̃ anima endelchia prout infunditur fetui. Et etiam anima đr natura inq̄ztum est forma corporis. Etiam dicitur potentia inquantū ipsum corpus est potens ſm eam operari. Etiam đr virtus vel interior homo. Etiam dicit̃ vmbra prout vagatur per sepulcra mortuorum. ¶ Pro quo sciendū ꝙ anima est triplex. vt dicit Arestoteles in secūdo de anima. scꝫ vegetatiua. intellectiua. et sensitiua. Unde anima vegetatiua habet esse in plantis. Anima sensitiua habet esse in brutis animalib⁹. Sed anima intellectiua habet esse in solo homine. Modo vbi est anima intellectiua ibi sunt ⁊ alie. et ergo homo dicitur omnis creatura. sicut dicit̃ in euangelio. Predicate verbum dei omni creature. id est omī homini. Etiā illud idem patet ꝑ simplicium in predicamentis. vbi dicit ꝙ nos ꝯuenimus cuz arboribus in vegetando. cum brutis in sentiendo. cum angelis in ratiocinando. ¶ Item sciendum ꝙ anima diuersimode definitur. Diffinitur eñ ab Arestotele sic. Anima est actus primus corporis organici phisici vitam habentis in potentia. Alio modo describitur sic a beato Augustino. Anima est substantia simplex incorporea et impassibilis soli deo adequata.

Sed plato sic diffinit animam. Est substantia mouens seipsam. ¶ Sciendum est circa vocabula. littera dicit sensus. Unde sensus sunt duplices. s. exteriores ⁊ interiores. Interiores sunt sensus communis. fantasia. virtus elicitiuus imaginatiua ⁊ memoratiua. Sed sensus exteriores sunt visus auditus gustus olfactus ⁊ tactus. Item spiritus est nomen generale. ⁊ potest capi pro spiritu bono vel malo indifferenter. Item manes dicitur a verbo maneo es ere. qꝛ perpetue manent in mestia. Et manes dicuntur anime infernales. Vel manes dicũtur a mene grece quod est defectus latine. qꝛ anime infernales habent defectuꝫ in bonitate seu requie. Item littera dꝛ endelchia. Et dꝛ ab en quod est in. et lychos tractio. quasi trahens animam in embrione. Et embrio dicitur puer existens adhuc in vtero matris cui non est infusus aĩa. Vel dꝛ endelehia quasi tractio de potentia ad actũ. Itẽ anima dicitur natura sicut dicit Arestoteles secũdo phisicorũ. Natura est principium ⁊ causa ⁊c. Item anima dꝛ interior homo. Unde canitur in sequẽtia de sancto spũ. Purifica nostri oculum interioris hominis. Item aĩa dicitur vmbra et hoc ꝓut vagatur circa sepulcra seu busta hic in terris patiendo penam. Etiã anima dꝛ ꝑfectio. qꝛ ꝑficit ipsum corpus. Etiam anima dꝛ vita. qꝛ dat vitam ipsi corpori. Item nota. ꝙ vmbra ſm hug. est aer carens sole Inde vmbraculũ ⁊ vmbrella duo diminutiua nomina. Inde etiã vmbilicus et est media pars corporis. Inde vmbro onis ⁊ est media pars clipij. Inde vmbro as are. id est obscurare vel obtenebrare. Item littera dꝛ ꝯmemorat ⁊ venit a nomine memor. Inde etiã memoria. ⁊ est quedam virtus anime retinens p̃terita. Sed mens futura prouidet. Et cogitatio p̃sentia cõplectitur. Item orcus deriuatur ab orce grece quod est recipere latine Inde orcus id est infernus. quia semꝑ recipit. Vel dꝛ ab vrgendo. quia infernus maxime vrget. Itẽ littera dꝛ affectat. qđ est verbum defectiuũ veniens ab vltimo supino huius verbi afficio. Sed cogito venit a secũda ꝑsona huius verbi cogo deponendo s ⁊ addendo to. Et cogo ꝯponitur a con ⁊ ago deponendo n ⁊ a causa euphonie. Et tunc subdit autor ibi (Spiritus in celis) Ibi vult ꝙ anima dꝛ spiritus quãdo est in celis. Et dicitur vmbra quando vagatur ꝑ busta ⁊ sepulcra. sed ipsa anima dꝛ anima in generali. inq̃tuꝫ ipsa est ꝯiũcta corpori ¶ Pro quo sciendũ ꝙ bustum dꝛ strues lignorũ. et dicitur bustũ quasi vstum ab vrendo. Et bustum sumitur aliquando pro sepulcro. Item vagor aris idem est qđ errare vel ambulare. Inde vagabũdus ⁊ vagus vagi. Et est mimus vel trufator qui solet currere per diuersa loca ad mensas dominorum. Unde. Qui sua dat mimis fallitur ipse nimis. Item Musca canes mimi sũt ad ꝯuiuia ꝓmi Nõ inuitati veniũt prãdere ꝑati

Aula vel atria castra pallacia regia regum

In ista parte autor ponit consynonoma huius nominis aula. Et vult talem sententiam. ꝙ illa nomina in textu posita sunt consynonoma. ¶ Pro quo sciendum est ꝙ aula dicitur ab aulais ab istis hominibꝫ. quia aulai primo inuenerunt constructioneꝫ aule. Et inde etiam deriuatur aulicus. et est custos aule. Inde proaula id est locus ante aulam. Iteꝫ littera dicit Atria. Unde atrium venit a nomine ater quod est idem qđ niger. quia in atrio so

let esse obscuritas Etiam atrium sumit᷑ pro ingressu palacij .et sic capitur in
passione domini. vbi dicitur Petrus stans in atrio calefaciens se ad ignem
Inde atriolum diminutiuū. Uel dicitur atrium ab a quod est sine ⁊ terra
quasi sine terra. quia atrium totum debet esse lapideum. Sed castrum dici
tur a verbo castro as are quod est genitalibꝫ seu testiculis priuare propter
castitatem. Et a nomine castrum venit castellum diminutiuū id est paruuz
castrum vel suburbium. Inde castellanus. et est ille qui habitat in castello
vel in castro. Inde etiam castrensis. ⁊ est dea que colitur in castro. vel est in-
habitator vel inhabitatrix castri. Inde dicitur procastrum .et est locus foris
vel ante castrum. Jnde deriuatur castus a um . id est sobrius. Jnde casti-
monia et castitas pro eodem. Item palacium dr̄ ab illo verbo palo as are.
quod idem est qđ manifestare. Et dicitur ideo palacium. quia ibi multa pa
lantur. id est manifestantur. Jnde palam aduerbium qualitatis id est ma-
nifeste. Et sic canitur de sancta elisabeth. Deus omnibꝫ palam reuelat iu-
sticiam. Et palam etiam est prepositio deseruiens ablatiuo casui. Et diffe-
runt inter se palam ⁊ palam . Unde. Non vult esse palam qui furatur mi-
hi palam. Jtem regius regia regium adiectiuum. et regia substantiuum
differunt. Unde regia adiectiuū idem est ꝙ regalis. Sed regia substantiuū
dicitur esse locus in quo habitat rex. et sic sumitur in littera. Sed regio regi
onis est mansio regis. Jnde etiaꝫ regimen ⁊ est dominiū ipsius regis . Un
de Grecista. Est regio terra. sed regio mansio regum

Aliger auis ales volucris volatile prepes
Si sit auis specio capio vel garrio iunctum
Auspicor auspicium simul auspex aucupor addis
Augor et augurium simul auguror efficiūtur

¶ Hic autor ponit synonoma hui᷒ noīs auis. volens ꝙ hec noīa in littera
posita. scꝫ aliger auis ales ⁊c. idē ꝑcant. Et subdit ꝙ hoc nomē auis ꝯponit᷑
cū hoc ꝟbo specio. ⁊ dr̄ auspicor aris. auspex. ⁊ auspiciū. Silr̄ cōponit᷑ cū hoc
ꝟbo capio. et dr̄ aucupor et auceps. Similter etiā ꝯponit᷑ cū hoc ꝟbo gar-
riois ire. ⁊ dr̄ auguror aris. augur ⁊ auguriū ¶ Pro quo sciendū ꝙ auspex
dicit᷑ ille qui cognoscit futura ex aspectu auiū. Et dicit᷑ a noīe auis ⁊ a ꝟbo
specio qđ est idem qđ video. Sed auspiciū est ista cognitio quam homo co
gnoscit in volatu auium Sed auspicor est ꝟbū deponentale. ⁊ est futura co
gnoscere in volatu auiū. Jtem aliger dr̄ a noīe ala. ⁊ a ꝟbo gero is ere. ⁊ dici
tur a liger q̄si gerens alas. vel quasi gerens se alis suis in altum. Et sumit᷑
aliqñ trāssumptiue ꝓ veloci hoīe cui brachia sunt extensa ꝑ modū alarum.
Jtem auis dr̄ ab a qđ est sine ⁊ via. qꝛ auis per omnia loca deserta volat si
ne via. Et ꝑm Hugꝫ. deriuat᷑ a ꝟbo aueo es ere. id est cupere . Et dr̄ auis
quasi auide volans vel comedens. Jnde auicula diminutiuū . Jnde auicu
larius. et est ille qui capit vel vendit aues. Sed ales dr̄ a verbo alo is ere. i.
nutrire. quia nutrit ⁊ alit pullos suos. Etiā ales quādoqꝫ sumit᷑ pro nutri-

ce. Unde canit in hymno de natiuitate domini Per quē nec ales esurit Itē
volucris capitur dupliciter. Uno mō put est adiectiuū. ꝛ tunc mouet per
tria genera et per tres terminatōes. vt hic volucer .hec volucris .hoc volu
cre. ꝛ tūc idē est qꝺ velox vel citus. Sed quādo est substantiuū tunc idē est
qꝺ auis. Et dꝛ a velocitate. qꝛ est velox in volatu. Itez volatile dꝛ a verbo
volo as are. qꝛ volatile volat. Sed prepes capitur dupl'r. Uno modo vt ē
adiectiuū. ꝛ tūc est generis omnis. ꝛ est idem qꝺ velox in cursu. Unde cani
tur in sequentia de ascensione dn̄i. Cursu prepeti transuolans. Sed qn̄ est
substantiuū tūc est generis feminini ꝛ est idē qꝺ auis. Et dꝛ a pre. qꝺ est ante
et pes pedis. quasi ponens vnū pedē ante aliū in volatu. Itē auceps est cō
positum a noīe auis ꝛ a verbo capio. ꝛ dicit captor auiū. Sed aucupor aris
verbū deponētale idem est ꝙ aues capere. Item augur est ille q̇ perpendit
futura in garritu auiū. sed augurīū est ista cognitio que fit ex garritu auium
Sed auguror aris verbū deponētale significat cognoscere futura ex garri
tu auiū. Item littera dt (garrio) qꝺ ꝓprie ptinet ad aues. ꝛ significat actum
clamādi ipsaꝝ auiuz. Inde garrulor aris. et significat idem. Inde garritus
us ui. ꝛ est idem clamor auium.

Hic arcas thecas cistas vel scrinia capsas

55 Capsula capsella de capsa diminuūtur

In ista pte autor ponit alia ꝯsononoma ꝛ stꝫ illa posita in lr̄a. Circa voca
bula notandū ꝙ arca dꝛ a ꝟbo arceo es ere. qꝺ idē est qꝺ stringo is ere. quia
stringit in se ea q̄ seruant in ip̄a. Sed teca grece dꝛ repositio latine. ꝛ est idez
qꝺ repositoriū Iн̄ dꝛ auriteca Et dꝛ a theca qꝺ est repositoriū. ꝛ aurū auri. q̄
si reseruaculū auri. Inde thesaurari⁹. i. custos thesauri. etiā est nomē digni
tatis. Inde thesauriso as are. ꝛ est thesauꝝ ꝯgregare. A theca etiaz deriuat
ypotheca ꝛ ꝑcat bona īmobilia. sicut agri vel dom⁹. Un̄ scribit in lr̄is. pro
mittimus hoc sub ypotheca rerū nostraꝝ. In̄ etiā deriuat apotheca. ꝛ dꝛ re
positoriū aromatū vel speꝝ. Et dꝛ a pos qꝺ est retro. ꝛ thesis positio. Inde
etiā apothecari⁹ ꝛ est vēditor aromatū vel speꝝ. Itē cista dꝛ a cis qꝺ ē circa
et sto. qꝛ cista stat circa hoīes. Sꝫ ꝑm Hugꝫ. dꝛ a ꝟbo custodio is ire. qꝛ ci
sta custodit res. Inde deriuat costa. ꝛ est ps aīalis. Et dꝛ a ꝟbo custodio. qꝛ
coste custodiūt interiora hoīs. Itē scriniū est nomē onomatopyon. i. fictuz a
sono. qꝛ scriniū qn̄ apit tūc facit hmōi sonū. Itē capsa dꝛ etiā a cista. Et dꝛ a
ꝟbo capio. qꝛ capit in se res. Inde capsula diminutiuū ꝛ capsella. Et capsu
la ꝑm Hugꝫ dꝛ quelibet parua domus. Et similitudinarie pt dici capsa vel
scriniū. qꝛ est factū ad similitudinē parue domus. Inde etiā capsellū. ꝛ dꝛ ꝓ
prie illud vas in quo reliquie sanctoꝝ reponūtur

Arduus excelsus celsus sublimus et altus

Summus et elatus sublimatus atqꝫ leuatus

Et sit sublatus predictis associatus

Joannis de garlandia

In ista parte autor ponit ꝯsynonoma istius noīs altus. ⁊ vult ꝑ sententia ꝙ illa noīa posita in littera. s. arduus ⁊ celsus ⁊c. idem ſcant Circa vocabula. Arduus dr a verbo ardeo es ere. qr arduus cum ardore petit honorem siue laudem. Inde arduitas. i. summitas vel difficultas. Item excelsus dr ab ex ⁊ celsus quod idem est quod summus. Et venit ab illo verbo cello is ere quod nō est in vsu in simplici. sed magis in compositis. vt pcello excello antecello. Item sublimis idem est quod altus. ⁊ dr a sub ⁊ limus qd est terra. quasi eleuatus supra terram. Inde sublimare. id est exaltare. Itē altus a um dicitur ab illo verbo alto as are quod in simplici non est in vsu sed in composito. vt exalto. Item summus idem est quod supbus. ⁊ est suplatiuus huius nominis celsus. Vñ celsus cōparatur sic. celsus celsior summus. vnde Hoc nomen celsus recipit ad vltima summus. Et ab illo nomine summus venit summitas. i. altitudo. Inde summo as are. i. summam colligere. Inde summulatim aduerbium. i. breuiter. Inde etiā summula. ⁊ est parua summa. Item elatus idem est quod altus. Et dicitur ab e qd est extra. ⁊ latus quasi extra alios latus. Inde eleuo as are. Sed sublatus dr a sub quod est supra ⁊ latus. ⁊ dr sublatus quasi supra alios latus. Et venit a verbo suffero quod duo ſcat Vno modo idem est quod pati. vt xp̄s multa sustinuit ꝑ nobis. i. passus est. Alio modo idem est quod eleuare. et sic ab eo deriuatur sublatus vt capitur in ꝓposito Pro q̄ sciendū ꝙ composita ab illo verbo fero faciūt frequētatiua ab vltimo supino mutando v in o. vt latum latu: inde fit lato as are. ⁊ dilato as are que ſcant idem quod extendere. Et hoc verbum fero est actiuum cū omnibus suis compositis demptis tribus. s. defero prout significat honorem impendere. ⁊ differo. ꝓ distare. ⁊ confero pro prodesse. Sed sublimatus dicitur quasi sub limo terre leuatus. ⁊ venit a verbo sublimor aris. i. leuor aris

Auxilium vel opem suffragia dic vel asilum

Subsidium vel p̄sidium quibus adde iuuamen

His adiuuamen simul adiutoria iunge

His amminiculum simul addes opitulamen

Et de propicior fit propiciatio nomen

Hic autor ponit ꝯsynonoma hui⁹ noīs auxiliū Vñ snīa est hec ꝙ ista nomina in lr̄a posita st̄ ꝯsynonoma cū hoc noīe auxiliū. Pro q̄ sciendū ꝙ hoc nomē auxiliū venit a vbo auxilior aris. qd idem est quod iuuo In̄ hic et hec auxiliaris ⁊ hoc re. vt amicus meus est mihi auxiliaris. Sed ops opis ē nomen heteroclitū ſcatione tm̄. qr in ntō singulari ſcat deam terre. ⁊ in obliquis singularib⁹ ſcat auxilium. ⁊ in plurali ſcat diuitias. vt dicit Alexāder. Terra fit ops. ⁊ auarus opes. sed opem petit eger. Et componit ops. ⁊ dicitur opulentus. i. plenus diuitijs. Nam nomina terminata in lentus ſcant plenitudinem. Et sic canitur de sancta Elizabeth Mulieres opulente au-

dite ⁊ facite fm hanc. Inde etiam opulēs .i. diues. Inde opulento as are .i. diuitem facere. Nota ꝙ suffragia dicunť auxilia impensa animabꝫ vel etiaꝫ ipis sanctis. ⁊ hoc in honorē ipsoꝝ. Et dꝛ a sub ⁊ fragoꝛ aris quod in simplici nō est in vsu. sed magis in cōpositꝭ. vt suffragoꝛ .i. auxilioꝛ Inde deriuatur suffraganeus. ⁊ dꝛ ille q̇ tenet vicem epi. vel pōt dici simplex eps: Et in illo verbo suffragoꝛ mutatur b in f. quia prepositio terminata in ꝯsonātem talis cōsonās debet mutari in ṗmam lrām illius dcōis cum qua ꝯponitur Item asilūm idē est quod munimentū. ⁊ ꝓprie diciť locus refugiȷ̄. Vñ quādo aliquis hominū fuerit sub inimicitia alterius ⁊ contigerit ꝙ lederet aliū verbis vel factis ⁊ haberet cursum ad asilum tunc ille esset liber. Et diciť asilum ab a qđ est sine. ⁊ silon tractus quasi sine tractu. Et est dꝛñtia inter asilum ⁊ asilus. vñ⁹ Turbat asilus apes. miseris succurrit asilum. Item presidium dꝛ prope auxiliū quod fit dñis. ⁊ dꝛ a pre quod est añ ⁊ sedeo. Iñ preses q̇ presidet alicui in regendo. Subsidium dꝛ iuuamen qđ fit a minoꝛi. et dꝛ a sub ⁊ sedeo. Sed adiuuamē dꝛ ab ad ⁊ iuuo as are. Sed amminiculū dꝛ a verbo amminiculoꝛ aris .i. auxilioꝛ. Itē opitulamen venit a verbo opituloꝛ aris. quod est idē quod auxilioꝛ. ⁊ opituloꝛ venit a nomine opem ⁊ ꝟbo fero. Inde deriuatur opitulatio. ⁊ est consynonomū illius qđ est opitulamē Sed propiciatio dicitur a verbo propitioꝛ aris quod est idem quod misereoꝛ. Sed leuamen dicitur a verbo leuo leuas leuare. quia q̇ aliuꝫ iuuat leuat eum de inopia ⁊ miseria. Et leuamen idem est quod iuuamen. Vñ canitur de beata virgine. Sentiant omes tuum leuamen ⁊c. .i. iuuamen. Inde deriuatur hic ⁊ hec leuis ⁊ hoc leue. Et est illud quod nō est onerosum Et leuo est ꝟbum actiuū cum suis compositis. vt releuo subleuo alleuo ⁊c. Inde etiam dꝛ lepus quasi leues habēs pedes. Sꝫ lepoꝛ dicitur esse suauitas vel facundia loquendi. ⁊ lepus in obliquis corripiť. sed lepoꝛ produciť. vñ⁹. In siluis lepores in verbis quero lepores. Nam lepus est animal. lepoꝛ facundia fandi. Inde etiam lepidus a um .i. facundus. Inde lepide aduerbiū. id ē facunde. A verbo leuo etiā dicitur leua ue. ⁊ capitur pro sinistra manu. vñ legitur de beata ꝟgine. Leua eius sub capite meo. ⁊ dextera illius amplexabitur me. Inde etiam leuita. ⁊ capitur ꝑ dyacono. Etiam leuita prout ē generis cōis deriuať a leui. ⁊ est aliquis vel aliqua de genere leui Item patrocinia dicuntur iuuamina iustoꝛum. ⁊ sic dicimus Eius apud te patrocinia sentiamus. Inde patronus .i. adiutoꝛ. Item adiutoꝛiū venit ab illo ꝟbo ad iuuo as are. Inde adiutoꝛ .i. auxiliatoꝛ

Toꝛrens flumen aque fluuius lacus vndaqꝫ limpha
Dic riuos latices puteus dic stagna paludes
Amnis iungatur a quo mediamnis vocatur
Est aqua stans stagnum. stannū speciesqꝫ metalli
A lateo nomen lacus accipit a fluo flumen

Undiuag fontem predict atq fluentem

Immota natiua facit stagnare paludes

Joannis de garlandia

Hic autoꝛ ponit synonoma huius noīs aqua volēs ꝙ oīa noīa in textu posita ſcant idem cū hoc noīe aqua Circa vocabula lr̄a dicit torrēs et est ꝓpria aqua liquefacta ex niuib⁹. vl' est aqua pluuialis impetuose currēs Et dicitur ab illo verbo torreo es ere. quod idem est quod voluo is ere. qꝛ currendo ducit secum lignū vel lapides. Uel torrens dicit̄ quelibet aq̄ naturalis. que habet in se multos lapides. Unde legit̄ in passione dn̄i Egressus est iesus trans torrentē cedron. Sed aqua dr̄ ab equalitate. qꝛ debet habere equalem fluxum. Sꝫ lacus dr̄ aq̄ partim stās ⁊ ꝑtim mouens. ⁊ venit a verbo liquo as are quod idem est quod humidū facere. Inde liqueo ere. et liquet impsonale. i. manifestum est. Jn̄ liquoꝛ oris. ⁊ est idem qđ humoꝛ. Et locus ſm Huguitōem dr̄ aqua naturalr̄ stans in fossis. Sed flumē venit a verbo fluo is ere. quia frequēter fluit. ⁊ est idem quod aqua. sed vnda venit ab illo verbo eo is ire. ⁊ est ꝓpe supioꝛ pars aque. Inde vndo as are Sed limpha dr̄ a lingendo. quia lingit in se littus. Sed ſm Huguitōem limpha dr̄ a nympha quod idem est quod aqua ⁊ mutatur n in l. Sꝫ riuus quasi ripam voꝛās. ⁊ dr̄ ab illo verbo ruo is ere. quod idē est qđ cado. Inde riuulus diminutiuū. Item latex dr̄ ab illo verbo lateo es ere. ⁊ est aqua latens in visceribus terre. Uel etiam dr̄ vinum. eo ꝙ latet in vuis. Sed puteus dr̄ ab illo verbo puteo es quod idem est qđ fetere Et dicit̄ esse aq̄ q̄ est in antiquis fontibus Et ſm Huguitōem dr̄ a verbo peto is ere. qꝛ petit aq̄s Inde deriuatur puteolus nomē diminutiuū. Inde putealis. vnde dicimus ista aqua est putealis. Sed stagnū dicitur naturalr̄ stans que solum mouet̄ p flatum venti. Et autoꝛ assignat drn̄am inter stagnum ⁊ stannum. vn̄ stānum est quedam species metalli. Inde stanneus a um. ⁊ dicunt̄ vasa stānea que sunt facta de stanno. Sed stagnum dr̄ a stando. Jn̄ aqua stagnalis Itē palus dr̄ a noīe pales quod duo ſcat. Primo dr̄ esse baculus pastoꝛalis cuꝫ quo pastoꝛes custodiunt gregem suam Et dr̄ ideo pales quia pastoꝛes pellunt gregem cum illo baculo ad paludes. Secūdo mō dr̄ dea paludū vel etiam pabuloꝛum. eo ꝙ circa paludes crescūt nutrimenta iumentoꝝ. Sed amnis pꝛopꝛie dicitur aqua que in se habet amenas ripas. ⁊ dr̄ ab amenitate. Inde deriuat̄ mediamnis. ⁊ est insula vel ciuitas cita in medio aque dulcis. Sed gurges etiam dicitur esse aqua. Inde deriuatur gurgito as are. verbum actiuum. Inde etiam gurgitus a um. ⁊ est aliquid ꝑtinens ad gurgitem. Sciēdum ꝙ illa noīa littus ripa margo quando sumunt̄ large tunc vnū pōt poni ꝓ alio. Sed sumēdo ea stricte tūc differūt. vn̄ Grecista Margo tenet fontes. mare littus. ripa fluentes

Glaria vel glippus argilla gleba bitumen

Glis animal. glis terra tenax. glis lappa vocatur

Ris primum. glissis tenet altera. tercia glitis

In ista pte mgr̄ ponit synonoma illius noīs argilla. Un̄ sentētia est hec ꝙ illa noīa in littera posita. s. glarea argilla ⁊c̄ st̄ ꝓsynonoma Circa vocabula. glis est equocū ad tria. Primo ſcat aīal nociuū ⁊ venenosum. et tunc

b iiij

habet gliris in gtõ. vñ. Ah homo si scires quanta faciunt mala glires. Uti
ꝗꝫ vitares ⁊ pelles nõ adamares. Secundo glis est terra bituminosa. ⁊ tũc
habet glissis in gtõ. ⁊ ꝑ illo ſcato est consynonomũ cum aliȷs in litteris po
sitis. Tercio est quedã herba que dꝛ lappa. ⁊ tunc habet glitis in gtõ. vnde
Quando ꝑ vrticam monachus sibi querit amicam. Pendens in cappa so
let ipm prodere lappa. Sed glorea dꝛ terra lutosa. Sed glippus est terra
cuius partes ꝯdependent. Et dꝛ ab illo verbo glisco is ere idem qꝺ cupere
Item ab hoc noie glis prout significat lappã deriuatur glissius a um. i. lap
posus. Sed ab illo noie glis inq̃ntum ſcat terram venit glitosus. i. plenus
argilla. Sed gleba idem est qꝺ cespes. ⁊ venit a noie globus qꝺ est instru-
mẽtum rotundũ. Jñ globulum ⁊ globellum duo nomina diminutiua. ⁊ sꝫ
idem qꝺ glomus eris. scꝫ coagulatio filorum. Et ab illo noie gleba venit
glebella nomẽ diminutiuũ. Jnde glebosus. Inde etiã glebo onis. ⁊ dꝛ eẽ ru
sticus. quia quotidie est circa glebam. Et ab illo nomine gleba deriuat̃ ver
bum glebo as are. quod est actiuum cum suis compositis. vt conglebare.
Item argilla dꝛ quasi in agro inuenta. ⁊ ſm Huguitiõem venit a noie gre-
co scꝫ artos. quod est nomen ciuitatis in grecia. Jnde argilla. ⁊ est terra hu
mida ⁊ tenax. quia apud artos primo fuerunt facte olle de argilla. Jnde ar
gentuꝫ argẽti. ⁊ est species metalli. Jnde argẽtarius. ⁊ est ille qui custodit ar
gentum Jnde deargento as are. ⁊ est rem argẽteam facere. Item bitumen
est quoddam genus terre. Inde venit seu deriuatur bitumino as are. ⁊ est
cum bitumine operari. Jnde bituminator. ⁊ est ille qui operatur aliquid cũ
bitumine. Et hoc nomen bitumen venit ab illo verbo bibo bibis bibere. q
si bibens in se humorem. Et hoc nomen glippus aliquando ponitur pro ꝓ
prio nomine alicuius magistri

Est sartago patella lebes cacabus vel aenum
A pateo dicas patenas coniunge patellas
Uas dico patenam. calicis tectura patena
A sarcos et ago sic est sartago vocata
Nam sarcos grece caro dicitur esse latine

Jn illa pte autor ponit cõsynonomia illius nois aenum Et vult talẽ sen
tentiã cõclusiuam. ꝙ illa noia posita in littera ſcant idẽ Circa vocabula
ab hoc ꝟbo pateo es ere deriuat̃ patena ⁊ patella idem ſcant. Et differunt
inter se patena media correpta. ⁊ patena media lõga. qꝛ patena media corre
pta est q̃ddam vas in q̃ lauant̃ pedes vel alia vtẽsiua dom⁹. Sꝫ patena me
dia ꝑducta dꝛ cooptoriũ calicis vel alterius rei. Jtẽ ab illo ꝟbo pateo es ere
qꝺ idem est qꝺ manifestũ esse. deriuat̃ patulus a um. ⁊ est idẽ qꝺ apertũ vel
manifestũ. Et dnͥt patulus ⁊ patẽs. vnde. Aures dic patulas. oculos dic
esse patẽtes. Jtẽ sartago dꝛ caldariũ in quo carnes coquunt̃. Et dꝛ a sarcos
grece quod est caro latine. ⁊ ab illo verbo ago is ere. qꝛ ibi carnes aguntur

Et impropē sumitur pro vase in quo cereuisia braxatur Item lebes lebetis est etiam consynonomū cum p̄dictis. at valet intantū sicut olla lutea. Sed cacabus dicit̄ a cacos quod est magnū. ⁊ est illud ferrum in quo calcaria suspendunt̄. ⁊ impropē sumitur ꝓ cooptorio olle. vnde Ve tibi tu nigre dicebat cacabus olle. Item vas vasis dicitur ab illo v̄bo vado is ere ꝑ contrarium. q2 minime vadit. ⁊ hoc s̄m antiquos. Sed s̄m modernos dicit̄ a verbo vescor qd̄ idem est qd̄ vtor. Et hoc nomē vas est heteroclitum declinatōe tantū. vt dicit Alexāder ibi. Vas vasis ternam tibi declinante secūdam Inde vasculum et est diminutiuū. ⁊ dr̄ esse paruum vas. Inde vascularius et est ille qui vendit vasa. Sed aenū dicitur esse vas factum de ere. ⁊ dicitur aenum quasi ereum

Est vector currus auriga vereda vocatus

Plaustrum plaustellum subit illis annumerandum

De veho de reda dictum reor esse veredam

Aurigeque suum dant auris et rego verbum

Sunt supra redam partes epiredia dicte

Themo longale trebale furcale forale

Est constructa polis radius cantus rote gumphis

In ista parte autor ponit ꝯsynonoma illius nois auriga. Et diuidit̄ in duas partes. In p̄ma autor enumerat ꝯsynonoma illius dcōis auriga In scd̄a ꝑte ponit eorū originē. secūda ibi De veho de reda. ¶ Circa vocabula sciendū: auriga dicitur a noie auris. ⁊ a verbo rego is ere. q2 auriga regit equos ꝑ aures. Vel dr̄ ab aurio is ire quod idem est qd̄ ꝑcutere. quia auriga ꝑcutiendo regit equos. Sciendū q̄ dr̄ia est inter aurio sine h. ⁊ haurio cū h. Nam aurio sine h idem est qd̄ ꝑcutere. sed haurio cum h s̄cat aquas de fonte extrahere. Inde tunc dr̄ haustus us ui. vn̄ Haurio fontis aq̄s. haustus quoque dicitur inde. Aurio ꝑcutiens. auriga dicitur inde. Haurio sumit aquas. aurit qui vulnerat hostes. Item curr9 dicitur a verbo curro is ere. quia currit. Inde curriculus ⁊ est ꝑuus currus. Et etiam est cribrum. et dicitur cribrum quasi currus frugum. Quia ꝑ cribrum currit frumentum. Inde cus cruris quia ꝑ crura solemus currere Inde ocrea ⁊ est genus calciamēti ꝑtinens ad crura. Item vector dicitur a verbo veho is ere. Inde veha. ⁊ dicitur paruus currus ⁊ breuis Item vectigal est p̄cium quod datur vectori. Inde vectoriū. Inde etiam vexo as are. ⁊ est molestare. Itez vereda dicit̄ auriga s̄m antiquos. Inde veredarius. ⁊ est aliq̄s ꝑtinens ad veredam. Etiam ab illo verbo veho is ere deriuatur vehiculus. ⁊ est ꝑuus currus. In̄ vecto as are frequētatiuū. In̄ vectura. ⁊ est etiā preciū qd̄ dat̄ vectori. Sed hoc nomē plaustrū dr̄ currus oneratus vel repletus aliq̄bus rebus

Inde deriuatur plaustralis. ꝛ est ille qui ptinet ad currum. Sed plaustretū est nomē diminutiuū a noie plaustrum. ꝛ ſcat paruū currum oneratū. Pro quo sciēdum. quia plura sunt instrumenta ptinentia ad currum. Est enim pmum quod dicitur themo onis. ꝛ est illud lignum longū quod est in anteriori parte currus. Secūdum est longale. ꝛ est lōgum lignum quod est int rotas priores ꝛ posteriores. Tercium est furcale. vnde furcalia dicunt qtuor ligna que tenent scalas. Quartum est trabale. ꝛ est lignum quod trāsit per rotas. Quintum est forale. ꝛ est lignum perforatū in quo ponunt furcalia. Sꝫ radius est lignū existēs in medio rote. ꝛ capitur impprie. qꝛ radiꝰ est idem quod splendor. ꝛ illud lignum in medio rote dicit radius qꝛ caret splendore. Et hoc alio nomine dicitur cantus. Et dr a verbo canto as are qꝛ quādo circūuoluitur totale instrumentum cantat. Vel cantus dicit ligna que transeunt a medio rote ad circūferentiam. Sed epiredia dicunt oīa existētia sup rotas siue redā Et dicitur ab epi quod est supra. ꝛ reda qsi existēs supra redam Et reda dr a rota. quia ꝯtinet quattuor rotas

Porcus aper verres mas est | sus porca qꝫ scropha

Femina sunt succula porcella diminutiua

Sus suis ex illa caro dicitur esse suilla

A scropha scrophes quia rostro terra cauata

Et quia vertit humum verres de verto vocatur

Hic autor ponit ꝯsynonoma huius noīs aper. ꝛ cum hoc ponit originez aliquorum ꝯsynonomorū. Circa vocabula Porcus dicitur quasi portans. qꝛ portat terrā rostro suo. sed ſm Huguitionē porcus dicit a noie purus. p contrariū qꝛ porcus caret puritate Inde porcellus ꝛ porculus duo noīa diminutiua. Inde porcarius. ꝛ dr custos porcorum. Item aper ē porcus siluestris habēs testiculos Et dr ab aperiēdo qꝛ rostro suo aperit terrā Item verres dicitur a ṽbo vireo es ere. qꝛ viret in viribꝫ Item sus est nomē onomathopeyon id est fictū a sono. qꝛ sub transitu facit talem sonū. Et differentia est inter scrobs. quia scrobs scrobis dicitur esse fouea in qua mittitur immundicies domus. Sed scobs scobis dicitur esse immundicies missa ad talem foueam Inde etiam scoba. ꝛ est instrumentum purgandi domum. Sed scropha dicitur esse porca. ꝛ est etiam nomen fictum a sono Inde scrophula ꝛ scropella nomina diminutiua. Et scropule dicuntur eē apostemata in collis puerorum existentia. Inde scrapulosus ꝛ est talis puer habens illam pestem. Sciendum qꝫ scobo ſm Huguitionē idem est qđ purgo. Inde scabies id est immundicies. Inde etiam scabiosus ꝛ scabidus que idem valent. Etiam scops scopis dicitur esse ferrum cum quo ligna planātur. Item cauo as are est verbum actiuum. ꝛ est idem qđ pforare. Iñ cauū et concauū. ꝛ est res pforata. Inde cauerna ne. ꝛ est idē quod foramen

Est veruex aries cui virtus est generandi
Fit bino de dente bidens. dic inde bidental
Fulmen quod cecidit vbi victima facta bidental
Sed cum balat[?] balantem balo figurat
Sacrificans ouat ex ouibus fit ouatio plausus
Veruex in capite vermen portare videtur.
Hinc veruentine carnes dicuntur ouine.
Et cum sit mutus poterit bene muto vocari

Hic autor ponit consynonoma illius nois aries volens q nomina in littera posita idem significant. Circa vocabula sciendum q veruex dicitur a verbo vireo es ere. quia viret virtute pre alijs ouibus. Vel dr a verbo veho is ere. quod idem est quod porto. quia portat vermen in capite ex motu cum incipit insanire. Et dicitur veruex quasi vermē vehens. i. portās. Sz aries dicitur ab ares grece quod est virtus latine, quia habet virtutem generandi sibi similem. Et ab hoc greco nomine ares etiam dicitur arestoteles. Et dicitur ab ares quod est virtus ⁊ sto as are. quasi stans in ṽtute In de etiam ariepasus. ⁊ est homo virtuosus. Inde etiam aroma. id est vngentum preciosuz. Sed bidens dicit quasi habēs binos dentes. quia duos hz dentes longos in anteriori parte oris. Inde etiam tunc dicit bidental. ⁊ est locus vbi antiqui solebāt victimas ⁊ sacrifia īmolare Et bidēs dr ab aduerbio bis ⁊ a noīe dens. Vel dicit ab illo ṽbo demo is ere. qr dentib oīa demit. Inde deriuatur dētatus a um. ⁊ est aliqs hñs magnos dētes. Iñ dento as are. ⁊ ṗcat dentes facere. Item ouis dicit a verbo ouo as are. qd idez est quod gaudere. vñ. O nn frater oua panem comedem ⁊ oua. Sed ṡm Huguitionē ouis venit a nomine oblatio. quod vlterius descendit ab illo verbo offero. quod idē est qd sacrifico. Iñ ouilla ⁊ ouicula duo diminutiua. Iñ etiam opilio. ⁊ est custos ouiū. Et dr opilio a noīe ouis ⁊ a ṽbo pello. qa opilio pellit oues in ouile. Et ouile est stabulum ouium. Item balo as are significat ad modum ouis clamare. Iñ balo onis. ⁊ est ille q frequēter balat siue inutilr loqt. Iñ balās. ⁊ est idē qd ouis. Iñ etiā balatus us ui. ⁊ ē clamor iparum ouium. Iñ etiam balbutiens. ⁊ est aliqs nō facundus.

Affecto vel amo cupio desidero glisco
Opto vel ammiror aueo vel gestio capto
Ambeo quod facit ambitio simul ambitiosus

Synonoma

Hic ꝯsequēter ponit magister ꝯsynonoma illius ꝟbi amo. Circa vo
cabula sciendū. affecto as are verbum frequētatiuū. ⁊ deriuaꝛ ab illo ꝟbo af
ficio. qđ tria ſcat. Uno modo idē est qđ informo Et sic dicimus albedo affi
cit parietem. i. informat. Scđo idem est qđ punire. vñ in euange. Multi ex
vobis afficiuntur. i. puniunꝛ. Tercio idem est qđ cupere. ⁊ tali mō sumitur
hic. ⁊ tunc ab eo deriuaꝛ affecto as are. ⁊ ſcat frequēter cupe. vñ Grec. Affi-
cit informat punit cupit hec tria signat. Etiā ab eodem ꝟbo dꝛ affectꝰ us
ui nomē quarte declinatōis. Item hoc ꝟbū amo est ꝟbum actiuū a q̊ veni-
unt illa verbalia. s. amatio amatus us ui. amator. trix. amasia. ⁊ etiam amor
et amabilis. Item cupio est vnum ꝟbum simplex a q̊ venit cupidus. i. aua-
rus. Inde etiam cupiditas. i. auaricia. Inde etiam cupidiarius. i. cupidꝰ de
nariorum. Inde ꝯcupiscentia. Et hoc verbum cupio est actiuum cum su-
is compositis. ⁊ habet p̄teritum ⁊ supinum ad modum verborum quarte
coniugatōis. Item desidero idem est quod affecto. Inde desideriū ⁊ deside
rabilis. Inde etiam desideranter aduerbium. Item opto est vnum verbū
simplex a quo venit optatio optator optabundus ⁊ optatiuus. Et hoc ver
bum opto est ꝟbum actiuum cum suis compositis. Item ammiror dꝛ ab
ad ⁊ miror aris quod idem est qđ cupio. Inde mirificus. Inde mirifico as
are verbum actiuum. ⁊ est mira facere. Inde nimirum aduerbium affirmā
di. i. certe. Item aueo es ere. i. cupio Inde auidus. id est cupidus. ⁊ auiditas
id est cupiditas. Inde auis. quia aues auide cupiunt ⁊ comedūt. Item cap
to est ꝟbum frequētatiuū. ⁊ venit ab illo verbo capio quod hꝫ captū in supi-
no. Inde tunc fit capto as are. ⁊ idem est qđ amare. Item hoc verbū gestio
est verbum simplex. ⁊ differūt inter se gestio is ire ⁊ gesto as are. vñ Gestio
dum cupio. gesto dum pondera porto. Sed ambio is ire est equocuꝫ. Uno
modo est idem qđ circuire. Et diciꝛ ab am qđ est circū: ⁊ eo is ire. ⁊ interpo
nitur b. vt ambio. Inde tunc dꝛ ambitus media correpta. i. circuitus Alio
modo idem est quod cupio. ⁊ sic dicimꝰ: ille ambit honores id est cupit. Iñ
ambitio id est cupiditas. ⁊ ambitiosus. id est cupidus. Et differūt cupidꝰ
et ambitiosus. quia ambitiosus est ille qui solum cupit honores. Item cu-
pidus est ille qui cupit diuitias. vnde versus. Diuitias cupidus cupit. am
bitiosus honores.

Astruit affirmat assenerat tria sunt hec

Asserit est quartum que signat quattuor vnum

In ista parte magister ponit alia ꝟba consynonoma. Circa vocabula
sciendum. Astruo dicitur ab ad ⁊ struo idem est quod ꝯpono. Pro q̊ nota
ꝙ hoc ꝟbum struo quādoqꝫ construiꝛ cum prepōe de. tunc idem est qđ frā-
go. vñ psalmista. Destruas ⁊ nō edificabis illos. sed qñ ꝯponiꝛ cū ad tunc
idem est qđ affirmo. vt ille astruit dicta illius. i. affirmat. Sed qñ componi
tur cū ex. vt exstruo. tūc idem est qđ ꝑficio Sed qñ ꝯponiꝛ cū ob. vt obstruo
tunc idem est qđ claudo. vt ille obstruit os illius. Sed quando componi-
tur cum in. vt instruo. tunc idem est quod informo vel doceo. Et sic dici-
mus. Ille instruit scholarem. Sed quando componitur cum con. vt con-
struo. tunc idem est quod coniungere. vnde. Si struo componis hoc ver-

bum plura notabit. Simplex edificat. de frangit. ad probat. excꝫ. Perfi-
cit. ob claudit. docet in. con singula iungit. Itē affirmare dicitur ab ad ⁊ fir
mo as are. qđ idē est qđ laboro. Iñ firmus. id ē fortis. Itē assevero cōpo-
nitur cū ad ⁊ severo. Inde severus a um. Et dicitur quasi sequēs ferum. Itē
assero dicitur ab ad et sero qđ habet duplex p̄teritū et supinū. Unde Arbo
ris est servi. sed pertinet ad sata sevi.

Annuo concedo. tribuo. mutuo. quoqꝫ dono

Nec non admitto simul autoriso tibi do

Hic autor cōsequenter ponit consi. illius verbi annuo. Circa vocabu
la sciendū. qꝫ annuo ꝯponitur cū p̄positōne ad. ⁊ a verbo nuo is ere. qđ idē
est qđ consentio. ⁊ idem qđ faveo. Et ab illo v̄bo nuo venit nutus us ui
id ē cōsensus. Unde canitur de btā virgine Ad nutū dñi dictātis honorē
Et ab ultimo supino hui⁹ verbi nuo venit nuto as are. i. frequenter nu
ere vel dubitare. Itē cōcedo cōponitur a con. ⁊ a verbo cedo is ere. qđ idē
est qđ locū dare. Et hoc verbū cedo ē verbū neutrale cū suis cōpositis
exceptis quattuor. scꝫ cōcedo antecedo p̄cedo ⁊ excedo. Et excedo idē ē
qđ transgredi. Inde excessus us ui. i. trāsgressus. Et decedo etiā ē cōpo
situ hui⁹ v̄bi cedo ⁊ valet tm̄ sicut morior. Sꝫ discedere s̄cat cedere de
uno loco ad aliū. vñ Decedit moriens discedit ab urbe recedens Item
a cedo cōponitur procedo. et ab eo derivatur proceres. et dicuntur esse nobiles.
Item procerū media longa. ⁊ procerum media correpta differūt. vñ Est
procerū vere procerū corp⁹ habere. Inde proceritas idem qđ nobilitas.
Itē autoriso as are. valet tm̄ sicut autoritatē dare. Inde derivatur autenti
cus. ⁊ ē aliq̄s habēs autoritatē. Et autenticus dr̄ ab autentin grece qđ ē
fides latine. qꝛ autentico ē adhibenda fides. Itē mutuo s̄cat dare pecu-
niam. Inde mutuum. Sed mutuor significat accipere pecuniā in mutu
atione. unde Mutuo tradendo. sed mutuor accipiendo.

Abdicat et negat contradicit inficiatur

Annuit et rennuit his sensus convenit unus

Hic autor ponit consyno. huius verbi abdico. Circa vocabula scien-
dum qꝫ hoc verbum abdico componitur a p̄positōne ab ⁊ a verbo dico qđ
tria s̄cat. unđ Grecista Nec dico significat. confirmo. copulo. sacro. Et
abdicare ē idē qđ cōtradicere. Inde abdicativus. id ē negativus. Inde
etiā indico as are. id est demonstrare. Inde index icis. ⁊ ē digit⁹ cū quo
indicamus. Et hoc verbū dico est activū cum suis compositis. sicut illa
dedico as are. ⁊ predico as are. ⁊ sic de singulis. sed nego as are dicitur qua
si non ago. Inde negotia. Inde etiam negociū. Et dr̄ negociū a v̄bo ne-
go et a noie ociū. q̄si negās ociū. Iñ negocior aris. verbū deponētale. ⁊ est
idē qđ laboro. Itē cōtradico cōponitur a cōtra ⁊ verbo dico. Inde cōtra-

dictio. Inficior aris verbum deponentale. idem est qđ contradicere vel abnegare. Et ab eo deriuatur inficie arum. prime declinationis pluralis numeri tm̄. Et differunt inter se inficio is ere. z inficior aris. quia inficio valet tm̄ sicut intoxicare. sed inficior aris. valet tm̄ sicut denegare. vñ Grecista Inficit intingens. qui denegat inficiatur. sed abnuo componitur a prepositione ab z a verbo nuo is ere. quod in simplici non est in vsu. sed magis in compositis. sicut renuo z abnuo. Et hoc verbum renuo ē idez qđ sperno Et componitur a re et nuo et interponitur in causa euphonie.

105 Cum suffragatur iuuat. adiuuat auxiliatur

Subuenit addatur succurrit propiciatur

Si permittatur a metris opitulatur

Hic autor ostendit consynonoma illius verbi auxilior Circa vocabula sciendum ꝙ suffragor est verbum deponentale z componitur a sub et fragor aris. quod in simplici non est in vsu. Inde dicuntur suffragia. et sunt orationes sanctorum vel orationes de sanctis. z sic dicimus. Ille presbyter legit suffragia. id est tales orationes. Inde suffraganeus. z est inferior episcopus. Et dicitur suffraganeus. quia suffragatur archiepiscopo. Item iuuo as are. est verbum actiuum a quo deriuatur iuuamen et iuuamentum. Et sunt idem quod auxilium. Inde iumentum et significat magna pecora vel animalia. quia illa possunt nos iuuare in laborando. Inde iuuentus et est etas iuuenilis. Inde etiam iuuenis. quia potest dare opem iuuamen multis. Inde iuuenta te. et est dea iuuentutis. Sed adiuuo est verbum actiuum. et compositum huius verbi iuuo. Et ab eo deriuantur illa. scz adiutor. adiutrix. adiuuamentum. z adiutoriū quorum significatio patet Item auxilior est verbum deponentale. z est idem quod auxilium dare. Inde hic z hec auxiliaris. z hoc auxiliare. Sz propitior aris. est verbum deponentale. z dicitur quasi procul a pice. id ē a peccato. Inde propicius adiectiuum. z est idem qđ misericors. Inde propiciatio. id est misericordia Item succurro componitur a sub. z a verbo curro. Et mutatur b in c. causa euphonie. inde succursus. id est defensio. Item subuenio dicitur a sub et a verbo venio. Inde subuentio et subuentus que significant auxilium. Sed opitulor aris est verbū deponentale. z dicit quasi opem tulo. Et hoc verbū tulo iam non est in vsu apud nos. licet eius preteritum scz tuli sit accomodatū huic verbo fero. Et est consynonomū cū hoc verbo auxilior. Et non potest bene in metro poni rōne illius. qa habet tres pmas syllabas breues. Et ab eo deriuatur opitulamen. id est auxilium. Inde etiam opitulator. et etiam opitulosus id est plenus iuuamine.

Subtrahit et tollit subducit et eripit aufert

Surripit et spoliat asportat res alienat

Priuat predatur defraudat eis sociatur

Hic autor ponit consynonoma hui⁹ verbi aufero idem significantia Circa vocabula sciendū q hoc verbū aufero cōponitur ab illa preposito ne ab. ⁊ ab illo verbo fero. Et mutatur b in v. Et cauendū est ne dicat affero pro aufero. Quia illa opponūtur in significato. Nā aufero idem ē qđ deporto vel spolio. Sȝ affero idē est qđ apporto. ⁊ cōponit ab ad ⁊ fe ro mutando d in f. vnde Non aufert cephas qđ cōtulit ochcos ymas Itē subtraho ē cōpositum a sub ⁊ a verbo traho. Inde subtractio. i. ab latio Itē tollo is ere ē verbū p se et plura significat. Primo idem est q nutrio. Secūdo ē idē qđ remoueo. Tercio est idem qđ gerere. vt in euan gelio. Tolle grabbatum tuum et ambula. Quarto est idē qđ erigere. vt ibi Extollit fortuna malos quos tulit in altum id est erigit. Quinto ē idē qđ accipe. Unde in passione dñi Tolle hunc ⁊ dimitte nobis barrabam Sexto idem est qđ auferre. vt ibi. Ecce qui tollit peccata mundi. vnde Grecista Tollit alit remouet gerit erigit accipit aufert. Item surripio componitur a sub ⁊ a verbo rapio. Et mutatur b in r. ⁊ dicitur surripio pro subrapio. Sed eripio componit ab e qđ est extra ⁊ rapio. Et hoc ver bum rapio venit ab illo verbo rumpo qđ idē est qđ destruo. Inde tūc ri pa. quia rumpit terram. Inde rapa pe. q multum rapit de terra per ei⁹ radices. inde etiam rapax id est capax. inde rapina: Et hoc verbū rapio est actiuū. ⁊ semp mutat a in cōpositione Sed spolio as are. est verbum actiuū ⁊ fcat rapere bona alicui⁹ p violentiā. Inde spoliū idē rapina. in de spoliator. id ē raptor. Inde vispilio onis. ⁊ dicit q̄si spolians vi. Itē asporto cōponit ab ad qđ est de ⁊ porto. ⁊ dicit asporto q̄si deporto. ⁊ op ponit huic qđ est apporto. qđ ē cōpositū a p̄positōne ad ⁊ porto. ⁊ mutat d in p. causa euphonie. vñ Grecista Asportans remouet apportans q mi hi prebet. Sed alienare dicit alienū facere. Inde alienigena. ⁊ ē vir vl' mu lier genitus vel genita de aliena regione. Uñ in euangelio. Non est inuē tus qui rediret ⁊ daret gloriam deo nisi hic alienigena. i. de aliena regione

Item priuo as are est verbū actiuū. ⁊ est idem qđ deuasto vel destruo Inde priuatio ⁊ priuabundus. Sed predor est verbū deponentale. idez qđ spoliare. Inde preda. i. spoliū. inde predator. i. spoliator. inde predium predij. ⁊ est possessio rez. s. ager vel domus. Item defraudare idē ē qđ de cipere. ⁊ cōponit a de ⁊ fraudo. a quo deriuat fraudolentus. i. plen⁹ frau de. inde frau dolētia. i. deceptio. inde fraus fraudis idē. Itē clepo idē est qđ furor aris. inde clepes. ⁊ ē idē qđ fur. Et h v̄bū furor aris ē deponēta le v̄bū ⁊ ē idē qđ aufero Iñ deriuat fur furꝭ idē qđ subtractor vl' ablator.

Conuenit alloqui pariter compellit et inter

Pellat et affatur predictis associatur

Synonoma

Hic autor ponit consynonoma illiꝰ verbi alloquor Circa vocabula sciendū. ꝙ hoc verbū cōuenio plura ſcat. Primo est idē qđ alloquor. vñ beatus Augustinus Conuenio vos vt iudei qui in hodiernū vsq̄ diē negastis filiū dei. Conuenio. id est alloquor. Inde cōuentus us ui. quod vno modo idē est qđ cōuenientia pluriū in vnū sicut congregatio monachoꝝ vel monialiū. Alio modo cōuentus idem ē qđ allocutio. ⁊ sic descēdit ab illo verbo cōuenio ꝓ p̄senti significato. Et hoc verbū conuenio ē actiuū prout valet tm̄ sicut alloquor. vel vocare ad cōsiliū Item alloquor componit̄ ab ad ⁊ a verbo loquor mutando d. in l Et illa duo verba alloquor ⁊ affor regūt accusatiuū a ꝑte post. ⁊ nō dtm̄. nisi fuerit ibi acquisitio. vt dicendo. Alloquor tibi verbū. Item compello cōponit̄ a con et a verbo pello. Et differunt inter se compello as are. compello is ere. q̇a compello as a re. est vocare vel clamare iocose. sicut inter ludentes. Sz compello is ere. est idē qđ cogere Item interpello est vna dictio. ⁊ ē diuisa in littera causa metri. et est idem qđ intercedo. Et componit̄ a prepositōne inter. ⁊ a verbo pello as are. qđ in simplici non ē in vsu. sed magis in composito. vt appello compello. Et appello est de vno iudice ad alium ꝓuocare. Inde appellatio ⁊ appellator. Sed affor cōponit̄ a p̄positione ad. ⁊ a verbo for faris. ⁊ mutat̄ d in f dicendo affor. Inde affatus us ui. id est allocutio. Inde etiā affatus ꝑticipium. id ē allocutus. Vnđ canit̄ de beata virgine Gabrielem archangelum credimus diuinitus te esse affatum. id est allocutum.

Auget et augmentat exaggerat et coaceruat

Aggregat accumulat congestat congerit addit

Ampliat amplificat apponit et adijcit vnit

Et supradictis addas adiungis adunat

In ista parte ponit autor consynonoma illius verbi augeo. Circa vocabula sciendum ꝙ hoc verbum augeo es ere. idem est qđ augmentare. Inde deriuator auctor. Inde etiam augmentum. ti. et augmentatio. Sed exaggere dupliciter est compositum. primo a prepositione ex. Secundo a prepositione ad ⁊ a verbo gero mutando d in g. Sed ab illo verbo aggero deriuatur agger eris. et est cumulus terre eleuatus Sed cōgero est compositū a con. ⁊ a verbo gero. Et a gero deriuatur grex gregis. ⁊ greges sunt pecora minuta sicut oues ⁊ capre. Inde gregarius. id est aliquis de vili genere. Inde segregalis. et est idem quod ignobilis. et dicitur quasi seorsum a grege Item amplio as are. venit a nomine amplus a um. quod idem est qđ latus. Inde amplifico verbum actium. id est amplum facere. Inde ampulla le. ⁊ est vas amplū. inde amplior aris. verbum deponentale. idem qđ superbio. Item adijcio componitur a

preposit͡ione ad. ⁊ a verbo iacio is ere. id est missile emittere. Inde iacu-
lor aris. ⁊ est iaculum facere. Pro quo sciendū. ꝙ ab illo verbo iacio deri-
uantur illa verba deijcio reijcio ⁊ obijcio. Et obijcio idem est quod resi-
stere. Inde obex id est repagulum Itē coaceruo as are. componit᷑ a con
qd̄ est simul ⁊ aceruo. inde deriuat᷑ aceruus. id est cumulus lapidū. Et co
aceruare idem est qd̄ accumulare. Et aceruus etiā venit a nomīe acer. ⁊
est quedam arbor. Et acer vlterius venit a verbo acuo Inde acernosus
id est cumulosus. ⁊ aceruatim aduerbiū. id ē cumulatim. Item accu-
mulo componit᷑ ab ad ⁊ cumulo. ⁊ mutat᷑ d in c. ⁊ est idem qd̄ augeo. et
venit a nomīe cumulus qd̄ est congregatio aliquarū rerum. ⁊ est verbum
actiuū cum suis compositis vt concumulo accumulo Item cōgesto ē
verbum frequentatiuū huius verbi congero. ⁊ etiā est consynonomū illi-
us quod est augeo Item vnio is ire. idem est quod coniungo. ⁊ venit a
nomine vnus Item vno as are. quod in simplici non est in vsu. sed in
compositione. vt aduno coaduno ⁊c̄. Item coniungo componit᷑ a con-
et a verbo iungo. quod idem est qd̄ applico. Inde coniunctim aduerbiū
Inde iugum iugi. ⁊ est pondus quod boues siue equi portant cum sint ī
labore. Inde biga ge. ⁊ est currus qui vehitur duabus rotis. Inde qua-
driga. ⁊ est currus qui vehitur quattuor rotis. Inde coniugium gij. ⁊ est
cōtractus viri cum muliere in thoro legittimo. Inde hic ⁊ hec iugis ⁊ h̄
iuge. id est assiduus. Inde iugiter aduerbium. id est assidue.

Arcet compescit inhibet cohibetq; coarcet

Refrenat reprimit angustiat atq; coartat

Cogit constringit ancharia artat et angit

Vrget compellit his sensus conuenit idem

Hic autor ponit consynonoma illius verbi arceo es ere. Circa voca-
bula sciendum ꝙ arceo es ere. est verbum actiuum. ⁊ est idem ꝙ cogo is
ere. Etiam est idem quod remouere. vnde Grecista Arcet qui remouet
et cogere dicitur arcens. inde venit arx arcis. et dicitur turris vel summi-
tas eius. Inde archa. ⁊ est domus vel cista lignea. inde arcanum id est se-
cretum vel occultum. Inde artus us ui. ⁊ est breue membrum existens ī
manu. Inde arcus us ui. et est pars baliste. vnde ꝟsus. Ars docet. ars
munit. arcus tegit et ferit idem. Inde arquites. ⁊ est sagittarius equitās
cum arcu. Et ab illo verbo arceo per compositionem venit coarceo. qd̄
idem est quod punio is ire. Item compesco dicitur a con ⁊ pesco qd̄ ī
simplici non est in vsu. Quis aliqui dicunt ꝙ dicatur a con: ⁊ posco cis ce-
re. licet ita non sit. quia posco est vnum verbum per se Item inhibeo cō-
ponitur ab in. ⁊ a verbo habeo habes habere. mutando a in i. in composi-
tione. Similiter cohibeo etiam componitur a con. ⁊ a verbo habeo. Et
idem significat cum predictis verbis Sed hoc verbum refreno as are

componitur a re. ⁊ a verbo freno quod idem est. ⁊ significat idem qd do-mo as are. vnde ꝟsus. Qui scit frenare linguam sensusq; domare. Fortior est illo qui frangit viribus vrbes. Inde frenum dicitur a verbo frendeo es ere. quod significat dentes concutere. Et hoc verbum freno cum suis compositis est actiuum. vt confreno refreno. Inde hic ⁊ hec effrenis et hoc effrene. id est indomitus. Et hoc verbum frendo est neutrale cum suis compositis. ⁊ habet frendui in preterito. ⁊ caret supino Item reprimo componitur a re. ⁊ ab illo verbo premo is ere. Inde pressura. Et pressim aduerbium. quod idem est quod stricte. Item coarto as are. ⁊ est verbum frequentatiuū huius verbi coerceo ⁊ mutatur e in a. ⁊ dicit᷑ coarto as are. Sed hoc verbum cogo duo significat. Unde Cogo constringo dicas cogo coaduno. Et componitur a con ⁊ a verbo ago. deponendo n. et a. Et habet primam syllabam longam. vt illud quod in syllabis amittit hoc in temporibus recuperet. Et a secunda persona huius verbi cogo deriuatur frequentatiuum cogito as are. per depositionem littere s. ⁊ addendo to. Item ango gis gere. idem est quod stringo. Inde angens id est constringens. Inde angenter aduerbium. Inde anxiatio et est inuolutio alicuius rei. Inde anxius a um. id est constrictus. Inde etiam angulus. ⁊ est locus constrictus. Item angusto et angustio as are. idem significant. licet diuersimode. Unde Grecista. Angusto stringo. dicas angustio pono. Inter pressuras que sunt penale locale Et angusto venit a nomine angustus a um. quod vlterius venit a verbo agno is ere. Inde angustia e. id est tribulatio. Item angario as are. idem est quod iniuste punire. inde angaria. id est miseria. inde etiam angarium. et est locus vbi equi sufferrantur. Unde Faber in angario connectit barbata gumpho. Item constringo gis gere. componitur a con. ⁊ a verbo stringo. quod non est in vsu ita cōmuniter sicut sua composita. ⁊ est idem quod ligo as are. inde strictura. id est ligatura. Item arto as are. ē verbum frequentatiuum huius verbi arceo es ere. quod habet artum in supino. Inde per mutationem u in o. fit arto as are Sed compello is ere componitur a con. et a verbo pello. et est idem quod vrgeo Sed vrgeo es ere. id est reprimo. inde hic vrsus et hec vrsa. et est animal siluestre. Et hoc verbum vrgeo est actiuum cum suis compositis.

Indignans onager seruire per arua vagatur
At simplex asinus seruili lege tenetur
Uetus asellus erit. similantur moribus illi
Qui non accipiunt doctrinam pectore duro

Hic autor ponit consynonoma huius nominis asinus. Circa vocabula sciendum. q̄ onager onagri dicit᷑ asinus siluestris currens per campum nolens laborare. Et dicitur ab onon grece quod est totum latine. et

ager. quasi totus existens in agro. Sed asinus est animal seruile. Et asellus est nomē diminutiuū. ꝛ dr̄ esse paru⁹ asin⁹. Et tūc mgr̄ subiū git in lr̄a dicēs. ꝙ illi hoīes pn̄t dici asini. q̄ sunt duri ingenij nolētes cape aliquā doctrinā. Itē a noīe senos venit senat⁹ us ui. ꝛ ē dignitas rhome sic apud nos ē dignitas cōsulū. Vn̄ canit̄ de sancto Gregorio Fulgebat in venerādo duplex decus gregorio. Senatorio dignitas ꝛc. Sciēdū ꝙ fm̄ Hug. asin⁹ dr̄ q̄si assiduus. q2 an̄ tp̄s equoꝝ hoīes fuerunt assidui circa asinos. Et inde deriuat̄ asellus. ꝛ ē iuuenis asin⁹. Itē onager p̄t esse qd̄ libet aīal laborās in agris. sicut sūt equi ꝛ boues. ꝛ sic capitur large. Et a nomīe ager venit agellarius. i. rusticus. Inde hic ꝛ hec agrestis. Et dicitur q̄si in agro stans. inde agricola ꝛ agrarius ꝛ arator q̄ idē s̄cant. inde agraria. ꝛ ē lex data de agris. inde etiā agricultura. inde agrimonia. ꝛ est habūdans in agro. Item lr̄a dicit. per arua vagatur. Unde aruū venit ab illo verbo aro as are. Et aruum est ager qui solet arari. Et etiam capitur p̄ tota terra. Vn̄ canitur in hymno de resurrectōne. Laudāt rite deū lux polus arua fretū. Inde aruina e. ꝛ est pinguedo aīaliū. Item littera dicit fetus. Unde fetus us ui. est paruus nat⁹ existens adhuc i vtero matris. Et venit ab illo verbo foueo. quod idem ē qd̄ nutrio. Inde feto as are. ꝛ idem est q̄d parere vel generare. Inde effectus a um adiectiuū. ꝛ est idē qd̄ debilis vel sterilis. Inde fecundus a um. ꝛ dr̄ q̄si fetu abūdans. Item littera dicit pectore. Unde a verbo pecto is ere. quod idem est qd̄ crines ornare. venit pecten inis. ꝛ est instrumentū ornandi crines. Inde pectus oris. ꝛ est pars corporis disposita ad modum pectinis. inde pectinarium. et est locus vbi pecten reponitur.

Dicitur accusans equales atq3 minores

Dicitur incusans maiores et meliores

Est zelus excusans minuit/rēnuitq3 recusans

Hic autor ponit consynonoma illius verbi accuso. ꝛ cum hoc ponit differentiam inter accuso et incuso. ꝛ inter excuso. et dicitur excusans trahens se in suspitionem vel in indignatōnem equalis vel etiam minoris. vt si miles accusaret seruum vel simplicem ciuem. Etiam si miles accusaret militem. Sed ille dicitur incusans qui trahit se in indignationem vel suspitionem maioris vel melioris. vt si ciuis incusaret militē vel miles regem. vn̄ Catho. Incusare deū noli ꝛc. S3 excusans ē q̄ diminuit peccatū alterius. Vn̄ in euā°. Rogo habe me excusatū. Sed recusans ē idem qd̄ spernēs. Et lic3 lr̄a dicat de p̄ricipijs. tn̄ hoc intelligēdū ē de eoꝝ verbis Circa vocabula est sciendum. ꝙ illa verba quoꝝ p̄ricipia ponuntur hic in littera sunt composita simul. ꝛ veniunt ab illo verbo cuso as are. quod in simplici non est in vsu. sed magis in compositione. vt accuso incuso ꝛc. Et cuso est verbum frequentatiuum ab illo verbo cudo. et actiui generis. quod idem est quod fabricare. Inde incus ꝛ est instrumentum

ferreum. in quo laborat maleus. Et ab illo verbo cuso as are. venit vnu3 aliud verbum sc3 decuso. quod tantū valet sicut orno. vñ ꝟsus. Ut cubi le thoral decusat gausepe mensam.

Quod dat iudicio iudex adiudicat. et quod
Aufert iudicio iudex abiudicat illud
Et litem dirimens partes diiudicat inter
Et quos supplicijs affligit iudicat illos

Hic autor ponit consynonoma illius verbi adiudico. ꝛ cum hoc ostendit differentiam inter illa composita huius verbi iudico. sc3 adiudico abiudico et diiudico. Uolens pro sententia. ꝙ hoc verbum adiudico as are significat aliquid in iudicio alicui asscribere. Et sic dicimus illa pecunia est mihi adiudicata. et hoc pretendit primū metrum. Sed abiudico as are. significat aliquid alicui per iudicium seu iudicem auferre. Et sic dicimus. ille iudex abiudicauit illam sententiam. ꝛ hoc vult in secundo metro. Sed diiudico as are. est lites partium discrepantium inter se sequestrare. Etiam dicitur diiudico quasi diuersimode iudico. ꝛ hoc pretendit in tercio metro cum dicit. Et litem dirimens. Et tunc subiungit. dicens ꝙ iudico regens accusatiuū a parte post significat aliquem per iudicium damnare. Sed iudico regens datiuū significat alicui iudiciū ꝛ iusticiam administrare. vñ ꝟsus. Judico te damno. tibi iudico cōmoda quero. Pro quo sciendum. ꝙ iudico as are. dicitur a nomine ius. ꝛ a verbo dico as are. Et dicitᷣ iudico quasi ius dico. id est confirmo. Inde iudex quasi ius dicens. Inde iusiurandum. id est confirmandū. Inde diiudico. quod est est compositum ab insepabili ꝑpositione di. ꝛ a verbo iudico. Et diiudico est inter partes discrepantes equalitatem facere. Item littera dicit dirimens. ꝛ est participiū ab illo verbo dirimo. quod idem est quod diuido vel separo. Item supplicium idem est qđ tormentū vel pena. Itē affligo is ere. est verbum actiuū. ꝛ est idem qđ punio. Iñ afflictio ē pena

Artificis nomen opifex assumit et autor
Inuenit autor. agit actor. res ampliat auctor

Hic autor ponit consynonoma illius nominis artifex. Et pͥmo facit hoc qđ dictū est. Scđo ponit differentiā inter illa noīa. sc3 autor actor et auctor. Et hoc penes eoꝝ originē. Et sic dicit ꝓ sententia. ꝙ artifex opifex ꝛ autor sunt cōsyno. Et tūc subiungit ponēdo dr̄am inter noīa ꝑdcā. Et dr̄ ꝙ autor ꝑcat aliquē q̄ inuenit sciam ꝛ deriuaᷣ ab autentin grece qđ est fides latine. qꝛ cuiuslibet autori credendū est in sua arte. S3 actor dr ille qui agitatiue punit aliquē. ꝛ dicitᷣ a ꝟbo ago is ere. qđ vnoᵒ idem est

quod punio. Et autor dr̄ quasi punitor vel tortor malo℞ hoim̄. Sed auctor est ille q̄ ampliat res vel augm̄tat. ⁊ dr̄ a ṽbo augeo es ere. q̄ auctor auget seu augmētat res Circa vocabula sciēdū. Artifex dr̄ q̄si arte faciēs. Et sic dicimus. ꝙ poeta sit artifex sui libri. Jn̄ artificiū. ⁊ est illud qđ fit cū arte. S₃ opifex dr̄ q̄si opꝰ faciēs. vn̄ Plato in thimeo. O dij deoꝝ q̄℞ opifex ego su₃. vos q̄dē naturalr̄ corruptibiles est₃. mea āt volūtate incomutabiles. vn̄ Grec₃. Artificē artis dicas. opifex opis sit. Et illa dcō artifex ē vnū nomē gentile ad oēs illos q̄ faciunt aliquid artificiose

Inter se distant timidus temerarius audax
Linquit obmittenda facit audax aggredienda
Audet omittenda temerarius ⁊ fugienda
Cessat ab audendis timidus simul ⁊ faciendis

Hic autor ponit consy. illius nois audax. Et vult ꝑ sn̄iam ꝙ illa noīa posita in lrā. sc₃ timidus temerarius ⁊ audax sunt cōsynonoma. ⁊ tn̄ drn̄t inter se. q̄ audax dr̄ esse ille hō q̄ prudēter ꝓcedit in suis factis. sicut ille q̄ pugnat cū sibi sil̄i. ⁊ sibi dissimilē nō aggredit̄. Jō dr̄ in lrā. ꝙ audax linq̄t obmittenda ⁊ facit aggredienda. Sed timidus dr̄ ille hō q̄ cessit ab agendis ⁊ etiā fugiēdis. q̄si diceret. timidus est ille hō q̄ nihil audet facere. S₃ temerarius est ille hō qui fatue ꝓcedit vic₃ q̄ non aggredit̄ facienda. ⁊ et₃ fugienda. q̄si diceret. temerarius dr̄ esse hō ille q̄ pugnat cum suo simili vel etiā dissimili indrn̄ter Circa vocabula Audax venit ab illo verbo audeo es ere. Jn̄ audacia id est virilitas. Jtē linquo is ere verbū actiuū. ⁊ est idem qđ dimitto is ere. a quo venit delinquo. qđ idē est qđ pecco. Jn̄ delictū. i. piaculū vel pctm̄. Sed timidus venit ab illo ṽbo timeo es ere. Jn̄ timor oris Jn̄ timorosus. i. plenus timore Jtē temerarius dr̄ a temero et temetū dr̄ esse forte vinū de quo aliq̄s fit temerarius. Et dr̄ temetū q̄si tenēs metum vel mentē. Sed ḿm Hug₃. temerariꝰ venit ab aduerbio temere quod idē est quod fatue agere Jn̄ temeratus a um. ⁊ est idē ꝙ stultus. Jn̄ intemeratus a um. i. sapiens vel etiā immaculatus. Vn̄ de beata ṽgine canitur. O intemerata virginitas. Jtem nota drām inter timidu₃ et timentē. q̄ timidus dr̄ eē ille hō in quo est timor radicatus ⁊ habituatꝰ vt est in melancholicis Rō est. q̄ timidus est nomē. ⁊ nomē ṗcat ꝑ modū habitus. ⁊ sic timidus est hō cui timor inest habitualr̄. Sed timēs est ille a quo timor statim recedit. ⁊ est vnū ꝑticipiū p̄n̄tis t̄pis

Est auidus cupidus ⁊ auarus ⁊ ambiciosus
Diuitias cupidus cupit ambiciosus honores

Hic autor ponit cōsyno. illius nois auarus. ⁊ etiā drām inter cupidū et ambiciosum Circa vocabula sciendū. ꝙ auidus venit ab illo verbo aueo es ere. quod idē est qđ cupere. Jn̄ auus id ē antiquus. q̄ oēs antiq̄

ſunt cupidi Sed auarus dr̄ ab a qd̄ eſt ſine ⁊ varex qd̄ idem eſt qd̄ ſpi-
na dorſi vel vena trāſiens ꝑ dorſum qui cum lediť ſtatim hō incuruať. qa
ipe auarus ſꝑ tenet manus incuruatas. Jn̄ venit auaricia. ⁊ eſt q̄dā ꝓprie-
tas ipius auari. Et ab hoc noīe varex deriuať vnū verbū deponētale. ſcꝫ
p̄uaricor aris. ⁊ eſt idem qd̄ iniuriā facere. Jn̄ preuaricator. ⁊ eſt hō qui fa-
cit alteri iniuriā. Sed cupidus dr̄ ad illo verbo cupio is ere. ⁊ eſt etiā ꝯſy-
nonomū cū hoc noīe auarus. vn̄ Omnia des cupido ſua non perit inde
cupido. Itē ambicioſus idē eſt quod auarus. Et dr̄ ab illo verbo ambio
is ire. quod componitur a ꝑpoſitione an quod eſt circuꝫ. ⁊ a verbo eo is ire
et interponitur b. ⁊ eſt idem quod circueo. Et magiſter aſſignat drn̄am
in lrā inter cupidum ⁊ ambicioſum. qꝛ cupidus dr̄ eſſe ille qui cupit diuiti-
as. Sed ambitioſus eſt ille qui cupit honores

Nutrit fomentat reficit fouet et refocillat

Paſcit alit verbis his ſenſus conuenit idem

Hinc nutrimentum deducitur ac alimentum

Fomentumqꝫ comes ſimul et alimonia fomes

Hic autor ponit ꝯſynonoma illius ṽbi alo is ere. Et vult ꝑ ſnīa ꝙ ṽ-
ba poſita in lrā ſunt ꝯſynonoma ⁊ ab ipis deriuant etiā illa noīa enume-
rata in lrā. ſcꝫ nutrimentū a ṽbo nutrio Alimentū a ṽbo alo Et etiā ali-
monia fomentū ⁊ fomes a verbo foueo Circa vocabula ſciendū ꝙ nutrio
idem eſt quod alo. Et deriuať ab illo verbo nuo is ere. quod habꝫ nutuꝫ
in ſupino ⁊ eſt idem quod conſentio. Jnde nutritor ⁊ nutrix. Jtem foueo
idem eſt qd̄ nutrio. Jnde deriuatur fomes itis. ⁊ eſt idem quod nutrimē-
tum Et ſignificat plura. Uno modo idem eſt quod radix vel origo Alio
modo idem eſt quod cintilla. ⁊ tunc dr̄ a fos grece quod eſt ignis latine.
Jnde deriuať focus. ⁊ eſt locus ipſius ignis. Alio modo idem quod nutri-
mentum. ⁊ ſic deriuatur a foueo ꝑut idem eſt quod nutrio. vnd̄ Longa
quies somni vitio fit fomes in omnium. Et etiam fomes dr̄ lignum ariduꝫ
cum quo fouetur ignis. Jnde fomento as are id eſt nutrio. Jnde fomentū
id eſt nutrimentū. Jtem reficio eſt verbū actiuū compoſitū a re ⁊ facio. ⁊
mutať a in i. ⁊ eſt equiuocū. vnde Rem reparans reficit. reficit qui fercu-
la trade. Jnde refectoriū ⁊ eſt locus comedendi religioſoꝝ. Jtem refocillo
as are componiť a re ⁊ focillo. quod idem eſt quod nutrio vel ſuſtēto Itē
paſco is ere. idem eſt quod nutrio. Jnde deriuať paſcua nomē heteroclitū
Et eſt nutrimentum ipſoꝝ brutoꝝ. Jnde paſcor. i. nutrior. Sed alo is ere
idem eſt quod nutrio. Jnde alimentū. i. nutrimentū Jn̄ alitus. i. nutritus
Jn̄ etiam alimonia qd̄ duo ſignificat. Primo dr̄ eſſe nutrimentū ſeu cibꝰ.
Scd̄o dicitur eſſe locus frumentoꝝ Vn̄ Eſt alo fons rectus alimonia no-
minis huius. Nam panem querēs alimonia trahiť inde.

Inter ſe diſtant albeſcit albat ⁊ albet

Albitat albificat. transire scias duo prima
Inchoat albescit minuit simul atqꝫ frequentat
Albitat istorum celebratur vtrunqꝫ solutum
Candeo candesco non transit. candido transit

Hic autoꝛ ponit ɔsyno. huius ꝟbi albo as are. Et vult ꝑ sñia ꝙ illa ꝟba posita in lrã sꝫ ɔsyno. ⁊ tñ dr̃nt inter se vt dicet̃ in sequẽtibꝫ Circa vocabula sciendũ. ꝙ hoc ꝟbũ albo as are est actm̃. ⁊ ꝟcat idẽ qd̕ albũ facere Jñ deriuat̃ albatus a ũ. i. albꝫ factus. Sꝫ albeo es ere est ꝟbũ neutrale. ⁊ ẽ idẽ qd̕ fieri. ⁊ sic possumus dicere Cign⁹ albet. Sed albesco is ere est verbũ inchoatiue forme. ⁊ est idẽ qd̕ incipio fieri albꝫ. Sed albito as are ẽ ꝟbũ freq̃ntatiue forme. ⁊ est idẽ qd̕ freq̃nter albꝫ eẽ. ⁊ sic dicimus. Ille albitat. i. freq̃nter albꝫ est. Et est verbũ absolutũ nõ regẽs aliquẽ obliquũ a ꝑte post Et p̃t etiam esse verbũ diminutiue forme. i. parũ albere. Sed tñ nõ ꝓpriũ p̃t esse verbũ diminutiue forme. qꝛ verba diminutiua ꝓut frequenter terminant̃ in lo. Unde grecista. Jn lo finitum tu dicas diminutiuum Vñ ab illo verbo albeo es ere venit albugo. ⁊ dicitur claritas oculoꝝ. Jñ albumen. ⁊ est albũ ipius oui. Jtẽ candeo es ere est verbũ neutrale absolutũ. ⁊ est idẽ qd̕ candidũ eẽ. sed candesco est verbũ inchoatiue forme etiam absolutũ est idẽ qd̕ incipe candere. Sed candido as are. est idẽ qd̕ candidũ facere. ⁊ est verbũ transitm̃ regẽs accm̃ a ꝑte post. Jtẽ dr̃ña est inter cãdidũ ⁊ albũ. vñ Albũ natura sed sit res candida cura. Jñ candidus a um. id est albus. Jñ cãdoꝛ. i. splendoꝛ. Jñ candelabꝛum ⁊ candidarius.

Jcitur vngentum cathaplasma nardus amomũ
Suauiter redolens illis sociatur aroma
Fertur aromaticum similem quod prestet odoꝛem

Hic autoꝛ ponit ɔsynonoma illius nomis amomũ. Circa vocabula sciendũ ꝙ amomũ dicitur esse vngentũ. ⁊ dꝛ ab amoꝛe. quia amatur propter eius nobilitatem. Jtem vngentũ dicit̃ esse illud quod ɔponit̃ ex diuersis speciebus aramaticis. Et dꝛ ab illo verbo vngo is ere. quia mediante vngento homo vngetur. Sed vnguen dicitur esse confectum ex simplici herba vel specie. Unde Grecista. Est vnguen simplex vngentum compositum sit. Jnde vnctio onis. ⁊ vnctus a um. Item cathaplasma dicitur vngentum ex quo fiunt particule posite super vulnus ad mitigandũ doloꝛem. Et dicitur a catha quod est iuxta ⁊ plasma foꝛmatio. quasi vngẽtum foꝛmatum iuxta quantitatem vulnerum. Inde plasmatoꝛ. ⁊ dicitur esse pꝛimus foꝛmatoꝛ sicut ipse deus. Jtem nardus ponitur hic causa metri. quia non est vngentum sed vnum speciale nomen arboꝛis ex qua fiũt plura vngenta. quia ex eius folijs fit vngentum quod dicitur nardispicatus. Sed de eius succo fit vngentum quod dicitur nardipicticus. ⁊ dicit̃

a nardus qđ est arbor. ⁊ pistin grece qđ est fidele latine. qꝛ tale vngentuꝫ est fidele Itē aroma atis .i. vngentū valde odorifeꝝ. ⁊ ꝺm Huguitioneꝫ aromata sunt q̄cunqꝫ sunt fragrantis nature vel odoris. Vñ arabia id est regio vbi crescit aroma. Vñ Cootere thus mirrā nardū calamū synamomū. His sup infundas oleum sic fiat aroma. Pro quo sciendum. ꝙ synamomū dꝛ arbor ꝑua crescens ad similitudinē duaꝝ vlnaꝝ. ⁊ capiꝛ pro vngento. vt de beata virgine. Sicut synamomum ⁊c̄.

Debet fex olei sedimen vel amurca vocari

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nōis amurca Vñ nota ꝙ sicut fex ē in vrina etiā est in oleo. Est em̄ in vrina triplex regio .s. inferior supior ⁊ media. In supiori regione consideraꝛ morbꝰ mēbroꝝ supioꝝ .s. capitis ⁊ colli In media dolor cordis ⁊ alioꝝ intestinoꝝ. Sed in inferiori ꝯsideraꝛ dolor mēbroꝝ inferioꝝ. scꝫ crurū ⁊ pedū. Sic etiā est in oleo. qꝛ in oleo sunt etiaꝫ tres regiones. scꝫ supior que dꝛ amurca. ⁊ dꝛ ab a qđ est sine ⁊ murcos sapor quasi sine sapore. Sed media regio dꝛ murca. ⁊ talis est sapida. ⁊ diciꝛ murca q̄si sapida. Sed infima regio dꝛ sedimen Et sedimen dꝛ quasi sedens in ymo. id est in ꝓfundo. Et amurca dꝛ a verbo mergo is ere a quo deriuatur merges id est manipulus Vñ mergus. ⁊ est auis q̄dam ꝯtinue mergens se in aquis. Sed fex fecis dꝛ ab illo verbo feteo es ere. quod ideꝫ est quod olere. Inde oleum. quia oleum olet

Augur sortilegus ⁊ diuinator aruspex

Additur ariolus hinc dicitur ariolari

Atqꝫ mathematicus illis sociatur ⁊ auspex

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nōis augur Pro quo sciendū ꝙ augur est ille q̄ ꝯgnoscit futura ex garritu auiū. Vñ auguror aris ꝟbum deponentale. ⁊ ꝟcat talem actū cognoscendi futura in garritu auiū. Sed sortilegus dꝛ ille q̄ cognoscit futura in legendo sortem in libris. Inde sortilegiū. ⁊ est talis liber in quo legiꝛ de sorte. Sed diuinator est ille q̄ vsurpat sibi sciam futuroꝝ ⁊ officium diuinū. Et venit a nomīe diuinus vel a nomine diuus quod vlterius venit a nomīe deus. Inde diuino as are. ⁊ est actum diuinū exercere. Item aruspex ⁊ ariolus dicunꝛ isti q̄ ꝑpendunt futura in ara vel in altaribus. Et dꝛ aruspex quasi aram inspiciēs. Et ara duo ꝟcat. Vno mō dꝛ vas porcoꝝ siue stabulum Et tunc est ꝑma correpta ⁊ scribiꝛ cū aspiratōe. scꝫ h. Alio mō idē est qđ altare. ⁊ tunc est ꝑma lōga. ⁊ scribitur sine aspiratione. Vñ. Est hara porcorum diuoꝝ dicimus aras. Sed ariolus dꝛ ab ara quod est altare. ⁊ olon totum. qꝛ totalis sua cognitio vel ꝑnosticatio consistit in ara. Vñ ariolor aris verbū deponētale et est futura intimare. Item mathematicus media longa est nomē generale ad ista ꝑdicta. ⁊ dꝛ esse ille q̄ ꝑdicit futura quocunqꝫ modo. ⁊ dꝛ a methesis grece quod ē diuinare latine. Sꝫ mathematicus media correpta ē artifex qui docet de mensura tōne reꝝ. sicut est geometer vel arismetricus

Sed auspex dicit͛ aliquis p̄dicens futura ex inspectione aurium. ⁊ dicitur auspex quasi aures inspiciens.

Est anus et vetula minuit sed auicula sensum
Dum dormitat anus turpe sibi sibulat anus

Hic autor ponit cōsynonoma illius noīs anus. Pro quo sciendum ꝙ anus p̄ma correpta dicit͛ esse vetula antiqua ⁊ venit a nomīe ānus habꝫ multos annos. inde annicula diminutiuū. inde etiā hic ⁊ hec anilis ⁊ hoc anile. id ē senilis. Sed qñ est prima longa. tunc anus dicit͛ esse postrema pars corpis circa lumbos. ⁊ sic etiā dicit͛ a noīe annus. qꝛ sicut annus est circularis sic etiā talis pars corpis est circularis ⁊ rotunda. Item vetula dicit͛ ab illo verbo veto as are. qđ idem ē ꝙ phibere. inde vetus eris gꝰ oīs. id est antiquus. inde vetulus a um. id ē annosus. Inde dormito as are. media longa ē verbū frequentatiuū deriuatū a dormio. inde dormitatio. id est sapor. inde dormitoriū. id ē locus dormiendi. Itē sibulo as are est verbū neutrale ⁊ est actus serpentū. inde sibulus singularis numeri. ⁊ sibula orū pluralis numeri. ⁊ ē eteroclitū genere ⁊ significatōne qꝛ sibulus singularis numeri masculini generis significat talem sonū qui fit per hoīem. Sed sibula orꝫ dicūtur soni q̄s faciūt serpentes. Inde sibulator ⁊ etiā sibulatoriū ⁊ est locus vbi fiūt sibula. Itē nota sensus capit͛ dupliciter. Uno mō p potētia sensitiua. ⁊ sic dicit͛ scđo de aīa. ꝙ aīal hꝫ q̄nqꝫ sensus exteriores. scꝫ visum auditum gustum ⁊c. Alio modo idē ē ꝙ sententia vel significatio. ⁊ sic accipit͛ hic in littera.

Unum significat arbor cum robore stipes
Stips stipis est ob ulus. sed stipes stipitis arbor
Stipo constipo. sapienda dicimus inde
Arbutus arboris est species sunt arbuta fructus

In ista parte autor ponit cōsynonoma illiꝰ noīs arbor. Pro q̄ sciendū ꝙ arbor vel arbos đr ab herba eo ꝙ in p̄ncipio ē silis herbe parue. seu qꝛ tali silitudine herbe adheret terre ⁊ ardicibus. Inde arbuncula diminutiuū ⁊ est arbor nouella. Inde tunc deriuat͛ arbutus ⁊ ē nomē cōmune ad omes arbores. Inde arbuta pluralis numeri. ⁊ dicunt͛ fructꝰ cuiuslibet arboris. inde arbustus ⁊ arbutū ⁊ đr arbor detruncata nō crescens amplius. Et differūt inter se robur robor. vñ Robora sunt trunci dicūtur robora vires. Inde robustus id ē fortis. Et đr robustꝰ q̄si in robore stans. id ē in fortitudine. Itē alibi Est signū robur ⁊ ꝓtus maxia robur. Itē Nemo potest longe robur sine robore ferre. Pro q̄ vlteriꝰ sciēdū ꝙ hoc nomē robur venit ab hoc noīe ratus qđ idē ē ꝙ firmus. Inde roboro as are. i. cōfortare. inde etiā corroboro as are qđ ē ꝯpositū ab insepabili prepositōne con ⁊ a ꝟbo roboro as are. ⁊ mutat͛ m in n causa euphonie. Tūc

subiungit drām inter stips ⁊ stipes. dicēs ꝙ stips stipis est obulus. ſʒ stipes stipitis ē parua arbor que pt teneri in manu. Inde stipo as are. ⁊ est idē ꝙ arbores plantare. Etiā stipare ē idez ꝙ elemosynā largiri. inde stipa e. ⁊ est largitio siue datio elemosyne. inde stipendiū ⁊ est salariū qđ militibꝫ ⁊ famulis ꝓ labore hoc in bello daꝛ. Inde stipendarius ⁊ ē aliqs qui suscipit talē pecuniā. sed cōstipare ſcat digestionē naturalē nō habere. Et sic dicūt medici. ille ē cōstipatus in ventre q̄ nō pt digere cibū Itē trunco as are. diciꝛ ab illo verbo trudo is ere. Iñ truncus ci. ⁊ est arbor sine capite. Nam trunco as are. ē caput alicui auferre ⁊ sic dicimus. Ille ē truncatus capite. id est decollatus.

Stips stipis ē obulus indeclinabile pondus
Illinc est natus dispendius as duplicatus

Hic autor ponit cōsynonoma huiꝰ noīs as. Nota as tria ſcat. Pⁱmo idē est ꝙ obulus. sed tñ sub drā. qꝛ as diciꝛ dimidius denarius sed obulus valet dimidiū denariū. ⁊ cū hoc hʒ dispositōem vt denarius. Et dr obulus ab olon qđ ē totū qͣ seruat dispositōnē totius denarij. Secūdo as est idē ꝙ pondus duodecim vnciaꝝ. Tercio ē punctꝰ vel oculus ī decio siue in taxillo. Etiā idē ē ꝙ possessio. vñ Grecista. As obulus pondus tibi sit decij quoqꝫ punctꝰ. Vel As obulus pondus pūctus possessio tota. Itē stips stipis idē ē ꝙ obulus. sed pondo nomē neutri gñ indeclinabile ē idē ꝙ obulus. vel dr pondus obuloꝝ. Vñ legiꝛ de sancto Nicolao ꝙ proiecit pondo auri ad domū ipaꝝ virginū. Inde deriuaꝛ dispendius. ⁊ est idem ꝙ as duplicatus. seu sumiꝛ ꝓ duobꝫ assibus. Et h̄ vult lr̄a cū diciꝛ. Illinc est natus. Itē as diciꝛ pondus duodecim vnciarū. vñ pⁱma pars vncie vocaꝛ vncia vel senis. sed secūda ps vocaꝛ bissa a bis qđ est duo. ⁊ as assis. Sʒ tercia ps vocaꝛ tricuns. Et diciꝛ a tris ꝙ est tres et vncia. Quarta vocaꝛ quadrās. Sʒ q̄nta ps vocaꝛ q̄ncuns. sexta vocaꝛ sexcuns. septima vero sepcuns. octaua occuns: nona nodrans. decima decuns. vndecima vndecuns. duodecima vero vocaꝛ pondꝰ vł pondo.

Exigit et pagit facit efficit ac operatur
Patrat agit complet consumit perficit implet
Exequitur claudit conducit terminat atqꝫ
Desidet et finit his sensus conuenit vnus

Hic autor ponit consynonoma illius vbi ago. Pro quo sciendū ꝙ h̄ verbum ago est equiuocū vt patet in his versibꝫ. Actor agit libros pastor pecudes puer annos. Hic legit hic ducit. hic euo tpe transit. Et h̄ verbū ago cōponiꝛ multipliciter. Pⁱmo cōponiꝛ cū sub vt subigo. Et est idem ꝙ subdo vel subicio ⁊ sic dicimꝰ. Ille rex subegit sibi barbaras nationes. Secundo componiꝛ cum am. vt ambigo. Et diciꝛ ambigo q̄si

ambas ꝑtes ago. Et etiā idē ē ꝙ dubitare. Inde ambiguus id ē dubius
Inde etiā ambages ⁊ ē dubiosa locutio. Tercio cōponiť cū ex. vt exigo
et ē equiuocū. Pⁱᵒ ē idē ꝙ ꝑficere vn̄ hoc opꝰ exegi festū sepissime fregi.
Scd̄o mō idē ē ꝙ poscere vł reqrere. vn̄ Exigo ꝑficio dicať ⁊ exigo po-
sco. Quarto ago cōponiť cū con deponēdo n ⁊ a. vt cogo is ere. qd̄ duo ſ̄t
vn̄ Cogo cōstringo dicas cogo coaduno. Quinto cōponiť cū re interpo
nendo d vt redigo is ere. ⁊ ē idē ꝙ resoluere. Sexto cōponiť cū de deponē
do a vt dego. ⁊ idē ꝙ habitare vel in pauꝑtate viuere. Septimo cōponiť
cū ab. vt abigo ⁊ ē idē ꝙ repello. Octauo cōponiť cū ad vt adigo. i. appel
lare. Nono cōponiť cū aduerbio satis. vt satago. i. satis agere. vn̄ in euan-
gelio. Marta satagebat circa frequēs ministeriū. Et dꝛ satago q̄si satis
ago. Decimo cōponiť cū per. vt perago is ere q̄si ꝑfecte agere. Etiā ali
qn̄ cōponiť cū ne. vł nō. vt nego qd̄ ē cōpositū a nō ⁊ ago. Et ē ꝟbū pri-
me ꝯiugatōis. Sed ago cū aliis suis cōpositis est tercie cōiugatōis. Itē
patro as are duo ſ̄t. vn̄ Grecista. Patro luxurio. patro qꝫ ꝑficio qꝫ. Itez
efficio cōponiť cū ex ⁊ facio mutādo x in f. ⁊ sic ē verbū actiuū. Jn̄ effectꝰ
us ui. i. factio vł opatio. Item compleo componiť a con ⁊ pleo ꝙ in sim-
plici non est in vsu. Inde plenus ⁊ plenitudo. Itē cōsummo as are. idē
est ꝙ terminare vel finire. Vn̄ in passione dn̄i. Cōsummatū est. Jn̄ sum-
ma summe. idē est ꝙ cōpendiū breue. Inde summatim aduerbium. id ē
breuiter. Et differunt inter se consumo as are. ⁊ consumo is ere. quia cō
summare idem est ꝙ perficere seu terminare. vt iam dictum est. Sed cō
sumo is ere. ⁊ est idem ꝙ destruere vel annihilare. vnde versus Con-
summare mea volo. sed consumere nolo. Consummo prime sic perficio
dabit esse. Si fuerit trine debet annihilat tibi dici. Item perficio com
ponitur a per et facio. Et per in compositione cōmuniter significat perfe
ctionem. et sic perficio idem est ꝙ perfecte facio. Inde perfectus a um
Item impleo componitur ab in ⁊ a verbo pleo quod non est in vsu in sim
plici. Sed exequor dicitur ab ex ⁊ a verbo sequor. ⁊ est aliquid ad effectū
producere. ⁊ debet scribi sine i. quia x habet vim duplicis consonantis. Jn̄
executor et executio. Inde etiam exequie arum pluralis numeri tm̄. teuto
nice begencknisse. ⁊ sunt sacraficia que fiunt pro mortuis Item claudo
est verbum simplex. et ab eo veniunt illa composita includo. concludo et
recludo Item termino as are. est idem quod finio is ire. Inde terminꝰ
id est finis. Inde exterminium nomen neutri generis. et est idem ꝙ mors
vel finis. quia mors est finis omniū rerum Item decedo is ere compo
nitur a de ⁊ a verbo cedo is ere. ⁊ est idem ꝙ migrare ab hoc seculo. Et
sic canitur de sancto martino. Post decessum beatissimi martini episco
pi. id est post mortem Itē finio is ire. est idem ꝙ terminare vel destrue
re. vnde tunc res finitur cum nil ex hac reperitur. Tunc res finitur cum
bene perficitur Item operor aris. est verbum deponentale veniens a
nomine opus. Inde operosus id est pleno opere. Inde opera e. id est di-
ligentia. et sic dicimus. Ille dat operam studio. id est diligentiam.

Synonoma

Depromo promis tu promptuaria dicas
Est apotheca domus cui virtus traditur omnis
Est ypotheca rei non mobilis vt domus aruum
Rerum mobilia traduntur pignora pignus
Ast a celando dicas celaria recte
Nam ponuntur ibi res quibus nos alimur

Hic autor ponit cōsynonoma illi⁹ nois apotheca. ꝛ diuidit in duas ptes. Prīo ponit synonoma illi⁹ nois apotheca. vt dcm ē. Scdo ponit drām inter apothecā ꝛ ypothecā. Pro q̄ sciendū ꝙ ꝯm Huguitionem promptuariū venit ab illo ꝟbo promo is ere. qd idē ē qd manifestare. qa ī promptuario cibꝫ ē hoībꝫ manifest⁹ ꝛ prompt⁹. Vn̄ ps. Promtuaria eorum plena. Vel dr a promos grece. qd idē ē qd foueo vel nutrio latine. qꝛ nutrit nos nutrimētis in ipo positis. inde prompt⁹. i. velox vel expeditiuus. inde promptitudo. i. velocitas vel expeditio Itē celariū dr ab illo ꝟbo celo as are. qd idē ē qd occulto. qꝛ in celarijs res celanꝫ. Vn̄ cella e. est camera ipius religiosi Itē penus ꝗuis nō poniꝫ in lr̄a. tn̄ valet idē cū p̄dictis ꝛ teneꝫ multiformiter. qꝛ qn̄qꝫ dr penu indeclinabiliter. aliqn̄ sub quarta declinatōne penus us ui. aliqn̄ in scda declinatōne penus peni. vꝫ penū peni. aliqn̄ in tercia declinatōe penus oris. Vbi sciēdū ꝙ penus dicíꝫ ab aduerbio pene qd idē ē qd fere. vel quasi si totū cibū reseruans Itē apotheca ꝓprie dicitur dom⁹ i qua reseruanꝫ species aromatice. Et dicíꝫ ab apos qd ē retro. ꝛ thesis positio. q̄si repositio reꝝ ꝛ specieꝝ aromaticaꝝ. ꝛ p̄t sumi large ꝓ loco in q̄ vict⁹ seruaꝫ. Vn̄ apothecarius. ꝛ ē ille q̄ reseruat spēs aromaticas Itē pign⁹ oris ē fili⁹ possidens hereditatem paternā. Vn̄ caniꝫ de corꝑe xp̄i. Et future glīe nobis pignus datur. vn̄ Cum pignus dat oris signat natū genitoris. Sꝫ pignus eris. idem ē qd vadimoniū. vn̄ Eū pignus dat eris defectū mitigat eris. Itē alibi. Pignus in o natū. sꝫ pign⁹ in e vadiatū Itē ypotheca dr ab ypos qd ē sub et thesis positio q̄si suppositio reꝝ mobiliū. Vn̄ scribiꝫ in lr̄is. ꝓmitto hoc sub ypotheca oim meaꝝ reꝝ. tam mobiliū ꝙ immobiliū

Nuncupat appellat et nominat et vocat ista
Vociferat censet sensu funguntur eodem

Hic autor ponit consynonoma illius ꝟbi appello. Pro q̄ sciendū ꝙ illa verba nuncupo appello ꝛc. omnia significant actum nominandi ꝛ ponuntur hic sub voce actiua. ꝗuis etiam aliqua sunt ponenda sub voce deponentali. vt nuncupoꝛ appelloꝛ. Et construuntur cum nominatiuis casibus a parte post sub voce deponentali. vt vocoꝛ hermānus appelloꝛ petrus. Sed sub voce actiua ꝯstruunꝫ cum accusatiuo. vt voco te ꝛē

Pro quo vlterius sciendū. ꝙ hoc verbū nūcupo ꝯponit a nūc ꝛ occupo as are. qḋ vlterius ꝯponit ab ob ꝛ capio mutādo b in c. Jn̄ nūcupatio .i. noiatio. Jtē appello ꝯponit ab ad ꝛ pello as are. Est āt appellare ab infe riori iudice ad superiorē disceptare. Sed appello is ere tercie ꝯiugatōnis est naues ad littus applicare. Scḋo idē est qḋ cogere vel ꝯpellere. vt tal' vult ipm appellere ad hoc opus .i. cogere. Jtē nomino as are ḋr a nomen nois. Jtē voco as are idē est qḋ p vocē aliqd exprimere. Un̄ canit in canti cis. Uocaui eū ꝛ nō rn̄dit mihi. Jn̄ vox vocis .i. sonus vocalis. Jn̄ vocife ro as are. q̄si vocē ferre. Jtē censeo es ere. idē est qḋ iubeo vel iudico. Jnde censor .i. iudex. vn̄ Tres quoqꝫ censores apud inferos sunt q̄si reges. Jnde de censura .i. iudiciū. Un̄ scribit in litteris. Rogamus q̄tenus illū ꝯpella tis p censurā ecclesiasticā .i. p iudiciū spūale. Et censeo etiā idē est qḋ no mino. ꝛ sic capit hic in lrā. Jn̄ ꝯponit recenseo es ere. qḋ idē est qḋ numera re. Un̄ canit de btā ꝟgine. Sed qd nos istos recēsemus heroas. idem est qḋ numeramus. Jtē recensuit moyses ppl'm .i. numerauit Sed recēsio is ire q̄rte ꝯiuga. idē est qḋ purgare. Jnde recēs recētis. Et dn̄t recēsitus a um media longa. ꝛ recensitus media correpta vn̄ ꝟsus. Uasa recensita. sꝫ poma recensita dicas

Ostia qui reserat aperit panditqꝫ recludit

Eiusdem sensus depessulat additur istis.

Hic autor ponit ꝯsyno. huius ꝟbi aperio. Pro q̄ sciendū ꝙ hoc ver bū resero ꝯponit a re ꝛ a ꝟbo sero as are. Est āt serare idē qḋ ianuā clau dere. Et drā signat inter sero is ere. tercie ꝯiuga. ꝛ sero as are pme côiu. p Grecistā. vn̄⁹. Si sero dico seris. tūc terre semia mādo. Si sero dico se ras tūc limen ad ostia pono. Jn̄ sera e. ꝛ est firmatio ostij. Jn̄ serator id est clauiger. Jtē pessulū ḋr ꝓprie lignū quod pellit hinc inde ab vno angulo ad aliū qn̄ ostiū clauditur. Jnde depessulo as are est idē quod reserare. Un de legit in canticis. Aperui pessulū dilecto meo. Jtē lrā ḋr. ostia deriuat a verbo ostio as are. Jn̄ etiā deriuat hostis id est emulus siue inimic⁹. Jn̄ ostium id est ianua. Et ḋr quasi ꝓhibens introitum hostib⁹. Et ostio as are idem est qḋ ostiū claudere. Jnde ostiator. id est ianitor. Item pando est idem qḋ manifesto. ꝛ capit hic p aperire. qꝛ qui ostium aperit res ma nifestat. Sed recludo ḋr a re ꝛ claudo. ꝛ deponit ibi a. ꝛ ḋr recludo. q̄si ite rato clausum aperio. Sed depessulo cōponit a de. ꝛ a noie. pessulū. qḋ idē est quod obex vel repagulum.

Hec tria cōiungas ꝓsumit vsurpat ꝛ audet

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius ꝟbi audeo es ere. Pro quo scien dum ꝙ presumo is ere idem est quod superbire. Et dicitur presumere q̄si pro alijs sumere. Jnde presumptio. Jnde presumptuosus id est superbus Etiam presumere idem est quod confidere. Et sic dicimus. presumo de te omne bonum. id est confido. Jtem vsurpo as are est idem quod laudē attrahere. Et sic dicimus. ille vsurpat sibi verba magisti. id ē attrahit lau

dem magistri. Vñ vsurpatio. ⁊ est acq̄sitio laudis aliene. Et hoc verbum
vsurpo ꝯponitur a nomine vsus ⁊ a verbo rapio. Et dicitur vsurpo qua
si vsum vel laudem alterius rapio. Audeo es ere est verbum neutro/
passiuū. ⁊ est synonomū cum p̄dictis. Pro quo etium sciendum. ꝙ hic in
frā debet supaddi vendico as are. Et vendicare ſ̄cat aliquid cōtra se con
trahere. sicut faciunt vispiliones in diuisione rerum spoliatarꝫ

Sulcat arat versat glebat colit excolit agros

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius ṽbi aro as are. Pro q̄uo sciendū.
ꝙ sulco as are ſ̄cat sulcos facere. Vñ quādo terra distendit cum aratro
tūc causat sulcus. Et tūc dicamus similitudiarie. ille sulcat manus. i. sulcos
et rimas facit in manibꝫ. Vñ sulcator. i. agrestis. vnꝰ. Versi sunt sulci tar/
de venere bubulci. Sed aro as are ſ̄cat agrū rarꝫ facere. Vñ aratruꝫ. et est
instrumentū p̄ncipale ꝑtinens ad agrū. Itē verso as are est frequentatiuū
illius verbi verto quod hꝫ versum in supino. Inde dr̄ verso q̄si frequenter
verto. Sed moderni grāmatici dicunt versor deponentalr̄. Itē glebo as
are est terram ꝯcutere. ⁊ venit a noīe gleba quod est cōuolutio argille Et
gleba venit vlterius a noīe glomus. i. conuolutio filorꝫ. Vñ globo as are. ⁊
significat globum facere. Item colo is ere habet plura significata. Vnde.
Agros rus formaꝫ superos colit atqꝫ parentes. Hos arat hic habitat or
nat honorat amat. Et prout hic sumitur est consynonomum huius verbi
aro as are. Sed excolo componitur ab ex ⁊ a verbo colo. Item ager dicit
a verbo ago is ere. quia sepe agitur

Alget algescit friget frigescit ⁊ inde
Algidus ac algor pariter maris alga vocatur
Infrigidatur predictis associatur

Hic autor ponit synonoma illius verbi algeo es ere. Vnde algeo est
verbum neutrale. ⁊ ſ̄cat frigus pati. ⁊ est idē quod frigeo. Inde algesco. i.
incipio frigere. Inde algor oris. id est frigiditas. Vñ algidus. id est frigi/
dus. Inde alga. ⁊ est herba frigidissima crescens in mari. vnde Grecista.
Dicitur alga maris. sed dicitur vlna paludis Frigeo es ere est verbū
neutrale significās frigidum fieri. Inde frigesco verbū inchoatiue forme.
Et est differentia inter frigeo es ere. ⁊ frigo is ere. Nam frigo is significat
carnes decoquere in patella. ⁊ habet frixi in preterito. Inde frixorium. ⁊ di
citur residuum carnis pinguedine extracta. Inde frixa et frixatura. id est
assatura. Sed frigeo es ere. id est frigus pati. Inde frigidus a um. Inde
etiam frigor oris quod duo ſ̄cat. primo idem est quod frigus. secūdo ideꝫ
est qd̄ ira. vñ Psalmista. Añ faciē frigoris eius q̄s sustinebit. Vñ etiā frigi/
do as are actiuū. Vñ etiā infrigidor aris. ⁊ est maxime frigus sustinere

Ara vel altare domini vel mensa vocatur

Atq; tripes dici consueuit apollinis ara

Aras inspiciens inde dicatur aruspex

Est ara porcorum breuis. sed ara deorum.

Hic autor ponit cōsynonoma illius noīs ara. Circa vocabula sciēduz ꝙ ara pͥma longa est idē qđ altare. ꝛ dr ab orando. qꝛ in ara deus adorat᷑. sed hara pͥma breuis est vas ex quo comedūt porci. ꝛ dr ab arando pro il-lo significato. qꝛ porci in tali vase cū rostris suis arant. Vñ ab illo noīe ara deriuat᷑ aruspex. ꝛ dr esse diuinatoꝛ p̄nosticans futura ex inspectōe are Et dr aruspex a noīe ara ꝛ a verbo specio qđ in simplici nō est in vsu. Itē altare dr quasi alta ara. qꝛ debet poni in alto loco. Itē tripes vocat᷑ ara illius dei q̇ dr apollo. Et dr ꝓprie illa sedes in qua fuit apollo ꝯsuetus dare rn̄sa. Item mensa dr a mene grece qđ est defectus latine. Et capitur ꝓ disco pauperum. Inde mensale id est mappa qua tegit᷑ mensa

Induit ac operuit amicit vestitq; tegitq;

Occulit obnubit obumbrat celat ꝛ abdit

Condit ꝛ abscondit velatq; simul sociantur

Hic autoꝛ ponit ꝯsyno. illius ꝟbi amicio is ire. Pro q̄ sciendū ꝙ induo is ere ē ꝯsynonomū cū hoc ꝟbo amicio. Et ab eo deriuat᷑ induuie a꜡ nomē pͥme declinatōis pluralis numeri tm̄. ꝛ sunt vestes mortuorum.

Operio is ire est idē qđ vestire. vñ in euāgelio. Dū videris nudū operi eū. Et cooperio idē ſcat. ꝛ ꝯponit᷑ a con ꝛ a verbo operio deponēdo n. Iñ coopertimentū ꝛ cooꝑtoriū. i. tegimentū Amicio is ire est aliquem veste circūdare. Iñ amictus us ui. i. vestimentū. vñ Histrio post victū querens nūmos ꝛ amictū. Non est delictū si q̇s sibi porrigat ictū. Vestio is ire. id est vestes induere. Iñ vestitus us ui. i. vestimentū. Sed vestitus a um. ꝑticipiū. i. vestimēto indutus. vñ⁹. Vir bn̄ vestitus in vestibꝫ esse peritus Credit᷑ a mille q̄uis ideota sit ille. Itē Si careas veste nūq; ꝓcedis honeste Nullius es laudis q̄uis sapis om̄e qđ audis Tego is ere idem est qđ cooꝑio. Iñ teges getis. ꝛ est casa vel parua dom⁹ Iñ tegula. ꝛ est lignū mediāte q̊ tegit᷑ domus. Iñ tegularius ꝛ tectoꝛ. 2 sꝫ isti q̇ tegūt domicilia

Velo as are idē est qđ tego. Et ſm Hug. ab eo deriuat᷑ vela le. ꝛ ē cōcauitas manus. Inde velum li. ꝛ est pannus pendens in templo. Vꝫ idē est quod cortina. vnde Grecista. Velum cortina velum tectura vocat᷑ Et ꝙ velo intantū significat sicut tego habetur exemplum in passione domini. Et velauerunt faciem christi dicentes. Prophetisa nobis christe ꝛc̄. Iñ ꝑ compositionē reuelo. ꝛ est idem qđ publicare vel manifestare. Vnde in passione domini. Reuelabunt celi iniquitatē iude. Iñ reuelatoꝛ 2 reuelatio. Itē occulo componit᷑ ab ob ꝛ a verbo colo mutando b in c. ꝛ hꝫ occului in preterito ꝛ occultū in supino. Inde occulto as are verbū frequentatiuū idē est qđ velare vel abscondere. Iñ occultatio. i. absconsio. Iñ etiā occu

lus. quia regitur supcilio. Item obnubo ꝯponitur ab ob ⁊ nubo qđ idem est quod tego. ⁊ est verbū actiuū. Et transsumit a propria significatione quia ponit pro ꝯiunctione femine cū viro. ⁊ est vnū verbum neutrūpassi-uum. Vñ Florista Neutrū pas. nubo. neutropas. gaudeo fio. Iñ nupta te et est mulier nouiter copulata viro. Inde nuptie arū. ⁊ est festum spōsi cuȝ sponsa. Item obumbro ꝯponitur ab ob ⁊ a verbo vmbro as are. qđ ideȝ est quod occultare. Et deriuatur a nomie vmbra bre. Inde vmbrella et vmbraculū duo noīa diminutiua. Inde vmbraculo as are. ⁊ fcat vmbrā facere sicut faciunt corpora in radijs solaribus. Item celo as are duo sig-nificat. Primo significat lapides sculpere. ⁊ tūc ab eo deriuatur celtes qđ est instrumentū lapicidarum. Alio mō idem est qđ occulto. ⁊ sic tradit in lrā. Et ab eo deriuat celum. quia celū tegit oīa. vñ Grecista Celo duȝ sculpo lapides celo cooperto. A primo celtes dic celū a posteriori. Ab-do is ere est vbum tercie ꝯiugationis. ⁊ est ꝯpositum a prepositione ab ⁊ do das dare. Iñ abditus a um id est absconditus

Est globus atq; strues cumulus acervus ⁊ agger

Est glomus hinc glomeris cōglomero dicit inde

Hic autor ponit ꝯsyno. illius nois agger. Pro quo sciendū ꝙ agger eris dr esse cumulus terre aliquantulū eleuatus. Etiā dr cumulus ligno rū. ⁊ deriuat ab illo verbo aggero is ere. qđ ꝯponitur ab ad ⁊ a verbo ge-ro mutando d in g. Globus dr corpus orbiculare spericum siue rotun dum. Et sumit p tumulo in ꝓposito. quia illud corpus est compactum ad modū cumuli. Iñ globo as are ⁊ est globos facere vel ludere globis Strues dr cumulus lignoꝝ. ⁊ dr ab illo verbo struo is ere quod idem est qđ edifico. eo qđ strues ꝑ ligna pticularia ꝯstruitur. Item cumulus dici tur ꝯgregatio cuiuslibet rei. Inde cumulo as are. Inde accumulo as are et fcat cumulos facere Aceruus ꝓprie dicitur cumulus lapidum. ⁊ de riuatur a nomine acer. ⁊ acer est quedam herba amara. Glomus dicit coniūctio multorum filorum in vnum. ⁊ pt esse generis neutri ⁊ tercie de-clinationis. vel generis masculini ⁊ secunde declinationis. ⁊ semꝑ est con-gregatio filorum. vnde Hic glomus. hoc ve glomus fili glomeratio fert. Hoc nomen glomen poteris alijs dare rebus

Dic anachoritas inclusas ac heremitas

Ab heremo venit hōc sed ab ana nascitur illud

Hinc anachorite quasi corde supma colentes

Hic autor ponit consynonoma illius nominis anachorita. Pro quo sciendum est ꝙ anachorita dicitur ab ana quod est sursum ⁊ cor cordis. et teneo tenes tenere quasi tenēs cor suum sursum ad deum omnipotentem Sed heremita dicitur ab heremo. ⁊ est homo habitans in loco deserto. ⁊ sic dr ꝙ Paulus fuit primus heremita. Et dr heremita qsi morās in heremo

Sed inclusus dr ab in ⁊ a, verbo claudo is ere. ⁊ dr inclusus quasi solitarie clausus. Et inclusus ⁊ ꝯclusus. qꝛ inclusus dr ille q̄ nō pt exire. Sed conclusus est ille q̄ pt exire. Et ab hoc noīe anachorita dicunt̄ anachorite. ⁊ sic hoīes fideliter tenentes corda sua ad summū bonū scꝫ ad ip̄m deum

Ambulo vel gradior eo vado deambulo pergo

Additur his spacior itineror ac proficiscor

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius ꝟbi ambulo as are. Pro quo sciendum ꝙ ambulo ꝯponit̄ ab an qḋ est circū. ⁊ volo as are. ⁊ mutat̄ u in b et o in u. vt ambulo q̄si circūuolo. Itē gradior est verbū deponentale ⁊ ſcat ambulare. Vn̄ gradarius. i. equꝰ leuiter incedēs vel gradatim transiens. Inde degrado as are. ⁊ est aliquē de gradu ponere. Itē eo is ire est vnum verbuꝫ simplex neutri generis. ⁊ est idem qḋ transeo. Et transeo ꝯponit̄ a trans ⁊ eo. Et ab hoc verbo eo deriuat̄ iter qḋ duo ſcat. Uno mō idem est quod via. Alio mō idem est qḋ ambulator. Vn̄ Nō dimittit iter ꝓpter pluuiā bonus iter. Iteꝫ a verbo vado dr vadus di. i. ⁊ est locus aq̄sus non ꝓfundus quē hō potest pedibꝫ ꝑtransire. Sed vadio as are. est ideꝫ quod ꝓ pignore certare. Item ꝑgo is ere etiā est ꝯsynonomū cū p̄dictis. ⁊ est compositū ab hoc verbo rego. ⁊ hꝫ ꝑrexi in p̄terito. Item ambulo componit̄ cū ꝑ. vt ꝑambulo. ⁊ tunc ꝯstruit̄ cum accō sine p̄positōne. vt ꝑambulo campū. Itē spacior aris est verbū deponentale. Et dr a noīe spaciuꝫ quod est idē qḋ vastum vel ambulo. Inde spaciosus. i. amplus. Et spacium multotiens ponit̄ ꝓ loco amplo ⁊ delectabili. ⁊ sic dicimus. volumꝰ ire ꝓ spacio. Item itineror est verbū deponētale deriuatū ab hoc noīe iter itineris. Item ꝓficiscor est verbū deponētale. ⁊ ſm aliq̄s deriuat̄ a verbo ꝓficio. ⁊ habet ꝓfectus sum in preterito. Et differunt ꝓfectus ⁊ ꝓfectus. Unde Causa profectus sum longe sepe profectus

Dicit aue veniens de iure valeq̄ꝫ recedens

Celestem dic aue mihi designare salutem

Hoc verbum salue comprendit aueq̄ꝫ valeq̄ꝫ

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius ꝟbi aue. Pro quo scienduꝫ ꝙ aue est verbū defectiuū ſcans salutationē ip̄ius venientis. Et specialiter significat salutationē celestē. Vn̄ ip̄e angelus Gabriel salutauit beatā virginē Mariam dixit. Aue gratia plena ⁊c̄. Et dr ab a qḋ est sine ⁊ ve quasi ve a dolore. qꝛ ip̄a beata virgo peꝑit christū sine oīm ve. i. sine oīm dolore. Sed vale est verbū defectiuū ſcans salutationē ip̄ius recedentis. Et dicitur vale quasi validus sis. Sed salue dr quasi salus sit tibi sine ve. Et ꝑtinet tam ad venientē q̄ꝫ ad recedentem.

Amussis perpendiculum quod regula signat

Synonoma

Inde mussare fugit fil q dubitare
Mussat q dubitat
mussat q immutat
idem

Ex hinc amussim quod dicitur indubitanter

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nois amussis. Pro quo sciendum ꝙ amussis dr ab a qd est sine ⁊ musso as are. qd idez est qd dubitare. Et amussis dr esse illud cū quo lapicide cognoscūt equalitatē muri vel etiaz angulorꝝ siue illud sit ferreū vel plūbeū. Et hoc verbū musso as are ē equiuocū. Primo idē est qd dubitare Inde deriuaꝛ didunius. qsi diu mussans id ē dubitās. Scdo est idē qd murmurare. Vñ Grecista Mussat q dubitat. mussat q murmurat idē. Et ab illo noie amussis deriuaꝛ amussim aduerbiū. i. indubitanter. Item ppendiculum dr a vbo ppendo is ere. qa mediāte illo instrumēto ppendiꝛ eqlitas ipius muri. Item regula est equiuocū. Primo fcat instrumētū lapicidarꝫ de quo iam dcm est Scdo dr pceptū alicuius artis respiciēs nos in illa arte. ⁊ sic dicimus hec est vna regula grāmaticalis. Tercio fcat institutū. Et sic dicimus Illi seruant regulam beati Augustini id est institutum ab augustino. Unde. Regula dat lignum pceptum regula normam.

Obliquo simo curuo vel arcuo limo

Lento vel flecto predictis associato

Omnibus his verbis sensum dabit vsus eundem

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius vbi arcuo. Pro quo sciendū ꝙ hoc verbū arcuo venit a noie arcus. qd plura fcat sicut pꝫ in equocis. Sꝫ hic sumiꝛ p curuatura testudis in eccłia. Iñ deriuaꝛ arcuo. ⁊ est idē qd curuo Iñ arcuitas. i. curuatio. Iñ curuator ⁊ dr ille q edificat arcū siue testudinē Itē obliquo as are est idē qd curuare. ⁊ venit a nomīe obliquus qd dr ab ob qd est contra ⁊ equū quasi ꝯtra equalitatē. Item simo idē est qd curuo. Et deriuaꝛ a nomīe simus a um. qd est idē qd curuus. Iñ simea. ⁊ est aīal hñs curuū nasum. Itē limo as are etiā idē est qd incuruare. Iñ limatus us ui. i. incuruatio Et dr a noie lima. ⁊ est instrumentuꝫ mediante q res incuruanꝛ. Itē flecto is ere etiā est idē qd incuruare. Et lento idē significat cum p̄dictis. Iñ lentus id est tardus vel piger.

Balsamus est arbor sunt balsama dicta liquores

Arboris emanant opobalsamū cortice cesa

De folijs effecta scias folibalsama tritis

Trita vel inscisa faciunt calobalsama ligna

Hoc est capitulum scdm in quo autor vult determinare de dictionibꝫ ꝯsynonomis incipientibꝫ a lrā b. Et pmo incipit ab hoc noie balsamꝰ tāꝙ a digniori. Et vult pro sentētia ꝙ balsamus est arbor nobił. sed balsamum est liquor ipsius arboris. Iñ venit opobalsamū. Et dr vngentū factum de cortice ipsius balsami. Inde etiā folibalsamū. Et dr vngentū fac

tum de folijs ipius balsami. Jnde etiam venit colobalsamū. Et dicit vngentum factum de lignis balsami. Circa vocabula sciendum ꝙ balsamus est omniū arborum nobilissima. ex qua arbore fiunt diuersa argenta. Et illa argenta possunt vocari communi nomine balsamū. Jnde balsamo as are. ꝛ ꝑcat liquorem conficere de illa arbore. Et in ea arbore cōsiderantur quinqꝫ. scʒ folia cortex lignum liquor ꝛ succus. Et ex istis fiūt diuersa argenta spēalibus nominibꝰ nominata. quia vngentum qđ causatur in fructu balsami vocaꝶ cerobalsamū. Et dꝛ a ceros grece quod ē fructus latine. Et dicitur balsamū quasi vngentū factū ex fructu illius arboris. Sed vngentū quod fit de folijs tritis ꝛ abscisis vocaꝶ folibalsamuꝫ quasi ex folijs balsami factum. Et hoc autor intēdit in littera cum dt de folijs facto ꝛc. Sed vngentū factum de cortice balsami vocatur opobalsamum. Et hoc autor innuit cum dt Arboris emanant ꝛc. Sed vngentuꝫ factum de ligno balsami vocatur colobalsamum Et dꝛ a colo grece qđ est lignum latine ꝛ balsamum. Et hoc autor intendit in littera cum dicit Trita vel inscisa ꝛc. Sed vngentum quod manat de tali arbore pt etiaꝫ vocari opobalsamuꝫ. Jtem sciendum Littera dt arbor. Et deriuatur a nomine herba. qꝛ arbor in principio est disposita ad modum herbe. Jtem mano as are. idem est quod fluere. Unde canitur de sancto Nicolao Ex eius tumba sacrum manat oleum. Jtem cortex ticis est exterior ps ipius arboris. Et dꝛ cortex quasi cor tenens. vel quasi corpus tenens. Jn̄ cortico as are ꝛ etiam de cortico. Et valet intantum sicut paro in vno eius significato. Jtē foliū est defensoriū ipsius fructus in arbore. Quia sicut vestes defendunt hominē, sic folia defendunt arborem vel fructus arboris. Jtem trita venit a verbo tero teris terere. Jnde trito tritas tritare. et est frequenter terere. Jnde terra. quia frequenter teritur pedibus ambulantium. Jtem inscisa venit ab illo verbo inscido is ere. quod habet inscidi in preterito. Jnde inscissor. ꝛ potest dici sartor

Uinū vel deus est bachus. sit bacha sacerdos
Quelibet insanum bachari dicimus inde
Uiuunt insani qui bachanalia curant

Jn ista pte autor ponit ꝯsyno. illiꝰ noīs bachus Pro q̄ sciēdū ꝙ mgꝶ vult ex lrā ꝙ bachꝰ mouet voce ꝛ ꝑcatione. Ut bachus bacha Et bachꝰ est semiator vel plantator vini. ꝛ ꝑcat ꝓprie deū vini Et ab eo qđ est bachꝰ dꝛ bachor bacharis. qđ valet intantū sicut insanire. qꝛ bachus facit hoīes insanire Jn̄ etiā bachanalia. ꝛ sunt festa ipius bachi. Et hoc vult lrā cuꝫ dt Uiuūt insani ꝛc. Ubi vult ꝙ hoīes viuentes insane ꝛ furiose dicūtur celebrare talia festa. Sed bacha bache est dea vini vel est nobilis gemma. Et est drña inter bacca ꝛ bacha. Quia bacca dꝛ ꝓmo fructus lauri. vl' oliue. Scđo est cathena Sed bacha bache iam dictum est

Sustentamentū columen basis atqꝫ columna

Synonoma

Pes substans ꝓprie fertur basis esse calumne

Omnia pro statua possunt hec ponere verba

Basileos grece rex dicitur esse latine

Hinc scio basilicam nasci simul et basiliscum

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nois basis. Pro quo sciendum ꝙ basis ꝓprie est illud sup quod ponit colūna vicꝫ fundamentū. Jn̄ sustentamentū dr a verbo sustento as are. quod est frequentatiū verbū huius verbi sustineo. quod ꝯponit a sub ꝛ a verbo teneo es ere. ꝛ capitur pro statua Jtem columen dr esse baculus ꝓprie in quo pueri p̄mo discūt transire. Jn̄ incolumis ꝛ est homo sanus. Jtem colūna dr esse pes stans testudini. vel est vna statua lapidea que sustentat arcum vel testudinē. Et venit a nomine columen. ꝛ quid sit columen iam dictū est. Et dr columna. q̄si dans columen. Jtem basileos grece dicit rex latine. Jn̄ basilica ꝛ est eccl'ia regia vel capella vbi reges antiq̄tus solebant adorare. Et etiā potest sumi pro qualibet domo regali. Jn̄ etiā basiliscus. ꝛ dr a basileos grece quod est rex latine. qꝛ basiliscus dr aīal quod ex eminentia veneni dr rex alioꝝ animalium habentium venenū. ꝛ est animal valde venenosum. quia solo visu interficit hominem. ꝛ solo flatu aeris interficit aues sup se volantes. Et dicitur ꝙ tale aīal generatur ex ouo galli. ꝛ excubatur a bufone

De balo vel balatu fore dicas balatrones

De baratro recte dicas fieri baratrones

Jn hac pte autor ponit quandā drām inter illa noīa balatro onis. ꝛ baratro onis. Pro quo sciendū ꝙ balatro onis dr esse leccator vel ioculator ambiens mensas dominoꝝ clamans ad modū auis. Et dr ab illo verbo balo as are. quod s̄cat ad modū ouiū clamare. Vel dr a nomine balatus us ui. ꝛ est ꝓprius actus clamandi ouium. Vn̄ dixit q̄dam Mimi balatrones caupones ꝛ meretrices. Quos laudare solent hos spoliare studēt. Sed baratro onis dicit esse leccator circuens mensas dominoꝝ. Et dicit a nomine baratrum. quod idem est quod infernus. Quia sicut infernus non p̄t repleri. sic etiā nec ip̄e baratro. Et etiaꝫ baratro sumit ꝓ diabolo. quia talis etiam multū deuorat. scꝫ quandoqꝫ corpus et animam

Unum significant baculus bacus atqꝫ bacillus

Hic autor ponit cōsynonoma illius nomis baculus. Pro quo sciēduꝫ ꝙ hoc nomē baculus est equocum. ꝛ ab eo deriuatur bacillus. ꝛ est vnum nomē diminutiuū. ꝛ est idem quod ꝑuus baculus. Jn̄ deriuatur imbecillus a um. ꝛ hic ꝛ hec lis ꝛ hoc le. ꝛ est hō fortis. Et dr ab in qđ est nō ꝛ bacillus q̄si nō indigēs baculo. ꝛ hoc nomē baculus deriuat ab hoc ꝟbo bacco as are. ꝛ s̄cat vas ꝑunaꝝ facere. vt est thuribulū. Et drn̄a est inter car

bonẽ ⁊ prunã. qr pruna dr carbo inꝯtum ardet. Et dr a per qd est valde ⁊ vro is ere. qr pruna vald' vrit. Vel dr a ꝟbo pruno is ire qd idem est quod scalpo. Inde pruricies .i. scabies. vñ Dum cutis prurit scabies intrinsecus vrit. Sed carbo dr inꝯtum est extinctus. vñ Extinctus carbo. pruna quoqꝫ dr ardens. Itẽ dt Brito. Dum calet est pruna. carbo dum deficit ignis Et differũt inter se pruna ⁊ pruna. Unde pruna ne feĩ generis ꝓme declinatõis est carbo ardens vt dictũ est. Sed pruna oꝝ neutri gꝫ pluralis numeri dicũtur fructus pruni. vñ Igne calet pruna fert prunus dulcia pruna

Bacus p c scriptũ est equocũ. qr qñ ꝓma eius syllaba est breuis tunc est vas in quo seruãtur carbones. sed ꝓut ꝓma syllaba est longa tũc est nomẽ ꝓpriũ. vñ Dic pro vase bacũ. ꝓ ꝓprio noĩe bacum

Signãt idem barrus elephas simul ⁊ elephantus

Nam barros grece graue dicitur esse latine

Barro barronis grauis aut autenticus est vir

¶ Hic ponit ꝯsynonoma huius noĩs barrus. Pro quo sciẽdũ ꝙ barrus dr esse elephas rõne barratus. ⁊ est vox elephantis Et dr a barros in greco qd est graue in latino. qr tale aĩal hꝫ grossam ⁊ grauẽ vocẽ. Inde dr barro onis. et ꝑcat virũ nobilẽ ⁊ autenticũ. qr tales sunt graues suis subditis. sꝫ ẜm Hugꝫ barrus dr a bar grece qd est forte latine. qr tale aĩal est multum forte. Sed hoc nomẽ elephas dr ab elephante tali mõte in quo habitãt elephantes. ⁊ sunt aĩalia inflexibilia. eo ꝙ nõ hñt flexuras mẽbroꝝ. et sunt talis nature ꝙ qñ ꝓdũt fetũ vel partũ. tũc pariendo intrãt aquã ⁊ post partũ dirigũt fetũ suũ rostro suo ad terrã. ⁊ talia aĩalia sunt frigide ⁊ humide nature. Vel elephas dr ab elephãdo ꝑ ꝯtrariũ. qr qñ cadit nõ pt ecõuerso surgere. qr caret tibijs ⁊ flexibilitate in pedibꝫ. Etiã ab elephas dr elephanꝰ nomẽ scđe declinatõis. ⁊ idem ꝑcat. vñ Gre. Est hic ⁊ hec elephas inflectio tercia dt. Sepe scđa tñ denũciat hic elephãtus Autẽticus venit ab autẽtin grece qd est nobile vel clarum latine. Et sic barrus dr autenticus. id est nobilis rõne ꝓgeniei.

Lanigeras vel oues balantes atqꝫ bibentes

Dicimus eiusdem tot nomina sunt animalis

Esset in his si non viciaret ouicula vsum

¶ Ponit ꝯsyno. huius noĩs bidens. Pro quo sciendũ ꝙ laniger dr ouis et dr qsi lanã gerẽs. vel dr a ꝟbo lanio as are .i. lacerare. Iñ lanista .i. carnifex vel homicida. Iñ lanifico as are .i. lanã preparare. Iñ lanifex ⁊ lanificium. ⁊ est locus vbi lanifices opant' cũ lana. Ouis dr a ꝟbo ouo as are quod in vno ꝑcato valet tantũ sicut gaudere. qr olim sacerdotes sacrificantes oues cũ gaudio ⁊ tripudio sacrificabãt. Oꝫ aũt ouare valet tantũ sicut gaudere

patet in hoc metro. O mi frater oua panē comedemus ꝛ oua. Oua.i.gau-
de. Et ſm Hug. hoc nomen ouis venit a ṽbo offero. qꝛ antiq̄tus oues of
ferebant. Inde oblatio ꝛ oblatū.i.holocauſtū vel offertoriū. Itez balans eſt
ouis. ꝛ dꝛ ab illo ṽbo balo as are. ꝛ eſt clamare ad modū ouis. Jn̄ balatus
us ui. ꝛ eſt talis clamor. Bidens dꝛ ab illo aduerbio bis ꝛ a noīe dens.
qꝛ hꝫ binos dentes in anteriori pte cū quibꝫ naſcit. Itē littera dt ouicula. ꝛ ē
diminutiuū illius noīs ouis. ꝛ nō pt bene poni in metro. quia habet quattu
or ſyllabas breues.

Balteus inſignes matronas aureus ambit
Ex auro mixta contexunt ſerica fila

Balteus et ſtropheū cintoria cingula zona
¶ Hic autor ponit ꝯſyno. huius noīs balteus. Pro quo ſciendū ꝙ balte
us dꝛ cingulus aureus mixtus ſericis filis circundans inſignes matronas
vel nobiles mulieres. ſed balteus ſm Hug. dꝛ cingulus militaris. ꝛ ꝓprie
dꝛ illud in quo dependent arma. ꝛ eſt heteroclitū vt pꝫ p Alexandrū Jnde
deriuat balteolus diminutiuū.i. balteus fulgidus ſiue ſplendidus. Jn̄ bal
teo as are.i. cum balteo cingere. Item dt ſerica fila. Unde a noīe ſericuꝫ ve-
nit ſericus a um. et ſic ponit in littera ſerica cauſa metri ¶ Pro quo ſciendū
ꝙ hoc nomē ſericū venit a ſeron qđ eſt opidum. qꝛ ibi primo fuit inuentū ſe-
ricū. Jn̄ ſerica ꝛ eſt veſtis nobilis. Jn̄ ſerico as are.i. ſericū facere. Inſig-
nes venit a noīe ſignū qđ idē eſt qđ exēplū. Inde hic ꝛ hec inſignis ꝛ hoc ne
id eſt nobilis. Jn̄ ſignifer.i. vexillifer. Itē littera dt aureus. ꝛ venit a noīe au
rum qđ eſt metallū excellens oīa alia metalla. Jn̄ auricalcum. et eſt fex auri
Jn̄ aurifodina. ꝛ eſt fouea vbi fodit aurū. Item littera dt mixta. ꝛ deriuat
ab illo ṽbo miſceo es ere. qđ hꝫ miſcui in pterito ꝛ mixtū in ſupino.

Betam maguderim caulem dic eſſe ſecūdum

Hinc adiectiuū nomen betaceus exit
¶ Hic po. ꝯſy. illiꝰ noīs beta. Itē beta eſt equocum. qꝛ aliq̄n eſt ſcđa littera
apud grecos. Et inde deriuat hebraica littera ſcilꝫ beth. A q̄ deriuat bethel
et eſt domꝰ dei. Jn̄ bethlehē eſt nomē cuiuſdā ciuitatis. ꝛ interptat quaſi do
mus panis. Jn̄ alphabetū. ꝛ eſt ordo lrārꝫ. Scđo mō beta dꝛ caulis q̄ creſcit
in orto poſt abſciſionē olerū. Jn̄ betaceus nomē adiectiuū. ꝛ eſt cibꝫ factꝰ de
beta. Sꝫ caulis dꝛ a con ꝛ ab alo is ere. qꝛ vnū alitur cū alio. Uel dꝛ caulis
a caumate. ꝛ cauma eſt pluma calida ꝓficua caulibꝫ. Et ē dr̄ia inter caulis
et caula qꝛ caula eſt ſtabulū ipaꝝ ouiū. Sed caulis dꝛ eſſe olus. Sed magu
deris ꝓprie nō dꝛ caulis ſed eſt trūcus ipſius caulis.

Signat idem bilis offenſa rancor et ira
Sed proprie bilis eſt humor fellis amarus

Joannis de garlandia

¶ Hic autor ponit synonoma huius nois bilis Pro quo sciendū q̄ bilis idem est qđ ira. et capit͛ causa p causato. q2 bilis dr amarus humor ipsius fellis ex quo causat͛ ira. Uel est sedes ipsius fellis vel ire. Et ponitur ideo p ira. q2 ira pcedit a felle vel a bile Inde debilis. id est fragilis. Sed rancor est indignatio vel dolor mentis. Et dicitur a ran grece quod ira latine. Inde rancidus. id est iracūdus. Item ira est furor recens cito transiens. Et differunt ira z iracūdia. nam quid sit ira iam imediate dictū est. Sed iracūdia est ira indurata in odium conuersa non leuiter recedēs a mente. Et ab hoc nomine ira deriuatur verbū deponentale scz irascor. Inde etiam iratus et iracūdus Offensa vel offensio deriuatur ab offendo dis ere. quod valet intantū sicut ledere. Item littera dicit fellis. et fel ē intestinū animalis a quo procedit ira. Unde in passione domini legitur. Et dederūt in escam meam fel. Item hoc nomen bilis ƀm Papiam dicitur pellis ipsius fellis. Uel pellicula circundās fel

Ex geminis libris constat mensura bilibris

Dicūtur bifores gemine value coeūtes

¶ Hic autor ponit vnū notabile de hoc nomine bilibris. et etiam ponit significata eius ¶ Pro quo sciendum q̄ bilibra duo significat. Primo idē est quod trutina vel libra cum qua aliquid mensuratur. Secundo libra valet tantum sicut viginti solidi. Inde dicitur bilibris. z est pondus habens duas libras. Inde deriuatur libertus et est homo faciens ƀm proprium suū velle. Inde libertinus. id est filius liberti. Inde libripens. z est ille qui tenet librā. vel est illud qđ pendet in libra Tunc autor subiūgit dicens q̄ bifores dicūtur ianue duplices. et deriuatur ab illo nomine binus z ab aduerbio foris. quia tales ianue claudūtur foris. Et proprie bifores dicūtur ianue q̄ habent duas valuas. Item geminus idem est qđ duplex. Inde gemino as are id est duplicare. Item valua idem est quod ianua. Et dicitur valua q̄si vacua. quia raro est occupata.

Intono vel resono rebbo tono mugio clamo

A boo buccella fit buccula bucca boatus

De cano de bucca cum buccino buccina fiunt

Infantum buccas ossila vel oscula dicas

Est buccella cibi quātum semel accipis ore

¶ Hic autor ponit synonoma illius verbi boo as are. ¶ Pro quo sciendū est q̄ boo as are est sonū bouis facere. Inde cponit͛ reboo qđ idē significat. Et dr a re z ꝟbo boo. Sed intono as are idē est qđ sonare. Et ab in quod est valde et tono. Inde deriuatur tonabulum. et est instrumentum factum cum sono Inde etiā potest dici tintinabulū. z est parua campana si

ue corpus pendens in medio campane Inde deriuat tonitru et est sonus factus in nubib. Sed mugo is ere est sonū ipsorum boum facere. Īn mugitus ꝛ est talis sonus. Sed clamo as are est generale ad illa ꝛ significat generaliter sonū facere. Inde clamito as are est frequētatiuū huius vbi clamo ꝛ significat frequēter clamare. Unde in libro sapientie. Sapientia clamitat in plateis ¶ Sciendū ꝙ ab illo vbo boo boas boare venit boatus .i. vox. Inde deriuat buccula ꝛ buccella que sunt diminutiua huius nois bucca bucce. Et deriuatiuū immediatū huius nois bucca est buccella. sed mediatum est buccula. Et bucca bucce venit a vbo boo as are et pmo est maxilla infantum. Sed buccella dr morsus qui semel ore accipi potest. Et ab illo noie os oris deriuat oscillum ꝛ est diminutiuū huius nois os. et est equiuocum. Primo est paruū os. Secūdo est ludus mediāte quo pueri vel puelle solent ludere. Et dicit alio noie puppa vel puppina. Et differūt inter se popina et pupina. quia pupina dr imago ficta. sed popina idem est ꝙ coquina. Et dicitur a popos grece qd est pingue latine. qr in popina solet esse pinguedo. Itē littera dr infantum. Infans eū dr ab in qd est non ꝛ for faris. et dr infans q̄si nō fans. i. loquēs. Īn infantia ꝛ est etas infantis

Inter se lituus tuba tibia buccina distant

Ex lituo gracilis sonus exijt gratior illinc

A componenti sortitur tibia nomen

¶ Hic autor ponit consynonoma illius nominis buccina Pro quo sciendum est ꝙ lituus dicitur cornu a quo exit gracilis sonus. et facit sonum amenum. Et dicitur a lito as are quod idez est quod rauce sonare. Uel fm aliquos latinos dicitur cornu a quo exit gracilis ꝛ modicus sonus. ꝛ sufflatur tempore prelij. Uel dicitur lituus a lite. Sed tuba dicitur magna fistula habens grossum sonuz. Inde tubicen ꝛ est aliquis canens in tuba. Inde tubicina dicitur mulier exercens tale officium. Sed tibia dicit esse fistula. ꝛ sumit nomen suū ex partib ex quib componitur. quia talis fistula que dicitur tibia componit ex tibijs coruorū. vel capit nomen suum a primo inuentore Inde tunc deriuatur tibicen. et dicitur aliquis canens in tibia. Inde etiam tibicina. ꝛ est mulier canens in ea. Sed buccina dicitur magna fistula cum qua vigiles notificant diem vel noctem. Inde buccino buccinas buccinare. et significat buccina cantare. Item textus dicit (sortitur) Pro quo sciendum est ꝙ sortior sortiris est verbum deponentale ꝛ est idem qd lucrari. et venit ab illo nomine sors quod est equiuocum. Uñ Sors notat cūcum. designat sors capitale

A bubo bubastus bos bostar buccera buris

Bubulus et bulcus buculus buglossa bubulcus

De boo pretereo sit boforus atqꝫ boetes

Est bostar statio bouis curuamen aratri
Buris bubastus timens est vua rasemus
Bos paruus bubulcus sed bubulus est boue maior
Sunt pisces bulci seruant armenta bubulci
Lingua bouina sonat gramen buglossa vocatur
Que cornuta vides aĩalia buccera grece
Sed via bosorus est bouis appellata meatu
Artico defixa polo stat stella boetes

¶ Hic autor per modum notabilis ostendit significata aliquorum nominum et etiam eorũ originem. Et diuiditur illa pars in tres partes. In pma eĩn enumerat ista verba. Secũdo regreditur super hoc verbũ boo quãtum ad hoc q illa nomina deriuantur ab eo. Tercio exponit illa nomina enumerata in littera quãtum ad eorũ significationẽ. Secunda pars ibi (De boo pretereo) Tercio ibi(Est bostar statio) Et potest littera sic exponi. Ego pretereo id est deriuo illa nomina bubo bubastus bostar buccera buris &c. De boo de illo verbo. sic id est taliter bosorus. atqȝ id est etiam supple deriuatur ab hoc verbo boo. Et bostar est statio vel stabulum ipsorum bouȝ Sed buris est curuamen vel posterior pars aratri. Sed bubastus est vua tumens .i. est crescens Rasemus id est ex rasemis Bucculus id est paruus bos. Sed bubulus est maior boue. sed tamen est cum eo consimilis forme seu dispositionis. Et bulci sunt pisces. sed bubulci seruant id est custodiũt armenta. id congregationẽ boum. Et buglossa vocatur id est nũcupatur gramen quod sonat id est dicit supple vulgariter bouina lingua. Sed buccera sonat grece id est in greco animalia que tu vides cornuta. Sed bosorus est appellata id est nũcupata via. et hoc meatu id est a meatu bouis. Sed boetes est stella defixa artico polo. id est in polo artico Circa vocabula est notandũ q bubo est quedã auis magna et grossa. et dicitur ab illo nomine bos qd est animal magnum. Vel dicit ab illo verbo boo as are qd idem est qd sonũ bouis facere. Et est differentia inter bubo et bufo Unde Bufo pedes gradit. bubo per alta volat. Item bostar est equiuocũ. Primo est stabulum boum. et dicit a bos et steron statio quasi boum statio. et tunc habet aris productam in genitiuo singulari. Secũdo est nomen propriũ et tunc habet aris breuẽ in genitiuo. vñ Cum bostar presepe notat producit aris. Cum propriũ nomen tunc breuiat aris. Sed buris dicitur posterior pars aratri. Inde burista. et est aliquis regens aratrũ. Et est differentia inter bubastus ti secũde declinationis masculini generis. et bubastis tercie declinationis feminini generis. quia bubastis est dea bulcorũ. Sed bubastus est tumida et inflata vua ex qua adhuc non est extortuȝ vinũ. Etiã potest

sumi pro supbo. Sed ramus dicit esse granū vue. Sed bubulcus est puus bos domesticus. Sed bubulus est magnus bos indomitus ⁊ siluestris existens maior boue illo domestico. vñ Bos est camporum bubulus est nemorum. Sed bulcus ci dicūtur pisces magni habentes multum de lacte in se. Sed buglossa dicitur lingua boum. vel etiā dr̄ gramen crescēs in pratis Et dr̄ a noīe bos et glossa lingua quasi lingua bouis. Sed buccera dr̄ a nomine bos et ceron in greco. qd̄ idem est qd̄ cornu in latino. ⁊ sunt animalia habentia cornua sicut boues. vel ꝓprie dicūtur quelibet animalia cornuta. Sed bosforus est via vel meatus qui dirigit boues ad pratū. Et dr̄ a noīe bos et foros grece quod est ferre latine.. quia talis via fert boues ad pratū vel ad pascua. Sed boetes dicit stella que est fixa in polo artico. et ista stella est anterior in vrsa maiore et antecedit septistelliū Et deriuat ab hoc nomīe bos. quia talis stella est disposita ad moduz capitis bouis. Item in littera dicitur fixa. Unde ſm huguitionem figo is ere idem est qd̄ alligare. Inde fixula et figula. Et dicitur nodus cū quo mantellus ligatur. Inde crucifigo is ere. et est ad crucem figere vel ligare. Itez meatus deriuat ab hoc verbo meo as are. id est transeo. Inde meatus us ui. ⁊ est est iter vel via. Item stella dr̄ quasi stilla. qr̄ oīs lux stillat ⁊ fluit a stellis. Et dr̄ stella a sto as are. quia stella stat siue fixa est in celo.

Est bombix vermis egestio digerit eius
Serica sit testis huius bombicina vestis

Hic autor ponit significata illius noīs bombiz dicens. ꝙ bombix dicit esse vermis ex cuius digestione fit sericum seu serica fila. Sed bombicina deriuatur ab hoc noīe bombix. et dr̄ sericū factū de sericis filis. Nā ſm huguitionem bombix ꝓprie dr̄ vermis faciens sericum. Et differūt inter se bombix ⁊ bombex. vñ Est bombex lana. sit vermiculus tibi bombix. Item littera dicit egestio. et deriuat ab hoc verbo egero. Sed digestio idem est quod purgatio. vñ Qui bene digerit ingerit egerit est bene sanus. Item littera dicit testis. et dicit ſm huguitōem quasi tenens. et est generis ꝯmunis. Item testor aris verbū deponētale est idem qd̄ testimoniū perhibere. Inde protestor ⁊ ꝯtestor quasi simul testor. Inde detestor aris. Et dicit a de qd̄ est deorsum ⁊ testor. ⁊ sumitur ꝓ maledicere. Inde hic ⁊ hec detestabilis ⁊ hoc le. et valet tantū sicut maliciosus. Unde canit de sancto Nicolao. Detestabilez infamiā seruus dei ademit nicolaus.

Est bufo rana ranūculus atq; rubeta
Turpis auis bubo turpissima bellua bufo

¶ Hic autor ponit ꝯsyno. huius noīs bufo. et cum hoc significata illoꝝ nominū bubo ⁊ bufo ibi (Turpis auis bubo) ¶ Pro q̊ sciēdū ꝙ bufo est animal hñs naturalē dilectōem ad hominē. qr̄ post mortē statim corrodit hominē. Et dr̄ ꝙ generat ex medulla hoīs vel de cerebro vel de spina dorsi Iñ dr̄ bufonus. i. supbꝰ qui est inflatus ad modum bufonis. Sed rana dr̄ a ran

grece qđ est ira latine. Inde deriuat nomen diminutiuū scȝ ranūculus .⁊ est parua rana. Sed rubeta est equiuocū. Primo est animal venenosum habēs oculos rubeos ⁊ ventrem rubeū ꝓpter nimeū venenū. Et dicitur a rubedine vel a noīe rubus. qꝛ habitat in rubis. et vocat alio nomine calomita. vnde Grecista. Sed tamē euita ne te fallat calomita. Secūdo idem est qđ meretrix. Et dicit a rubeo es ere. quia rubificat faciem coloꝛe artificiali vt placeat amasiis suis. Et est differentia inter rubeta rubete feminini generis. ⁊ rubetum neutri generis. qꝛ rubetum neutri generis est compꝛehensio multaꝝ arboꝛū. Unde Non venit ad siluam qui cūcta rubeta veretur. Item bubo est equiuocū. Primo dicit auis volās de nocte. et dicitur vulgariter ꝙ cantus seu clamoꝛ illius auis significat aliquem moꝛiturū. Secūdo dꝛ infirmitas culi. et illa infirmitas causat ex ambulatione. Itē littera đt turpis. ⁊ est nomē adiectiuū mobile per tria genera et ꝑ duas terminatōes ⁊ est ideȝ qđ vilis. Inde dꝛ turpitudo nomen tercie declinatōis

Res eadem blactra vespertilioqȝ vocata

¶ Hic magister ponit ꝯsynonoma illius nominis blactra ¶ Pro quo sciendum ꝙ blactra est equiuocuȝ. Primo est vestis purpurea. Secundo est idem qđ vespertilio. Inde deriuat hoc verbū blactro as are. et est idē quod diuinare. Inde blasphemare id est repꝛendere. Inde blasphemia id est repꝛehensio vel subsanatio. Sed vespertilio est auis volans de nocte. ⁊ sumit suam oꝛiginem a vespere. quia volat vel volare incipit de vespere. Et ista sunt nomina auiū que volant tꝑe nocturnali. scȝ vespertilio. noctua. nocticoꝛax. bubo blactra lucifuga. Et dꝛ lucifuga q̄si fugans lucem

Bractea bracteola tenuissima lamina ferri

¶ Hic autoꝛ ponit consynonoma huius nominis bractea. Pro quo sciendum ꝙ illa duo nomina bractea ⁊ bracteola ꝯueniunt in hoc ꝙ ambo significant partes multum tenues factas ex percussionibꝫ malleoꝛū. sed differūt in hoc quia bractea significat lamen subtile auri vel argenti. sed bracteola dicitur lamen ipsius ferri. Et vlterius differunt inter se bracteola ⁊ lamen. quia lamina dicuntur partes ferri multū tenues. a quo deriuat lamino as are. i. extendere vel dilatare. sȝ bracteola dꝛ argentū dilatatū ⁊ multuȝ tenue Et hoc ꝟbū bracteo dꝛ a bracos grece qđ est breue latine. ⁊ a verbo teneo. q̄si tenēs breuitatē. Sed bracteola est diminutiuū huius noīs bractea. Item ferrū dꝛ ab hoc ꝟbo fero fers. qꝛ ꝑ ferrū solemus aliq̄d graue ferre. Iñ ferreus a um nomē adiectiuū. Iñ forrolū nomē diminutiuū

Mercedem cursus brauium victoria donat

Additur his naulum vectigal emolimentum

¶ Hic autoꝛ ponit consynonoma huius nominis brauium. ¶ Pro quo sciendum ꝙ merces dicitur remuneratio qui datur ambulatoꝛi pro laboꝛe sui cursus Iñ deriuat mercenarius. et est ille qui laboꝛat pro aliq̄ mercede. vnde dicitur in euangelio. Dignus est mercenarius mercede sua. Inde merci

mercimoniũ.⁊ est idem qđ p̄ciũ. Et est differentia inter merx mercis ⁊ merces mercedis. qꝛ merx mercis dꝛ ꝓprie mercimoniũ in se.sed merces mercedis dꝛ p̄ciũ. vñ Merx est mercatũ merces dic esse merentis. Itē Uendunt merces operantibꝫ est data merces. Et ab illo noīe merces deriuat mercoꝛaris deponētale. Inde mercatoꝛ.i.institutoꝛ vel emptoꝛ. Sed brauiũ.dꝛ esse p̄ciũ qđ datur alicui ꝓpter victoriā. Et dꝛ a bracos grece qđ est breue latine.qꝛ tale p̄ciũ datur ꝑ breui victoria. Sed emolimentũ dꝛ p̄ciũ quod datur de molendino. Et vectigal quod datur vectoꝛibus. Sed naulum est quod datur nautis.

Imber hyems bruma tribus est res vna vocata
Sed nomen bruma trabit a breuitate dierum
Nanqꝫ brachos grece breuis dicitur esse latine

¶ Hic autoꝛ ponit ꝯsynonoma illius noīs bruma.⁊ cuꝫ hoc ostendit eius originē ibi (Sed nomē bruma) Pro quo sciendũ.ꝙ imber ꝓprie dꝛ pluuia que trāsit cũ magno impetu.et sic pt sumi ꝑ hyeme.qꝛ hyems semp est tēpus pluuiosum ⁊ impetuosum. Et differūt inter se imber ⁊ pluuia.qꝛ imber est pluuia cadens cũ magno impetu.sed pluuia cadit paulatim ⁊ successiue nō cũ impetu. Itē hyems dꝛ esse media pars anni fm vulgares qui diuidunt annũ in duas partes.scꝫ hyemalē ⁊ estiualē.licꝫ tamē diuidat in q̄tuoꝛ partes.scꝫ hyemē.estatē.verē.⁊ autūnũ. Sed bruma dꝛ ꝓprie pluuia cadens tp̄e hyemis aliq̄liter albefacta ꝑ frigiditatē.⁊ sic sumit hic ꝑ hyeme.⁊ dꝛ a brachos grece qđ est breue latine.qꝛ in hyeme dies sunt breues.qꝛ tunc sol ptrāsit solsticiũ hyemale. Itē drñt ros ⁊ pluuia.qꝛ ros dꝛ cadere tp̄e noctis sub ꝑuis guttis vix visibilibꝫ.sꝫ pluuia cadit sub maioꝛibꝫ guttis

Brucus et acalatus locusta res vna vocatur
Hinc tres etates tria nomina dant animali
Cum breuis est brucus cum de tellure leuatur
Dicitur acalatus postqꝫ sit adulta locusta
Nomine concoꝛdi quasi longā dicimus hastam

¶ Hic ponit ꝯsy.illius noīs brucus dicens ꝙ vnuꝫ aīal vocat tribꝫ noībꝫ fm tres etates. Pro quo sciendũ ꝙ brucus dꝛ a bracos grece qđ est breue latine.qꝛ cũ brucus primo nascit ⁊ est in p̄ma etate tūc est aīal habēs breueꝫ q̄titatē. Sed cũ aliq̄ntulũ creuerit sic ꝙ incipit se leuare de stercoꝛe seu terra dꝛ acalatus.⁊ dꝛ q̄si a terra seu a tellure eleuatus.⁊ dꝛ acalatus q̄n est in scđa etate. Sed cũ ꝑuenerit ad terciā etatē tnuc dꝛ locusta. Et dicit locusta quasi longa hasta.quia est animal habens crura longa ad modum haste

Pro quo sciendum q̄ sm̄ Britonē locusta d̄r volatile puum nō volās multum in altū. ⁊ sic dicit littera. q̄ locusta d̄r hasta concordi noīe. q̄r sicut hasta est lignum longū: sic locusta est vermis halēs longa crura ad modum haste Et differūt inter se brucus fucus ⁊ apes. q̄r brucus generat̄ ex stercore equorum. ⁊ apes generat̄ ex stercore boum. Sed fucus generat̄ ex stercore mulorum. Pro quo sciendū. q̄ adhuc sunt alij vermes qui generant̄ ex stercore asinoꝝ. ⁊ vocant̄ hoc noīe vespis. Jn̄ dicebat̄ vespasianus nomē ꝓprium viri q̄ fuit vnus illorū qui destruxerūt hierl'm. Et dicebat̄ vespasianus. q̄r ipe fuit occupatus p̄ vespes. vn̄ Bos dat apes. dat brucos equus. fucos quoq̄ mulus. Dat vespes asinus sic ait ysidorus. Et illa oīa aīalia an̄ lapsum p̄mi hoīs nō fuerunt creata. Itē vlterius sciēdum. q̄ adhuc sunt q̇dā vermes qui generant̄ ex vino corrupto. ⁊ dicunt̄ bibliones quasi bibētes. Et quidā vermes sunt qui generāt̄ ex aquis paludinosis. vt papiliones. Et quidam sunt qui generant̄ ex corruptione fructuum. ⁊ dicunt̄ gurguliōes Et adhuc sunt alia aīalia vltra illa iam enumerata. vnde. Caules erugo. consumit ligna teredo. Consumūt carnes termi. ſʒ tinea vestes. Item lr̄a dicit. Cum de tellure leuat̄. q̄ h̄ nomē tellus d̄r a verbo tollo is ere. q̄r tellus tollit oīa. Item littera dicit hastam. ⁊ hasta dicitur lignum longum ⁊ rotundū aptum ipsis hastilusoribus

Conflictus bellum congressus et ala duellum

Obsidio mars atq̄ rebellio prelia iungo.

Sunt acies guerra predictis associanda

Hic magister ponit ꝯsynonoma illius noīs bellum dicēs. q̄ oīa noīa in littera posita ſ̄cant idem cū hoc noīe bellum. Pro q̄ sciendū q̄ bellum deriuat̄ ab hoc noīe bellus a um. qd̄ idē est quod pulcher. ⁊ est vnū nomē adiectiuū mobile p̄ tria genera ⁊ p̄ tres terminatōes. vt hic bellus hec bella hoc bellum. Sed bellū hic sumitur ꝓut est nomē substātiuū. ⁊ d̄r bellum q̄si pulchrū p̄ contrariū. q̄r bellum est minime pulchꝝ. Inde bellic⁹ ⁊ bellicosus. Jn̄ hic ⁊ hec ⁊ hoc bellax. qd̄ idem ſ̄cat. Inde bello as are verbū neutrale Itē conflictus est nomē quarte declinatōis. ⁊ ꝓpe est bellum ipoꝝ discrepātium seu litigātium verbis Et deriuat̄ a verbo confligo is ere. quod est cōpositum a con ⁊ fligo quod nō est in vsu in simplici. sed magis in compōne vt affligo confligo. Et confligo sumit̄ pro disputare Inde etiā infligo is ere id est malum inferre. vt tortor infligit malos. i. infert ipsis mala Sed ꝓfligo idem est quod vindico. Et affligo idē est quod punio. vt ille affligit me. id est punit. vnde. Infert infligo. cruciatus datq̄ profligo. Infert infligens confligit dimicat atq̄. Declinat prima profligo. cetera terna Item nota cōgressus est nomē quarte declinatōis. ⁊ venit ab illo verbo deponētali congredior. quod d̄r a con ⁊ a verbo gradior. Et ꝯgressus est talis gressus qn̄ pugnātes mutuo se accedunt. Item ala est equocum. Vno° est instrumētū volādi. Et sic venit ab illo v̄bo alo is ere. q̄r aues alūt se seu nutriūt mediantibꝫ alis. Sʒ ala scd̄o mō idē est qd̄ guerra seu bellū. ⁊ hoc similitudinarie

q2 sicut est mēbrum ipsius auis in anteriori parte acutū.z in posteriori parte obtusum.sic etiā bellum in anteriori parte est acutum.z in posteriori pte obtusum.q2 in bello vnus pmo locatur in acie.post hoc duo.deinde tres.et sic de singulis. Item duellum dr quasi duoꝝ bellum. Et differūt inter se duellum.bellum.plium.z pugna.vnde Grec. Militis est bellum.fortis pugilū q3 duellum. Pugnaq3 viroꝝum.sed plia dic mulierum. Item obsidium vl obsidio.i.circūuallatio alicuius castri vel ciuitatis. Jñ obsessor Iñ etiam obses.z dr pignus pacis. Item mars dr quasi mors.z capit hic pro bello. q2 multi sepe moriunt in bello. Alio modo dr planeta maliciosus quo regnante fiunt bella. Sed rebellio dr lis.z dr a re quod est nota diuersitatis z bellū Et preliū dr a pre z a noīe litis.z ꝓprie pertinet ad mulieres. Jñ plior aris verbū deponētale. Sed pugna etiā idem est qd lis.z dr a pugno as are Jñ pugnus pugni.quia pugnū ꝓprie dicitur bellum factum ex concussione pugnorum. Item acies est equocum.vt pz in Grecismo.vñ. Est acies belli.cultelli.visus ocelli. Et dr ab illo verbo acuo is ere. Sed guerra etiam idez est quod prelium.z est consynonomū cum predictis

Est fortunatus felix faustusq3 beatus

De trans atq3 beans trabeam dic et trabeatus

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nois beatus. Pro quo sciendū q for tunatus dr quasi fortuna natus.z ꝺm Huguitōem venit ab illo aduerbio forte Iñ fortuitus. Item felix est equocum.pmo idē est quod diues vel fortunatus.z dicitur felix q̄si facie letus. Secūdo felix est ꝓpriū nomē cuiusdam sancti.z sic est nomē substātiuū.s3 sic nō capit hic in littera. S3 faust9 dr ab illo faueo ꝺm Huguitōem.z est idem q̄d beatus.q2 beato fauet fortuna. Jñ fautor z fautrix. Itē btūs dr ab illo verbo beo as are qd idē est q̄d felicitare. Inde beatitudo.i.felicitas.z dr beatus q̄si ad fortunā natus Vñ fortuna est reuerētia homini diuinitus cōcessa ꝺm exigentiā ꝯplexiōis z nature. Item trabea dr a trans q̄d est vltra z beo as are. Jñ dr trabeatus q̄si vltra alios beatus. Etiam trabea dicit vestis regalis cō grua ipsis regib9. Et adhuc sunt alia consynonoma cu3 illis iam enumeratis.s.euentuosus diues opilētus opimus locuples zc̄.

Res eadem femoralia sunt perisomata brace

De bracos bracale venit lumbaleq3 lumbis

Hic au.ponit ꝯsy.illius nois braca. Pro q̄ sciēdum q bracale dicit a bracos grece q̄d est breue latine.z ꝓprie est angulus ipius brace. Jñ deriuat bracamista.z est aliq̄s vel aliq̄ faciens bracas. Item lūbale dr a noīe lumb9.q̄a talis angul9 vel vestꝫ circuit lūbos. Jñ lūbo as are.i.cū lūbis fornicari. S3 femorale dr a noīe femur.q̄d est posterior ps viri. Sed femē dr posterior ps mulieris.vñ. Dic femur esse viri.s3 dic femen mulieris Itē perisoma dicit a peri q̄d est circū.z somos grece q̄d est corpus latine.z dicit esse indumentū p moꝝ parentum.s.ade z eue. Vñ legit in Geñ.q adam z eua recept9 perisomata

matibꝫ expulsi sunt de paradyso. Sed adhuc est aliud nomē q̄d non ponit̄ in lr̄a q̄d d̄r in peripsima. ⁊ d̄r cortex siue expurgatio pomi. Et aliq̄n peripsima capit̄ p̱ ꝯtēptu. vñ apl's Facti sum⁹ tāq̄ȝ peripsima. i. tāq̄ȝ ꝯteptus ⁊ despectio. ⁊ dicit̄ a peri q̄d est circū ⁊ somos grece q̄d est corpus latine

Fiber idem castorq̄ȝ beuer castoria cuius

Fiunt testiculi castratus dicimus inde

Hic autor ponit ꝯsy. hui⁹ nois fiber. Pro q̄ sciendū q̄ h̄ nomē fiber d̄r a fibra fibre. q̄d s̄cat venā. q̄r tale aīal est plenū fibris. Et d̄ría est int̄ fibra bre. ⁊ fiber bri. vñ. Dic fibrā venam. sed dic aīal fore fibrū. Sȝ beuer est vnū nomē fictū a sono. q̄r hoc aīal sub lingua theutonica vel lata eodē noīe dicit̄. Itē castro dicit̄ ab illo v̄bo castro as are q̄d s̄cat genitalia deponere. q̄r tale aīal q̄n agitat̄ a venatoribꝫ. tunc abscindit genitalia suis dentibꝫ. vñ Ut vitam redimat genitalia dentibus aufert.

Unum significant fungus tuber atq̄ȝ boletus

Quos fructus terre faciunt tonitrus pluuieq̄ȝ

Additur aspergus his sensus conuenit vnus

Hic autor ponit ꝯsy. illi⁹ nois boletus Pro q̄ sciendū q̄ boletus d̄r a verbo oleo es ere: q̄d p̱ vno s̄cato idē est quod crescere ex pinguedine terre. ⁊ h̄ est p̱ pluuiam asp̱sam. Et boletus ē duplex. q̄dam crescit ex pinguedine terre. ⁊ talis est aliq̄liter comestibilis. Alius crescit ex pinguedine terre. vel ex putredine bufonum vel ranarū. ⁊ isti sunt venenosi. Et dicunt̄ ab olos grece q̄d est morsus latine. q̄r q̄ comederit vnū morsum de illo facil'r pōt intoxicari. Item tuber duo s̄cat. Primo dicit̄ illud q̄d crescit in arboribꝫ vetustis Alio modo est illud q̄d remanet post assaturā carnium. Item a v̄bo deponētali fungor venit fungus gi. i. tuber vel boletus. vñ. Si fuerint fungi dulces poteris bñ fungi. i. vti. Et fungus causat̄ in pluuia siue ex tonitru. Sed tuber solū fit ex quadā exalatōe ⁊ vehementi vapore. Itē asp̱gus idem est quod bolet⁹. ⁊ solet fieri ex asp̱sione pluuie sup̱ terram Itē lr̄a dicit tonitrus Unde tonitrus est sonus factus in nubibꝫ vel in aere. Itē pluuia venit ab illo v̄bo pluo is ere q̄d est vnū verbū excepte actōis, q̄r solum p̱tinēt ad deū Inde hic ⁊ hec pluuial' ⁊ hoc le. ⁊ est aura turbida.

Dracma bisantius est vel aureus atq̄ȝ talentum 280

Sed dracmam proprie speciem dic ponderis esse

Dracma notat pondus et tunc fit in e genitiuus

Est neutrum dragma sic dragmatis est genitiuus

Questio dragmaticum dicas genus esse loquendi

Hic autoꝛ ponit ꝯsy. illiꝰ noīs bisantius. ⁊ cū hoc ponit dr̄ñam inť dracma me. ⁊ dragma atis. Pro q̊ sciendū ꝙ dracma ꝓprie est pondꝰ. ⁊ tūc hꝫ gtīñ in e. ⁊ est ṕme declinatōis. vel est etiā octaua ṗs vncie. vel etiā dr̄ argēteus denariꝰ. Et a noīe dracma deriuať dragmaticꝰ a um. ⁊ est dragmaticus ṡmo interrogatiuꝰ ⁊ rn̄siuus. ⁊ fit qñ aliq̇s q̄rit ⁊ sibiȷ̄ṗi rñdet. ⁊ fit īter mgr̄m ⁊ discipulū. vñ Donatus Qualitas noīm in quo ē: biptita est. In talibꝫ locutōibus ⁊ sīlibus causať sermo dragmaticꝰ. Sed dragmaticuꝫ dr̄ genus loq̄ndi. ⁊ hꝫ fieri qñ vnus q̄rit ⁊ alter rñdet. vt fit inter opponētem et rñdentē. Et est triplex genꝰ loquēdi. vt distinguit Grec. s. dragmaticū. ermoneticū. ⁊ didascolicū. Genus dragmaticū iā dictū est. Sꝫ ermoneticum genꝰ loquēdi est modus loquēdi expositiuus siue interp̄tatiuꝰ. quē moduꝫ loquēdi autoꝛ hꝫ in exponēdo vocabula. Et dr̄ ab hermenes grece qd̄ est interpres latine. Sed modꝰ loquēdi didascolicus est sermo mgr̄alis. vt cū magister docet suos discipulos. vñ Sermonū genera tria sunt q̄ greca vocātur. Dragmaticon ermeneticon didascoliconq̧ꝫ. Item dragma atis ē interrogatio vel questio. ⁊ aliqñ est cantus talis qñ ṗmo vnus choꝛꝰ cantat et alter rñdet. Unde caniť de beata ꝟgine. Ante thoꝛū huius ꝟginis freq̄ntate nobis dulcia cantica dragmatis. Itē nota ꝙ bisantius vel bisantium olim dicta fuit ꝯstātinopoľ. Iñ bisantius. ⁊ dr̄ eē nomē illiꝰ ciuitatis. sed in ꝯposito est numerꝰ viginti solidoꝛū denarioꝛū vsualiū. Itē aureus p̄t eē ꝯsynonomū cū p̄dictis. ⁊ sic est magnꝰ denarius de auro factus

Marsubium bursa foꝛulus loculusq̧ꝫ crumena

Hic autoꝛ ponit ꝯsy. illiꝰ noīs bursa. Pro quo sciendū ꝙ marsubiū dr̄ q̄si sumens marcā siue pecuniā. Et dr̄ a marcin grece quod est marca latine. Uñ diciť in libro sapiētie Currramus ⁊ omnia impleamus marsubia Et est saccus continēs pecuniā. Sed foꝛusus dr̄ magnus saccus libroꝛum. et deriuatur a nomine foꝛus quod pōt dici illud lignum in quo scriptoꝛ fugit pennas suas. ⁊ vt sic dicitur a foꝛamine. Secundo mō foꝛulus est ꝯsynonomū cum hoc nomine follis quod duo significat. Primo idem est qd̄ foꝛulus Secūdo est instrumentū ipsius fabꝛicantis. vnde Grec. Est follis foꝛulus instrumentū fabꝛicantis. Item loculus diciť ṗua bursa. Et ṡm Huguitionē venit ab illo verbo loco as are. Inde locꝰ loci. Iñ etiā loculus diminutiuū. ⁊ est parua bursa plena pecunia vt iam dictum est. Iñ locuples. ⁊ diciť locuples q̄si loculū plenū hñs. Iñ loculo as are. ⁊ ē pecuniā in loculo reṡuare. Sꝫ bursa etiā est ꝯsy. cū p̄dictis. Iñ bursare. ⁊ ṡcat bursam claudere. Sed crumena dr̄ saccus de coꝛeo factꝰ. ⁊ venit a noīe crusta te. Et crusta te ꝓpꝛie est exterioꝛ ṗs panis. vel p̄t eē coꝛtex cuiuslibet rei. Iñ crusto as are. i. crustas facere. Iñ crustoꝛia. i. taberna. Iñ crustinꝰ. ⁊ est ꝓpľs durꝰ vt stꝫ rustici

Pulcher foꝛmosus procerus vel speciosus

Splendidus egregius facie foꝛmeq̧ꝫ venustus

Preclarus nitidus bellus simul atq̧ꝫ decoꝛus

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma istius nominis bellus. ¶ Pro quo sciẽdũ ꝙ bellus est vnũ nomen adiectiuũ. ⁊ est idem qđ pulcer Et venit a nomine bellũ qđ vlterius venit a noie bonũ et hoc ꝑ ꝯtrariũ qꝛ belluꝫ minime est bonũ. Inde bellifico as are. ⁊ est idem qđ ornare. ⁊ sumit etiã ꝓ litigare. Item pulcer dicit homo habens pulcritudinem. Et pulcritudo sic describit Est decens ⁊ ꝓportionata membroꝝ dispositio. Sed formosus dicit a nomine forma qđ est species ⁊ osus quod est plenuꝫ quasi plenus forma seu specie. Inde formositas .i. speciositas. Sed speciosus đꝛ quasi plenus specie id est pulcritudine. Et sic dicit ꝙ species priami digna est imperio. Sed speciosus ſm Hug. deriuat ab illo ỽbo spiceo qđ in simplici non est in vsu. sed in ꝯpositis est bene in vsu. vt ꝯspicio respicio ⁊c. Inde speculũ speculi. ⁊ est instrumentũ speculandi vel videndi faciẽ ꝓpriã. Sed egregius dicit ab e qđ est extra ⁊ grex gregis. quasi extra gregẽ positus ꝓpter suã pulcritudinem Sed ꝑclarus đꝛ pre alijs clarus. Sed nitidus đꝛ ab illo ỽbo niteo es ere. qđ idem est qđ splendere. Inde nitidus .i. splendidus. Decorus đꝛ a verbo decoro as are. qđ idẽ est qđ ornare. Et differũt inter se decoro media longa et decoro media breuis. qꝛ decoro media breuis est idem qđ honoro sed decoro media longa est idẽ qđ ornare. vñ Hũc homines decorant quẽ vestimenta decorant. Item venustus idẽ est qđ decorus. Sed ꝓcerus media longa est idem qđ pulcer Inde ꝓceres id est nobiles. Sed ꝓcerũ media breuis idẽ est nobilis. vñ Est ꝓcerũ vere ꝓcerũ corpus habere. Auctorum ꝓcerũ corpus dic esse ꝓcerum

Ether et astra polus celũ dicat olimphus

Est proprie summa tibi pars tamẽ aeris ether

¶ Postqꝫ magister determinauit de synonomis dictionum incipientium a littera b. Hic ꝯsequẽter facit hoc idẽ ponẽdo ꝯsynonoma dictionũ incipientiũ a c. Et primo ponit ꝯsynonoma huius nois celum ꝓpter eius nobilitatem. vt sunt illa ether astra polum ⁊c. ¶ Pro quo sciendũ ꝙ celũ plura significat vt patꝫ in equocis ibi. Est aer celestis ⁊c. Et hoc nomen celũ deriuat a verbo celo as are qđ est idem qđ tego. qꝛ celum tegit oĩa. Itẽ ether đꝛ ab etheron grece qđ est varium latine. qꝛ est varijs stellis decoratus. Inde ethereus a um idem est qđ celestis. Et plura sunt noĩa habẽtia duplicẽ accusatiuũ singularẽ. vt sunt illa ether crather panther ⁊ lampas. vñ Bis duo noĩa sunt terne duplicãtia quartũ. Ethera panthera crathera lampada dicas. Et ab illo noĩe ether venit ethera ethere ꝑme declinationis ⁊ est idem qđ astrũ. Sed ſm Hug. ether est nomẽ grecũ ⁊ est elementũ supius Inde venit ethera et est splendor aeris. Itẽ astrum ꝓprie dicit stella. Et dicitur ab astor grece quod est lux latine. quia est stella luminosa. et differũt inter se stella ⁊ sidus. vt patet in grecista. Sed polus ꝓprie dicitur celũ vel terminatio ipsius axis. Unde axis dicit cardo celi in quo celum voluit. et hoc similitudinarie. quia sicut rota voluitur in axe sic celum etiã voluitur in axe et sic polus dicitur esse axis in duobꝫ locis. et vna terminatio dicitur polus articus. Alia polus antarticus. Et polus ſm huguitionem deriuatur ab.

illo verbo polio polis polire quod significat idem qd̄ sculpere vel planare
Inde polus. ⁊ sunt due stelle penes quas sumitur mensura celi. Inde poli
antrū. et est idem qd̄ sepulcrū vel cimiteriuꝫ. Et dicit᷑ a polis qd̄ est plurali-
tas ⁊ antrū .i. foramen. qꝛ cimiteriū hab̄et multa foramina vel sepulcra. Sꝫ
olimphus est nomen magni montis de quo dꝛ in theodolo ꝙ cū ipsi antiq̄
illac ꝑuenerūt fiebant iuuenes triginta ānoꝝ. Et dꝛ olimphus ab olon qd̄
est totū et lampas ardens. quia talis mons est ad modū ignis dispositus.
Sed ſm huguitōem olimphus dꝛ ab olon quod est totum et phos qd̄ est
lux quasi totum in luce. ⁊ sumitur hic pro celo. Inde empiriū dicitur ab en
qd̄ est in ⁊ pir qd̄ est ignis. qꝛ totū apparet igneū ꝓpter claritatē suā. ⁊ sumit᷑
ꝓ celo vbi est habitatio sanctorum cum deo glorioso

Est canis est catulus leporarius atqꝫ molosus

Latrans vel velter cōplent numerum qꝫ frequenter

Ni metra peccarent odorinsicus esset in illis

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma illius noīs canis. Pro quo sciendū ꝙ ca-
nis est equiuocū. sed vt hic capit᷑ est aīal latrabile Et deriuat᷑ a verbo cano
qꝛ sepe canit. Iñ catulus diminutiuū. ⁊ dꝛ paruus canis. vñ Damna repor-
tabit catulus qui cuꝫ cane ludit. Inde caniculus. ⁊ caniculi aliqñ sumūtur
ꝓ fistulis organoꝝ. Leporarius venit ab illo noīe lepus ⁊ ab illo ṽbo ra-
pio q̄si rapiens lepores. ⁊ est canis aptus ad venāduꝫ. Itē molosus est ca-
nis habēs magnum rostrum. Et dꝛ molosus quasi morosus. Vel etiam
dꝛ a mola le. qꝛ talis canis semꝑ est in mola. Vel etiā dꝛ a noīe moles. qd̄ est
graue pondus. qꝛ talis canis non p̄t bene currere pre nimia grauitate. Et
tūc molosus quasi mole grauatus. Sed odorinsecus est canis sequēs ve-
stigia ferarū. Et dꝛ odorinsecus a noīe odor ⁊ a ṽbo sequor. quasi sequens
odorē ipsaꝝ feraꝝ. Et littera dt (ni metra peccarent) ꝑ hoc vult ꝙ hec dic-
tio odorinsecus nō potest bene poni in metro. qꝛ p̄ma syllaba est breuis et
consequenter secūda ⁊ tercia sunt longe. Et adhuc sunt alia noīa ꝯsynono-
ma cum p̄dictis idem significātia. sicut est culpar. teutonice eyn bracke. et
est paruus canis. et dicit᷑ a culpando. qꝛ sepius inculpatur. Et adhuc aliud
est ꝯsynonomū qd̄ dicit᷑ velter teutonice eyn wint. Et dicit᷑ a velocitate pe-
dum. qꝛ veltres sunt multū veloces in currendo. Etiā latrās potest sumi
ꝓ cane. Et ꝓprie latrans est sonus ipsoꝝ canū Et dꝛ a ṽbo latro as are. Iñ
latrator ⁊ est mimus vel leccator solens latrare sicut canes

Est latrina locus idem cacabūda cloaca

Signat idem quasi triste tegens tristega vocatur

Necnon priueta coniūgimus bis sociando

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma illius noīs cloaca. ¶ Pro quo scienduꝫ ꝙ
cloaca est locus fetidus. Et dꝛ a con quod est simul ⁊ cleo es ere. qd̄ idē est

quod feteo. qꝛ fetet pre īmūdicie. Sed latrina dicit̃ ab illo ꝟbo latro as are qꝛ fiūt ibi latratus ꝑ egestionem stercoꝝ. Unde qͩdā diabolus dixit ad monachū sedentē in cloaca et dicentē horas. Super latrinā non debes legere. Rn̄dit monachus. Purgo meū ventrē colo deum oīpotentē. Hoc deo qđ sup̄ do tibi qđ cadit infra Sed latrina ƀm Huguitōem dicit̃ ab illo ꝟbo lateo es ere. qꝛ in tali loco latet īmundicies. Inde labra ꝛ latibulū. Sed tristega dicitur quasi triste tegens immūdiciem. et potest sumi ꝓ loco fetido preallegato. Et dꝛ ab illo aduerbio triste. ꝛ a verbo tego is ere. Unde legitur in genesi tristegas in archa facies. Et ƀm Huguitiōem tristega est generis neutri. et est locus ꝯclusus asseribꝫ. Sed cacabunda est locus defluxionis stercorum. Et dicit̃ a caca quod est de et bunda fluxus quasi defluxio stercorum. Uel dicitur a cacos grece quod est malum latine. et būda fouea. q̄si fouea malorum stercorū. Uel dicit̃ a nomine caccū neutri generis. ꝛ est talis immūdicies. Sed priueta est nomen generale ad omnia iam dicta. Et sunt adhuc plura que etiā sunt ꝯsynonoma. vt sterquiliniū. cisterna. et possunt sumi pro cloaca Sed cisterna ꝓprie est transitus in qua transit immundicies. Etiā sumit̃ ꝓ loco in quo ꝯgregātur aque fluuiales. Sic etiā auernus potest sumi pro cloaca. sed tamen ꝓprie est locus vel via ꝑ quā descendit̃ ad inferos. ꝛ dꝛ ab a qđ est sine ꝛ ver veris q̄si sine vere seu amenitate

Corda fidis restis est funis funiculusqꝫ

Est autēna rudens amentum iungitur istis

Dic a rudo rudens fidicem fidis et cano format

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma illius noīs corda. Pro quo sciendū ꝙ corda potest esse restis in campana. ꝛ etiā sumit̃ pro intestino ouiuꝫ de quo fiūt resonancie instrumentoꝝ musicoꝝ. Unde dixit qͩdam. O felix corda stringens felicia corda. Inde cordo as are. et est cordas facere. sed fidis nomē feī generis .id est restis. Et est differentia inter fides fidis. et fides fidei. qꝛ fides is est nomen virginis. sed fides fidei est idē qđ fidelitas. Inde fidus a um. i. fidelis. Sed autēna est funis mediāte quo ducit̃ veluꝫ. Et dꝛ autēna q̄si aerem tenens. Inde autēno. ꝛ significat regere nauem mediāte autēna. Sed rudens dꝛ restis pendens in malo tenens ip̄m ne cadat Et dꝛ ab illo verbo rudo. quia rudū facit sonū. Inde rudicula diminutiuū. sed amentum ꝓprie est corrigia in medio existens. Itē funis est idē qđ laqueus. Et dꝛ ab illo ꝟbo fungor qđ in ꝯpositōe idē est qđ morior. vt defungor.

Cantarus vel patera calices vel pocula crather

Ciphus apud veteres tractantur cornua conche

Simbria vel ciatus cathesia iungitur istis.

Ac instrumentum dicas carthesia nauis

Synonoma

¶ Hic autor ponit ɔsynonoma huius nois cantatus. Pro quo sciendū ꝙ cantatus est vas in quo cū aliquid fundit᷑ facit sonuz. Et ſm Hug. dr̄ esse ciphus magnus. Et dr̄ ab illo ṽbo canto as are. et cantat. id est sonat cū aliquid infundit᷑. Sed patera est magnus ciphus. Et dicit᷑ a verbo pateo es ere. Et est differētia inter patera media breuis ⁊ patera media longa vn̄ Est discus patera nicolai villa patera. Vs dico pateram patriā dic esse pateram. Calix est equiuocū. vt patet in equiuocis. sed hic sumitur pro cipho Et dicitur calix quasi calibs. qꝛ quondā fiebant de calibe. Vel dicit᷑ a calon grece qd̄ est lignū latine. qꝛ calices vel ciphi antiquitus fiebant de ligno. Et calix etiam aliquādo capit᷑ pro passione. Et tūc dicit᷑ a caleo es ere.

Cornu est equiuocū. sed hic sumitur pro cipho. Sed pocula dicūtur potationes. et sumit᷑ hic pro vase ponendo ɔtentū pro ɔtinente. Sed crather dicit᷑ vas ex quo liquor bibitur. Vnde In crathere meo thetis est ɔiūcta lieo. Sed concha dr̄ a ɔcauitate. et sumit᷑ pro lauatorio vel lauacro. Etiam sumitur pro testa cuiusdam aīalis existētis in mari. Sed cimbria dr̄ ꝓprie vas peregrinoꝝ cum quo mensurant potum. Et dicit᷑ a cis qd̄ est circum et brios mensura. quia cum illo vase romipete circulariter mensurant potū. Sed ciatus est ciphus quo vtūtur medici dando infirmis potū. Et potest esse simplex bicarius. Vnde Ex plenis ciatis multos perisse sciatis. Sed cartesia dicit᷑ vas sacroꝝ in quo seruant᷑ reliquie. sicut est sanctuz oleum siue vnctio extrema. Vnde Attentas ꝓprie cartesia vasa sacroꝝ. Etiam cartesia potest esse instrumentū ipsius nauis

Asciatus pugio cōiunge nouacula culter

Cultellusqꝫ spata rasoria iungitur istis

De spata dictum credas sic esse spatonem

¶ Hic autor ponit consynonoma illius nois culter. Pro quo sciendū ꝙ asciatus dr̄ esse magnus cultellus. Dicit᷑ em̄ ab illo ṽbo acuo is ere. qꝛ solet esse acutus. et potest dici cultellus diuidens pargamenū. Et tūc dicitur ab illo verbo arto as are. quia artat pargamenum. et ꝑtinet ad scriptores. Sed pugio onis dicit᷑ esse magnus cultellus ad modū gladij. Vnde legit᷑ ꝙ sanctus Ioannes baptista fuit trūcatus capite cū pugione. Sed nouaculū dr̄ esse cultellus rasoris. Et dr̄ alio noie rasoriū vel rallum. Et venit ab illo verbo nouo as are. quia solet renouare barbam. Sed culter est etiā consynonomū cum illis predictis noibꝫ. Et est nomen primitiuū a quo deriuatur cultellus diminutiuū Inde cultellifex cultellificis. et est mechanicus fabricans cultellos. Sed hoc nomen spata spate ſm Britonem dicit᷑ esse gladius acutus ab vtraqꝫ parte scindens. Sed tamen dicit᷑ ꝓprie cultellus cuz quo equis genitalia sua abscinduntur. Inde spado spadonis. Et dicitur esse equus castratus. Et etiā adhuc extra litteram sunt multa alia ɔsynonoma cum predictis nominibꝫ idem significantia. scꝫ falcastrū. et est instrumentū cum quo segetes abscindūtur. Sed sarcastrū dr̄ esse cultellus sardonum mediante quo ipsi sardones superflua deponūt de corio. Inde venit

sarmentum sarmenti secunde declinatinationis. Et dicitur esse talis inmnū dicies que deponitur de corio.

Est cophinus calatus cum sporta sportula cadus

Qualus quaxillus tu dicis consocianda

Istis cartallum supaddas atq3 canistrum

Fiscina fiscella qua caseus efficiatur

Vas lactis tibi sit mulctrū mulctraleq3 dicas

Quod de mulgere nomen sibi constat habere

Hic autor ponit consynonoma illius nominis cophinus. Pro quo sciendū q hoc nomē cophinus est sporta facta de virgulis qua mediāte residua mense deportātur. vnde in euāgelio Colligerunt residua ꝛ impleuerūt duodecim cophinos. Item calatus dr̄ sporta de ligno facta. Et dicitur a calō grece quod est lignum latine. quia talis sporta est lignea Inde calo qđ vno modo idem est qđ voco. Inde tunc calende. ꝛ dicūtur dies vocatōis. s3 calo alio modo vocatur portator lignorum. vn̄. Dico vocare calo. fert ligna meus mihi calo. Item sporta dr̄ a portando. q2 apta est vt in ea aliq̇d portetur. Iñ sportula diminutiū. Iñ sportulator. ꝛ est ille qui facit sportas. Itē cadus est vas olei. vel mensura quedam olei. Et dicitur ab illo v̄bo cado. q̇a in eum oleū guttatim cadit. Item qualus est sporta vel vas ꝑ quod colat̄ cereuisia cum humulo. Inde quaxillus Item fiscina est vas habens multa foramina in eius fundo in quo casei exsiccantur. Inde fiscella diminutiuum Item littera dicit caseus. Et dicitur a verbo cado is ere. quia cadit de fiscella. Item mulctrale dr̄ esse vas in quo mulieres mulgēt lac. Et dicit̄ a v̄bo mulgeo es ere. qđ significat lac a iumentis vel ab aīalibus trahere. Itē mulsum dicitur illud quod fluit de caseis. vn̄ Grecista. Vas est mulctrale mulsum quod defluit inde. Item mulcra cre ꝑcat horā mulgendi lac. Item mulctrū tri. est etiam vas in quo mulget̄ lac. Et mulctrale alio noīe dr̄ synꝰ et tunc est secūde declinatōis. sed quādo li synus est q̄rte declinatiōis. tūc ē replicatio vestium. ꝛ sic sumitur pro gremio. vn̄. Implet mānā synu3 replet coagula synum. Itē cartallum est vas cū quo botri vinearū portantur ad domū vel ad torcular. Vel alio noīe cartallum dicitur sporta lignea valens ad reseruatōem scutellarū. vnde Vitria cartalla. nec vidi lignea ralla. Ite3 canistrū ꝓprie dr̄ sporta pistoꝝ cū q̄ portāt panes ad foꝝ. Vn̄ legit̄ in Genesi q pistor pharaonis vidit tria canistra suꝑ caput eius. i. tales sportas

Balteus ꝛ stropheum cinctorium cingula zona

Hic autor ponit ꝯsy. illius noīs cingulus. Pro q̊ sciendū q cingula le p̄me declinatōis ꝓprie ꝑtinet ad equos. Sed cingulus ꝓprie ꝑtinet ad hoīes seu spēaliter ad viros. Sed cingulū cinguli ꝓprie ꝑtinet ad mulieres. vnde.

Cingula cingit equum. sed cingula sunt mulierū Cingulus est reliquū quod cingit mēbra virorum. Et hoc nomē cingulus venit ab illo ꝟbo cingo Inde cinctim aduerbiū. id est stricte. Sed cinctorium etiā deriuatur ab illo verbo cingo is ere. ⁊ pōt dici omē illud qꝺ circūdat corpus. Sꝫ stropheum est nomē cinguli quo vtebaꝛ beatus ioānes. Et dicitꝛ a stropheos grece quod est ambire latine. quia ambit corpus. Item sciendū ꝙ drītia est inter stropheum ⁊ tropheū. vnde Dic zonā stropheū. palmā dic esse tropheū Sed zona ideꝫ est qꝺ cingulus. Iñ zono as are. ⁊ est idem qꝺ ambire. Sꝫ balteus est nomē heteroclitū. vt patꝫ ꝑ Alexandrū ibi. Balteus addaꝛ filū plurale sequaꝛ. ⁊ est idem qꝺ cingulus. vñ Baltea laxabis ad mēsam quādo meabis. Ne sedeas meste nec dissoluas inhoneste. Sed tamē dꝛ prope cingulus militis. Inde balteolus diminutiuum eius. Inde balteo as are. et est cingere mediante balteo

Sunt ocree calige quos tibia gestat amictus

In ista parre autor ponit cōsynonoma illius noīs caliga. Pro q̄ sciendū ꝙ occrea dicitur ab ob quod est circū ⁊ creos caro. qꝛ occrea habet esse circa carnē. Sed caliga dꝛ q̄si ligans calorem. i. conseruans. vel dicitꝛ a noīe talus quod est pars pedis. Et dicitꝛ caliga quasi ꝑtem pedis ligās. Vel dꝛ caligo a caligine. i. obscuritate. quia ꝑ caligam solemus aliquid obscurare. Et caligo inis est obscuritas aeris. Inde caligo as are. ⁊ est idem quod obscurare. vel obscurū esse. vñ canitꝛ in passione dm̄. Caligauerūt oculi mei a fletu meo Sciendū ꝙ tibea ꝭm Huguitōem dicitur a tibin grece quod est cātus latine. quia de tibeis fiunt fistule ꝑ quas hō canit. Itē littera dicit gestat amictus Vñ amictus us ui potest esse nomē generale ad illa. ⁊ venit ab illo verbo amicio is ire. quod idē est qꝺ vestire. Inde gesto idem est quod porto. ⁊ ē frequētatiuū huius ꝟbi gero quod habet gessi in p̄terito ⁊ gestū in supino. Iñ gesto frequentatiuū ꝑ mutatōem v in o. Et dicitur ad litteram pōt addi hoc nomen sotular. ⁊ est magnus calceus.

Camisiam vel inserulam rem dicimus vnam

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius noīs camisia. Pro quo sciendum ꝙ camisia dicitꝛ a nomine cauma atis quod est incendiū. quia camisia facit hominem calidum. Sed inserula dicitur ideo quia inseritur cuti ⁊ aliȷs vestibus. vnde. Dicas camisia de caumate sumere nomen Vestibus imposita dicitur inserula. Et aliqui textus habent interula. et significat idem. Et est aliud consynonomum quod dicitur subunculum. quod est equiuocum ad duo. Primo dicitur vestis interior inter alias vestes. Et dicitur a verbo subeo is ire. quia subit alias vestes. Secundo dicitur frustum panni quod ponitur ante foramen. vnde Grecista. Quod tunice suppono subuncula dicitur esse. Inde subunculor. Item hoc nomen interula dicitur a prepositiōe inter. quia semper interius induitur.

Crudus crudelis austerus ⁊ improbus atrox

Joannis de garlandia

Est ferus atq3 ferox violētus acerbus et acer
Impius inimicus seuus molestus iniquus
Asper inhumanus ꝛ strennuus atq3 proteruus
Tortus et indomitus his iungimus atq3 seuerus
Predictis burus sociabitur ēt truculentus

In ista parte autor ponit ꝯsynonoma illius nois crudelis. Pro quo scien
dū ꝙ crudus est equocum ad plura vt ptz in equocis. sed hic capitur ꝑ cru
deli Et ab hoc noīe crudus deriuatr hic ꝛ hec crudelis ꝛ hoc le. Sz austerus
idem est quod proteruus. Et dicitr ab austro tali vento Inde h ꝛ hec austra
lis ꝛ hoc le. Sed improbus dr ab in qd est non ꝛ probus quasi nō probus
Sed atrox idem est qd horribilis. ꝛ venit ab illo noīe ater. Inde atramētū
et est quedam res nigra valens ad incaustum. Inde atrium. id est pallaciu3
siue domus nigra. Inde atramentarium. Inde etiam atrocitas. i. proterui
tas in moribus. Vel atrox dicitr ab illo verbo trudo is ere. Inde truculen-
tus. id est plenus crudelitate. Inde etiam trutina. i. libra. Sed ferus dr ab
illo verbo fero fers. qr ferus fert crudelitatem. Inde fera fere. ꝛ est animal sil
uestre. Inde etiā ferox. i. crudelis. Inde ferinus a um. ꝛ sic dicimus. Ille st3
carnes ferine. Sed violentus dicitur quasi vilētus ꝛ interponitr o. Inde vio
lentia. ꝛ etiam violēto as are. Sed acerbꝫ dicitr ab acer. ꝛ acer idem est qd ar
bor valde amara. ꝛ tunc habet aceris in genitiuo. Vel etiā acer aliquando
sumitur pro crudeli. ꝛ tunc habet acris in genitiuo. vnde Dicitur arbor acer
vir fortis ꝛ improbus acer. Arbor format eris. vir fortis ꝛ improbꝫ acris.
Sed impius dicitur ab in quod est non ꝛ pius. quasi non pius. ꝛ mutatur
n in m propter litteram p sequentem. Inde impietas. Sed seuus dicitr ab
illo verbo seuio is ire quarte coniugationis quod est idem quod proteruire
Vel dicitur seuus quasi seorsum a via. Inde seuicia. id est crudelitas. Sz
iniquus dicitur ab in quod est non. ꝛ equus quasi non equus. id est iustus.
Sed inhumanus dicitur ille qui facit actus abhominabiles Et dicitur ab
in quod est non ꝛ humanus quasi non humanus. Et dicitur humanus
quod venit ab illo nomine humus. vnde. Qualescunq3 sumus nosq3 coe-
quat humus. Sed proteruum est consynonomum cum predictis Inde ꝓ
teruitas. id est horribilitas. Sed tortus idem est quod malus. Inde venit
tortor oris. ꝛ est punitor malorum hominum. ꝛ venit ab illo verbo torqueo
es ere: Sed indomitus dicitur quasi non domitus. Inde indomito as are
id est non refrenare. Sed horridus dicitur ab illo verbo horreo es ere qd
idem est quod terrere. Inde horror. Inde etiam horribilis ꝛ horribilitas
Sed seuerus idem est quod crudelis. et pro illo significato dicitur seuerꝰ.
quasi seorsum a vero. Inde seueritas. Etiam aliquando est nomen cuius-
dam sancti. ꝛ tunc dicitur seuerus quasi serens verum. Sed insanus dicitur
quasi nō sanus. ꝛ sumitur hic negatiue. Inde vesanus dr quasi habens ve in

sanitate: ⁊ est idē qđ insipiens. Sed vecors etiā est ꝯsy. cū ꝓdictis. Et đr q̄si
ve habēs in corde. Et đr ab e quod est extra. ⁊ cor cordis q̄si extra cor posi-
tū. ⁊ est idem qđ timidus. Etiā tyrānus est ꝯsyno. cum ꝓdictis. Et dicitꝰ a
noīe tyro onis q̄d idem est q̄d nouus miles. q2 solet esse furibūdus.

Est chorus atq; cohors conuentus contio cetus
Dic consortia contubernia dicq; coronam
Turba phalanx acies sociatur cuneus istis
Plebs legio populus agmen acies chorus ordo
Conuentus turma fulgusq; caterua cōhors gens
Grex manus auxilium que sunt consortia iungas
Est sexcentorum sexaginta legio sex
Ut numerum peragas super hec sex milia ponas
Sex quingentorum centum dic esse cohortem
Conuentus conuenticulum manus additur istis

Hic autor ponit consynonoma illius nominis chorus. ⁊ sunt illa chorus
cohors conuentio ⁊c. Pro quo sciēdum ꝙ chorus est equiuocum ad plu
ra. Primo modo chorus est turba. ⁊ sic capitur hic. vnde canit. Te glorio-
sus apostolorum chorus. Secūdo chorus est ventus australis. Tercio est
instrumentum musicum. vnde psalmista. Laudate eum in tympano ⁊ cho
ro. Quarto chorus est mensura. Quinto idem est quod chorea. vnde in li-
bro Regum. Nonne iste est dauid de quo canebant in choro. id est in cho-
rea. Sexto est cancellus vel intersticium quod fit inter clericos ⁊ laicos in
ecclesia. vnde ꝟsus. Est tibi turba chorus. ⁊ flat in aere chorus. Cancellus
q; chorus. mensura dicta chorea. Ast instrumentum dicitur esse chorꝰ. Sz
conuentus idem est quod chorus. ⁊ dicitur a con ⁊ ventus. Et hoc nomen
conuentus ꝯm Huguitionem dicitur quasi contentus quod dicitur a ver-
bo contineo es ere. quia conuentus continetur in claustro vł in cenobio Et
differunt inter se conuentus ⁊ conuenticulum. vnde. Est monachoꝝ con
uentus vel monacharum. Sed conuenticulum dicas pietate carentum.
Sed cohors idem est quod turba. Et dicitur a verbo cohereo Sed tamē
proprie dicitur exercitus centum hominum ⁊ quingentorum. Et etiā ve
nit ab illo verbo cohortor aris. Sed concio dicitur a con quod est simul. et
cio quod idem est quod voco. Et concio proprie est turba angelorum vel
scholarium simul cantantium. vnde. Canit obuiam concio celi. Sed ce-

tus us ui est magna turba. vnde canit in hymno. Cet⁹ in excelsis te laudat
celicus omnis. Sed cetus ti piscis marinus a quo deriuatur cete nomē neu-
tri generis pluralis numeri tm̄ indeclinabile. vnde legitur in Genesi. For-
mauit deus cete grandia. Sed ꝯsortia dicuntur homines de vna societa-
te. Et dicitur consortium quasi cum eadem sorte viuentium Jnde consors
id est socius. Sed contubernium dicitur societas vel congregatio in taberna
Jnde contubernio onis. 7 est socius in taberna Et contubernium venit a no
mine taberna. quod vlterius deriuatᷣ a nomine tabula. quia tabula solȝ esse
in taberna. vt in ea scribantur debita. vnde O fili sperne delectamēta taber
ne. Tali dulcore multi priuantur honore. Sed corona est equocum ad plu
ra vt patȝ in equiuocis in his metris. Designat tempus eternum arcuit.
ornat. Uincit 7 est capitis. sacra rasura corona. Et hic in littera capitᷣ ꝓ tur-
ba. Sed turba dicitᷣ a turbando. quia turba aliquem deturbat. Sed pha-
lanx idem est quod turba. Et differunt illa tria. phala phale: phalanx. pha
lera 7 phalanga. quia phala est porta ciuitatis Sed phalere dicuntᷣ ornamē
ta ipsius equi. Sed quid sit phalanx iam dictū est. Sed phalanga est bacu
lus sustentans vitē vel residuum quod residicatur de vite. vnde. Ante pha
las phalerata phalanx fregere phalangas. 7 a noīe phalera venit phalero
as are. i. equuȝ ornare. vnde Cornutus Cespitat in phaleris ypus 7c. Sȝ
acies est equiuocū. vnde Grecista Est acies belli cultelli visus ocelli. Sȝ hic
in littera capitur pro turba. Sed cuneus est nomen substantiuū. 7 est equi-
uocum. Primo capitur pro turba. vnde canitᷣ de sancto Martino. Hostiuȝ
cuneos penetrabo securus. 7 sic capitur in littera. Secūdo dicitur lignū pre
acutum diuidens alia ligna Tercio dicitur panis vel semella. 7 sic cōiter su
mitur. vnde Est cuneus panis lignū belliqȝ caterua. Et venit a ꝟbo cogo
is ere. qꝛ cuneus cogit ꝑplm. Sed gens plebs ppl's etiam capiuntᷣ pro tur-
ba. 7 significant congregatōem. 7 sunt nomina collectiua. Sȝ turma idem
est quod turba. vnde canitᷣ de virginibꝫ. Uirginalis turma sexus. Sed ca-
terua etiā idē est q̊d turba Jnde cateruatim aduerbiū. vñ canitᷣ de scō Nico
lao. Cateruatim ruunt ꝑpli cernere cupiētes. Et deriuatur a catha qd̕ ē iux
ta latine. vt patȝ in equocis de hoc quod est catha. Sed agmen inis etiam
idē est quod turba. Unde canitᷣ de sancta Katherina. Pereūt milia dū ro-
tatur agmina paganorum. Sed legio dꝛ esse exercitus constans ex nume-
ro sex milium sexcentorū 7 sexagitasex. Sed grex etiā est consynonomū cuȝ
p̄dictis. Et ꝓprie est congregatio seu turba ipsarū ouium. Et dꝛ ab illo ꝟ-
bo grego as are. qd̕ in simplici non est in vsu. sed magis in ꝯposito vt cōgre
go. Jnde gregarius. 7 est custos ouium. Sed manus est equocū ad pl'a. vt
ptȝ in equocis in his metris Pars hoīs ꝓmpta ꝓtexio turba ptās. Chri
stus vindicta. miseratio mun⁹ imago. Omnipotēs opus dꝛ eē manus. Et
hic in lrā capitᷣ ꝓut intantū valet sicut turba. Etiā adhuc est aliud ꝯsynono
mū cum illis qd̕ dꝛ manipulus qd̕ etiā sumitᷣ ꝓ turba. 7 hoc silitudinarie. qꝛ
manipul⁹ ꝓprie fcat garbā q̄ ꝯtinet in se multos calamos Sȝ silitudinarie
sumitur pro turba que ꝯtinet in se multos homines

Simbala campana nola tyntinabola iunge

Hic autor ponit ꝯsy. illius noīs cāpana. Pro q̊ sciendū q̷ simbalū dicitᷣ

a sin quod est con. ⁊ bolus morsus quasi faciens simul morsum. ⁊ est parua cāpana. Jn̄ deriuatur simbalo as are. i. simbala facere vel trahere. Sꝫ ꝺm Huguitōem debet dici simbola le ꝑ me declinatōis feīnini generis Sꝫ tyntinabolū est ferrū longum pendēs in campana. vel pōt sumi pro cāpana ꝑua. Et tyntinabolum est nomē fictū a sono. quia talis campana facit hm̄ōi sonum. Sed cāpana dꝛ a ꝟbo capio is ere. qꝛ capit in se magnum sonū Vł dicitur a cāpania regione. qꝛ vbi campane primo erāt inuēt. Sed nola est ꝑua cāpana q̄ pulsatur in eleuatōe corꝑis xp̄i. Et etiā p̄t dici illa cāpana quā oues ferunt in collo. Et dꝛ nola quasi nō lata. vn̄. Stans mola. surda nola. sterilis vola. stās schola sola. Quattuor hec dn̄is nil valuere suis

Campus agellus ager rus ortus ⁊ ortulus aruum
Qui colit assidue venit ortulanus ab orto

Hic autor ponit ꝯsy. illius nōis cāpus. Pro quo sciendū ꝙ cāpus dicit̄ ab illo ꝟbo capio is ere. qꝛ capit in se diuersa semina. Et ꝺm Huguitiōem cāpus est planicies terre. Et dꝛ a cāpin grece quod est breue latine. Jn̄ campellus nomē diminutiuū. ⁊ dicitur esse ꝑuus ager. Jn̄ cāpester. ⁊ est aliquis habitās in campo. Jn̄ cāpularius. ⁊ est custos campi. Sed ager dꝛ q̄si annuatim gerens vel q̄si annonam gerēs. Et dꝛ ab illo verbo ago is ere. q̄a sepe agitur ⁊ colit̄. Jn̄ agellus diminutiuū. Jnde agellarius. ⁊ etiā agrestis et agricola. ⁊ sunt illi qui colūt agrum Jn̄ agraria. ⁊ est p̄cium quod datur de agro. Sed rus dicit̄ ab illo verbo ruo is ere. qꝛ vna pars ruris ruit super aliā per aratrum. Jn̄ rusticus ⁊ rustico as are. ⁊ est ad modum rusticorū viuere. Sed ortus idem est quod cāpus. Et dꝛ ab illo verbo orior iris. qꝛ in ipso oriunt̄ arbores ⁊ herbe. Jn̄ ortulanus ⁊ est ille qui assidue est in ortis Jn̄ vrtica. ⁊ est q̄dam herba vrens q̄ solet frequenter crescere in ortis. Et dicit̄ ab vr grece quod est ignis latine. qꝛ est herba calida Sed aruum est cāpus Et dꝛ quasi habēs aratrū Et ꝺm Huguitiōem venit a verbo aro as are. Jn̄ ara e. i. altare. Jnde etiam aruina. i. pinguedo

Aulea vel vela cortina qꝫ sunt anabata

Cortine limbus est peripetasma vocatus
Aulea dicuntur quoniam extendantur in aula.
Cum sit ana sursum batim gradus hinc anabatum

Hic autor ponit ꝯsyno. illius nōis cortina. Pro quo sciendū ꝙ cortina dꝛ esse pannus quo mulieres teguntur in puerperio Et cortina q̄si corda suspensa. quia ista suspenditur ad trabem ꝑ funem vel cordam. Vel cortina dicitur quasi coreū tenens. quia antiquitus ista velamina fiebant de coreo. Sed velum li: est pannus lineus appositus malo in naui que nauis ducit̄ ꝑ flatum venti. ⁊ ꝑ quem naute se gubernant in nauigando. Alio modo ve

lum est pānus q̄ extendit̄ in ecclesia. ⁊ hoc tp̄e ieiunij. vñ in passione dm̄. Et velū templi scissum. Sed anabatum dr̄ ab ana qd̄ est sursum. ⁊ batim gra⸗dus vel via. q2 gradatī seu paulatī̄ expāsum est sursum a via. Sed aleuz dr̄ cortina que extenditur in aula regis. Sed peripetasina dr̄ esse supio2 ps cortine. in qua imagines depingunt̄ sicut est velamen vel lintheū qd̄ suspen dit̄ circa parietes. Item vlterius sciendū. ꝙ dicit auto2 ꝙ peripetasma sit li bus cortine. Vñ limbus dr̄ inferio2 pars vestis Et ab eo deriuat̄ limbo as are. ⁊ est limbos facere. Inde limbatrix. ⁊ est mulier que plicat vestes

Certamen lites rixas vel iurgia dicas.

Est contentio vel dissensio litigiumqȝ

Assit agonia quibus adiungatur ⁊ agon

Contrauersia necnon deceptio scisma

Hic auto2 ponit consynonoma hui⁹ noīs certamen Pro q̄ sciendū ꝙ cer tamen dicit̄ ꝯtentio pugilum Et dr̄ ab illo verbo certo as are. vñ de sanc⸗to Paulo. Bonum certamen certaui. Sed lis litis est liuo2 ⁊ fcat intantuȝ sicut certamen. Sed rixa ꝓprie spectat ad canes Et dr̄ ab illo ꝟbo deponē⸗tali rixo2 aris. Sed iurgium ꝑtinet ad mulieres. ⁊ dr̄ ab illo verbo iurgo2 aris. vnde Litem dant homines. obiurgātur mulieres. Inde obiurgia di cūtur verba litigiosa. Inde etiam obiurgari. i. ꝯtendere. Sed cōtentio dicit̄ ab illo verbo ꝯtendo is ere. i. certare vel litigare. Sed dissentio dr̄ ab illo ver bo sentio. quod ꝯponit̄ cum dis. Et dr̄ dissentire q̄si diuersis modis sentire Sed litigiuȝ dr̄ a lis ⁊ a verbo ago. Et dr̄ litigiū quasi litis actio. Vñ litigo as are. i. contendere. Vñ litigiosus. i. plenus lite. Sed agonia dicitur belluȝ ipso2ꝝ pugilū. Et dr̄ ab a qd̄ est sine ⁊ gnomus angul⁹ q̄si sine angulo. Vñ agonista. ⁊ est pugillato2 fortis. Sed ꝯtrauersia dr̄ a cōtra ⁊ a verbo verto is ere. q2 in bello vnus vertit se ad aliū. Sȝ disceptatio etiā sumit̄ ꝓ lite ⁊ ve⸗nit ab illo verbo discepto as are qd̄ idē est quod disputare. Et disceptatio vlterius deriuat̄ a prepositione dis. ⁊ a verbo capto as are. q̄si diuersa capta⸗re. Et ꝓprie ꝑtinet ad disputātes. Inde disceptatio q̄si diuersis modis cap tatio. Sed scisma atis est idē qd̄ diuisio. ⁊ sumit̄ hic pro lite. Vñ scismaticus et dicitur quasi diuisus ab articulis fidei. vt sunt ipi heretici. Etiā aliud est ꝯsynonomum quod dr̄ discordia. ⁊ venit a nomine discors Etiā debet addi acies aciei ꝓlongādo ei ꝑm regulā Prisciani que talis est. ꝙ quando conso⸗nans precedit illam terminationem ei alicuius nominis quinte declinatio⸗nis. tunc ei debet corripi. vt fides fidei. Sed quādo vocalis precedit ei tunc debet produci. vt acies aciei

Est coma cesaries crinis pilus atqȝ capillus

Cesariem capiti iunctam fore credo virili

Synonoma

Fit de como coma mulieribus appropriata

Huius et illius bene dicitur esse capillus

Est coma quadrupedum: colubri iuba siue leonum.

Anterior capitis pars cirrus densa vocatur

Dicitur hinc cirrus quia cirrum gestat alauda

Et iuba quadrupedum porcorum ceta vocatur

Vellera sunt ouium tm̄ villusq̄ʒ luporum

Hic autor ponit ꝯsyno. illius nominis coma. Pro quo sciendum ꝙ coma dr ab illo verbo como is ere. quod ſcat ornare crines. ⁊ coma ꝓprie pertinet ad mulieres. Inde comptus. i. ornatus. Jn̄ hic ⁊ hec comis ⁊ hoc me. id est curialis vel facetus. Et drn̄a est inter como is ere. ⁊ como as are. Nā como is ere iam dictū est. sed como as are idem est quod splendere. vn̄. Como dum crines orno. como splendeo dicas. Inde cometa. ⁊ est quedam stella in firmamento. Sed cesaries ꝓprie dicit᷑ esse crinis ipsorum virorū. ⁊ dicitur a verbo cedo is ere. qr viri solent cedere vel p̄scindere crines Sed crinis est nomē generale ad illa Et capillus dr a verbo capio is ere. quia capit in se multos crines. Et dr prope esse crinis ipius capitis. Et pilus est ꝯglomeratio crinium. Inde depilo as are. ⁊ est crines extrahere. Inde pilosus id ē plenus pilis. Sed cirrus ꝓprie dr densa ⁊ spissa glomeratio in anteriori pte capitis. ⁊ ptinet tam ad hoīes q̄ʒ ad aues. Et ideo littera dr. qr cirrū gestat alauda. Et dr a prepōne circum. ⁊ a verbo ruo is ere. qr circulariter ruit in capite. Jn̄ cirritus ⁊ est aliq̄s habēs magnos cirros. vnde Est hō cirritus qui cirrum vertice portat. Sed iuba ptinet ad q̄drupedes siue sint leones siue equi siue boues. ⁊ dr a verbo iubo as are. qd̄ idē est qd̄ splendere Et proprie dicunt᷑ crines pendentes in collo que aliq̄liter splendēt. Jn̄ iubar. i. splendor. Etiam iuba p̄t dici cutis rugosa splendens in collo serpētis. Sed ceta dr esse crinis porcoꝝ. Inde cetula. ⁊ est instrumētū quo crines ornant᷑. Jn̄ cetarius. ⁊ est ille qui operat᷑ cū cetula. Sed vellus ptinet ad oues tm̄. Sed villus dr crinis lupoꝝ ⁊ a vilitate. ⁊ mouet᷑ voce ⁊ non ſcatione. vt hic vill⁹ hec la hoc lum. Nā quid ſcat villus iam dictum est. Sed villa est habitatio rusticorū. Sed villum dr vile vinum. vn̄. Qui mihi dat villum mala passio torqueat illum. Sed valernū est dulce vinū ⁊ valens. vn̄. Viuat ineternum qui mihi dat dulce valernum. Sed ſm Huguitō em valernus est quidam mons altus in quo crescit valernum

Laurea crinale sertum dyadema corona.

Addas aureolam quod nomen habetur ab auro

Nam duo que demit credo dyadema vocatum

Finem principium sicut facit omne rotundum

Hic autor ponit consynonoma illius nois crinale. Pro quo sciendũ q corona ẽ equiuocũ ad plura. vt3 n equocis. Sed hic capit pro crinali siue ornamento capitis. ꝛ ab ea deriuat coronula ꝛ corella duo nomina diminutiua. Jñ coronariũ. inde corono as are. ꝛ ẽ aliquẽ cum corona ornare Item laurea dicit sertum factum de lauro. Est aũt laurus arbor cito arescens de cuiꝰ fructibꝫ antiquitus capita victoꝝ coronabant. S3 crinale dicit q̄si crinibus supra positũ vñ a crinibꝫ accepit nomẽ suũ. S3 sertum dicit a ꝟbo sero is ere. q̄a in serto vnus flos inserit alteri. Vñ canit de sancto Joanne baptista. serta terdenis alios coronant. Itẽ de sancta Katherina. ferens sertũ rose ꝛ lilie cũ triumpho martirij. Sed dyadema dr quasi demens duo. sc3 ꝑncipiũ ꝛ finẽ. sic facit omne rotundũ. vt3 ꝑmo celi. Nam rotunda figura claudit seipam. sic q nec h3 ꝑncipiũ nec finem. Et ꝓprie dyadema dicit sertũ regis vel etiã sanctoꝝ. Sed aureola dicit ab auro. ꝛ ẽ paucis data ꝓpter nobilitatẽ auri. q2 aureola fiebat de auro ꝛ solũ pertinebat ad diuites. ꝛ capit etiã pro corona celesti qua sancti ꝛ electi coronant. Et differunt illa inter se. sc3 sertum corona laurea et dyadema. vt patet per Grecistam. Virginis est sertum. clerici corona. poete Laurea rex gestat qd est dyadema vocatum.

Vtendo genero dic currum curriculumq3

De verbo vehiculum quod versibus est alienum

Horum dic species hec que subscripta sequuntur

Redas quadrigas carpenta vel asseda bigas

Istis pilentum sattagum iunge liburnum

Hic autor ponit consynonoma illius nois currus. Pro quo sciendu3 q currus dicit ab illo ꝟbo curro is ere. q̄a cõtinue currit. vel etiã dicit a ꝟbo garrio is ire. q̄a aliqñ in currẽdo garrit id ẽ sonũ facit. Inde curriculꝰ id ẽ paruus currus. S3 vehiculũ dr a veho is ere. q̄a vehit res vehibiles sed reda ponit hic pro curru q̄uis ꝓprie nõ sit currus. sed ponit tanq̄ ps pro suo toto. ꝛ dicit a ꝟbo redeo is ire. q̄a ꝑ redas om̄es redeunt ad loca deputata. sed quadriga dr currus q̄ttuor rotaꝝ. ꝛ dr a quadros qd est q̄ttuor. ꝛ ago is ere. qd est ducere. q̄si q̄ttuor rotis ducta. Inde quadrigator id est vector vehens quadrigam. sed biga ge dr currus hñs duas rotas. et dr a bis ꝛ ago. quia binis rotis agit. Sed carpentũ dr a verbo carpo is ere. q2 carpit in se res vehibiles. Et dr ꝓprie currus in quo mulieres vehuntur. Sed pilentũ dicit nomen aĩalis multũ velocis in currendo. ꝛ sumit hic pro curru. Et dr a noĩe pila pile. ꝛ pons pontis. Sed liburnũ ẽm

Synonoma

Nug3. dicit ab illo vbo libro as are. qd ē ponderare. Inde liburna. id ē nauicula. Jn̄ liburnus vel liburnū. ⁊ capit̃ p curru. S3 assedū vocat̃ gen⁹ vehiculi. ⁊ aliq̄ expm̄ūt in feminino genere dicendo asseda de. Aliqui in neutro genere vt dictū ē. Et pt̄ dici currus dn̄oꝝ vel monachoꝝ. Et dr̄ ab ad. ⁊ a verbo sedeo. mutādo d in s. Sed sarragū ē currus ⁊ dicitur a sarcio id est diuido. quia cursu suo diuidit terram.

Testudo cithara chelis et lira dicitur vnum
A cithara citharista venit simul citharedus
Hinc liricum carmen liricē liro cum cano format
Pollice tango liram. facio cum vomere liram
Deuio deliro fit. deliro dic fatuari
Delirus fatuus ibi censereq3 solemus

Hic autor ponit cōsyno. illi⁹ nois. cithara. Pro q̄ sciendū q͛ testudo est equocū ad plura. Primo s̄cat instrumētū musicū dispositū ad modū testudinis seu arcus. ⁊ pro illo significato capit̃ hic in lr̄a. Sc̄do s̄cat summitatē arcus. Tercio ē aīal tardū immotū. Et dicit̃ quasi testā tenens. Quarto dr̄ concha vel testa ipsius limacis. Limax dicit̃ q̄si semp iacens in lima vel sordicie. S3 cithara ē equocū ad plura. sed hic sumit̃ p instrumento musicali. Jn̄ citharista ⁊ citharedus. ⁊ sunt illi qui canunt in citharis. Sed chelis etiā ē cithara. ⁊ dicit̃ a celin grece qd ē brachiū latine. qa illud instrumentū solet teneri cū brachio. Inde perichelides ⁊ sunt ornamenta pertinentia ad brachia. Et dicit̃ a peri qd est iuxta. ⁊ chele brachium. q̄si ornamentū iuxta brachiū. Itē in lr̄a signat̃ differentia inter lira pⁱma breuis. ⁊ lira prima longa. quia lira prima breuis est instrumentū musicū. p qd fit licitū carmen vel in quo cantat̃ liricū carmen. Inde liricen qd est cōpositū a noie lyra. ⁊ a vbo cano. ⁊ dr̄ aliq̄s canens in lira. Sed lira pⁱma longa est sulcus factus cum vomere. Et vomer est instrumentum aratri scindens terrā. ⁊ h3 indifferenter er vel is in ntō. q2 dr̄ vomer vel vomis. S3 deliro duo s̄cat. Primo idē ē qd deuiare vel errare. Sc̄do idē est qd fatuari. Inde delirus. id est fatuus.

Ambigit et dubitat et fluctuat hesitat heret
Et cum predictis musiat suspenditur addis

Hoc ē capl̄m quartū in q̄ magister vult determiare de synonomis incipientib⁹ ab illa lr̄a o. ⁊ pmo ponit cōsyno. illi⁹ vbi dubito. Pro q̄ sciēdū q͛ ambigo is ere. idē ē qd dubito. ⁊ dr̄ ab an qd ē circū. ⁊ a go is ere. quasi circūagere. Jn̄ ambiguus. i. dubiosus. S3 fluctuo as are venit a nomie fluctus. us ui. qd ē vnda maris. q2 sicut vnde maris nunq̄ stant. sic ille q̄

fluctuat vel dubitat mouet se de vna acceptōne ad aliā. Et ē equocum. vnde Fluctuo cōmoueo vel dubito siue vacillo. Sed hesito ē v̄bū frequētatiuū ɀc. idem qđ dubitare. Et deriuat ab illo v̄bo hereo. qđ habet hesi in p̄terito. ɀ hesum vel hesitū in supino. Inde venit hesito as are. Sꝫ hereo es ere. ꝓprie dicit appendere sicut lappa pendet crinib. Sꝫ mussio. as are. duo significat. Primo idē ē qđ murmurar. ɀ sic nō capit hic. Alio mō idē ē qđ dubitare. Jn̄ mussim aduerbiū. i. dubitanter. Jn̄ amissis et est instrumentū lapicidarū. Sꝫ suspendo idē ē qđ dubito. vt ille suspensū desideriū gerit. i. dubiosum. Inde suspensiuus. a um. i. dubiosus. Et dicitur suspendo q̄si sursum pendo. Itē ab illo v̄bo dubito venit dubitamen et dubitatio. Jnde hic ɀ hec dubitabilis. ɀ hoc le. Itē nota. adhuc sunt alia cōsynonoma p̄ter hec in littera posita. vt sunt illa. erro vacillo labo titubo sespito as are. ɀ illa significant idem cum p̄dictis.

Est domus atq̧ doma presepe domuncula tectum

Edes ediculas habitacula dic stationes

His pastoforiū magale thuguria iunge

Atq̧ mappale casa susceptio mansio iuncta

Larq̧ domicilium tecti pars vna vocatur

Cum camera thalamus simul et penetrale recessus

Hic autor ponit consynonoma illius nois domus. Pro q̊ sciēdū. q̧ domus đr a domos grece qđ ē planū latine. qr antiquit⁹ fiebat in planis loc̄. vn̄ Estq̧ domos planū dicit inde dom⁹. Jn̄ deriuat doma. ɀ ē summitas ip̄ius dom⁹. Et ē ꝓprie illud lignū cui⁹ extremitas tendit ad capita lignoꝝ ne madida fiāt. Et sumit hic ꝓ domo sicut p̄s ꝓ toto. sꝫ p̄sepe đr illud vas ex quo comedunt bruta aīalia. ɀ dicit a pre ɀ sapio. qr bruta aīalia sapiunt nutrimenta in presepe. Etiam dicit a sapio is ire. qđ est sepe facere. q̄a aliq̄n ɔstruunt ad modū sepis. Jnde tunc presepium. ɀ idē est. sed tectum est superior pars domus tegens ip̄am domū. ɀ dicit a tego is ere. Et sumit etiā hic pro domo sicut pars pro toto. Jnde teges etis et est parua domus. Jnde tegula. ɀ est idē q̧ later q̄a teget edes. Vel est longum lignum super quod ponitur tectum. sed domuncula est diminutiuū huius nominis domus. sed edes dicit domus diuitū ab edendo. q̄a ibi plura edunt. Jnde edicula ɀ est parua edes Jnde edilis ɀ est custos vel hospes dom⁹. sꝫ casa đr dom⁹ ip̄ius paup̱is. ɀ đr a cado is ere. qr semper est inclinata ad casum. sed dom⁹ p̱tinet ad mediocres. Et habitaculum venit ab illo verbo habito. quod est freq̄uētatiuū hui⁹ verbi habeo. sed statio capit hic pro domo. Et đr ab illo verbo sto stas stare. Et ē equocū ad plura. vn̄ Est statio vita partus statio stadiūq̧. sꝫ pastoforium

dicitur a pasto. id est nutrimento .⁊ dicit᷑ a verbo fero. quia fert nutri-
mēta pastor̄. ſ3 magale etiā dr̄ casa pastor̄. Et dicit᷑ quasi magna alens
per cōtrariū. q̄a nō alit magna. Sed tuguriū dicit᷑ spelunca vel dom⁹ par-
ua in vinea ⁊ in qua sedent vineatores. Et dr̄ a tuor. qđ idē ē qđ inspicio
Uel dr̄ a tueor. qđ idē ē qđ defendo. q̄a ipi custodes vinearū p̄ tuguriū
defendūt vineā ab ingressu hoīm. Et fiūt tuguria ꝓpter duo. Primo ne
pericula fiant in vineis p̄ aues rodentes botros. Secūdo ꝓpter defensio-
nem a furib⁹. Sed mappale etiā sumit᷑ ꝓ domo. Et dr̄ q̄si manu peitum
Uel dicit᷑ a mappa p̄ ꝯtrariū. q̄a in tali domo raro mappa apponit᷑ mense
Sed mappalia dicūtur fouee postorū. Sed susceptio etiā idē ē cū p̄dictꝭ.
Et dicit᷑ a ṽbo suscipio is ere. q2 suscipit intrantē. Itē mansio dr̄ ab illo
ṽbo maneo es ere. ⁊ sumit᷑ ꝓ habitaculo. Inde mansus. i. lamus. q̄a lama-
tur ab aratro . vel a vomere. ⁊ sic ē substātiuū. sed lam⁹ qn̄ ē adiectiuum
tunc mouet᷑ p̄ tria genera ⁊ p̄ tres termiatōnes. vt hic lamus. hec lama. h̄
lamū. ⁊ ē aliq̄d fruct⁹ de lana. Sed lar ponit᷑ hic ꝓ domo. ⁊ ē equocū ad
plura. vn̄ Lar casa lar domus. lar ignis. larq3 foramen. Sed domiciliū
dicit᷑ illa pars q̄ est infra tectū vbi passeres vel yrundines nidificant. Et
dicit᷑ a noīe domus ⁊ ciliū l᷑. qđ est tegmen oculor̄. Inde superciliū. ⁊ ē su-
perior tectura oculor̄. Et domicilium sil᷑r ponit᷑ hic pro domo. Unde in
psalmo. capi. p̄mo. Factus sum sicut nocticorax in domicilio.

Est hera vel domi na mulier matrona virago

Mas herus dominus vir preceptor vel patronus

Hic autor ponit cōsyno. illi⁹ noīs domina. Et cū hoc subiūgit cōsy-
nonoma illi⁹ noīs domin⁹. Pro quo sciendū. ꝙ hera dr̄ a noīe herus qđ
idem est qđ dn̄s. vn̄ Displicet omni hero q̄ vult intendere vero. Inde he-
rulus diminutiuū. ⁊ herula. Inde heres. ⁊ ē possessor hereditatis. In̄ he-
redo as are. ⁊ est facere heredes. Inde exheredo as are. ⁊ ē aliquē priua-
re hereditate. Inde heroys. ⁊ ē dn̄a vel baronissa. Et dr̄ dn̄a quasi dans
munera. vel dr̄ dn̄a quasi mitis. q̄a debet esse mitis ⁊ blanda. sed mulier
dicit᷑ q̄si mollis aer vel q̄si molliens herū Et interp̄tat᷑ l̄raliter sic. m. i. m᷑-
u. id ē veritatis. l. i. liliū . i iusticie. e. eternitatꝭ. regina quasi mater verita-
tis. liliū iusticie. eternitatis regina. Et illa interpretatio soli beate Ma-
rie virginie cōueniri ⁊ equiparari potest. Sed matrona dr̄ q̄si maris thro-
nus. Uel dr̄ q̄si maris corona cause honestatis dilectōnis vel probitatis
et veritatis. vn̄ ṽsus Femia raro bona. sed qđ bona digna corona. Fe-
mina dum plorat virū sup̄are laborat. vel dicit᷑ matrona q̄si mater vna.
Uel dicit᷑ a matros grece qđ est mater latine. Sed virgo dr̄ q̄si virilit᷑
ago. ⁊ ē mulier fortis exercens op̄a virilia. vel a viro acta. q̄a eua virago fa-
cta ē de costa ade. S3 femia ē cōsyno. cū p̄dictis. Et dr̄ a femē inis. q̄a p̄
hoc h3 discerni sexus. In̄ femella diminutiuū. S3 dn̄a dicit᷑ dans mun⁹
vel munas. Sed herus dr̄ dn̄s. ⁊ dicit᷑ ab her qđ ē lis. q̄a dn̄i solent habe-
re lites cū hostib⁹. Sed mas aris. idē qđ vir. Inde mascul⁹ diminutiuū
Sed vir dicit᷑ a vireo. quia debet virere in virtutibus.

Arboris est frutex loca sunt arbusta frutecta
Dic dumus fructices rubes arbusta frutecta
Deqꝫ rubo dictas bufones credo rubetas

Hic autor ponit consynonoma illius noīs dumus. Pro quo sciendū q̄ dumus dicit̄ locus siue densitas virgarū vel collectio spinarū. Unde Theodolus In dumis aries capit̄ qui cornib⁹ heret. Et est idem quod rubus. Inde dumetū ⁊ est locus vbi crescunt tales dumi. Sed frutex dicit̄ virga vnius anni. Et frutices etiā possunt dici queqꝫ virgule. Jn̄ frutectum. ⁊ est locus vbi crescunt frutices. Sed rubus venit ab illo v̄bo rubeo es ere. quia tempore estatis rubet. Inde rubetū. ⁊ ē locus vbi crescunt rubi. Inde rubeta. ⁊ est genus bufonis habitans in rubo. Et dicit̄ a rubeo es ere. quia rubet pre nimio veneno. Sed arbustū ē locus vbi crescunt arbores. Et dicit̄ arbustū q̄si arborū statio. Uel arbustū dicitur arbor nouella. Item virettū extra litteram dicit̄ locus vbi crescunt virida. Etiā correctū dicit̄ locus vbi crescunt carices. ⁊ dicunt̄ aspera gramina et longa ex quibus fiunt tecture.

Doctor et instructor monitor pedagogus et autor
Corrector fit in his didascolus atqꝫ magister

Hic autor ponit consynonoma illius noīs doctor. Pro quo sciendū q̄ doctor dicit̄ esse magister vni⁹. ⁊ dicit̄ ab illo v̄bo doceo es ere. Ind̄ doctrina ⁊ est sermo audibilis ab ore magistri progrediens ignorantiā discipuli expellens cōsimilē habitū in discipulo relinquens. Inde dogma .id est doctrina. Inde dogmatiso as are. Et d̄r̄n̄t inter se doctor ⁊ magister. vn̄ Grecista. Unius ē doctor sed multorū q̄ꝫ magister. Itē instructio d̄r ab illo v̄bo struo is ere. Jn̄ instructio .i. informatio. Sed monitor venit ab illo v̄bo moneo es ere. q̄r solet monere suos discipulos eos informando. Jn̄ monitoriū ⁊ ē loc⁹ informatōis sicut ē schola. S₃ pedagogus d̄r a pedos grece qd̄ ē puer latine. ⁊ gogos ductio q̄si ductor pueri vel puerorū. vn̄ Grecista De grecis. Estqꝫ pedos puer hinc pedagog⁹ tibi erit. S₃ didascolus d̄r a dis qd̄ ē diuersum ⁊ do das solutio q̄a mgr̄ dat diuersas solutōnes de dubijs poetarū. S₃ autor d̄r ab autentin grece qd̄ est fides latine. q̄a cuilibet autori ē adhibenda fides. S₃ corrector d̄r a corrigo is ere. q̄r d₃ corrigere infamiā vel maliciā discipulorū. S₃ mgr̄ d̄r ab illo aduerbio magis. ⁊ ab illa greca dcōne steron qd̄ tm̄ valet sicut stat⁹ q̄ꝫ sui discipl'i. Et iformator etiā ē ↄsynonomū cū illis Et d̄r ab iformādo q̄r iformat aīm discipl'i. S₃ eruditor d̄r ab illo v̄bo erudio is ere. qd̄ vlterius d̄r ab e qd̄ ē extra ⁊ rudio is ire q̄si docēs aliquē extra ruditatē. Jn̄ eruditio .i. informatio. Inde eruditus .id est informatus.

Destruo desolor populor consumoqꝫ vasto

Synonoma

Impingo crassor demolior additur istis

Diruo dispergo subuerto dilapidoq̄

Hic autor ponit cōsyno. illiꝰ ꝟbi desolor. Pro q̄ sciēdū ꝙ destruo cō-ponit a de ⁊ struo qḋ idē ē ꝙ edifico. Jn̄ destructor .i. deuastator. Jnḋ de-structio .i. deuastatio. Sꝫ desolor cōponit a de ⁊ solor aris. qḋ plura ꝟcat Primo ꝟcat solamē dare. Jn̄ tūc cōsolor ꝑ cōpositōnē. Jnde cōsolatio id est cōsolamen. Scḋo mō solor idē ē qḋ solus fio. ⁊ tunc ē passiuū huius ꝟbi solo as are ꝙ nō ē i vsu. Sꝫ populor aris ē ꝟbū deponētale. ⁊ est idē qḋ destruo. Jn̄ populatꝰ .i. destructꝰ. vn̄ dicimꝰ. Jlla ciuitas ē popula-ta id ē destructa. Sed cōsumo idē ē ꝙ destruo. ⁊ hoc prout ē tercie ꝯiuga tionis. Sꝫ cōsumo as are ꝑme ꝯiugatōis idē ē ꝙ ꝑficere. vn̄ dicimꝰ i pas sione dn̄i cōsumatū ē. vn̄ ꝟsus. Cōsumare mea volo. sꝫ cōsumere nolo. Sꝫ vasto as are est idē ꝙ destruere vel ꝑdari. Jn̄ vastus a um .i. amplꝰ Sꝫ impingo plura ꝟcat. Primo idē ē ꝙ maculo. Scḋo ē idē ꝙ destruo. vn̄ Impingo maculo depingo dicito formo. Impingo desolor tūc a pin go venire. Sꝫ crassor ē equocū. Primo ē idē ꝙ destruo ⁊ sic capit hic. Se cūdo ē idē ꝙ pingue fieri. Jn̄ crassus a um .i. pinguis. vn̄ palpanista De-pingui massa stillant stillamina crassa. Jtē ps. Boues eoꝝ crasse. id ē pin gues. Sꝫ demolior vnoº idem ē ꝙ machinor. Scḋoº idē ē qḋ corrodo. Tercio modo ē idē qḋ diruo vel destruo. vn̄ Machinor corrodo seu di ruo si bene lector. Scrutari cūcta demolior hec tria signat. Sed diruo cō-ponit a di vel a dis qḋ ē nota diuersitatis ⁊ a verbo ruo is ere. Et dr̄ di-ruo quasi in diuersas partes ruo. Sed dispergo cōponit a dis ⁊ a verbo spergo is ere. ⁊ est idē ꝙ destruo. vn̄ dicimꝰ hereditas illius ē dispersa. id est destructa. Jtē in passione dn̄i Dispersi sunt lapides sanctuarij eius. Sed subuerto dr̄ a sub ⁊ a verbo verto. Et etiā ē cōsynonomū cū ꝑdic-tis. Sed dilapido as are cōponit a dis. qḋ est diuersum ⁊ lapido qḋ ē cō-sumere res. Et dr̄ dilapido quasi res ad modū lapidis dispergo. Jn̄ dila-pidator. ⁊ est ille qui bona inutiliter consumit.

destruo
desolor
populor
consumo
vasto
impingo
crassor
demolior
diruo
dispergo
subuerto
dilapido

Diuicie vel opes censusq̄ pecunia gaza

Est opulentia vel possessio peculiumq̄

Res et proprietas hinc proprietarius extat

Hic autor ponit cōsynonoma illius nōis diuitie. Pro q̄ sciendū ꝙ diuitie ē nomē carēs singulari numero. Et deriuat a nōie diues. vl' dr̄ di ues q̄si diuitias hn̄s. Jn̄ dis nomē adiectiuū idē significat. Jn̄ dito as are. ⁊ ē idē ꝙ opulentari. Jtē ops ē eteroclitū ꝟcatōne. q₂ in ntō singulari ꝟcat terrā. in accō aūt singulari ꝟcat auxiliū. sed in plurali ꝟcat diuitias. et sic in plurali ē cōsynonomū illiꝰ nōis diuitie arum. Jn̄ opimꝰ a um .i. pinguis. Jn̄ opulentia ⁊ ꝟcat diuitias. Inde opulentus. id est plenus opi bus. Jtem census dr̄ ab illo verbo censeo es ere. ꝙ idem est qḋ numerare.

et sic census dicit̃ pecunia numerata. Inde censualis ꝛ est aliq̃s vel aliqua quo vl' qua singulis annis colligit̃ census. Sꝫ pecunia dꝛ a pecoribꝫ qꝛ antiqui diuitias coꝝ habuerũt a pecoribꝫ. Jñ peculeo .i. diues. Jñ etiã peculialis .i. vtilis. Sꝫ gaza ẽ pecunia siue thesaurus. Jñ gazophilaciũ ꝛ ẽ locus vbi seruat̃ gaza. Et gazophilaciũ dꝛ a noĩe gaza ꝛ philax ꝙ idẽ ẽ qđ seruare. Sꝫ possessio dꝛ a possidendo. Jñ possessio q̃si res ĩ possessione habens. Sꝫ ꝓprietas dꝛ esse habit⁹ diuitiaꝝ. Sꝫ res ẽ equocũ ad plura. vtꝫ in equocis de lr̃a c. ibi. Res in corporia coitũ ꝛc̃. Et capit̃ hic res ꝓ aliq̃ ei⁹ ſcato scꝫ puta in tantũ valet sicut possessio. vñ dicim⁹. Ille priuat ĩpm rebꝫ .i. possessionibꝫ. Sꝫ facultas plura ſcat. Uno° idẽ ẽ ꝙ sciã. ꝛ sic dicimus ille ẽ magister cuiuslibet facultatis. Alio° ſcat diuitias. ꝛ sic canit̃ de sancto laurentio. Nostre facultates ecc'lie quas requiris ꝛc̃. Tercio ẽ idẽ ꝙ possibilitas. vñ Boetius. Quantũ facultas mei ingenij suppetit id est possibilitas. vnde Artes diuitias designat posse facultas.

Cõmemorat dicit loquiturq; refert ayt inquit

Orditur memorat fatur superadditur narrat

Hic autor ponit cõsynonoma illi⁹ ꝟbi dico. Pro q̊ sciẽdũ ꝙ cõmemoror cõponit̃ a con ꝛ memoror qđ venit a noĩe memoria. vñ Cõmemorare ẽ aliq̃d ad memoriã reuocare. Jñ rememoror .i. reminiscor. Itẽ dico aliqñ ẽ ꝑme ꝯiugatõis ꝛ hꝫ ꝑmã syllabã breuẽ ꝛ ſcat tria. vñ Hec tria ſcat cõfirmo copulo sacro. Et aliqñ ẽ tercie ꝯiugatõis. ꝛ tũc hꝫ ꝑmã syllabã longã. ꝛ tũc in tm̃ valet sicut loq̃r. ꝛ sic ẽ vnũ ꝟbũ generale ad oĩa alia ꝟba in lr̃a posita. ꝛ ẽ ꝟbũ neutrale cũ suis cõpositis exceptis duobꝫ scꝫ maledico ꝛ bñdico. qñ ꝯstruit̃ cũ accõ. sꝫ qñ ꝯstruit̃ cũ dtõ tũc etiã sũt ꝟba neutralia. Itẽ refero ẽ equocũ ad plura. vtꝫ in gre. vbi dicit̃ narro refert signat. Jñ deriuat̃ relator .i. ꝓlocutor. Jñ relatio .i. ꝓlocutio. Sꝫ ayo idẽ ẽ ꝙ dico ꝛ ẽ ꝟbũ defectiuũ. ꝛ hꝫ accõmodatũ ꝑteritũ scꝫ dixi. Itẽ loq̃r est idẽ ꝙ dico. Jñ loq̃la .i. ſmo. Jñ loquax ꝛ ẽ ille q̃ assidue loq̃tur. Sꝫ inquit ẽ tercie ꝑsone hui⁹ ꝟbi inquio. ꝛ ẽ idẽ ꝙ dico. vnđ Si q̃s delinq̃t vt petr⁹ ap'ls inq̃t .i. dicit. Sꝫ ordiri idẽ ẽ ꝙ loq̃. Jñ exordiũ ꝛ ẽ ꝑn'y alicui⁹ ſmonis ꝛ ẽ vna ꝑs ep'le. Alio° est ꝓprium ĩpoꝝ textoꝝ ꝛ ſcat texere telas. vñ ordimur telas. ordimur ꝟba loq̃ndi. Itẽ for faris idẽ ẽ ꝙ loquor. Inde famen .i. lequela. vñ de sancto Joanne baptista. Ne leui maculare vitam famine posses famine .i. loq̃la. Jñ fabula le. ꝛ ẽ sermo habẽs modicũ veritatis. Jñ fabulosus .i. plen⁹ fabula. Itẽ fero plura ſcat. vtꝫ in equiuocis cũ dꝛ. Fert patit̃ dicit fert cupit atq; gerit. Sꝫ narro idẽ ẽ ꝙ dico vl' ꝓnũcio. Jñ narratio ꝛ ẽ vna ꝑs ep'le q̃ seq̃tur exordiũ. Jñ enarratio

Dat donat tribuit largitur et erogat offert

Confert concedit prestat traditq; propinat

Exhibet et prebet et mutuat atq; ministrat

Synonoma

Hic autor ponit cōsyno. illi⁹ v̄bi do das dare. Pro q̄ sciendū ꝙ hoc v̄bū do hꝫ tria ſ̄cata. Primo mō ē idē ꝙ tribuo ⁊ sic dicim⁹. Nec dabit tibi. i. tribuit. Alio° ē idē ꝙ cōcedo. ⁊ sic dicim⁹. Da q̄sum⁹ oīpotēs de⁹ id est cōcede. Tercio mō ē idē ꝙ dico. vn̄ donat⁹. Da aduerbia localia. id ē dic. vn̄ Dico cō tribuo cōcede voce sub vna. Hoc v̄bū do das hec tria ſ̄cat. Et est v̄bū actiuū carens p̄ma p̄sona in passiua scꝫ dor. vn̄ alexander Ex do passiua nisi dor lego dicta. Sꝫ dono as are ē idē ꝙ dare. In̄ donū id ē mun⁹. Sꝫ tribuo ē idē ꝙ do. Inde tribuus ⁊ ē ille q̄ sumit censum. Inde tribunarius ⁊ ē ille q̄ dat censum. In̄ rribunal ⁊ tribunale ⁊ ē sedes iudicis. Sed largior ē vnū verbū cōmune ⁊ est idē ꝙ largiter dare Inde largus ⁊ est ille q̄ large expendit res suas. In̄ largitio. Sed erago as are. est idē ꝙ dare paupib⁹. ⁊ pertinet ad istū q̄ distribuit res suas pauperib⁹. Sed cōfero dr̄ a con ⁊ fero. ⁊ ē idē ꝙ dare. vnde Nō aufert hoc cephas qđ cōtulit imas. Sed offero idem ē qđ immolo as are. ⁊ cōponitur a con ⁊ molo. Inde oblatio ⁊ est offertoriū. Sed cōcedo cōponit a con et cedo qđ valet in tm̄ sicut locū dono. Inde cōcessio. Sed presto est equiuocū. Primo est idem ꝙ preualere. Secūdo est idē ꝙ donare. Unde ī collectis. Presta quesumus omnipotens deus. versus. Presto preualeo signat. presto quoqꝫ dono. Etiā presto est aduerbiū tp̄is vel loci: ⁊ ſ̄cat presentiam. vt dicēdo presto stis. i. p̄n̄tialiter adesse. Itē trado plura significat. Primo ſ̄cat aliquē prodere seu in proditionem dare. ⁊ sic non sumit h̄ Inde traditor id est proditor. Unde Traditor aūt dedit eis signum dicens. Alio modo idem est quod dono. ⁊ sic sumitur hic. Unde. Si tibi sit dono tunc possum dicere trado. Trado te de te cū facio proditionem Item propino as are est potum alicui prebere. Sed exhibeo est equiuocum ad quattuor. vt patet in cōpositis verborū. ⁊ capitur hic in littera p vltimo eius significato. ⁊ est consynonomū cū hoc verbo do das dare. Sꝫ mutuo a s are. est dare pecuniā. Et differunt inter se mutuo ⁊ mutuor. et mutuo iam dictū est. Sed mutuor significat recipere pecuniā. vn̄ Mutuo dat nūmos. sed mutuor accipit illos. Sed ministro as are. dr̄ a noīe minor ⁊ statio. ⁊ ſ̄cat dare ministeriū vel seruiciū. In̄ minister. i. seruitor

Sca dapes obule cibusqꝫ cibaria pastus
Papula conuiuia seu fercula victus et esus
Gentamur mane gentacula dicimus inde
Sed contra somnum veniunt obsomnia cene
Atqꝫ die medio dat prandeo penitus ordo
Uescitur ac noua merenda messor in hora

Hoc est capitulū aliud in quo autor nitit determinare de dictionibus ɔsynonomis incipientibꝫ ab illa lr̄a e. Et p̄mo facit h̄ de hac dcōne esca

395

Joannis de garlandia

Pro quo sciendū ꝙ esca dr̄ ab illo verbo edo is ere. quod hꝫ esuꝫ esu in supino. Jn̄ escarius ⁊ est ille q̄ dat escas siue fercula. sicut est dapifer. Etiā escarius est bursa linthea in qua venatores ponūt cibū volatiliū ad aucupandū. Jn̄ esco as are. ⁊ est auibꝫ nutrimentū dare. Sed dapes est nomē pluralis numeri deriuatū ab hoc noīe daps. ⁊ est idem qđ cibus. Et dr̄ ab illo ꝟbo do das dare. Jn̄ dapifer q̄si ferens dapes. Jn̄ dapsilis .i. largus in dando fercula. vn̄ Catho Dapsilis interdū sis notis ⁊ caris amicis. Item Grecista Dapsilis est dapibꝫ. alijs largus quoqꝫ rebꝫ. Itē epule dicunt̄ a verbo epulor aris. ⁊ sunt diuersa cibaria. Inde epulus ⁊ ē epularum amator. Item cibꝫ dr̄ a verbo cibo as are. ⁊ dr̄ cibꝫ quasi ore captꝰ. Jn̄ cibosus a um. ⁊ est aliq̄d plenū cibis. ⁊ sic dicimus Illa coquina est cibosa .i. plena cibis Jn̄ cibariū ⁊ est vas aptū ad cibum ferendū. Pastus dr̄ ab illo verbo pasco is ere. ⁊ hꝫ pastū pastu in supino. ꝑ additioneꝫ s fit pastus. Jn̄ pascua ⁊ sunt loca vbi crescūt gramina. Sed papula ⁊ pascua differunt. vn̄ Pabula sunt hoīs. sed pascua dic aīalis. Sed tn̄ vnum p̄t poni ꝯuenienter ꝓ alio. Conuiuiū dr̄ ab illo ꝟbo deponentali conuiuor. vel dr̄ a ꝟbo ꝯuenio. qꝛ in ꝯuentu hoīes solent ꝯuenire. vł dr̄ a con qđ est simul ⁊ viuo. qꝛ in ꝯuiuijs hoīes solent sil' viuere. Jn̄ ꝯuiua. ⁊ capitur hic ꝓ viro vel muliere exn̄te in cōuiuio. ⁊ est cōis generis. Sed victus dr̄ ab illo ꝟbo viuo is ere. qꝛ ꝑ victū aīalia viuūt Vel dr̄ a vinco is. qꝛ victꝰ vincit famē ⁊ esuriē. Sed edo dr̄ a verbo edo is. qđ hꝫ esum esu in supino adde s fit esus. Item gentacula dicunt̄ p̄libationes q̄ fiunt de mane. Et gentaculū dr̄ ab illo verbo gentor aris quod s̄cat mane comedere. Sꝫ obsumniū dr̄ comestio facta ꝯtra somnū. vel comestio facta de vesp̄e. ⁊ dr̄ ab ob qđ est cōtra ⁊ somnus ni. Item cena dr̄ comestio facta t̄pe vespertino vel nocturnali. Et dr̄ a cenon grece qđ est cōe latine. qꝛ cena est omnibus cōis. Jn̄ cenabiū ⁊ est refectoriū. Sed prandea dicunt̄ refectōes q̄ fiūt iuxta meridiē. Etiā merēda est ꝯsyno. cū illis. ⁊ dr̄ esse cibus receptus ꝓ labore. Et dr̄ ab illo ꝟbo mereo es ere. qꝛ merēda dat̄ merentibꝫ. Vel merēda dr̄ portio que sp̄ealiter dat̄ messoribꝫ. Et tūc dr̄ a verbo meror eris

Est sonipes vel equus ferus equiferusqꝫ caballus
Istis cornipedes simul missarius assunt
Succursarius atqꝫ gradarius et polifredus
Istis curristā longamus ambulatorem
Estqꝫ manu mānus dextre dextrarius aptus
Rede vectores nos dicimus esse veredos
Dicimus eunuchus castratus atqꝫ spadones

Synonoma

Sicq̃ metrum sineret tunc emenculatus inesset

Castratus natura facit/ violenta spadones

Efficit improbitas eunuchos sola voluntas

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nois equus. Pro q̃ sciendū ꝙ sonipes dr equus. scz quasi sonū cū pedibꝫ faciens. vñ Grecista. Est sonipes quod dat sonū pes eius arena. Sed equus dr ab equalitate pedū. vel ab equalitate. qr olim equi trahētes currū erant equales in fortitudine. Sed ferus put est nomen adiectiuū tunc idē est qd crudelis. Alio mō est substantiuū ⁊ est equus mordax dictus a ferocitate. Et componit̃ cū equi sicut est equiferus. ⁊ dr equus horribilis. Sed caballus dr quasi cauallus. eo ꝙ cauat terrā cum pedibꝫ. vñ Grecista Quod pede tellurē solet ipe cauare caballus. Sed cornipes dr equus hñs pedes cornutos aptos ad sufferendum. Sed emissarius dr equus qui ammō nō pt plus currere vl laborare. sed mittit̃ ad siluam ꝓ generatione aliorꝝ equorꝝ. Sed succursarius est equus succurrens cū pede. Sed gradarius est equus molliter transiens. Et dr gradarius quasi gradatim transiens. Sed polifredus dicitur quasi passus suos leuiter ducens. Sed mannus dicit̃ equus temperatus ad manū. Et dicitur equus inquantū in manu. Sed dextrarius dicitur quasi ad dexterā manū aptus. Sed feredus dicit̃ equus trahens currū. ⁊ ꝓprie est equus ipsius vectoris. Et dicitur veredus quasi vehens redaz id est currum. Sed eunuchus dr equus qui volūtarie se abstinet a coitu ⁊ a libidine. Et sepe etiā capitur aliqñ ꝓ casto homie. Et dicit̃ ab eu quod est bonū ⁊ nuchus victoria quasi bona victoria. Sed castratus dr equus vel homo naturalr impotens generare. Et castratus dicitur quasi naturaliter caste natus. Et dicit̃ ab illo verbo castro as are quod est genitalia priuari. Et pt sumi ꝓ hoie castrato. ⁊ sic hō ex naturali frigiditate seruans castitatē dicitur castratus sicut flegmatici. Sed spado est equus cui abscisi sunt testiculi. Et dicitur a nomine spata te. quod est cultellus cum quo abscindūtur genitalia. Sed emenculatus dicitur equus carēs virga virili. Et dicitur ab e quod est extra ⁊ mencula qd est virga virilis. ⁊ non potest poni in metro. qr tercia eius syllaba breuiatur. ⁊ vltima eius habz breuem. ⁊ hoc fit causa metri. Et iō in littera dr. Sicq̃ metrū sineret Sz currista dicitur a curru. qr currista dr equus aptus ad currendū. Vel dicitur a currendo quia velociter currit. Inde currax. id est velox. Sed iugalis ē consynonomum cum predictis ⁊ est equus ad iugum positus. Inde hic ⁊ hec iugis ⁊ hoc iuge id est assiduus

Auctumo coniecto vel suspicor estimo credo

Coniecturo reor vel conicio vel opinor

Arbitror atq̃ puto simul his existimo iunges

Joannis de garlandia

Vocibus his sensus verbalibus conuenit vnus

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius verbi estimo. Pro quo sciendū ꝙ cōiecturo idem est qđ estimationē habere. ⁊ dꝛ a cōiecturoꝛ. Sed reoꝛ ē idem q̊d estimo. ⁊ est verbū deponētale. Jn̄ opinax ⁊ opinatoꝛ q̄ ambo ſcāt estimare. Sed anctumo idē est q̊d puto. vn̄ Florista Aucruat audire ⁊c̄. Sed suspicoꝛ idē est qđ estimo. ⁊ dꝛ a sub q̊d est sursum ⁊ specio. Jn̄ deriuatꝰ suspicio ⁊ suspectus. ⁊ est mala fama. Sed credo est idē q̊d estimo. Et ſm Hug. ꝯponit a noīe certū ⁊ a ꝟbo do. ⁊ dꝛ credo q̄si certū do. Sꝫ arbitroꝛ idē est q̊d puto. Jn̄ arbiter .i. taxatoꝛ sicut est iudex. Jn̄ arbitriū ⁊ est deliberatio arbitrioꝝ vel aliquoꝝ simul pugnantiū. Sed puto idē est q̊d estimo quantū sufficit ad ꝓpositū. Sed ſcat vineā p̄scindere. Jn̄ tūc putatio ⁊ est tp̄s p̄scindendi vineas. Vn̄ in canticis. Tempus putationis aduenit ⁊c̄. Sed estimo dꝛ ab e quod est valde ⁊ timo in greco quod est anima in latino. quia estimatione anima opatur. Jnde estimatoꝛ id est compositoꝛ. Jnde existimo ꝑ compositionē mutando e in i.

Fossa specus fouea spelunca cauerna vel antrum

Traco vel anfractus cisterna cauus vel abissus

Scrobs scrobis est fouea sed scobs scobis vnde fit illa

Vnde fluunt imbres celi catharactā meatus

Est specus inscisum natura penitus antrum

Hic est capitulum aliud in quo autoꝛ ostendit consynonoma dictionū ab illa littera f. incipientiū. Et primo facit hoc de hoc nomine fossa Pro quo sciendum ꝙ fossa dicit̄ esse fouea. ⁊ dꝛ ab illo ꝟbo fodio is ere. Jn̄ fossoꝛ ⁊ est aliquis faciens fossam vel foueā. Jnde fossoꝛiū ⁊ est instrumentuꝫ fodendi. Jnde fossatum ⁊ est magna fossa castrum vel ciuitas. Specus et spelunca idem ſcant. Et dicunt̄ a greca dictione spelia quod ſcat foueā Sed cauerna ⁊ cauernula deriuant̄ a verbo cauo as are. ⁊ sunt fouee in mōtibus. Vel dicuntur fouee que teruntur pedibus. Sed antruꝫ dicitur fouea seu foramen rotunduꝫ. Et dicitur ab in quod est circum. ⁊ tero is ere quia circunquaq̨ teritur. ⁊ proprie est locus serpentum. vel foramen in silua. Unde canitur de sancto Joanne. Antra deserti teneris ⁊c̄. Et differunt specus ⁊ antrum. quia specus dicitur fouea artificialiter facta. Sed antrum dicit̄ fouea que fit a natura. Sed traco onis dicit̄ esse fouea vl' spelunca draconis. Vel dicit̄ esse meatus subterranius ꝑ quem transit aqua Sed anfractus dicitur esse fouea leonum. Sed cisterna dicitur fouea vbi conseruant̄ aque pluuiales Vn̄ legit̄ in Genesi de filijs Jacob q̇ dixerunt ꝓijciemus eū in cisternam veterem. Inde cisterno as are. ⁊ est aliquid proijcere in cisternaꝫ. Sed cauus dicit̄ esse fouea. Et dꝛ ab illo verbo cauo as are. Jnde cauea e. ⁊ est locus vbi seruant̄ aues in aucupatōe. vel vbi solēt residere ipsi aucupes. Alio modo sumit̄ ꝑ domo ipsaꝝ meretricū. Vn̄ qui

dam. Tu caueas quod nō subeas caueas mulierū. sic caueas vt nō habe-
as dispēdia rerꝝ. Et aliq̃ dicūt qd autor hic ponit cauus adiectiū ꝓ cauea
e substantiuo. Sed abissus dicitur ab a quod est sine ⁊ bissus claritas q̃si
sine claritate. Et sumit pro inferno ꝓpter defectū Etiā abissus est genus
panni candidissimi coloris. Inde bissinus. id est fulgidus siue clarus. Sꝫ
scrobs dr fouea in quā eijcit immūdicies dom⁹. Sed scobs scobis est ta-
lis immūdicies. Sed scoba est instrumentū cū quo purgat domus. Inde
scobo as are. ⁊ est idē quod scoba mūdare. Sed catharacte sunt foramina
nubiū ꝑ que pluuie descendūt. Et dr a catha grece qd est fluxus Alio mō
dr esse p̄dicator. vñ Psalmista. In voce cataractarꝝ tuarꝝ. i. tuorꝝ p̄dicato
rum. Et est equiuocum ad multa. vñ Castigat populū pluuiāq; fert ca
tharacta. Predicat est nubes terra via pontio vili

Mancipiū famulus q; cliens est verna ministra

Atq; ministrator puer asseda vernula seruus

Satrapa iungitur vernaculas atq; satellas

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius noīs famuli. Pro quo sciendū ꝙ
mancipiū dr a noīe iniciū. ⁊ a ꝟbo capio is ere. qr est captus manu. scꝫ do-
mini sui. Et dr ꝓprie ⁊ cōiter id qd manu capit. Sed famulus dr a famu
lor aris qd est seruire. Iñ famulatus. i. seruitus vel seruitiū. Sed cliens dr
ab illo verbo cleo es ere ꝙ vno mō est idē qd inclinare. qr cliens tenet se in
clinare ad dñm suū. Iñ cliencula ⁊ clienculus ⁊ sunt diminutiua hui⁹ qd
est cliens. Sed verna dr a vere quod est q̃rta ps anni. ⁊ in illa pte est pars
delectabilis. sic verna dr. qr dꝫ seruire dño suo qd ipm delectat. vel verna
dr vireo es ere. qr dꝫ virere in seruitio dñi sui. Et dr̄nt inter se verna no-
men ⁊ verna verbum. quid sit verna nomē iam dcm̄ est. Sed verna ꝟbuꝫ
est scda ꝑsona impatiui modi hui⁹ ꝟbi verno as are. ⁊ est idē qd virere qd
est florere. vñ Si fueris verna ꝓbitate vndiq; verna. Sed mister dr a no-
mine minor ⁊ steron status q̃si in miori statu exñs q̃ dñs eius. Iñ mistro
as are ⁊ est seruire. Sed ministrator idē est qd mister. Sed puer est equo-
cū. Primo est idē q̃d insipiens. Scdo mō est idē quod infans. Et dr puer
q̃si purus aer rōne innocētie. Vel dr puer a pus q̃d est custodia latine. qr
pueri dñt teneri in custodia. Vel dr a pueros grece qd est verberare latine
qr pueri dñt ꝟberari ꝓ suis excessib9. ⁊ ꝓ illis duob9 significatis nō capit h
Sed tercio mō est idē q̃d seruus. Vñ Iob Pueri perierūt in bello. id ē ser
ui. Et ꝓ illo sͣcato capit hic. sed asseda idē est q̃d seruus. Et dr a ꝟbo se-
quor. ⁊ a cleos q̃d est gloria. qr seruus tenet gl'iam sequi sui dñi. Et de h
q̃d dr asseda canit de sancto Joanne vt ad vitā quā p̄dixit asseda s suos ꝑ
ducat. sed seruus dr a ꝟbo seruo as are. qr dñs seruat vitā sui serui ꝑ vic-
tū ⁊ vestitū. Sed satrapa dr seruus nobiliū. Et dr q̃si satis ꝑatus cū sui-
tlo. sed satelles est seruus. Et dr quasi latus dñi sui tenēs. sed satelles sm
Huguitionē dicitur quilibet malefactor. scilicet fur ⁊ latro

Cancellus forus porus atq; fenestra foramen

Cancellus templi pars intima dicitur esse

Cancellū muri quadratum dico foramen

Est cancellare que sunt damnanda notare

Nominis per medium quod signat linea ducta

Qui mala scripta linit hic cancellarius est vir

In cruce pro nobis cancellat brachia christus

Hic autor ponit consynonoma illius nominis fenestra ⁊ cū hoc addit significata hui⁹ nois quod est cancellus. Pro quo sciendū ꝙ cancellus ē equiuocū. Primo dicit̄ esse foramen paruū. ⁊ dr̄ a cantus ti. quod ē pars rote per quā transit axis. Secūdo dicit̄ foramen quadratū existens ī muro in quo volucres seu columbe solent nidos facere. Tercio modo dicit̄ intestinū quod fit inter scholares ⁊ laycos in ecclesia habens multa foramina. Unde Infra cancellos laycos prohibetur sedere. Ne sibi p̄sumāt sanctorum sancta videre. Inde cancello as are. verbum prime coniugationis quod est equiuocū. Nā p̄mo ē delere per lineā lr̄as scriptas sic fit in litteris papalibꝫ. vñ scribit̄. Uidimus litteras eius nō cācellatas. id ē delatas ꝑ lineas vel cassatas. Secūdo ē brachia extendere. ⁊ sic dicimus Christus cancellat ꝓ nobis brachia in cruce. Cancellat. i. extendit. Inde cancellarius ab illo verbo cancello as. Pro quo eius significato. Et dicit̄ esse notarius qui delit mala scripta. vł etiā dicit̄ eē ille qui habet considerare damnata. Sed forus dicit̄ esse foramen ipius nauis per qđ reijcitur aqua. Inde forulus diminutiuū. Sꝫ porus etiā significat foramen subtile ⁊ proprie id per quod exit sudor ⁊ est paruum foramen existens ī cute animaliū. Inde vaporare ⁊ est vapores de poro exire. Inde vapor et dicitur vadens de poro. Sed fenestra dicitur extra ferens nos extra lucem. Uel dicitur a phos grece quod est ignis latine.

Raptor vel predo latro latrunculus et fur

Sunt et stratilites abiei vispilionis

Tempore nocturno fur aufert latro diurno

Uispilio quasi vi spolians demere vocatur

Quosdam stratilites quasi stratis dico latentas
Qui pecus aut pecudes abigunt hi sunt abiei
Raptoresqꝫ maris piratas dicimus esse

Hic autoꝛ ponit consynonoma illius nomis fur. Et primo facit hoc qđ dictū est. Secūdo ponit ꝓprietates eoꝝ in speciali. ibi. Tempoꝛe nocturno ꝛc̄. Pro quo sciendū ꝙ raptoꝛ dicit̃ ab illo verbo rapio is ere. ꝛ habet rapui in pꝛeterito ꝛ raptum in supino. Modo per mutationem v in o et additionem r fit raptoꝛ. Inde rapina id est spolium. Sed pꝛedo pꝛedonis dicit̃ ab illo verbo deponentali pꝛedoꝛ aris quod idem est quod rapio Inde pꝛeda id est spolium. Sed fur dicit̃ a nomine furnus a um. qđ idez est quod obscurus. quia fures solent furari tempoꝛe noctis. Sed latro dicitur ab illo verbo lateo es ere. quia de die latet in antris et in siluis. Inde latrocinīū ꝛ est officium ipsius latronis. Inde latrunculus diminutiuum. Et differunt inter se fur ꝛ latro. vnde Fur non est latro. quia tempoꝛe substrahit atro. Fur latet luce dignus vterqꝫ cruce. Sed stratilites dicūtur quasi in stratis latentes ad depꝛedandū homines. Sed vispilio dicitur raptoꝛ spolians cū violentia ꝛ vispilio quasi vi spolians. Sed abigens dicit̃ raptoꝛ qui aufert hominibꝫ pecoꝛa. Et dicit̃ ab illo verbo abigo quod intantū valet sicut pello. quia pellit secum pecoꝛa alioꝛum.

Ratuloꝛ exulto letoꝛ plaudoqꝫ resulto
Gaudeo tripudio ouo cum iubilo psallo
Iocundoꝛ simul exhilaro venit hinc exhilaresco

Hoc est capitulū aliud in quo autor vult determinare seu ponere consynonoma nominū incipientiū ab hac littera g. Et pꝛimo facit hoc de hoc verbo gratuloꝛ. Pro quo sciendum ꝙ hoc verbū gratuloꝛ est equiuocum. Pꝛimo est idem ꝙ gaudeo es ere. et tunc dicit̃ a nomine gratus q̄a gaudium est gratum. Secundo est idem quod agere grates vel gratulari. vnde Grecista Gratuloꝛ est letoꝛ. sed gratuloꝛ est ago grates. A grate pꝛimū dic. sed a gratesqꝫ secūdū. Sed exulto idem est quod gaudeo. Et dicit̃ ab ex ꝛ salto. Et differunt inter se exulto et exalto. Exalto idē est quod superbio. Sed exulto idem est quod gaudeo. vñ Grecista. Exultans gaudet exaltans atqꝫ superbit. Pro quo vlterius sciendū ꝙ a verbo sumpto qđ in simplici non est in vsu venit insumito quod idem est qđ impugno. Inde etiam resultoꝛ. ꝛ est idem quod resisto. vel contrapico. vnde Hostibus insultus contradicensqꝫ resulto. Et resulto capitur hic pꝛo gaudere. Sed letoꝛ aris est verbum deponentale. et est idez quod gaudere. Inde letatus quod plura significat. Pꝛimo est idem quod gauisus. et tunc venit ab illo verbo deponentali letoꝛ aris. Secundo modo est idem quod moꝛtuus. et tunc venit ab illo nomine letum ti. quod idem

est quod mors. Unde Non bene letatur cui letatur sua mater. Inde hic et hec letalis et hoc le. et est idem quod mortalis. et sic canitur de sancto Johanna baptista. Haurit virus hic letale. id est mortale. Inde letalitas. id est mortalitas. Inde adlete. id est pugil vel martyr. Sed plaudo idem est quod gaudeo. et proprie est gaudium vel leticiam ostendere per concussionem manuum. et sic dicimus. Ille plaudit manum. id est coniungit. Sed tripudio est laudem cantare ante victorem per tres pueros et sic antiqui fecerunt. Et dicitur a tri quod est tres et puer id est odos cantus. quia talis cantus fiebat per tres pueros. Sed ouo as are. idem est quod gaudeo. Inde ouatium. id est gaudium. Alio modo est oua producere et faciunt galline. Unde differentia inter ouo et oua. vnde versus O mi frater oua panem comedemus et oua. Sed iubilo etiam idem est quod gaudeo. et est letari nimia leticia. Inde iubilus et dicitur esse cantus sonorosus vel letabundus. Uel etiam iubilus est gaudium ipsius mentis interius. vnde Fertur in explata iubilus letatio mentis. Inde iubilamen iubilatio et iubileus. Inde tunc dicitur annus iubileus. et est annus remissionum peccatorum. Sed psallon dicitur a psallin grece quod est laudare latine. Inde psalterium et est liber continens in se laudes. Inde psalmus et est laus que tenetur in psalterio. Inde etiam psalmista et est factor psalmorum. Sed iocundor dicitur quasi iocundo. et est verbum deponentale. Inde iocundus a um. id est hilaris vel letus. Et dicitur iocus quasi iocundus. Sed exhilaro componitur ab ex et a verbo hilaro vel a nomine hilaris quod idem est quod letus. Inde venit hilaresco verbum anchoatiuum.

Rumplea vel gladius framea vel mucro vel ensis
Additur his sicca siccarius exit ab illa

Hic autor ponit consynonoma illius nominis gladius. Pro quo sciendum quod rumplea dicitur a verbo rumpo is ere. quia rumpit corpus seu cutem hominis. et sumitur pro cultello qui scindit ex vtraque parte. Sed framea est equiuocum. Primo est idem quod vindicta. vnde psal. Effunde frameam et conclude. id est vindictam. Secundo est idem quod christus. Tercio est idem quod gladius. et tunc dicitur a frango is ere. quia frangit ossa animalis. vnde Framea vindicta gladium dic framea christum. Sed gladius ensis mucro idem significant. sed diuersimode. quia media pars dicitur gladius. Et dicitur quasi gulam diuidens. sed extrema pars dicitur mucro quasi mutans cruorem. Uel dicitur a mulceo es ere. per contrarium quia minimum mulcet. sed ensis dicitur totum compositum. Inde ensifer et est ille qui fert ensem ante dominum. Sed sicca dicitur gladius qui portatur secrete in baiulo. Et dicitur a siccando quia exsiccat vile hominis vsque ad mortem. Inde siccarius et est homicida a ferens siccam.

Est agrapheus calamus scriptoribus aptus

Atqz pugillaris dicim⁹ capiente pugillo

Hic autor ponit consyno. illius noīs grapheus. Pro quo sciendū q̄ ē equocū. Primo dr̄ esse clausula ⁊ sic dicit̄ oratō q̄ adhuc nō ē impleta. Secūdo stilus dicit̄ esse materia vel res cū qua scribit̄. Tercio ē officiū scribēdi ⁊ sic dicim⁹ Ille habet stilū ciuitatis. i. officiū scribendi. Quarto stil⁹ est instrumentū scribendi longū ⁊ rotundū existens. ⁊ sic sumit̄ hic in proposito. Quinto dicit̄ esse ingeniū. vn̄ in plogo Grecis. stilū meū acuere volo. i. ingeniū. Sed grapheus ƀm Hug. dicit̄ a grāma grece qđ est lr̄a latine. Dicit̄ etiā instrumentū scribendi. Uel dicit̄ a graphos grece qđ ē scriptura latine. Sed calamus est equiuocū. Primo dicit̄ esse stramē. et tunc dicit̄ a verbo caleo es ere. q̄a cū calamis stramen calefacim⁹. Alio° dicit̄ esse arbor odorifera. Tercio sumit̄ p instrumento scribendi. vn̄ ps. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis. Inde calamarium. Sz pugillaris est instrumētū scribendi. Et dicit̄ pugillaris a noīe pugillus q: cum pugillo tenet̄. Et pugillus ē nomē diminutiuū a noīe pugn⁹. Inde penna ⁊ est cōsynonomū cū p̄dictis. Et dicit̄ ƀm Hug. a verbo pendo. q̄a in ipso liquor siue incaustū pendit. Uel dicit̄ a pennon grece qđ ē acutum latine. Inde penno as are est pennas debite formare.

Gibbus vel struma proprie pars turgida dorsi

Gibbosus istos strumosus dicimus illos

Hic autor ponit cōsyno. illi⁹ noīs gibbus. Pro q̄ sciēdū q̄ gibbus dr̄ esse tumor existēs in dorso causat⁹ ex sanguinib: putrefactōne vl̄ ex aliis humorib:. Et dr̄ gibb: q̄si ex putredine genit⁹. Uel dr̄ a ge grece q̄ est terra latine. q: in gibbo cōgregat̄ multū de materia terre. Inde gibbosus ⁊ ē aliq̄s hn̄s gibbū in dorso. Et differūt gibber gibbus. q̄a quid sit gibbus iam dictū ē. Sz gibber dicit̄ tumor existēs in pectore. Et dr̄ gibber vel gibbus q̄si gerēs pus. i. putredinē. vn̄ In dorso gibbus in pectore gibber habet̄. Sz struma dicit̄ tumor existēs in collo. Iñ strumosus et est aliq̄s hn̄s strumā in collo. Et dr̄ struma q̄si male structa vel amplificata. Strumus alio modo dicit̄ sacculus in quo pulli ponūt̄ nutrimēta. vnde Qui strumā spernit de pullo nil sibi cedit.

Horreo formido metuo timeoqz temesco

Tremo cōpauco vereor tripedoqz pauesco

Hoc est capl'm aliud in quo autor docet cōsynonoma dictionū incipientiū ab illa littera h. Et p̄mo ponit consynonoma illius verbi horreo. Pro quo sciendum. q̄ hoc verbum horreo prout hic capit̄ est idem qđ timeo. et sic sumitur in cantico angelo⁊ scz Te deum laudamus vbi dicit̄. Tu deuicto mortis aculeo. vt subditur. Non horruisti virginis vterum Etiam horreo inuenitur positum pro vereor. Et ab hoc verbo horreo prout idem est quod timeo vel terreo venit horresco ⁊ est incipere hor-

rere Inde horror id est timor siue mesticia. Vn̄ Job. Ubi nullus ordo s3 sempiternus horror inhabitat. Jn̄ horribilis id est crudelis Jn̄ horridus a um id est timidus. Sed formido idem est q̄d timeo. vn̄ Psalmista. Et a verbis tuis formidauit cor meū id est timuit Inde formido inis id est timor. Jn̄ formidinosus ꝛ est ille q̄ faciliter timet. Sed timeo idē est qd̄ horreo. ꝛ est ꝯsynonomū cū p̄dictis. Jn̄ timor ꝛ timidus. Et dr̄n̄t inter se timidus ꝛ timēs. qꝛ timens est ille qui aliq̄n timet. Sed timidus est ille q̄ naturaliter timet. Sed metuo idē est q̄d timeo. Jnde metus id est timor vn̄ Catho. Linque letū meti. Sed tremo is ere est timorem p motiones corporis ōndere. Vn̄ in passione dn̄i. Et om̄is terra tremuit. Jn̄ tremisco verbū inchoatiuū. Jn̄ tremor id est timor. Sed trepido as are. i. timores pedib9 dare. vn̄ ps. Dn̄s protector vite mee a quo trepidabo. Jn̄ trepid9 id est timidus. Sed paueo es ere idē est qd̄ timeo. Jn̄ pauor. i. timor. Jnde pauidus. i. timidus. Jn̄ pauesco. i. expauesco. Vn̄ in euāgelio. Angelus dixit mulierib9. nolite expauescere. Sed vereor idem est q̄d timeo. Jn̄ reuereor eris verbū deponētale. ꝛ est idem qd̄ vereor. vn̄ Catho Doctorem reuerere tuū prudētia summa. Jn̄ reuerendus. i. honorabilis

Ignis ꝛ igniculus fornax focus atq3 caminus

Et rogus atq3 pira clibanus coniungitur istis

Hoc est caplm aliud in quo autor vult docere de ꝯsyno. dictionū incipientiū ab illa lrā i. Et primo facit hoc de hoc noīe ignis. Pro q̄ sciēdū q̄ ignis dr̄ q̄si intus natus vel intus agēs. Jn̄ igniculus dimi. S3 fornax est ꝯsyno. cū hoc q̄d est ignis. ꝛ capit hic pro igne tanq̄ cōtinens p suo cōtento. Sed focus dr̄ locus vbi seruat ignis. ꝛ dr̄ fos grece quod est lux latine. Vel dr̄ focus q̄si fouens calorē. Jn̄ focarius ꝛ focaria. ꝛ dr̄ seruus vl ancilla qui vel q̄ semp iacet in foco Sed caminus dr̄ fornax. ꝛ dicitur a cauma atis quod est incendiū. qꝛ talis fornax est incensus. Et etiā capit pro igne. tanq̄ ꝯtinens p ꝯtento. Jn̄ camino as. ꝛ est ignē ꝯponere. ꝛ est equiuocū. vt p3 in hoc versu. Est locus est ardor circulatio flamma caminus. Etiam caminus p̄t dici illud foramen quo fumus descendit ab igne S3 rogus sumitur hic p igne. ꝛ mouetur voce ꝛ nō p̄catione. vt rogus ga. Et quid sit rogus iam dcm̄ est. Sed roga idem est quod elemosina que dat roganti. Sed pira est p̄me declinationis. ꝛ dicit ignis a pir grece quod ē ignis latine. Jn̄ piragonon. ꝛ est faber qui p̄t fabricare sine igne ꝛ incude. Et piragonon dr̄ a pir grece q̄d est ignis latine. ꝛ achmon qd̄ est incus. Unde Est achmon incus Jn̄ pirachmon etis. Sed s̄m Hug. pira dicitur ꝯgeries lignoꝝ in igne. Jn̄ piroma atis. ꝛ est sculptura facta supra sepulcra mortuoꝝ. Et differunt pirus a um. Quid nā sit pira feminini generis iam dcm̄ est. sed pirus est arbor ferens pira tales fructus. Sed pirū neutri generis dicitur esse fructus piri illius arboris Jnde pirale. ꝛ est foliū seu tabula in qua pueri solent scribere. Etia3 potest dici illud in quo ignis nutritur. Jnde hic ꝛ hec piramidalis ꝛ hoc piramidale. ꝛ est res disposita ad modum piri. ꝛ sic dicimus. hoc est corpus piramidale. Jnde pirula. et est media pars seu anterior pars nasi

Synonoma

Insanus vehemens vecors vesanus ⁊ excors

Secors et demens bachans furibundus ⁊ amens

Hic autor ponit ɔsynonoma illius nomīs insanus. Pro quo sciendum ꝙ insanus dicitur ab in qđ est nō ⁊ sanus quod idē est qđ sospes. Inde insania ⁊ insanitas. ⁊ est languor. Sed vehemens qñq; sumit̃ in mala significatione. ⁊ tunc est spūs malignus. ⁊ dicit̃ vehemens quasi ve in corde hn̄s Alio mō sumit̃ in bona significatione. ⁊ sic sumit̃ pro spiritu sancto. ⁊ tunc dr̄ quasi vehemēs subtrahēs vel demens. ⁊ sic capit̃ cum dr̄ Aduenientis spūs vehemētis. Inde vehemētia.i.insanitas. sed vesanus dr̄ quasi male sanus. sed excors dicitur quasi ex corpe positus. sed secors dr̄ quasi seorsum a corde. ⁊ sumit̃ pro homicida. sed demens dicit̃ quasi deorsum a mēte. vn̄ illa duo drūt demens ⁊ amens. q: amens dr̄ ille qui diu caret rōne. Et dr̄ ab a quod est sine ⁊ emēs mentis. Sed demēs dr̄ ille qui pro pte vtit̃ ratione vn̄ Partim mente furens nō prorsus fit tibi demens. Nil mētis retinēs homo secū ducit̃ amens. Sed bachans dr̄ a bacha qđ est deus vini. q: vinū facit hominē insanire. Inde bachinalia ⁊ sunt festa ipius bachi. Inde bacharū ⁊ est vas vini. Sed furibūdus dr̄ a furore ⁊ bundus. q: importat silitudinē. Et dr̄ furibūdus quasi similis furenti. Et ꝙ būdus importat similitudinē. patet in hoc metro. Osus plenū notat ⁊c̃.

Tartarus infernus achiron stix orcus auernus

His herebū baratrum cōiungas atq; gehennam

Hic autor ponit ɔsyno. illius nois infernus. Pro quo sciendum ꝙ tartarus dicitur a tare grece quod est defectus latine. quia ibi est defect⁹ omnis boni. ⁊ sic est substantiuū. Sed quando est adiectiuum tunc est aliquis de tali regione. Sed infernus dicitur ab in quod est valde. ⁊ fernus quod idem est quod niger. quia infernus est valde fernus vel niger. Unde Dicitur infernus quia niger atq; profundus. Sed achiron dicitur ab a quod est sine ⁊ chere salus quasi sine salute Sed stix stigis ponitur pro inferno. et dicitur ab illo verbo stigo as are. quod non multū est in vsu. ⁊ est idem quod stimulare. Et stix habet stigem vel stiga in accusatiuo singulari Sed orcus dicitur ab orce grece quod est recipere latine, quia orcus omnia recipit. Inde orcusta. ⁊ est sedes infernalis. sed auernus dicitur ab a quod ē tempus delectabile ⁊ amenum. quia auernus est sine omni amenitate Sed hebreus dicitur a verbo hereo es ere. eo ꝙ ibi herent anime infernales Sed baratrum dicitur quasi vorarrū. vel dicitur quasi vorans atrum. id est nigrum vel mortuum. Unde versus. Hinc baratrum dicas quia vorat omnia semper. Inde baratro as are. id est vorare. Inde baratro onis et est idem quod vorator. Sed gehenna etiam est idem quod infernus. Et dicitur a ge. quod est terra ⁊ hennus profundum quasi profunditas in terra Pro quo sciendum ꝙ hennus tria significat. Primo significat habitare. Inde hennogeus ⁊ est habitator montis. Secundo significat caprā Inde tunc hennoycus, ⁊ est custos caprarum. Tercio hennus significat

profundum. Inde tunc gehenna. vt iam dictum est. Unde versus. Gehenna habitare signat captamque profundum. Pro quo vlterius sciendum quod quinque sunt fluuij infernales. Primus dicitur stix. et in tali flumine sunt homines odiosi. Secundus dicitur lethes. et ille capit in se homines qui obliuiscuntur deum. Tercius dicitur flegeton. Et dicitur quasi ardens. Et in illo ponuntur illi qui ardebant in amore huius mundi. Quartus dicitur cochitus. et dicitur quasi luctus. quia ibi est luctor et stridor dentium. Quintus dicitur achiron. et etiam est fluuius inferni. in quo est eterna tristicia. et omnia illa nomina ponuntur pro inferno. Unde quidam. Stix odium lethes obliuio. flegeton quod sit ardens. Luctus cochitus triste sonans acheronque.

Et iunccus cirpus bibulus papirus arundo
Cum canna calamus simul istis associamus

Hic autor ponit cosynonoma illius nominis iunccus. Pro quo sciendum quod iunccus dicitur esse canna paludis. et dicitur quasi iumentorum custos quia iumenta nutriuntur de iunccis. Sed cirpus etiam dicitur iunccus. et dicitur a cirpedo. quia capit in se humilitatem. Unde cirpus a um. et est aliquid factum de cirpis vel iunccis. Unde legitur in Exod. de moysi quod fuit positus in vicellam cirpeam. Sed bibulus etiam dicitur esse iunccus. Et dicitur a verbo bibo is ere. quia bibit in se humiditatem. Inde bibula. Sed papirus dicitur esse magnus iunccus. Et dicitur quasi parens pir. id est ignem quia papirus libenter ardet in oleo vel in lampade. Sed arundo dicitur ab illo verbo areo es ere. quia statim aret. Inde arundinetum. et est locus vbi arundines crescunt. Sed canna dicitur ab illo verbo cano is ere. quia sepe per ipsum canitur. Sed calamus est equiuocum. vt patet in equiuocis. sed hic capitur prout est consynonomum cum predictis.

Suffio turifico suffimio cum quibus addo
Incendo sensum dedit vsus istis eundem
Suffio formatur quod sic autore probatur
Et suffire loca sumpta propriauit acerra

Hic autor ponit consynonoma illius verbi incendo. Pro quo sciendum quod suffio idem est quod turifico. et hoc autor confirmat exemplo Ouidij in hoc. Et suffire loca etc. quod sic exponitur. supple ille propriauit. i. festinauit suffire. i. turificare loca. et hoc sumpta acerra. i. sumpto thuribulo. Ubi sciendum quod acerre arum pluralis numeri. et accerra re singularis numeri differunt. quia acerre arum est nomen cuiusdam vrbis. Sed acerra re singularis numeri est vas in quo seruatur thus. Et differunt ista inter se thuribulum et acerra. quia turibulum est vas in quo crematur thus. Sed acerra est vas in quo seruatur thus. Et dicitur a cerere. quia antiquitus thura cremabantur ad honorem illius dei. Unde versus. Urbs est acerre dic quo thus conis acerram. Thuribulum thus consumit

conseruet ac terra Sed thurifico dicitur a nomine thus τ a verbo facio. τ dicitur quasi sacrificiũ de thure faciens Sed suffumo dicitur a sub τ a verbo fumo. quia venit a nomine fumus. Inde fumarum. τ est foramẽ p quod exit fumus. Sed incendo est idez quod inflammare. τ dicitur ab in τ a verbo candeo. quia incensum candet siue ardet. Inde candela. quia ipsa incensa candet Sed immolare etiam potest esse consynonomũ cuz predictis. Et dicitur ab intus τ molo quod venit a nomine mola. Et mola dicitur quasi multa farina. Unde mola potest dici sacrificiũ factum ex commixtione salis τ aque vini. τ mellis cum farina. Alio modo est idẽ qđ molendinũ. Inde molaris. τ est lapis ipsius molendini. Alio modo molaris est dens. Unde Dentem molarem lapidem dic esse molarem. Itez Dens maxillaris lapis est magnusq; molaris

Interemit peremit interficit τ necat occat

Occidit mactat extinguit siue trucidat

Suffocat iugulat funescat siue flagellat

Mortificat truncat exterminat examinatq;

Hic autor ponit cõsynonoma illius verbi interemo. Pro quo sciendum q hoc verbum interemo dicitur ab inter τ emo is ere. Inde interemptor. τ est interfector Sed peremo componitur a per τ emo is ere. τ mutatur e in i. Inde peremptor τ pemptio Sed interficio etiam est ɔsynonomũ cum illis. τ ab eo deriuatur illa. scz interfector τ interficio τ infectus Sed neco as are hz duplex preteritũ. scilz necui τ necaui. τ ꝫm hoc duplex significatũ. quia quãdo habet necaui significat aliquem interficere gladio vel alio instrumento ferri. Sed quando habet necui significat aliquem interficere quocunq; alio modo Sed occo as are. etiam est consynonomũ cum predictis. τ dicitur ab ob τ cedo. Sed occido media longa est idẽ qđ interficere. Sed media breuis idem est quod cado. Unde Occido dum labor. occido dum gladiabor Sed macto est equiuocũ. Primo idem est quod neco. Secũdo est idem quod immolo. Tercio est idem quod punio. Unde Significat mactat necat immolat atq; trucidat Sed extinguo etiam est idem quod interficio. Sed trucido as are. idem est quod punio. τ dicitur a nomine trux trucis. quod idem est quod pena. τ a verbo do das dare. Et dicitur trucido quasi penam do. Sed suffoco as are. idem est quod strangulo. vel guttur alicuius stringo. Et dicitur a sub et a nomine faux faucis. quod significat partem ipsius hominis. τ hoc prout est media longa. Sed suffoco prout est media breuis est idem quod extinguo. Et dr a sub τ a nomine focus foci. vñ Suffocat extinguit. suffocat guttura stringit. Qz bona sit rõ faux focusq; pbant Sed iugulo idẽ est qđ strangulo. τ dr quasi gulã iugo. Et est aliquẽ strangula interficere iuxta gulã. i. collũ. Iñ iugulator. i. suspensor. Iñ iugala. id est guttur. Iñ iu-

gulum. ꝛ est idem qđ iugū quod ꝓprie ꝑtinet ad boues. ꝛ venit ab illo ver bo iugo as are ꝛ est aliquē sub iugo ponere Sed funesco est aliquē fune interficere. ꝛ est tercie ꝯiugationis Sed flagello est aliquē flagellis puni nire Sed mortifico đꝛ quasi mortē facio. Inde etiā mortificator. Jn̄ etiā mortificatoriū. Sed trunco as are đꝛ a nomine truncus q̄d est planta irradicata vel abscisa Jn̄ trūcatus a um. ꝛ est aliqs aliquo mēbro ꝑuatus Vn̄ canit̄ de sancta katherina. Mox truncat̄ capite Sed extermino đꝛ ab ex ꝛ termino. quasi extra terminū pono. ꝛ est idem qđ destruere. Jn̄ exterminiū. ꝛ est idē q̄d mors. Sed examino ꝓut hic capit̄ idem est q̄d ꝑiuo. Et đꝛ ab ex ꝛ animo as are. quod idem est quod viuificare

Janua porta fores bifores sunt hostie value

Hic autor ponit cōsynonoma illius noīs ianua. Pro quo sciendū ꝙ ianua ſm Huguitionē đꝛ ab illo aduerbio iam. Inde ianus ꝛ est deus anni Inde ianuarius. ꝛ est ꝑmus mensis anni. Jn̄ tunc ianua. ꝛ est principium seu introit⁹ ip̄ius domus. qꝛ sicut ianuarius est principiuꝫ ip̄ius anni. sic ianua est principiū vel introitus ip̄ius domus. Jn̄ ianitor oris id ē hostiator. Unde de sancto Petro canitur. Janitor celi pulsantibus aperi ꝛc. Sed porta đꝛ quasi aperta. vn̄ Scribit̄ in portis meretrix est ianua mortis

Sed fores dicuntur ab illo aduerbio foris. ꝛ dicunt̄ quasi foris respicientibus. Inde bifores. ꝛ dicunt̄ duo hostia se alterutrum tangentia. Unde Dicunt̄ bifores gemine value coeuntes Sed hostiū đꝛ ab illo nomine hostis. qꝛ ꝓpter hostes primo fiebat. Uel đꝛ ab hostio quod idem est qđ equare. qꝛ hostium hꝫ equalitatē cum limine. Inde hosticida quasi hosteꝫ interficiens. Inde hostilis. i. horribilis. Sed valua ſm Huguitionem đꝛ ab illo verbo voluo is ere. qꝛ valua voluit̄ hinc inde in aperiendo. Inde valuula diminutiuū. Inde valuarius id est ianitor

Ueneficas magicas dicas lanias quoqꝫ sagas

Et incantatrix stix stigma prestigiatrix

Istis predictis eadem sunt significata

Hic autor ponit ꝯsynonoma illius nois incantatrix. Pro quo sciendum ꝙ venefica đꝛ quasi venenū faciens. vel quasi venenū fans. i. loquēs. qꝛ talis mulier ꝓfert verba venenosa. Uel đꝛ quasi fidem faciens. qa facit contra fidem. Uel đꝛ quasi ferens facinus. id est peccatū. Inde venefico as are id est intoxicare. Inde veneficator. id est intoxicator. Sꝫ magica dicitur a magus magi. qđ tria ſcat. Primo sumit̄ pro viro forti vl̄ ꝑ rege. Vn̄ de trib⁹ regibus canitur. Magi viderūt stellam ꝛc. Alio modo magus est idem qđ ioculator. Tercio ſcat hoīem considerantem cursum planetaꝝ. sicut est astronomus. vn̄ Astronomus sapiens incantator magus est rex. Inde magica. ꝛ est q̄dam mulier q̄ scit diuinare futura. Sꝫ lania duo ſcat. Uno mō est quoddā monstrū seuissimū hn̄s pedes equinos. ꝛ pectus femininū. Et đꝛ a laniando. qꝛ quicquid sibi occurrit hoc la

niat. Scd'o est q̄dam incantatrix dicta ab illo monstro. Et d'r ab illo v'bo lanio as are. q2 laniat corpus ⁊ aīam. Sed saga sage dicitur incātatrix. ⁊ dicitur ab illo verbo sagio is ire. quod idem est quod ingeniose vel astute agere. Sed incantatrix dicit' ab in quod est cōtra ⁊ cantus. quasi cant' cō-tra deum. q2 talis mulier exercet ea que sunt contra deū. Sed stix est equi-uocum. Primo est auis nocturnalis. Scd'o est fluuius infernalis. Tercio est incātatrix. ⁊ sic capitur hic. Et dicit' a verbo stringo gis gere. q2 strin-git visum hoīs faciens rem apparere. Inde prestigiatrix ⁊ idem significat Et d'r a verbo p̄stringo is ere rōne p̄dicta. Vel d'r prestigiū. quod est in-cantatio. Sed stigma tria s'cat. Primo est vestis nobilis. Secundo dicit' esse gummi. Tercio d'r esse incantatrix. Et p illo significato capit' hic Et dicitur a verbo stigio is ire. quod est ingeniose agere. vt etiā p̄dictum est.

Istrio vel palpo mimus vel gesticulator

Est epulo nebulo pasitus scurro leccator

De serpente nepa nepus est luxuriosus

Jungas iurgulio sinodus ac iocula tor

Manducus leno scortator ganeo gluto

Sic et pēntomimus hoc vnum significabunt

Jungas iurgulio baratro papo quoq3 gulo

Hic est aliud capitulum in quo magister ponit cōsynonoma dictionū incipientiū ab illa littera l. Et primo facit hoc de nomine leccator oñdēs eius consynonoma. ⁊ sunt illa histrio palpo mimus ⁊c. Pro quo scien-dum histrio d'r ab illo verbo insto as are. q2 instant mensis dominoꝝ. ⁊ est nomen generale cuiuslibet ioculatoris. Jn̄ histrionatus us ui. nomē quar te declinationis. ⁊ est officium histrionis. Sed palpo d'r ab illo verbo pal po as are. q2 p adulationē palpat comedere cū dn̄is ⁊ nobilibus personis Vel d'r a palpo quod est idem q̄d ↄmendare. q2 talis ↄmendat domios Sed mimus idem est qd' histrio. Et dicitur ab illo verbo mino as are q' idem est quod adulari. Sed moderni dicunt minor aris. Sed gesticula-tor dicitur a nomine gestus tus tui. ⁊ sto stas stare. quia stat coram domi nis gestus suos exercendo Inde gesticulor aris. ⁊ est idem qd' gesto. Sed nebulo onis dicitur esse leccator. et dicitur a nebula le. quia querit nebu-las id est panes dominoꝝ. Pro quo sciendū q' nebula est equocum Pri mo s'cat impressionē aeris causatam ex vapore grosso ⁊ eleuatur sursum. Secundo nebula dicitur panis subtilis. quia eleuat' ad modum nebule. vñ Nolo tuas nebulas quas tu nebula nebulas. Sed pasicus dicitur a nomine para qd' est iuxta ⁊ cicus panis quasi semp existens iuxta panem dominoꝝ. vñ Est cicus panis hinc paracicus erit. Sed sturro dicit' quasi

scutellā rapiens. Inde sturrissa diminutiuū eius. Sed leccator dicit ab il lo verbo lingo is ere q est scutellas lambere. Et dicit leccator quasi lingēs scutellas. z est nomē onomopopeon. Sed nepus est equocum. Primo idē est q luxuriosus. Et tunc dicit a nepa serpente luxurioso. Et dicitur nepa quasi nece pariens. Vel dicitur quasi necans ptum. qz in ptu corrūpit Sed gurgulio dicitur esse ille qui semp insistit gule. Et dr gurgulio quasi ardens in gula. Sed cinodus dr a cinos grece qd est canis latine. z edo is ere q idem est quod comedo. qz deuorat sicut canes. Sed ioculator dr ab illo verbo iocor aris a quo venit iocus. Et dicitur ioculator quasi iocorum lator vel dator. Sed manducus dr ab illo verbo manduco as are qd idem est q̄d comedere. Sed leno onis dicitur ab illo verbo lenio is ire. qa lenitur a meretricibus. Inde lena id est meretrix. vñ Lenonem lena nō diligit absq crumena. Sz scortator dicit ille qui semp querit meretrices Et dicitur a scortū ti. Jñ scortoriū z est locus vbi morant meretrices. Jñ scortatrix. Sed gano onis dicit esse leno vel leccator. Et dicit a verbo gānio is ire quod est clamare ad modū vulpis. Jñ gānia e. z est mulier q̄ vocat h noīe lena. Sz gluto dicit ab illo verbo glutio is ire. qz oīa deglutit z deuorat. Sed pātomimus dicit a pan quod est tot z minus leccator q̄si totus leccator. Sz gragulio dr esse leccator. qz garrugulizat in gutture. Est aūt garruluzare cibum vel potū in gutture retinere. z cum hoc sonū facere Sed baratro onis dicitur a baros grece qd est vorare latine. qz talis omnia vorat. Vel dr a noīe baratrū quod est idē q̄d infernus. vel qz sicut infernus nō pt repleri. sic nec ille pt repleri. Sed papo etiā idem est q̄d leccator. Et dr ab illo verbo papo as are qd significat comedere. vñ Qui multū papat. multū veliū estimo cacat. Cacare. i. mēdare seu bombisare. Sz balatro etiam est cōsynonomū cuz pdictis. Et dr ab illo vbo balo as are q̄d ē ad modū ouis clamare. qz tal' exercet clamorē ouis ad mēsas dñoꝝ

Petra lapis saxum rupes silicesq lapilli

Calx scrupus et scrupulus mola calculus atq molaris

Addatur cautis quia sepe fit obuia nautis

Hic autor ponit psyno. illius noīs lapis Pro quo sciendū q petra dr a petros grece q̄d est firmū latine. qz petra est firma. vel dicitur petra quasi pede-circa. Sed lapis dr a labos grece qd est lapis latine. vel dr q̄si ledēs pedē. Jñ lapideus a um. z est idē q̄d durus vel aliqd factū de lapidib Jñ dilapidare z est male psumere. Jñ laycus. z dicit laycus q̄si lapideus Jñ lapicidina z est locus vbi lapides diuidunt. Jñ lapicida et latamus z est diuisor lapidū. Et dr latam a noīe lapis z tomos in greco. qd est diuisio in latino. Sz saxū dr ab illo vbo saxo as are. z valet intm̄ sicut firmare. qz saxū est firmū. Sed rupes dr ab illo vbo rūpo is ire. qz rumpit a mōte. Jñ rupicida. z est ille q̄ fodit lapides. Sed silex dr puus lapis. z dr a silendo p ꝯtrariū. qz ppter suā duriciē facit sonum. Sed lapillus dr puus lapis Sz calx est equiuocū. Primo mō dr posterior ps pedis. Scdo dr lapis adu

stus p calorē ignis. Sed scrupus dr puus lapis. z dr ab illo verbo scrutor aris. Jñ scrupulus qd duo ꝓcat. Primo dr quoddaz genus ponderis in apoteca. Scdo dr puus lapis. z sic capit in lrā Sed mola dr lapis molendine. Et dr a mola siue a pondera. qr talis lapis est grauis z ponderosus. Sed calculus est equiuocū. Primo idē est q nūerus. Tercio est idem q sentētia. vñ dr in iure ciuili. Calculus nō est faciēdus in absentē. Quarto calculus est carbo. Quinto est pōdus siue premiū remuneratōis. z sic capit in apocalipsi. vbi dr vincēti. Dabo māna absconditū z calculū. id est remunerationē vite eterne. Sexto est gladius acutus. Septimo est lapis puus. z tūc dr a calcādo. qr calcat pedibus. Etiā calculus sumit ꝓprie pro lapide in vesicā. Sed molaris put hic capit ꝓcat lapidē molendine. Et dr ab illo vbo molo as are qd idē est q frumentū terere. Sed cautus dicitur lapis iacens in aqs nociuus ipis nautis. Et dr ab illo vbo caueo es ere. qr naute dñt se cauere ab illo lapide. Uel dr cautis a cacumīe. qr talis lapis hz summitatē vel cacumen Etiā cautis pt sumi p quolibet alio lapide

Est torus et stratum lectus toreuma grabatum

Accubitus hijs dormitoria iunge cubile

Hic autor ponit ꝯsyno. illius noīs lectus. Pro q sciendū q torus ē equiuocū. Uno° est pallor vl pellis pendēs in collo tauri. z dr a vbo pallor aris q idē est q vagor. Scdo dr lectus z sic capit hic. Et dicit ab illo vbo torqueo es ere. qr torquet p diuersa ornamēta. vñ Est torus talamus dicas pallea rea thauri. Sed stratū dr esse lectus. Et dr ab illo verbo sterno is ere qd in vno significato ꝓcat lectū preparare. Sed strata dr via cōis z publica. vñ Est lectū stratū ꝓprie plana regio strata. Sed lectus dr a lectos grece qd est reqes latine. qr in eo reqescimus. Jñ lectulus diminutiuum Sed toreuma dr lectus regalis bñ ornatus. Et dr a toros grece quod ē bonū latine Uel dr a toruo as are. z est talis modus faciendi talē lectum. Jñ tornator z est talis q facit talē lectū. Et dñt grabatū media breuis et grabatū media longa. qr grabatū media breuis dr gremiuz vel sinus. Sed grabatū media longa dr lectus infirmi. Et dr grabatū quasi grauatum. vñ Pro sinu grabatū p lecto pone grabatū. Itē Sanorꝫ lectus decūbentiūq grabatū. Sed accubitus dr meridiana reqes. qr illa dz esse breuis z solū fieri sup cupitū. z sumit hic p lecto. Sz dormitoriū dr locus aptus dormitioni. Et dr ab illo vbo dormio is ire. z ꝓprie est locus vbi solēt dormire ipsi monachi. Sed cubile ꝓprie est māsio ferarum. Et dr a cubon grece qd est firmū latine. qr bestie z fere solēt in illo loco firme iacere. Jnde cubiculū. Jñ etiā cubicularius. z est custos cubilis. Sed talamus est cōsynonomū cuz p̄dictis. Et dr lectus qetis sponsi z sponse. Et dr a talon grece qd est voluptas latine. quia est locus voluptatis

Phebe vel luna tytanea tincia mena

Ast nouitas lune neomenia dicitur esse

Hic autor ponit cõsynonoma illius nois luna. Pro quo scienduꝫ ꝙ phebe est greca dictio significans lunam. Et dicit a phos grece quod est ignis latine. Uel etiam potest sumi pro sole. vñ Clara phebe mica dabit tibi cum sale mica. Sed luna interpretat quasi luce nitens aliena quia sumit splendorem suum a sole. Uel dicit a luno as are. qđ idem est qđ curuare. quia in principio et fine est curua. Et luna habet tres proprietates ꝯm ꝙ manet in tribus regionibus. inq̃tum manet circa superiores. Dicitur luna quasi aliena. Sed prout manet apud inferiores tunc dicit proserpina quasi procul serpens a nobis. Sed inq̃tum manet in nostro emisperio tunc dicit dyana quasi dea venatoꝝ. quia luna splendente venatores vadunt ad venandũ feras. Sed tytãna dicitur a tytan quod est sol. Sed tincia dicit a tincio ab illo monte in quo fit reuerberatio solis ⁊ lune Sed mena dicit a mene grece quod est defectus latine. quia quolibet mẽse patitur defectum quo ad nos. Inde neomenia ⁊ est noua intentio lune Et dicit a neos quod est nouum et mena luna quasi noua luna. Etiã mena mene dicit quidã piscis. Iñ menalus ⁊ ẽ nomẽ ꝓpriũ cuiusdaꝫ mõtis.

Cartula vel carta codex liber atq; libellus
Si breue longari licet et longum breuiari
His codicellus coniungitur atq; volumen

Hic autor ponit consynonoma illius nominis liber. Pro quo sciendũ ꝙ cartula est diminutiuũ huius nominis carta. et est breuis compilatio alicuius dictaminis. Et dicit a cohortando. quia cohortat et continet ĩ se scripta. vnde Cordi non carte tradas que noueris arte. Si tibi carta cadit tecum sapientia vadit. Et ꝯm Huguitõnem carta dicit ab illo verbo carpo is ere. quia carpit in se secreta. Sed codex dicit esse liber. Et dicitur ab illo verbo condio is ire, vno modo ꝙ idem est quod abcondere quia abscondit in se diuersas scientias. Inde codicellus ⁊ est diminutiuũ huius quod est codex. Alio modo codex est nomen ꝓprium vnius libri in iure ciuili. Sed liber est equiuocũ. vt patet per Grecistã. Inde libellus diminutiuũ. ⁊ libellus ꝓprie sumit ꝓ littera per quã aliquis cogit stare in iudicio. Unde dicit. ille postulauit a me libellum. Et autor producit hic codicellus quod tamen deberet breuiari. Sed volumen dicit ab illo verbo voluo is ere. quia voluit in se multas doctrinas

Subligar est ligula caligas quia subligat alte

Hic autor ponit cõsynonoma illius nois liga. Pro quo scienduꝫ ꝙ subligar đr a sub ⁊ a ṽbo ligo as are. et đr quasi subtus ligans caligas. Sed ligulus est diminutiuũ hui⁹ nois liga. ⁊ dicit ab illo verbo ligo as are. vnde Si breuis est caliga sit tibi longa liga. Etiam ligula potest sumi pro parua facie. Sed caliga dicitur quasi calorem ligans. quia seruat calorem circa pedes. Item ab illo verbo ligo as are: venit religio onis.

Ideo qꝛ religio ligat ad diuinū officiū. Inde religiosus. ⁊ ē ille q̄ ē sub religione. Et etiā ab hoc ṽbo ligo venit colligo qḋ cōponitᷣ a con ⁊ a verbo ligo. ⁊ mutatᷣ n in l. et dicitur colligo pro conligo ⁊c.

Junge lutuo scenum quibus adde volutubꝛa limum

Cum sterquilinio predictis addito fimum

Hinc scenolentus sublimus et lutulentus

Hic autoꝛ ponit cōsynonoma illiꝰ noīs lutū. Pꝛo quo sciendū ꝙ lutum est equocū. Primo dꝛ esse flos rubeus. Scḋo est immūdicies. ⁊ tunc habet pͫmā syllabā coꝛreptā. ⁊ put est flos rubeus. tūc ab eo dꝛ lutus. ⁊ ē coloꝛ rubeus. vn̄ dicimꝰ. Ille pannus ē lutei coloꝛis. i. rubei. Sed put significat lutū immundiciem. tūc dicitᷣ ab illo ṽbo luo is ere. qḋ idem ē qḋ deturpare. Vn̄ lutulentus et lutosus. ⁊ significant idem. scꝫ plenꝰ luto. vn̄ Flos rubeus lutū soꝛdida terra lutū. Est coloꝛ rubeus luteus inde venit. Cenum dicitᷣ immundicies terre. vn̄ Sus magis in ceno gaudet q̄ fonte sereno. Vn̄ cenolentus. i. plenus soꝛde. Sed volutabrū dicitᷣ q̄si voluntas apꝛi siue poꝛci. ⁊ ē talis immundicies in qua se solent voluere poꝛci. Sed sterquiliniū dicitᷣ esse locus in quo iacent poꝛci ⁊ etiā aīalia. ⁊ etiā sumitᷣ pꝛo cloaca. ⁊ dicitᷣ a nomine stercus ⁊ a linio is ire. Sꝫ fimus dꝛ esse īmundicies facta ex terra ⁊ aqua. Et venit ab illo ṽbo fimo as are. Vn̄ quidā. Tu bn̄ fimas oꝛtū sic ꝓpere sumis oꝛtum. Et dr̄nt lutū ⁊ fimus. q̇d sit lutū iam dictū ē. silr̄ et fimꝰ. Sed ꝑtinent ad diuersa. q̇a lutū ē aptum ipis poꝛcis. sed fimus ꝑtinet ad semina terre. vn̄ Gaudet poꝛcus luto. sed gaudent semina fimo. Sꝫ limus ē immundicies aque derelicta in terra humida. Vn̄ dum simus limus nescimꝰ qn̄ perimꝰ. Itē in genesi. Foꝛmauit deus hoīem de limo terre. Inde sublimus. i. altus vel superbus. Et differūt limus lima ⁊ limes. q̇d sit limus dictū ē. Sed lima idē est qḋ via siue callis. Sed lima lime pͫme declinatōnis ⁊ ē instrumētū fabꝛi. quo mediante deponit immundiciem ferri.

Jc mare siue salum dic equoꝛa dicq̄ꝫ pꝛofundum

His pelagus pontum freta iungas et bicalasimū

Dic amphitricem quia circuit et terit oꝛbem

Hoc est capitulum aliud in quo autoꝛ vult docere consynonoma dictionū incipientiū ab illa lr̄a m. Et pͫmo facit hoc. de hoc noīe mare. Pꝛo quo sciendū ꝙ mare dꝛ quasi amarū. Et dꝛ a meando q̇a meat semꝑ. id est transit ⁊ interp̄tatur sic. m. id ē mater. a. i. aquarū. r. i. retro. e. i. euntiū. q̄si mater aquarū retroeuntiū. Sed salum dicitᷣ quasi salsum. q̇a mare ē salsi sapoꝛis ꝓpter caloꝛē solis. Vel dicitᷣ a saliendo. Sed equoꝛ dꝛ ab equalitate. et hoc quando habet tranquilitatem. Sed pꝛofundum dicitᷣ mare. et dicitur quasi pꝛocul a fundo. Inde pꝛofundus a um nomen adiectiuū

Inde fundulus. z est quidam piscis existens in fundo. Sed pontus dr mare z carens ponto. Sed pelagus dr a pello is ere. quia pellit fluctum ad littora. Sed fretũ dicit ab illo verbo fremo is ere. qd idẽ ẽ qd insanire quia fretũ siue mare fremit. Sed bicalassus dr a bis qd est duo z calassuz pfundũ quasi duplex profunditas. qa hz duplicẽ pfunditatẽ de alto vsqz deorsum. Et econuerso de fundo vsqz sursuz. Sed amphitrix dr ab amphi qd ẽ circũ. z tero is ere. qa terit terrã circulariter. Vel etiã dicit quasi circuens terrã. Sz oceanũ etiã ẽ cõsynono. cũ illis. Et dr ab illo verbo occido is ere. qa impetu suo occidit nautas.

Est meretrix scortum thays lupa capra chimera

Post nonam prestans nonaria iungitur istis

Ganea vel lena sunt dictis associanda

Hic autor ponit cõsynonoma illi9 nois meretrix. Pro q̃ sciendũ q meretrix dr qsi merens tria. sc3 peccatũ cõfusionẽ z pecuniã. Et dr ab illo vbo mereo es ere. Jñ meretriciũ z est domus meretricũ. Jñ meretricula diminutiuũ. Sed scortum dicit ab illo verbo scortor aris deponentale. qd idem est qd euacuare. quia scortum euacuat substãtiã z bona amasie. vñ Scorto nemo placet nisi dextera munera portet. Jtez Vix venit ad portum qui ducit per mare scortum. Jtem Scribit in portis meretrix est ianua mortis. Et dr scortũ a scorea ree. qd est scobs ferri. Vel dr a scortos grece qd ẽ coreũ hirsutũ z nõ pparatũ latine. sic eodem modo scortum est indisposita ad virtute . vñ vsus. Non est vir fortis qui dat sua munera scortis. Sed thays est nomen pessime meretricis. Et ponitur hic p qualibet meretrice vnde Thays amore caret habente nũmos amat. Sed lupa dr ex vxore lupi. z ẽ aial vorax. z ponit hic p meretrice. capra etiã dicit meretrix. qa sicut tale animal rumpit arbores z olera. sic meretrix rumpit substantiam hominis ipsam adamantis. Vel dicitur ideo capra. quia sicut capra fetet. sic et talis meretrix fetet. Sed chimera est res ficta ymaginabilis z tñ nõ existens. z pter quasdam pprietates transfert ad meretricem. Vñ Omni re vera meretrix est dicta chimera. Per te leo prima media capra anguis in yma. Si careas donis ps pma dicta leonis. Nõ te delectat media capra qr fetet. Anguis ẽ extremũ qa porrigit oĩe venenũ. Sz nonaria ẽ meretrix dormiens ad horã nonã. z tũc surgit z exponit se p pecunia. Sz ganea dr ab illo vbo ganio is ire. qd ẽ idẽ qd clamare ad modũ vulpis. Jñ tũc gannio onis. z ẽ leccator inherẽs tali mulieri. Sed lena dr ab illo verbo leno as are. quia lenit viros dulcibus verbis. Jñ tunc dicit lenocidiũ. z est actus meretricum.

Miles eques tiro tirunculus atqz quirites

Atqz neoptholomus nouus est regrator in illis

Hic autor ponit cõsynonoma illi9 nois miles. Pro q̃ sciẽdũ q miles

dicitur a mille. quia inter mille homines vix vnus reperit qui exercet mi-liciam. Vel dicit ex mille vnus electus. Unde ipsi romani qn̄ voluerunt eligere milites conuocabant totam vniuersitatē. ⁊ ex ea eligerunt fortio-res quos fecerunt milites. Vel dicit a milito as are. qđ est miliciam exer-cere. Inde militaris. ⁊ est aliquis de progenie militum. Sed eques vt hic sumitur dicit ab equalitate. quia debet publicas ⁊ viduas eque bene de-fendere vt diuites. Sed tiro est nouus miles. Et dicit a tiron grece qđ ē crudele latine. quia milites debent esse crudeles iniurias depellendo. In-de tirunculus nomen diminutiuū eius. Inde tironiso as are. ⁊ est milita-re. Sed quiris dicit a quiris quod est hasta. quia ad militem pertinēt ha-ste ⁊ milicie. Pro quo sciendū ꝙ quiris duo significat. ⁊ per hoc duo habꝫ genera. vnde Hic quiris miles. hec quiris hasta vocatur. Inde quiriciuꝫ et est hastiludium. Sed neoptholomus est nouus miles siue regnator. Et dicit a neos grece quod est nouum latine. et tholomus regnans quasi nouus regnator.

Gausepe mensale mappas manutergia iungas

Addas mantile manutergia cum quibus adde

Hic autor ponit consynonoma illius nois mappa. Pro quo sciendū ꝙ gausepe dicit gaudiū sapiens. qꝛ in mensa diuitū solet esse gaudiū. Sed mensale dicitur a nomine mensa. ⁊ a verbo salio is ire. quasi saliens ipsam mensam supra tegendo. Sed mappa dicit quasi manū pians. id est pur-gans. Et pio as are. ⁊ expio idem significant. scꝫ purgare vel mundare. vt canitur in ymno quadragesimali. Ut expiati animus. id est expurga-ti vel mundati. Et a mappa venit mappo as are. ⁊ est mensam cū map-pa tergere. Sed manutergium dicit a nomine manus. et a verbo tergo is ere. Sed mantile dicit a manu ⁊ tela quod est pannus de lino factus. vl' dicit a manu ⁊ a vbo teneo es ere. qꝛ manibꝫ ministrātiū tenet. Sed fm̄ Hug. dr̄ a vbo mando is ere. i. comedere. Sed manutergium dicitur a manu ⁊ a verbo tergo. quia manutergio terguntur.

Materiam vel materiem dic esse domorum

Apitate venit paries quia iungitur illis

Sed muros ꝓprie vel menia dicimus vrbis

Dicitur et vallum palis acumen factum

Hinc et vallare res est includere vallis

Indago siluas siluisqꝫ latentia claudit

Joannis de garlandia

Est indagare res explorare latentes

Sepibus et ceptis concluditur ortus et aruum

Hic autor ponit consynonoma huiꝰ nois materia. Pro quo sciēdum ꝙ materia vno modo capitur pro compilatione verboꝝ ex quibꝫ fit dictamen. Et sic dicimus. capiatis materiā dictaminis. Etiā materia dicitur quasi mater rei. Et potest dici illud ex quo aliquid fit. Sed materies ꝓprie ptinet ad res ꝛ ꝓprie ē paries factꝰ de petris ꝛ lapidibꝫ. Uel ꝓprie dicit̄ ille paries qui cōponit̄ ex lapidibꝫ absqꝫ semento vt circa vineas. Et materiem circūdedi ꝛ circūfodi. vn̄ Grecista Uocū materia sed rerum materies est. Sed paries dicit̄ a parietate. quia parietes debent eē pares. Sed murus dicit̄ ab illo verbo munio is ire. quia munit ciuitatē. Sed menia dicit̄ a mene grece quod est defectus latine. ꝛ tristicia in muro. Inde menio as are: ꝛ est menia facere. Sed propugnaculū dicit̄ domꝰ erecta ꝛ facta in muro. Et dicit̄ a pugno as are. quia per illam domū expugnantur hostes. Sed vallum dicit̄ connexio facta ex vallis ꝛ lignis acutis circūdans castrum. Inde vallo as are. Et significat aliquam vallem circundare. Sed vallus masculini generis est lignum acutum a quo fiunt valla. Sed palus est equiuocum. Primo est turbida aqua. Secundo est lignum quoddam preacutum. Sed ceps dicit̄ ab illo verbo cepio is ire quod est cepem facere. Inde ceptum ti. ꝛ est locus clausus cepibus. sic est stabulum. Sed indago dicitur silua circundans villas vel ciuitates. vel est locus includens animalia ꝛ feras indomitas Inde indagator et est venator. Inde indagare ꝛ est ꝑscrutari illa que latent in siluis.

Intimat insinuat enucliat atqꝫ reuelat

Detegit et signat edicerit atqꝫ retexit

Publicat et pandit enodat prodit et edit

Nunciat exponit dilucidat atqꝫ serenat

Explicat extricat declarat vel manifestat

Exprimit et reserat propalat et indicat atqꝫ

Expedit euoluit aperit nudatqꝫ recludit

Notificat sensus his verbis conuenit vnus

Hic autor ponit cōsynonoma huiꝰ ꝟbi manifesto. Pro q̄ sciēdū ꝙ h̄ ꝟbū intimo ē cōpositū ab in qđ ē intus ꝛ tima qđ ē aīa. ꝛ ē intentōnē aīe

Synonoma

monstrare. Sed insinuo significat secreta in sinū alterius ponere. Jn̄ insi-nuatio. Et ē intimatio vel ostensio. Sꝫ enucleo dicit̄ ab e qđ ē extra et nu-clium. Et dr̄ enucleo q̄si extra nucliū ponere. ꝛ sumit̄ hic ꝑ manifestare. et tn̄ ꝓprie pcat nucliū extra testam ponere. Sed reuelo as are. est archanuꝫ secretoꝝ remouere. Et cōponit̄ a re ꝛ a ṽbo velo as are. qđ ē tegere. Sꝫ detego est cōsynonomū cū illis. Et dicit̄ q̄si deorsum tego. Sed edicere idē ē qđ manifestare aliq̄d ꝑ diuersa ṽba. Et dr̄ ab e qđ ē extra. ꝛ di qđ est diuersum. ꝛ sero qđ est seminare. q̄si diuersa ṽba ꝑ manifestatōne ali-cuius rei seminare. Sed retexo dicit̄ a re ꝛ a ṽbo texo qđ idē est qđ mani-festare. Sed publico idē est qđ notifico vel manifesto. Et dr̄ a noīe pub-licus qđ idē est qđ manifestus. Jn̄ publicanus. ꝛ est infidelis siue public⁹ peccator. Sꝫ pādo dr̄ a pan qđ ē totū. ꝛ do das dare. Et dr̄ pādo q̄si to-tū do. ꝛ pcat manifestare. Sꝫ enodo as are. etiā ē cōsynonomū cū p̄dictis Silr̄ prodo et edo. Silr̄ illa nuncio expono dilucido et sereno. Sed expli-co dicit̄ ab e. qđ ē ex. ꝛ plico as are. vel plica ce. Et dicit̄ explico quasi extra plicam dono. Sed extrico cōponit̄ ab ex ꝛ trica ce. qđ est cōuolutio crini-um seu pilorum. Et idem ē qđ manifestare. vel etiā ponit̄ aliq̄n ꝑ impedi-mento. Jnde intrico. ꝛ significat duo. Primo est idem qđ impedio. Secū-do est idem qđ inuoluo. vnde Jmpedit intricat nec nō inuolueret signat. Sꝫ declaro as are dr̄ a de qđ ē valde. ꝛ clarū ri. q̄si valde clarū. Sꝫ mani-festo etiā ē cōsynonomū cū illis. Sꝫ exprimo cōponit̄ ab ex ꝛ premo is ere Jnde expressio. id ē elocutio. Sꝫ resero cōponit̄ a re ꝛ sero as are. ꝛ ē idem qđ aperio. Sed propalo as are. ꝛ etiā ē cōsynonomū cū hoc ṽbo manife-sto. ꝛ pm modernos dicit̄ propalor. ꝛ ē verbū deponentale. Etiā indico pcat alicui rem demonstrare ad oculū. Et dicit̄ ab in qđ est valde ꝛ dico Sed euoluo dicit̄ ab e quod est extra ꝛ voluo is ere. Jnde euolutio Sed aperio ꝛ nudo pcant idē qđ manifestare. Sꝫ recludo cōponit̄ a re ꝛ a ṽbo claudo deponēdo a. Jn̄ reclusus. ꝛ ē heremita. Sꝫ notifico dr̄ q̄si notū fa-cio. Jn̄ notificatio. ꝛ ē manifestatio. Jn̄ notificor. ꝛ ē idē qđ manifestor.

Interit expirat moritur defungitur atqꝫ
Occumbit vel obit dissoluitur exanimatur
Interit occumbit mortem signant violentam
Sed naturali concordant cetera morti
Et potes illud idē complexa dicere voce
Tollitur a mundo nature debita soluit
Nature nostre soluit generale tributum

Joannis de garlandia

Clausit presentem supremo funere vitam

Carcere corporeo resolutus spiritus exit

Mortuus est mundo victurus postea extra

Corporeo spiritum ergastulo bene relaxit

Presentis vite cursum bene perficit ille

Hicq; viam carnis ingressus est vniuerse

Tollitur a medio/decedit cum quibus addo

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma huius verbi morior. ¶ Pro quo scien/dum ꝙ hoc verbum interio (quod est principium in ordine) componitur ab in ⁊ a verbo tero is ere. quia qui moritur teritur in terra. Et ab eo deri/uatur interitus. id est mors. Sed exspiro as are dicitur quasi spiritum ex/tra corpus mittere Et dicitur ab hac prepositione ex. ⁊ a verbo spiro as are quod significat anhelitū emittere vel attrahere. Et ꝙ expiro significat spi/ritū emittere. vt habetur in passione domini. vbi dicit̃ Clamauit ihesus vo ce magna ⁊ expirauit. Et hoc verbū spiro ꝯponitur cum diuersis cōposi/tis. ⁊ ſm hoc habet diuersa significata. Nam quādo ꝯponit̃ cū illa ꝑpositio ne ad. vt aspiro deponendo n. tūc est idem qđ faueo. Qn̄ ꝯponit̃ cum ex. vt expiro quid significat iam dictū est. Quādo ꝯponitur cum sub. vt suspiro tūc significat gemitum facere. Unde in cantu Ad te suspiramus gemētes et flentes. Quādo ꝯponit̃ cum re. vt respiro. tūc est idem qđ requiesco Qn̄ ꝯponit̃ cū in. vt inspiro tūc idem est qđ inflare. vt in genesi. Inspirauit in fa/ciem eius spiraculū vite. Qn̄ ꝯponit̃ cum con vt ꝯspiro tunc est idē qđ con iuro. Sed hoc verbū morior est deponentale verbū tercie vel quarte ꝯiuga tionis. et est consynonomū cum p̄dictis. Et illa verba deponentalia idem significant qđ morior vel defungor vel cōmorior Unde versus Dic mori or dic commorior defungor habeto. Ista mori signāt sunt tria verba soluta. Et hoc verbū defungor componitur a de ⁊ fungor. id est vtor. Inde de/functus. i. mortuus. Item hoc verbū cūbo habet diuersa significata ſm di/uersa ꝯposita. vt patet in ꝯpositis verboꝝ. sed spēaliter qn̄ cōponit̃ cum ob vt obcumbo tūc idem est quod obeo vel morior. ⁊ mutatur b in c. vt occum bo pro occumbo. et illo mō capitur hic. Item obeo is ire etiā est equiuocum Unde. Perficio signat obit fallit moriorq;. Si quis eat qui fertur obire sa tis. Inde obitus. i. mors. Item dissoluo ꝯponit̃ a dis ⁊ soluo. ⁊ dicit̃ quasi diuersimode soluo. et est equocum. q2 vno modo significat a vinculo libera re. Alio modo significat disgregare. Inde dissoluor ⁊ dissolutio. ⁊ est idē ꝙ separatio. Sed exanimor est passiuū huius verbi exanimo as are. Et dici/tur ab ex quod est extra. ⁊ anima. Et dicitur exanimare quasi extrā animā ponere. quia quādo hō moritur tunc anima de corpore ponitur. Tunc au tor subiūgit in littera. ꝙ hec verba interio ⁊ occumbo pertinent ad violen/

tam mortē.sed alia ptinent ad mortē naturalem. Tunc vlterius ostēdit in littera. ꝙ illa verba pdicta possunt exprimi p circūloquutiōes. quia ille homo tollitur a mūdo. ⁊ tantū valet sicut moritur. q2 quādo hō morit̄ transit ex h mundo. Sil'r hoc complexū(soluit debita nature)ponit̄ pro mori. q2 omne aial tenet̄ mori natural'r. iuxta illud dictū. Omne quod humanitus assum psit vitam erit humanitus moriturum. mō quādo tūc homo morit̄ soluit illud quod tenebat̄. Sil'r illud complexū(soluit generale tributū nostre nature)etiam idē est quod morit̄. quia tributum nostre nature est ꝙ corpus dz corrumpi. quādo aūt illud corrumpit̄ tunc hō moritur. ⁊ sic tributurale soluit. Sil'r illud cōplexum(clausit pn̄tem vitam supmo funere)idē est quod moritur. quia quādo homo finit vitam tūc hō moritur. Sil'r illud complexum(spūs exit resolutus corporeo carcere)idē est quod moritur. q2 spirit⁹ egrediēs de corpore relinquit corpus mortuum. Sil'r illud complexuz(hō est mortu⁹ mūdo ⁊ victurus postea etiam extra)ponit̄ p mori. q2 bon⁹ hō obediēs soluni obit in mūdo ⁊ eternal'r viuit cum deo. Sil'r illud cōplexum (ille bn̄ pfecit cursum pn̄tis vite)ponit̄ pro mori. q2 cursus pn̄tis vite pficit̄ seu impletur quādo hō moritur. Sil'r illud cōplexum(relaxat spm̄ de corporeo argastulo)etiam ponit̄ pro mori. q2 qn̄ spūs hois relaxat̄ ab ergastulo seu carcere corpis corpus hois cadauer erit ⁊ mortuum. Sil'r illud ꝯplexum(hic est ingressus viaz vniuerse carnis)idē est quod morit̄. quia vniuerse carnis via est mors. ⁊ cum hō intrat illam viam tūc morit̄. Sil'r illud cōplexum(tollitur a medio)tantum significat sicut moritur. quia quādo homo viuit tunc est in medio statu inter generationem ⁊ corruptionem. ⁊ cuz tunc moritur tunc ab illo statu tollitur. Etiam tunc magister facit additionem. ⁊ addit hoc verbum decedo. quod etiam est cōsynonomū cum predictis. ⁊ idem est quod mori. Et differētia est inter decedo ⁊ discedo. vn̄ Grecista. Decedit moriēs. discedit ab vrbe recedens.

Funus exitium letum mors excidiumqz
Adde necem vel perniciem simul et libitinam.
His obitum simul interitum coniungito fatum
His extrominium simul occasum sociabis.
Et feretrum parca his vnum dicitur esse.

Hic autor ponit consynonoma illius nominis mors. Pro quo sciendū ꝙ funus dicictur proprie corpus defunctum. Et defunctus dicitur a nomine funus. quia antiqui corpora mortuorum pro funere trahebant ad sepulchra. Sed exitium dicitur excitatio rei viuentis. ⁊ ponitur hic pro morte. Et dicitur ab ex ⁊ ab illo verbo eo is ire. quod idem est quod transire. q2 in morte anima exit de corpore. Item letum est morbus ducens hominem ad mortem. Et letum dicitur ab illo nomine letes quod est fluuius infernalis. in quo fluuio est eterna mors. Item mors est nomen generale ad om-

Joannis de garlandia

nia illa in littera posita. Et dicitur separatio anime a corpore. Et dr a verbo mordeo es ere. quia mordit omne quod viuit. Sed excidiū idem ē quod mors. Et dicitur ab ex quod est extra et cado. quia quando homo moritur tunc anima cadit extra corpus. Sed nece sm visum carens nominatiuo et vocatiuo. Et nex sm artem dicitur esse mors violenta inducta p strangulationem vel aliquo alio modo consimili. Et dicit ab illo verbo neco as are. quod idē est quod interficere. Sed pernix altera breuis sicat aliqd dampnum vel nocumentū. et pter similitudinē ponit hic p morte. qz mors ē nocumentū malorum. Sed pernix altera longa est idem qd velox. et p illo significato hz longū icis in gtō. Et pro pmo significato hz icis correptum in gtō. Et inde venit pernicies et est idē qd dānū. vn̄ Pro pnice citum p pnice dico nociuū. Fama repleta malis pnicibꝫ euolat altis. Sed libitina dr illud cū quo mortuus defert ad sepulchꝝ. Et dr ab illo verbo impsonali libz p cōtrariū. qz minime liber hoiem iacere in libitina. Sed obitus dr mors totalis. Vn̄ canit de scō martino. Beatus martinus obitū suū longe ante sciuit vel psciuit. Et dr obuio as are. qz angeli obuiant aie boni hominis Sed interitus etiam idem est qd mors. Et dr ab illo verbo interio qd significat mori corpe et aīa. Sed fatū dr mors naturalis Et dr ab illo verbo for faris. qd idē est qd loquor p cōtrariū. qz hō mortuus nō loqtur. Sz extrominiū idē est qd mors. Et dr ab ex qd est extra et terminus qd est finis qz corpus mortuū est positū extra terminū vite. Sed occasus dr lapsus finalis p qd hō labit de hoc mūdo. Et dr ab illo verbo occido media longa qd idē est qd interficio. Vel dr ab illo verbo occido media breuis qd idem est qd cado. Sed feretrū idē est qd libitina. Et dr ab illo verbo fero fers qd idem est qd porto. qz corpus p feretrum fert ad sepulchꝝ. vn̄ Me piget intrare feretrū dico tibi quare. Qui iacet in feretro vix valz oua duo Sed pca idem est qd mors. Et dr ab illo verbo pco isere . p cōtrariū. quia mors nulli pcit. Sed pauperē cum diuite tollit

Magnus et immensus immanis siue ppensus
Ingens et grossus predictis associamus
Grandis grandeuus simul arduus et spaciosus

Hic autor ponit synonoma illius nominis magnus Pro quo sciēdū qz magnus indifferenter importat quantitatē corpis scie vel dignitatis. Et dicit magnus quasi manu captus. quia magnū quod est bonū libentius manu capit quā paruū. Sed immensus idē est qd magnus. Et dicitur quasi nō magnus et sicat illud quod nō potest mensurari vel qd est immensurabile. Et sic dr immēsus pater immēsus filius et cē. Sz immanis dr illud qd nō pt manu capi. Et dr ab in qd est nō et manus qsi nō cōphensus cū manu. Sed ppensus dr illud magnū qd nō pt ponderari. et dr qsi pcul a pōderatōe. Sed ingēs. i. magnus. et dr ab in qd est valde et a noie gens qsi valde magnus inter gentes. Sed grossus dr magnus rōe ineptitudinis corpis sui vel moꝝ. Sed grādis idē est qd grossus. Et dr a grando inis.

qd est gressa vel magna pluuia. Sed grādeuus dr magnus rōe etatꝫ Sz
arduus etiā est ꝯsynonomū cum hoc quod est magnus. Silr ꝛ spaciosus
Et dicitur spaciosus quasi spacio plenus. qꝛ hō magnus comprehendit
magnū spacium siue occupat magnū locum

Mitis mansuetus humilis simplexqꝫ quietus

Cernuus ꝛ blandus modestus siue benignus

Clemens et suauis predictis associabis

Hic autor ponit ꝯsyno. illius nois mitis. Pro q̄ sciendū. ꝙ mitis dr hō
leuis ex pietate ꝯuersatōis. Jn̄ venit mitigo as are. i. mitē facio. Sed mā
suetus dr hō mitis ex bonitate moꝝ. Sed humilis hō mitis ex deuotōne
Et dr a noie humus qd idē qd terra. ꝛ hoc ꝓpter silitudinē. qꝛ sicut terra
est infimū elementū. sic hō humilis est infimus in ꝓplo. Sz simplex dr hō
mitis ex bonitate ꝯscie. Et dr simplex quasi sine plica vel fraude. Sz q̄e
tus dr hō mitis rōne pacis. Et dr a noie quies. qꝛ ipse quietus libenter q̄
ere viuit. Sed cernuus est humilis hō incedens inclinato capite. Et dicit
ab illo verbo cerno is ere. quod idē est qd video. qꝛ non leuat caput ꝑ sup
biam. quia cernit caput in humilitate. Sed blandus dr homo mitis ex pi
etate verboꝝ. Et dr ab illo verbo blādior iris. quod idē est quod adulari
vel blanda verba dicere. Sed modestus dr quasi debitum modum ha
bens. Jnde modestia. Sed benignus etiā idē est qd mitis. Et dr benig
nus quasi bn̄ dignus. Sed clemens dr homo mitis ex pietate cordis sui.
Et dr a cleo. qd est glia. ꝛ mens quod est cura quasi gloriosus in aīa. Et
p illo significato tenet adiectiue. Alio mō est nomē substantiuū. De q̄ dici
tur. Dedisti habitaculū tuū martyri tuo clemēti in mari. ꝛ sic est substan
tiuū. Sed suauis dr hō mitis in operibus. vel idem est quod dulcis

Linther limbus scapha prora liburna phazelus

Nauis nauicula puppis ratisqꝫ carina

Cimbia biremis cōiungitur eisqꝫ triremis

Quam regit ordo duplex hanc nauem dico biremū

Hoc est capitulum aliud in quo autor vult docere cōsynonoma dictio
nū incipientiū ab illa littera n. Et p̄mo facit hoc de hoc nomie nauis. Pro
quo sciendū ꝙ linther in ꝓpria significatione dr vas ex quo porci comedūt
Et dr linther quasi lintheū. qꝛ ancille volentes dare porcis ad comedend
dū p̄cingunt se lintheo ne vestes maculētur. sed hic capit pro naui quādrā
gulari disposita ad modū illius vasis quod dicitur linther. Sed limbus di
citur nauis piscatorū. Et dicitur ab illo verbo lambo is ere. quia lambit
aguas. Sed scapha dicitur nauis raptorum ꝑ quā insequunt hoies nauig
antes in mari. Et est nauis hn̄s acutū ferrū in anteriori ꝑte quo tangun

tur alie naues. Et dr stapha a staphin grece qd est spoliare latine. Sz pror-
ra dr pma ps nauis. 7 dr ab illo verbo rumpo is ere. qr in transitu suo rū-
pit aquas. sed liburnū dr nauis mercatoꝝ. Et phazelus est parua nauis
Et dr a phare grece qd est transire latine. qr transit p aquas. vel dr a ba-
sis grece qd est fundamentū latine. Sed nauis est nomē generale ad omia
pdicta. Jn̄ nauicula dimi. 7 est pua nauis. Sed puppis dr posterior pars
nauis. 7 capit hic p naui vt ps p toto. Et dr a noie pus qd est immūdi-
cies vel putredo. qr in posteriori pte nauis stz immūdicie Sed ratus dicit
latus ipius nauis qd est valde firmū. Et dr a noie ratus qd idē est qd fir-
mus. Sed carina dr nauis quasi carēs rima. qr nullū rimū hz. Sz cimba
dr nauis pfunda. 7 dr cimba quasi tumba. qr est pfunda ad modū tum-
be 7 sepulchri. Sed biremis dr nauis q regit a duob. Et dr a bis qd est
nota duplicatōis. 7 remus remi. qsi nauis binis remis gubernata Sz tri-
remis dr nauis q regit tribus remis. Et dicitur a nomie remus

Strennus ingenuus illuster vel gloriosus

Insignis psignis inclitus egregiusqz

Istis patricius pclarus nobilis assunt

Hic autor ponit synō. illius nois nobilis. Pro qsciendū q strēnu⁹
dr hō robustus in corpe 7 in aīa. Jn̄ strēnuitas. 7 attribuitur militib Sz
ingenuus dr hō natus de nobili genere. Et dr ab in qd est valde. 7 genus
vel genitus. quasi valde genitus de clara stirpe. Sed illustris dr hō nat⁹
ex virtute morib 7 operib. Et dr ab illo vbo illustro as are qd idē est qd
illumiare. qr est illumiatus p virtutes. Sed generosus dr hō natus ex no-
bili pgenie. 7 dicitur a nomine genus 7 osus qd significat plenū. Et dr ge-
nerosus quasi plenus in genere. Sed insignis dicit homo natus seu dict⁹
ex nobilitate vestium. Et dr ab illo vbo insigno as are. i. vestibus purpu-
reis ornare. Sed presignis idem est qd insignis. Et dr a pre qd est aū. 7 a
noie signū. quasi signum habens aū se. scz signū ornatus. Sed inclitus di-
citur hō valde gloriosus. Et dicitur ab in quod est valde 7 cleos gloria qsi
valde gloriosus. Sed egregius dicit homo nobilis excellēs alios in nobi-
litate. Et dicitur ab e quod est extra. 7 grex gregis. quasi extra gregez po-
situs pter suam nobilitatem. Sed patricius dicit homo nobilis ex patre
natus. Et dicit quasi a patre claro natus. Sed preclarus est hō nobilis a
parentela. Et dicitur a pre quod est aū 7 clarus. i. nobilis. quasi pre alijs
clarus 7 nobilis. Sed nobilis est nomen generale ad omnia alia predicta.
Et dicitur nobilis homo qui habet mentem virtuosam. Et dicitur qua-
si non vilis. Sed altus etiā est cō synonomū cū pdictis. 7 est equiuocū. vt
patz in equocis. Sed put hic sumit dicit esse hō virtuosus. Sed sublim⁹
significat idem cū pdictis. Et dicit a sub quod est nota inferioritatis 7 li-
mus qd est terra. quasi sub terra. p ꝯtrariū. qr est eleuatus a terra

Lucus silua nemus vimen. virgulta viretum

Synonoma

Istis arbustum sociamus ab arbore dictum

Lucarius custos sit luci sed lucor lucaris

Hic autor ponit ↄsynonoma illius nomis nemus. Pro quo scienduꝫ ꝙ silua dr̄ ab illo ꝟbo sileo es ere. p ↄtrariū. qꝛ ibi mīme est silentium ꝓpter clamorē ciuiū. Sed lucus dr̄ silua obseruās multas arbores. Et dr̄ ab illo verbo luceo es ere. p contrariū. qꝛ ꝓpter pluralitatē arboꝝ ibi mīme est lux. sed obscuritas. Sed nemus idē est quod silua. ꝛ dr̄ a neos quod ē nouū. qꝛ in nemore crescunt noue virgule. Sed vimen dr̄ virga flexibilis ex qbus collectis fiunt sporte piscatoꝝ. Et ponitᷣ hic ꝓ loco in quo crescunt arbores. Et dr̄ ab illo ꝟbo vireo es ere. qꝛ talis locus viret. Sed ꝟgultū dr̄ locus in quo crescūt arbores multe. ꝛ dr̄ a noīe ꝟga ge. ꝛ a verbo teneo es ere. quasi tenēs ꝟgam. Sed viretum dr̄ locus vbi crescūt arbores virentes. Et dr̄ a verbo vireo es ere. qđ idē est qđ floreo. qꝛ ibi florent arbores. Sed arbustū dr̄ locus vbi arbores crescūt. Et dr̄ a noīe arbor ꝛ a verbo sto stas stare. ꝛ dr̄ arbustū quasi arboꝝ statio. Sed lucarius dr̄ a noīe lucus. qđ ꝑcat siluā. ꝛ est hō custodiēs siluā. Itē lucor aris ꝑcat ꝓciū qđ dat lucario. vel qđ emitur de luco vel de lignis existentibus in luco

Retracto refero retexo recensco narro

Hic autor ponit cōsynonoma illius verbi narro. Pro q̊ sciendū ꝙ retracto dr̄ a prepōne re ꝛ a ꝟbo traho is ere. qđ hꝫ tractū tu in supino per mutationē u in o fit tracto as are. qđ est frequētatiuū. ꝛ est equiuocū. Primo est idem qđ reporto. Scđo ꝑcat distare. vñ dr̄ Multū refert inter celū ꝛ terrā. i. distat. Tercio est idē qđ ꝑtinet. Quarto ꝑcat narrare. ꝛ sic capitᷣ h̄. Sꝫ retexo ṗus habitū est. Sed recēseo dr̄ a ꝑpōne re ꝛ a cēseo. qđ in vna ꝑcatōne valet tm̄ sicut numerare. Etiā quā doqꝫ ē idē qđ iudico. Inde venit censor id est iudex

Negligit et spernit aspnaturqꝫ refutat

Cōtemnit rennuit simul abnuit atqꝫ recusat

Est ꝑuipendit et vilipendit in istis

Hic autor ponit ↄsyno. illius ꝟbi negligo. Pro q̊ sciendū ꝙ negligo ē aliqđ obmittere ꝓpter tarditatē. ꝛ sumitᷣ hic ꝓ sperno. ꝛ ↄponitᷣ a nec ꝛ lego. ꝛ mutatᷣ c in g. ꝛ e in i. Sꝫ spno est aliqđ p̄ indignatiōe reicere. ꝛ aspno idē ꝑcat. Et ↄponitᷣ ab ad ꝛ spno. ꝛ mutatᷣ d in scā euphonie. vt dr̄ de scā elizabeth. Aspnata sclm̄ generosi sanguis. Sꝫ refuto ideꝫ ē qđ spno. Et dr̄ a re ꝛ a ꝟbo futo qđ nō est in vsu. sed tm̄ futo ꝑm aliqs est ꝟbū freqntatiuū illius ꝟbi fuo qđ hꝫ futū tu in supino. Sed ↄtēno etiā idē est qđ spno. Sꝫ rennuo idē est qđ nō ↄsentire. Et dr̄ a re ꝛ nuo qđ idē est qđ ↄsentio. Sꝫ abnuere etiā est ↄsyno. cū p̄dictis. Et dr̄ ab ad ꝛ a ꝟbo nuo is ere. Sꝫ recuso idē est qđ sperno. Et dr̄ a re ꝛ cuso qđ est frequētatiuū hui⁹ ꝟbi cudo is ere. Sed ꝑuipendo ꝛ vilipēdo etiā sunt ↄsyno. cū p̄dictis. Et ꝑuipēdo

significat aliquem paruũ reputare. Et dr̄ a nomine paruus et a verbo pen do is ere. Et vilipendo significat aliquē vilē reputare. Et dicit̄ a nomine vi lis et a verbo pendo is ere.

Lla vel idria ~~modo~~ vas vini dic esse legenam

Vrceus vrceolus est vrna vel amphora testa

Obba vel onopherum simul orca fidelia vasa

Ampullas vialas predictis associamus

¶ Hic est aliud capitulũ in quo autor ponit ꝯsyno. incipiētia ab hac littera o. Primo facit hoc de hoc noīe olla. Pro quo nota ꝙ vrceus est vas cũ quo aqua extrahit̄ de fontib; vel in quo portat̄ aqua vel vinũ. Et dr̄ vrceus ab vrce grece qđ est suscipe latine. q; suscipit in se vinũ vel aliũ liquorē. Vñ de sancto Laurentio dr̄ Auferens vrceũ cũ aqua. Jñ vrceolus diminutiuum Sed vrna est vas factũ de ligno vel asserib; cũ quo portat̄ vel haurit̄ aqua Et dr̄ etiā ab vrce grece qđ est suscipe latine. Sed amphora est vas qđ ha bet duas aures siue ansas. Et dr̄ ab amphi qđ est circũ ⁊ fero fers. q; circũ/ quaqꝫ pt̄ ferri. Sed testa est vas supius habēs tegimē. Et dr̄ testa q̄si tecta Sed olla dr̄ q̄si ollida. i. fetida. q; est facta de terra fetida. Sed idria dr̄ ab ydros grece qđ est aqua latine. et est vas in quo seruat̄ aqua. Sꝫ lagena dr̄ vas ligneũ circũquaqꝫ clausum habēs in supiori parte paruũ foramē. Sed obba dr̄ vas habens collũ strictũ inferius amplum. et est nomen onomatho peyon. id est fictũ a sono. Sed onopherũ dr̄ vas ⁊ ꝓprie ciphus deauratus cũ quo ꝓpinat̄ vinũ ipsis dñis. Et dr̄ a noīe honor ⁊ forus qđ est ferre quasi ferens honorē. Sed orca dr̄ vas cũ quo fertur aqua ad coquinā. Et dr̄ ab orce grece qđ est suscipe latine. Sed fidelia dr̄ magna amphora monacho/ rũ cũ qua distribuit̄ potus in claustro. Et dr̄ a fidelitate. q; est vas fidele. q; magnis haustib; implet̄. Vñ Eusebius. Ordo siti nubit iuger arrogat al/ bus Pauli. ni socij nudi pedes sunt pharisei. Sed ampulla dr̄ vas in me/ dio habens tumositatem ⁊ in extremitatib; habens strictitudinē. Et viala dr̄ vas vitrũ in supiori parte strictũ. Et sunt alia ꝯsynonoma cũ illis. vt est gitus. Et legitus dr̄ esse vas in quo seruat̄ oleum.

Stragula toga toral puluinus culcitra lodex

Ast et puluinar et fulcra capetaqꝫ iungas

Cum ~~senicali~~ sericali seruici danti colorem

¶ Hoc est aliud caplm̄ in quo autor vult docere de synono. incipientibus ab illa littera p. Et primo facit hoc de noīe puluinar ¶ Pro quo sciendum ꝙ stragula dr̄ pannus pilosus dulcis qui ponit̄ supra lectum ꝯstringens ali as vestes. Sed toga plura significat Primo idē est ꝙ pax. Scđo dr̄ esse ve

ſtis q̄z olim dabaẗ ab ipſis romanis in ſignū pacis Sed tū cōmuniter ponitur pro palleo vel ꝓ veſte linea. Et dr̄ ab hoc ṽbo tego gis. Sed toral dr̄ tegamentū factū ex bonis pannis. q̄z ſupraponiẗ lecto cauſa ornatus. Et dr̄ a toros qd̄ eſt lectus ⁊ orno quaſi ornās lectū. Sed puluinus dr̄ cuſſinus cōueniens ipſi capiti. Sed culcitra vno mō diciẗ cutis iacens ante lectū dn̄orum. Et dr̄ a caleo es ere vel a calcando. eo ꝙ calcaẗ pedibꝫ. Alio mō dr̄ ornamentū qd̄ poniẗ ſupra lectū. Et dr̄ a colo qd̄ eſt orno. q̄z ornat lectū. Sed lodex dr̄ tectura piloſa de pilibꝫ facta. Et dr̄ a lodos grece qd̄ eſt hirſutū latine. Sed puluinar dr̄ paruus lectus vel cuſſinus factus de pulninis. Sed fultrū dr̄ ornamentū pendens ſupra lectū. Et dr̄ a ṽbo fulceo qd̄ eſt idez qd̄ orno. q̄z ornat lectū. Sed capeta ꝑme declinatōis. vel capex tercie declinationis. vel capetū ſecūde declinatōis neutri generis eſt ornamentū qd̄ poniẗ ante lectos dn̄oꝝ in quo pedes dn̄oꝝ requieſcunt. Et dr̄ a capin grece qd̄ eſt humile latine. q̄z humiliter iacet ante lectū dn̄oꝝ. vn̄ Conſolator eri bonus aſſatorq́ʒ capeti. Plumaruz lector manet diutine rector. Sed ceruical diciẗ puluinar paruū quod poniẗ ſub capite. Et dr̄ a noīe ceruix qd̄ eſt vena et a ṽbo caleo es ere. ⁊ dr̄ ceruical q̄ſi dans calorē capiti

Lunula vel luna perichelides torques inaurum

Flammea flammeolū cum vitta facie peplum

Et detricale armillas adde monile

Circum crinale ſpinter cum fibula mitra

Annulus et gemma limbus cirotheca thiara

Iſtis pileolum coniūgas atq́ʒ galerum

¶ Hic autor ponit ꝯſynonoma huius nois peplū. Pro quo ſciendū ꝙ luna eſt equocū. Primo eſt idē qd̄ planeta. Secūdo eſt monile vel firmamentum factū ad ſimilitudinē lune. Inde lunula diminutiuū. Et deriuaẗ a verbo luceo es ere. In̄ etiā luno as are. vel lunula. et eſt idez qd̄ incuruare. Sʒ perichelides diciẗ ornamentū brachij. Et dr̄ a peri qd̄ eſt circū. ⁊ thele brachium. quaſi ornamentū circūdans brachiū. Sed torques eſt ornamētum circūdans collū. Et diciẗ a ṽbo torqueo es ere. q̄z torquet ⁊ ſtringit colluz. Sed inauris dr̄ ornamentū ſeu circulus pendens in aure. q̄z olim a iudeis portabaẗ. et ſm̄ huguitiōem diciẗ quaſi in aure pendens. Sed flammea dr̄ monile ſplendens ⁊ candens ad modū ⁊ ſimilitudinez flamme. Inde flammeolum eius diminutiuū. Et diciẗ a flamma et olor quod eſt rotū q̄ſi monile ſplendens ſeu candens ad modū flāme. Sed vitta dr̄ ornamentū capitis ipſaꝝ ſponſaꝝ. Et diciẗ a ṽbo vincio qd̄ eſt ligare. q̄z ligat crines ne perturbant faciem. Sed faſcia vno mō ponitur pro peplo. Alio mō diciẗ ligamen cū quo pueri ligantẗ in cunis vel in cuna. Unde caniẗ. Et manus pedeſq́ʒ crura ſtricta ligat faſcia. Sed peplum diciẗ pannus quē mulieres por

rant in capite. Et dicitur quasi pede plicata. Sed detricale dicitur zona pendens in crinibus tricatis. Et dicitur a de quod est deorsum et trica quod est coma. quia pendet deorsum in trica. Sed armilla dicitur ornamentum scapularum. Et dicitur quasi ornans scapulas. unde legitur de sancta maria magdalena. Armilla perforata est etc. Sed monile dicitur ornamentum ipsarum virginum. Et dicitur ab illo verbo moneo es ere. quia monet virginem tenere castitatem. Vel dicitur a munio is ire. quia munit virginem in pectore. Sed sertum dicitur ornamentum conseruans crines. Et dicitur a verbo sero is ere. quia in certo vnus flos inseritur alteri vel qua inseritur crinibus. Sed crinale dicitur a nomine crinis et a verbo alo is ere. quia alitur in crinibus. i. fouetur. Sed spinter dicitur quasi spinam tenens. quia habet spinam in medio per quam annectitur vestibus. Sed fibula dicitur ornamentum quod sponsus mittit sponse causa amoris Et dicitur a philos grece quod est amor latine et bolos morsus. quasi morsus amoris. Sed mitra dicitur ornamentum capitis. Et dicitur a metros quod est mensura. eo quod est factum secundum mensuram capitis. Sed annulus dicitur ornamentum digitorum vel manuum. Et dicitur a nomine annus. quia sicut annus est circularis sic et tale ornamentum. Sed gemma dicitur lapis preciosus existens in annulo. Item limbus dicitur inferior pars vestimenti. Et dicitur ab hoc verbo lambo. quia lambit terram. Sed cirotheca dicitur ornamentum tegens manum. Et dicitur a ciros quod est manus. et tego is ere quasi tegens manum. Sed tyara dicitur mitra regalis vel ipsius militis Et dicitur a tyros quod est nouus miles. quia illa mitra portatur in signum milicie. Sed pileus dicitur quasi de pilis factum. Inde pileolus nomen diminutiuum. Et dicitur ornamentum puerorum. Sed galerus dicitur coopertorium capitis peregrinorum. Et dicitur a galeron grece quod est album latine. Sed secundum huguitionem dicitur a galeron grece quod est coreum latine. quia aliquando fit de coreo. Et differunt inter se pileus et galerus. unde Grecista Pileus est iuuenum peregrinantumque galerus.

Sumen et aruina sagimen pinguedo sagina
Abdomen vel adeps predictis adde popisma

¶ Hic autor ponit consynonoma illius nominis pinguedo. Pro quo sciendum quod sumen dicitur pinguedo que proijcitur ex olla quando carnes decoquuntur. Et dicitur ab hoc verbo sumo is ere. quia sumitur de cibis. Sed aruina dicitur pinguedo existens in agro. Et dicitur aruina quasi in aruo nata Sed sagimen est pinguedo que expellitur ex carne in frixorio per ignem. Et dicitur a verbo sagio is ere. quod est ingeniose facere. quia illa pinguedo artificialiter expellitur. Inde saginatus a um. et est animal habens multum de sanguine. Unde in euangelio. Et occidit ei vitulum saginatum. Sed pinguedo dicitur esse nomen generale ad illa iam dicta. Et dicitur a nomine pinguis. Sed sagina idem est quod sagimen. Quid sit sagimen iam dictum est. Sed abdomen tercie declinationis dicitur pinguedo que abijcitur de carnibus. Et dicitur ab illo verbo abdo is ere. quod idem est quod abscondere quia abscondit se in carne. Et abdomentum idem significat. Item adeps dicitur proprie pinguedo frumenti. Unde de corpore christi legitur Cibauit eos ex adipe frumenti. Item popisma dicitur pinguedo existens in coquina. Et dicitur a popos grece quod est coquina latine

Synonoma

Fornix prostibulum genetegium trepido lupanar

Predictis tegitem ꝯiungis atqꝫ proseucam

¶ Hic autor ponit ꝯsyno. huius noīs ꝑstibulū ¶ Pro quo sciendū ꝙ for/
nix est equoeū. Vn̄ Grecista. Fornix est arcus fornix sed domus meretri/
cum Ac vtriusqꝫ caput dr̄ esse fornix. Et fornix capit̄ in hoc loco ꝑ domo
meretricū. Et dr̄ a foris. qr̄ domus meretricū est foris extra habitatiōez bo
norū hominū. Sed ꝑstibulum dr̄ domus meretricū. Et dr̄ a pro qd̄ est ꝑ/
cul ⁊ sto stas stare. quasi ꝑcul stans a ciuitate. vn̄ Prostibulū vita si placet
casta tibi vita. Sed geneteū est domus meretricū. Et dr̄ a genit qd̄ est mu
lier. Vel a ge qd̄ est terra ⁊ thesis positio. quasi domus meretricū sub terra
posita. Sed trepido dr̄ habitaculū meretricū. Et dr̄ a trepos qd̄ est dubiū
qr̄ dubiosum est intrare talē domū. Sed lupanar est domus meretricum.
Et dr̄ a noīe lupa qd̄ est meretrix. Sed teges dr̄ parua casa vel dom⁹ me/
retricū. Et dicit̄ ab illo ṽbo tego is ere. Sed proseuca dicit̄ domus paupeꝝ
et sumit̄ hic pro domo meretricum. Vn̄ Proseucā fugies si vis retinere vi
res. Et dr̄ proseuca a pro quod est procul et eu qd̄ est bonū. q̄si ꝑcul a bono

Sarcina sarcinula pondus clitellaqꝫ fastis

Fasticulus onus moles vel glob⁹ aceruus

¶ Hic autor ponit ꝯsynono. huius noīs pondus. Pro quo sciendū ꝙ sar/
cina dr̄ pondus carneū. Et dr̄ a sarcos grece qd̄ est caro latine. Inde sarci/
nula diminutiuū. Sed pondus dr̄ grauitas cuiuslibet rei Et dr̄ ab hoc ver
bo pondero as are. Inde ponderator. et est aliquis tenens librā. Sed cli/
tella dr̄ magnū pondus ꝓpter cuius grauitatē portans inclinatur ad terraz
Et dr̄ ab hoc ṽbo cleo es ere. quod in vno significato idem est qd̄ inclinare
qr̄ portans clitellam ad terrā inclinat̄. Sed fastis etiā dr̄ esse pondus In/
de fasciculus diminutiuū. Sed fastes in plurali dicūtur honores. Vn̄ Est
fastis pondus. fastes dicūtur honores. Sed onus idem est qd̄ pondus. In̄
onero as are. et significat alicui onus imponere. Sed moles dr̄ ꝓprie graue
do lapidū. et aliqn̄ capit̄ pro grauitate peccatoꝝ. Unde canit̄ de beata vir/
gine Quoniā peccatoꝝ mole premimur. Etiā glob⁹ dr̄ grauitas seu pon/
derositas. et est ꝯsynonomū cū predictis. Sed aceruus ꝓprie dr̄ ꝯgregatio
lapidū. ⁊ sumit̄ hic ꝑ pondere. qr̄ lapides ꝯgregati faciūt pondus

Panis artbocopus pastillaqꝫ liba placenta

Jungitur artocrea simul artocaseus istis

Et quia materia fruitur vice materiati

Additur bis simula pariter siligo simulago

¶ Hic autor ponit ꝯsyno. huius noīs panis. Pro quo nota ꝙ panis est ci/

bus pistatus. Et dicit quasi pascens nos. i. nutriens Uel dr a pan quod est totū. et esca esce qr totus cibus vilescit sine pane. Inde panifex. et pistor. Et dr panifex quasi panē faciens. Sed arthocopus est panis cū labore factus Et dicitur ab artos quod ē panis. et copos labor. quasi panis cū labore factus Sed pastilla dicitur panis decoctus cū sanguine in patella. Et dr a verbo pasco is ere. qr pascit nos. Uel est cōmixtio farine cum aqua scz pasta. Sz libum dr panis aptus ad immolandū. sicut est panis per quem conficit corpus christi. Et dr ab hoc verbo libo as are quod idem est qd sacrificare. Inde libamen. et est sacrificiū. Item artocrea dr panis decoctus siue pistus cū carnibus. Et dicit ab artos qd est panis. et creos quod est caro. quasi panis pistus cum carnibus. Sed artocaseus dr panis decoctus cuz caseo et ouis. Et dr ab artos qd est panis. et caseus. Item simula dr farina tenuissime facta et optime pparata. et ponitur pro albo pane. et sic materia ponit pro re materiata Sed simulago ponit hic pro pane qui alio noīe dr semella. Sed siligo est quoddā genus frumenti ex quo fit grossus panis. et ponitur hic pro pane. et sic iterū materia ponitur pro re materiata. scz siligo pro pane. quia siligo est materia ex qua fit panis

Palia paliola clamis cum cyclade palla

Ac abilis manibus mantellus iungitur istis

Dant pellis pallis morder beuer cyrogrillus

Id quoqz cuniculus cismus dant et lareonces

Uestes que fiunt de solis pellibus hec sunt

Pelliciū remū quibus andromeda sociatur

¶ Hic autor ponit consynonoma illius noīs palium. Pro quo sciendum qr palium dr vestis conueniens tam diuitibus qz pauperibus. Et dicit ab hoc verbo pallor aris qd idem est qd vagor aris. qr homines volentes vagari assumunt paleū. Inde paliolū eius diminutiuū. Sed clamis dicit vestis nobilis conueniens diuitibus. Et dr a clam qd est occultum. quia est vestis occultans alias vestes. Sed cyclas primo dr pannus habens varios circulos. Et etiā sumitur pro paleo seu pro veste habente diuersos colores. Unde de sancta agneta. Induit me dn̄s cyclade auro contexta etc. Sed palla vno mō dr vestis pauperis carens pellibus. Alio mō palla dr esse pannus albus cum quo tegitur altare. Sed mantellus est nomen onomathopeion. Et subiungit enumerando q̄dam aīalia quorum pelles sunt abiles ad subducendū vestes et sunt illa aīalia morder beuer. Et morder est paruū aīal et multū mordet. Et dr a verbo mordeo es ere. qr maxime mordet. Sed beuer est nomē fictuz a sono. et signat aīal. et est idē qd castor. Sed cyrogrillus est aīal habitās sub terra. Et dr proprie cattus siluestris dispositus ad modū canis Et dr a cyros qd est manus et grillus qd est cattus. q̄si habēs pedes et manus ad moduz

catti. Sed cuniculus dr qsi cuniculũ sub terra habens Et dr a cunus ni. qd est meatus subterraneus. Sed cismus dr a cis & mus qd est aial latẽs circa viã. Et dr cismus qsi diuidẽs rus. vel fodiẽs terrã Sed lareones dicũtur esse aialia latẽtia sub lapidib. Et dr a laos qd est lapis. & a vbo tero qsi terens lapides. Sed pelliciũ dr vestis facta ex pellib ouiũ vel caprarũ. Sz remũ dr vestis facta de pellib. Et dr a noie remus mi. qd est instrumẽtũ nauis. vel naute vtũtur illis vestib. Sed andromeda dr vestis de pellib ouium arietũ. Et dr ab andros grece qd est aries latine

Paruulus et pusio puer infans atqz pusillus
Inde pusillanimes quasi cum ratione pusilli

Hic ponit ꝯsyno. hui⁹ noĩs puulus. Pro quo sciẽdũ ꝙ puulus dr puer nouiter natus. Et dr qsi parũ valens. scz in fortitudine. Sed pusio dr puer existens in puerili etate. Et dr a noie puppa pe. qz pusilli solent ludere cũ puppis. Sz puer dr hõ iuuenis. & dr qsi purus aer. Vel dr a puros grece qd est vberare latine. qz pueri tenenť vberari p suis excessib. Vel dr a pus qd est custodia. qz pueri tenenť haberi in custodia. Sed infans est puer existens in pma etate. scz infantia. Et dr ab in qd est nõ. & for faris. i. loquor. quia talis puer nõ pt loqui. Sed pusillus est nomen diminutiuum huius noĩs pusio Inde pusillanimis vel pusillanimes in plurali. & dicuntur pusillanimes qsi paruũ animũ vel rõnem habentes

Letafagus cirtes sunt atroceramina montes
Syrenes estusqz ceramina cilla caribdis
Fluminis est vorex ponti dic esse caribdim

Hic enũerat noĩa ipoztãtia periclitatõem maris dicẽs ꝙ letafagus est periculũ maris. Et dr a noie letũ ti. i. mors. & fagin. i. comedere. & ꝓprie dr esse monstrũ marinũ deuorans hoĩes. Cirtes dr esse ꝓfunditas aque causans ꝯuolutõem aquaꝝ. et sumiť hic p mõstro marino qd motu suo mouet aqs Et dr a ciren qd est tractus. & a vbo teneo es ere. Sed atroceramina dicũtur magni montes in mari cornuti. p quos corrũpunť naues. Et dicitur ab atros qd est mons. & ceron qd est cornu. qsi mons cornutus vel hñs cornua Sed syrenes dicũtur mõstra marina que ex dulcedine cantus sui attrahũt naues. & submergũt hoĩes. Sed estus dr mot⁹ causatus in mari ex nimio feruore solis. Et dr ab estuo. i. calefio Etiã estus capiť p calore solis. Sed ceramina dicũtur eẽ lapides iacentes in mari p quos naues destruuntur. Et dr a ceron qd est cornu. qz talis lapis est dispositus tanqz cornu Sed cilla ẽ mõstrũ marinũ faciẽs ꝓcellas in mari. Et dr a cilleo es ere. i. mouere. qz mouet ꝓcellas ad submergendũ naues. Sed caribdis dr qsi carinam abdens id est abscondens. & hoc p submersionẽ. Sz vorex dr esse periculũ aque fluentis. Et dr a vbo voro as are. qz vorat naues.

Pellis pellicula cutis atq cuticula pellis
Est dum carne caret: carnicutis associatur.
Est caro cum coreo tergum sunt tergota pelles

Hic autor ponit consy. illius nomis pellis: et sunt illa pellicula cutis rc. Et cum hoc subiūgit drñam inter pellem ꝛ cutē. qꝛ cutis dicit inqntum est ꝯiunctū carni. Sꝫ pellis dꝛ inqntū est sepata a carne. vñ Job Pellis mee cōsumptis carnibꝫ adhesit os meū. Tercio assignat drām inter tergū gi: ꝛ tergus oris. volens ꝙ tergum gi est caro cū cute Sed tergus oris est cutꝫ siue coreū sine carne. vñ Est tergus cutis. siue caro cum cute tergū. Tergoris h faciet. illud tergi gtō rc Pro q̊ sciendū ꝙ pellis dꝛ a verbo pello is ere. qꝛ ꝑ pelles depellitur frigus. vñ qdam. Dum gelidū tp̄s ꝯstringit frigore tempus Qui se bñ pellit. frigus de corpore pellit. Inde tūc pellio is ire. ꝛ ꝑcat vestimētū factū de pellibꝫ induere Et ab hoc qd̄ est pellis deriuat tūc pellicula diminutm̄. Sꝫ cutis ꝑm Huguitōem dꝛ a copos qd̄ est inscisio. qꝛ cutis p̄mo inscindit. Et drña assignat inter pellē cutē ꝛ coreū ꝑm Hugꝫ. qꝛ cutis dꝛ inqntū inscindit. Pellis dꝛ inqntū expellit extremas iniurias corpis Coreū dꝛ inqntū coheret carnibꝫ. Ulteri⁹ sciendū ꝙ tergo est equocuꝫ. qꝛ aliqñ est dtūs casus hui⁹ nois tergū gi. ꝛ tunc qd sit dictū est in lra Qñ aūt tergo est ꝟbū est idē q̊d purgo. vñ Uestes nō tergo. sordes ꝛ pectora tergo

Priscus et antiquus annōsus inueteratus
Decrepitus vetulus vetus emeritusq senilis
Longeuus sit in his ꝛ pristinus atq vetustus

Hic ponit ꝯsy. illius nois priscus. Pro q̊ sciendū ꝙ priscus dꝛ hō habēs p̄orem modū viuendi. ꝛ deriuat ab illo aduerbio p̄dem. ꝛ tūc est adiectiuū. Et dꝛ priscus q̄si p̄dem natus. vel dꝛ quasi p̄mo stās. Sed antiquus dicit homo multos annos habēs sub se. ꝛ dꝛ a noīe annus. Sed annosus dꝛ q̄si plenus annis Et dꝛ a noīe annus ꝛ osus qd̄ notat plenitudinem Sed inueteratus. i. antiquus Et dꝛ ab in q̊d est valde ꝛ veteratus q̊d est antiquus. Sed decrepitus dꝛ hō q̇ venit ad septimā etatem. ꝛ dꝛ a de quod est deorsum: ꝛ crepo Uel dꝛ a de q̊d est deorsum. ꝛ cresco q̄si deorsum crescēs Sed vetus dꝛ homo hñs longitudinē dierū Jñ vetulus diminutiuū Jñ etiā vetula: ꝛ est mulier antiq̄ Sed emerit⁹ dꝛ homo antiqu⁹ q̇ amplius laborare nō potest. Et dꝛ ab e qd̄ est extra. ꝛ meritū quod est seruitiū. q̄si extra meritū positus. ꝛ pōt sumi ꝓ antiquo hoīe q̇ amplius nō pōt exercere militiam Sed senilis dꝛ hō exñs in sexta etate. Et dꝛ a noīe senex ꝛ sex Ulterius dꝛ q̄si seip̄m nesciēs. ꝛ est idē quod antiquus Sed lōgeuus est hō q̇ duxit longam vitā. vñ apl's. Honora patrē ꝛ matrē vt sis longeuus sup terrā. Sꝫ p̄stinus. i. antiquus. ꝛ dꝛ quasi p̄orem statum habēs

Segnis iners resides piger ignauus quoq deses

Synonoma

Torpidus ⁊ tepidus torpens cessansq̧ remissus
Igne quasi vacuus ignauus dicitur esse
Desistit deses. sed iners dormitat in arte.
Igne carens est segnis resides reor a residendo
Dictus sed pigris pedibus quasi dicimus egros.

Hic autor po. ꝯsy. illius nois piger Pro q̄ sciēdum ꝙ segnis dr̄ hō tar/dus in aīa rōe frigiditatis. ⁊ dr̄ q̄si igne carens. ⁊ ptinet ad melancolicos. et dicit a se q̄d est sine. ⁊ ignis q̄si sine igne. i. calore intellect⁹. vel q̄si sine igne ve/locitatis. Sed iners dr̄ hō tardus in artib⁊ ⁊ in studendo. ⁊ ideo lr̄a dicit. Et iners dormitat in arte. ⁊ dr̄ ab in q̄d est sine. ⁊ ars artis: quasi sine arte Sed resides dr̄ hō incipiens opus facere. ⁊ statim residēs. i. cessans a labo/re. ⁊ dr̄ a residendo. vt pꝫ in lr̄a. Sed piger dr̄ q̄si pedib⁊ eger. ⁊ est hō tard⁹ in trāseundo vel in surgendo Sed ignauus dr̄ quasi igne vacuus. ⁊ est hō tardus in aīa ad aliq̄d faciendū. Sꝫ deses est hō cessans ab ope incepto ꝓp/ter tarditatem. ⁊ ideo lrā dicit Desistit deses. ⁊ dr̄ quasi deorsum sedēs Sꝫ torpidus dr̄ a torpeo. i. langueo. ⁊ est hō tardus in labore Sed tepidus dici/tur hō tardus in bonis opibus. ⁊ dr̄ ab illo ꝟbo tepeo es ere. i. calefio. Inde tepesco. Sed torpēs idem est qd̄ torpidus ẜm eādem interp̄tatōem. Inde torpor. i. pigritia. Sed cessans dr̄ ab illo verbo cesso as are. id est homo ces/sans a labore incepto. Sed remissus dicitur homo laborans cum tardita/te. ⁊ dr̄ a re ⁊ a verbo mitto is ere.

Libra bilanx trutina pondus pensumq̧ statera
Lanx simul examen erit equalibris in istis

Hic autor poīt ꝯsy. illius nois pondus. Pro q̄ sciēdum ꝙ libra dr̄ etiaꝫ eē pondus duodeci vncearū. Scd̄o dr̄ instrumētū ponderādi. ⁊ sic sumitur h̄. Et dr̄ ab illo ꝟbo libro as are. i. pōderare Sꝫ bilanx ꝓprie dr̄ eē libra q̄ hꝫ duas scutellas. ⁊ dr̄ a bis q̄d est nota duplicatōis. ⁊ lanx. i. scutella q̄si duas hn̄s lances. i. scutellas Sed trutina ꝓprie est libra. ⁊ dr̄ a verbo trutino as are. i. ponderare. vnde. Summus arestoteles trutinās cacumina rerꝫ. In duo diuisit q̄cquid in orbe fuit. Sed pondus ꝓprie est res pōderata ꝑ libraꝫ sꝫ hic ponit̃ tanq̧ ꝯtinens ꝓ ꝯtēto. s. pro libra. ⁊ dr̄ ab illo ꝟbo pondero as are q̄d idē est qd̄ trutinare Sed pēsum dr̄ illud qd̄ ponit̃ ad librā vel ad pō/derandū. ⁊ dr̄ a ꝟbo pendo. q̄ꝛ pendit in libra. Sed statera ꝓprie dr̄ illud in q̄ cōsiderat̃ equalitas ponderis. ⁊ dr̄ a ꝟbo sto as are. q̄ꝛ stat in eq̄litate cor/poris. vnde in passione domini Statera facta est corpi. Sed examē ꝑut h̄ sumit̃ est lingua examinās eq̄litatē pōderis. ⁊ dr̄ a verbo examino as are. Secundo dr̄ collectio apū. Tercio idē est quod iudicium. vt ille fuit in exa/mine. Sed equalibris est libra equaliter ponderās. ⁊ dicitur a noīe equum et a nomine libra. quasi equalis libra.

Rozes et pluuie nimbus dicuntur ⁊ ymbres

Roscida de roze fiunt ymbernus ab ymbre

Hic autoz ponit ↄsy. illius noīs pluuia. Pro q̄ sciendū ꝙ ros est frigiditas cadens tp̄e veris. ⁊ dr̄ a ꝟbo ruo is ere. i. cado. qz cadit de celo. Jn̄ roscidus a um. i. pluuialis. ſʒ pluuia dr̄ a verbo pluo is ere. ſʒ nymbus dr̄ aq̄ pluuialis inquantū adhuc existit in nubibꝫ ⁊ dr̄ nymbus quasi nubibꝫ adherēs ſʒ ymber dr̄ aq̄ pluuialis inq̄ntū cecidit sup terrā. ⁊ ꝓprie est aq̄ ↄgelata alba facta. Et est dr̄ia inter ista p̄dicta. vn̄ Grec. Dū pluit est pluuia. nymbꝰ dum nubibꝫ heret. Dū tactu terram imbuit imber erit

Baiulo gesto fero sustento subleuo porto.

Hic autoz ponit ↄsy. il. ꝟbi porto. Pro q̄ sciēdū ꝙ baiulo ſcat aliq̄d portare sub forma fundamēti. Et dr̄ a noīe basis q̄d est fundamētū ⁊ iugulo q̄d ſm antiquos ſcabat intantū sicut porto. Jn̄ baiulus. ⁊ est vexillifer in bello Sʒ gesto est ꝟbū frequētatiuū huiꝰ ꝟbi gero. ⁊ dr̄ gesto. i. frequēter gero Et differūt inter se gestio ⁊ gesto. qz gesto idē est qd̄ porto. sed gestio. i. cupio vl̄ glisco. vn̄ꝰ Gestio dic cupio. gesto dum pondera porto. Sed sustēto est frequētatiuū huius verbi sustineo. sed ſm Huguitōem ↄponiꝛ a sub ⁊ tento. quod est frequētatiuū huius verbi teneo. Sed subleuo est aliq̄d ad altū erigere. ⁊ dr̄ a sub qd̄ est subtus ⁊ leuo. Sʒ porto idē est qd̄ fero. vel ꝓprie est ferre aliquā rem de loco ad locū. ⁊ est verbū generale ad illa p̄dicta. ſʒ fero ē equiuocum. sed vt hic capiꝛ est idem quod porto

Est defensatoz defensoz siue patronus

Patronum faciunt dos edificatio fundus

Protectoz tutoz adiutoz auxiliatoz

Est et sanctarum patronus ecclesiarum

Hic autoz ponit ↄsy. illius noīs patronꝰ Pro quo sciendū ꝙ defensatoz dr̄ homo defendens aliq̄d. Et dr̄ ab illo verbo defenso qd̄ est frequētatiuū huius ꝟbi defendo. Sed defensoz est hō h̄ns potestatē defendendi. Et dicitur ab illo ꝟbo defendo. Sʒ patronus dr̄ multis modis. Primo est ille qui edificat aliquā ecc̄iam. Secūdo est ille q̄ mittit edificare aliquā ecc̄iam dando suā possessionē ad illā. Tercio est ille hō in cuius villa vel ciuitate edificatur ecc̄ia. Quarto dr̄ ille qui habet virtutē vel potestatē consecrādi ecc̄iam. Quinto patronus p̄t dici sanctus in cuius honorē est edificata ecc̄ia. Sexto est defensoz. ⁊ illo mō capiꝛ hic. Sed ꝓtectoz idē est qd̄ defensoz. ⁊ dicitur a verbo ꝓtego is ere. Jn̄ ꝓtectio. Sed tutoz idē ſcat. ⁊ dr̄ ab illo ꝟbo tueoz qd̄ idem est qd̄ defendo. Sed adiutoz idē est q̄d auxiliatoz. ⁊ dr̄ a ꝟbo adiuuo. Et auxiliatoz idem significat.

Synonoma

Postulo posco peto rogito rogo flagito queso

Deprecor imploro cum supplico sic precor oro

Exoro moneo simul obsecro sollicitoq́ꝫ

Hic autor po. sy. illi⁹ vbi peto. Pro q̄ sciendū ꝙ postulo as are. i. p salute aīaꝝ petere. ꝛ dr̄ a prepōe post: ꝛ stolon grece q̄d est petere latine. q̄si post mortē petere. ꝫ posco est cū auaricia aliq̄d petere. ꝛ sic supiores poscūt pecuniā ab inferioribꝫ. Sꝫ peto idē est q̄d desidero vel desiderio aliq̄d rogo. ꝛ est vbū simplex. sic ꝛ etiā rogo idē sicat. ꝛ est verbū simplex. ꝛ dr̄ ex pte alterius petitōem dirigere. a q̄ deriuat rogito. Sꝫ flagito dr̄ cū tribulatōe aliq̄d petere. Sꝫ q̄so est petitōem ad deū dirigere. ꝛ est verbū defectiuū vt ptꝫ p Alexādrū ibi. Quesum⁹ ex q̄so. Sed depcor est vbū deponētale. ꝛ sicat aliq̄d deuote iplorare. ꝛ dr̄ a de q̄d est valde. ꝛ a vbo p̄cor q̄d est valde p̄cor. Sꝫ iploro est cū fletu aliq̄d petere. ꝛ dr̄ ab in q̄d est valde ꝛ ploro. Sꝫ supplico dr̄ deuote aliq̄d petere. ꝛ dr̄ a noīe supplex q̄d est deuotus. Sꝫ p̄cor idē est q̄d dep̄cor. ꝛ dr̄ a noīe p̄ces ƀm vsum. vel a noīe prex ƀm artem quod idē est quod orō. Sed oro est vbum simplex. ꝛ idē est quod peto. Sꝫ exoro dr̄ p excellentiā vltra alios petere. ꝛ dr̄ ab ex quod est extra. ꝛ oro q̄d est peto. q̄si extra alios vel vltra alios petere. Sꝫ moneo sumit hic etiā p peto. Sꝫ obsecro ē ꝑter sacra petere. ꝛ dr̄ ab ob quod est ꝑter ꝛ sacꝫ sacri. Sꝫ sollicito dr̄ cū continuatōe vel sollicitudine petere. Et dr̄ a solon grece quod est ꝯtinue latine. ꝛ cito as are. i. vocare. q̄si ꝯtinue vocās. i. petēs

Spondeo polliceor promitto pāgo paciscor.

Hic autor po. ꝯsy. illi⁹ vbi ꝓmitto. Pro q̄ sciendum ꝙ spōdeo duo sicat Vno⁹ idē est q̄d ꝓmittere. alio⁹ dr̄ fideꝫ ꝓ alio p̄bere vel dare. Sꝫ polliceor sicat aliq̄d ꝓmittere volūtarie ꝛ sine petitōe Sꝫ ꝓmitto sicat ex petitōe votū facere. ꝛ dr̄ a ꝓ ꝛ vbo mitto is ere. Sꝫ pango ꝓut h̄ sumit idē est quod promitto. ꝛ sic hꝫ pepigi in p̄terito. Vn̄ in Genesi. Et recordabor federis mei quod pepegi tecū. sed extra lrām aliq̄n sicat cātare. ꝛ tūc hꝫ panxi in p̄terito. vn̄ in hymno de corpe xp̄i. Pange lingua gl'osi ꝛc̄. Aliq̄n sicat coniūgere. ꝛ tunc hꝫ pegi in p̄teriti. vn̄. Panxi cantaui. pepegi dū fedus inui Vn̄ q̄d cōiunxi possum bn̄ dicere pegi. Item paciscor. i. ꝓmittere

Pergo vel gradior aut vado vel proficiscor.

Predictis ambulo meo socias itineroq́ꝫ

Hic poīt ꝯsy. hui⁹ vbi pergo. Pro q̄ sciendū ꝙ pgo dr̄ a p ꝛ rego. vt ptꝫ in ei⁹ p̄terito. s. ꝑrexi. ꝛ est idē quod āmbulo. Sꝫ ḡdior idē est q̄d spacior Inde ḡdus. ꝛ est instrumentū ascēdēdi ꝛ descēdēdi. Sꝫ vado idē est q̄d trāseo. ꝛ ꝯponit cū in. s. inuado. ꝛ est idē q̄d insurgo ꝯtra hostes. Etiā ꝯponit cuꝫ e vt euado. i. recedo. vn̄ de sancta Katherina Euasit minas tortorum. Sꝫ ꝓficiscor sicat ambulare. ꝛ dr̄ a ꝓcul ꝛ facio. Inde profectus eius participium Sꝫ ambulo dr̄ ab am. i. circū: ꝛ volo as are q̄si circūq́ꝫ volare Vn̄ āmbulator

Jn̄ etiam ambulatorium. ⁊ est locus ambulandi. Sȝ meo as are. i. transeo Jn̄ meatus us ui. i. trāsitus. Sȝ migro etiā est ꝯsynonomū cū p̄dictis. ⁊ est idem quod transeo. vn̄ de scō Martino epō. Migrauit a seclo Sȝ itinero vel itineror aris prope dicit̄ ꝑ viā transire Jn̄ itinerator. i. ambulator. Et eo etiam est cōsynonomū cū illis. ⁊ est idem quod trāsire. Jn̄ trāsitus

Estigo scrutor exploro queroqȝ rimor

Jungas indago percunctor scissitor ago

Hoc est ca^m aliud. in q̊ autor vult docere de synonomis incipiētib⁹ ab illa lrā q. Et p̄mo facit h̄ de illo v̄bo q̄ro Pro q̊ sciēdū ꝙ vestigo as are s̄cat aliq̄d ꝑ vestigiū q̄rere. ⁊ venit a noīe vestigiū gij Sȝ scrutor dr̄ aliq̄d subtil̄r et occulte inq̄rere. ⁊ est v̄bū simplex. Jn̄ scrutiniū. ⁊ est subtil̄ inq̄sitio. Sȝ exploro dr̄ cū fraude aliq̄d inq̄rere. Jn̄ exploratio. ⁊ est fraudulēta ꝑscrutatio. Sȝ q̄ro etiā s̄cat ꝑscrutari. Jn̄ q̄stio. i. scrutatio. Sȝ rimor aris ꝓprie s̄cat ꝓfunditates vulnerū inq̄rere. vel ꝓprie ꝑtinet ad medicos. Jn̄ rima. ⁊ ē scissura asserū. Sȝ indago as are est aliq̄d in siluis q̄rere. ⁊ ꝓprie ꝑtinet ad venatores. ⁊ venit a noīe indago inis. i. locus vbi habitāt fere. Sȝ ꝑcunctor aris s̄cat ꝓfunditatē aquarū inq̄rere. ⁊ dr̄ a noīe cūcta te. q̄d dr̄ lōga virga piscatorū cū q̄ ꝑscrutant̄ ꝓfunditates aq̄ꝝ. Sȝ sciscitor idē est q̄d inq̄ro seu inuestigo. Vn̄ in euāgelio Et scissitabat̄ ab eis vbi xp̄s nasceret̄

Ethe sagena plaga cum casse sagenula lina

Adde rethiculum de rethe retio dictum

Hinc irretire quod dicitur illaqueare

Hic est caplm aliud. in q̊ autor determīat de dcōib⁹ ꝯsy. incipientib⁹ ab illa lrā r. Pro q̊ sciendū ꝙ rethe dr̄ magnū instrumentū aptū ad capiēdum aīalia. ⁊ dr̄ vno° a v̄bo retineo. q̄ mediāte illo instrumēto retinent̄ aīalia siluestria. Alio° dr̄ a v̄bo retio is ire. ⁊ s̄cat cū rethe aliq̄d cape. Jn̄ reticuluȝ. i. ꝑuum rethe. Sȝ sagena dr̄ instrumentū ad capiendū pisces. ⁊ dr̄ ab illo verbo sagio is ire: quod ē ingeniose facere. q̄ sagena est ingeniose siue artificialiter facta. Sȝ plaga plura s̄cat. Primo dr̄ esse regio. vn̄ in seq̄ntia de diuisione aploꝝ. Jn plagis terre q̄ttuor euāgelizātes. Secūdo mō plaga idē est quod vuln⁹ Tercio s̄cat rethe. ⁊ dr̄ ab illo v̄bo plāgo is ere. q̄ aīalia capta cū plaga plāgunt. vn̄ Vulnera sit plaga. plaga regio. vel plaga rethe. Sed cassis duo s̄cat. p̄mo galeā. secūdo rethe. ⁊ sic capit̄ h̄. Sȝ sagenula. i. ꝑua sagena. Et lina idē s̄cat cū p̄dictis. ⁊ dr̄ a noīe linū. eo ꝙ tale rethe ē factū de lino. Jtē sciēdū ꝙ ab illo v̄bo retio deriuat̄ irretio ꝑ ꝯpōem. s. a prepōe in q̄d ē valde ⁊ retio. q̄d idē est q̄d illaq̄o. ⁊ mutat̄ n in r in ꝯpōe ⁊ dr̄ irretio ꝓ inretio

Rusticus agricola rudis rurensis agrestis

Et cum ruricola societur villicus istis

Hic autor ponit ꝯsy. illius nois rusticus. Pro q̊ sciendū ꝙ rustic⁹ est hō colens rura. ꝛ dꝛ a rus q̊d est terra. ꝛ icos custos q̄si custos ruris Et dr̄n̄t inter se rustic⁹ media lōga ꝛ media breuis. vn̄ Rusticus arua colit. rustic⁹ ad ethera scādit. Sꝫ agricola idē ꝑcat. ꝛ dꝛ agricola q̄si colēs agrū. Sed rudis plā ꝑcat. Primo est nomē virge quā habuit moyses qn̄ ꝑcussit petraꝫ ita ꝙ fluxerat. vel dꝛ illa cū q̄ antiq̄ iudei tangebāt egyptios. ad denotandū ꝙ deberēt eē liberi. Alio° dꝛ hō rusticalis exn̄s duri ingenij. ꝛ tūc dꝛ a ṽbo rudio is ere q̊d est clamare ad modū asini. qꝛ rudis viuit asinine. Sꝫ rurēsis dꝛ rusticus. ꝛ dꝛ q̄si rura alēs. Sꝫ agrestis idē ꝑcat. ꝛ dꝛ a noīe ruris. i. ager. ꝛ ab illo ṽbo sto as are: q̄si stans in agro. Sꝫ ruricola idem ꝑcat. ꝛ dꝛ a noīe rus et a ṽbo colo is ere. q̄si colens rus. Sꝫ villicus dꝛ q̄si ville custos

Custodes ouium nos dicimus opiliones

Archimandritas constat quos esse vocamus

Mulio sed custos mulorum dicimus esse

Ad quos cura boum spectat dic esse bubulcos

Atqꝫ suum dicas custodes esse subulcos

Hic autor ponit noīa ꝑcantia custodes aīalium q̄ sꝫ ꝯsy. illi⁹ noīs rector Pro q̊ sciendū ꝙ opilio dꝛ esse custos ouiū. ꝛ dꝛ quasi oues legēs. i. colligēs Sꝫ archimādrita est custos ouiū. ꝛ dꝛ ab archos q̊d est ṗnceps. ꝛ mādros q̊d est ouis. q̄si ṗnceps ouiū in custodiēdo. ꝛ p̄t sumi ꝓ ep̄o q̄ regit ꝛ custodit oues xp̄i. Sꝫ mulio est custos muloꝝ. ꝛ dꝛ a noīe mulus. q̊d ꝑcat aīal generatū ex ꝯmixtione asini cū equa ꝛ icos qd̊ est custos. q̄si custos muloꝝ. Sꝫ bubulcus est custos bouꝫ. ꝛ dꝛ a noīe bos ꝛ icos custos. sed ennoicus ꝓprie dꝛ custos caprarū. ꝛ dꝛ ab ennos grece q̊d est capra latine. ꝛ icos custos. Sed agaso ꝓprie est custos asinoꝝ. ꝛ dꝛ q̄si agens asinū. i. pellens. vel ab a q̊d ē sine et gasa se. q̄si sine gasa. Sed mango est custos equoꝝ. ꝛ dꝛ a mānos q̊d est equus. ꝛ ago is ere. i. duco quasi equū ducens. Vel dicitur manu agens. i. ducens. qꝛ mango ducit equos cum manu

Inter se distant teres orbiculare rotundum

Hastam dic teritem. pomum dic esse rotundum

Effigiem pomi retinet sibi spera vel oui

Sperica de spera credas sic esse vocata

Hic autor ponit ꝯsy. illius nois rotundū. Pro quo sciendū ꝙ autor ponit dr̄n̄am inter illa noīa teres orbiculare ꝛ rotundū. Pro q̊ sciendū ꝙ teres dꝛ corpus longū ꝛ rotundū sicut hasta. ꝛ dꝛ ab illo ṽbo tero is ere. qꝛ teritur ne habeat ꝑtes ineq̄les. Sed orbiculare potest dici corpus habens oēs ꝑtes

equales ꝛ cuius trina dimersio equaliter se extendit sic quod est eque la-
tum eque longum eque profundum. ꝛ dicitur ab orbis quod est rotundū
vel dicitur ab orbis quod idem est qđ mundus. quia sicut mundus est
corpus orbiculare sic etiam tunc orbiculare significat quodlibet corp9 ro-
tundum. Sed rotundum est etiam corpus orbiculare ꝛ proprie dicit esse
corpus rotundum ad modum pomi. sed spera dicitur illud corp9 a cui9
centro omnes linee ducte ad circūferentiam sunt equales. Inde deriuat
spericus a um nomen adiectiuum et significat corpus rotūdum ad mo-
dum spere.

Regredior repedio recurro recursor regior

Repatrio remeo remetior atq reuertor

Hic ponit consynonoma illius verbi regredior. Pro quo sciendum
q regredior dicitur transire retrorsum. ꝛ dicit a re q est retrorsum ꝛ gra-
dior quasi retrorsum gradiri. et mutatur a in e in compositione ꝛ tunc pri
ma syllaba debet esse breuis. sed repedio significat proprie cum pedibus
transire. ꝛ dicit a retro ꝛ a nomine pes pedis quasi cum pedib retro tran-
seo. vel ꝓprie dicit retro percutere cum pedibus vt faciūt equi. vñ Dum
quadripes repetit caueas ne te male ledat. sed recurro dicitur quasi retro
currere. Inde recurso. sed regior significat retrorsum vel circulariter am-
bulare. ꝛ dicit a re ꝛ a verbo giro quod ē circulariter ambulare. Inde gi-
rus. id est circulus vel circuitus. vt patet in sequentia de sancto Joanne
ante portam latinam Audit in giro cedis. Sed repatrio significat ad
patriam reuert. Sed remeo idem significat. ꝛ dicit a re quod est nota
reuersionis ꝛ a verbo meo as are. qđ est idem q transeo. Sed remetior
etiā dicit a re qđ est nota reuersionis ꝛ a verbo metior q est mensurare. et
significat eandem viam reiterare Sed reuertor componit etiam a re et a
verbo passiuo vertor.

Rumor vera refert mentiri fama labora

Nec verisimile nec verum fabula fatur

Exigit historia verum veri quoq vultum

Vult verisimile nec vera comedia dici

Hic autor ponit consynonoma illius dictionis rumor. Et cū hoc dif
ferentiam inter illa rumor et fama ꝛc. Pro quo sciendū q rumor dicitur
narratio alicui9 rei. et tamen inutilis. vnde Catho Rumores fuge ꝛc.
Sed fama dicit esse loquela vel narratio cōis verisilis ꝛ tñ hoc existens
mendax ꝑ pte. Iñ famosus ꝛ ē illud oīno nō ē fictū sed ꝑ pte ver. Sed fa
bula dr narratio totaliter mendax q nec ē silis veritati nec vera. ꝛ dr ab

illo verbo for faris. Sed historia dicitur esse narratio rerum verarum. et dicit historia ab histeron grece quod est videre latine. quia antiquitus nulli licebat scribere historias de rebus factis nisi vidisset. Sed comedia dicitur esse narratio vera verisimilis ⁊ est proprie carmen tractans de commessatoribus rusticoꝝ ⁊ dicit a comos grece quod est villa latine ⁊ odos cantus vel carmen de villis.

Essula sunt obices sera suntq; repagula vectes

Hoc est capitulũ aliud in quo determinat de dictionib; incipientib; ab illa littera s. Et p̃mo facit de hoc nomine sera. Pro quo sciendum ꝙ pessulũ dicit sera que apponendo leuat. Et dr ab illo verbo pello is ere q̃a pellit hincinde. Vñ in Canticis. Sperno pessulũ ostij mei dilecto meo Sed obex obicis dicit ab illo verbo obicio quia obicit hostibus. Sz sera dicit illud cũ quo claudit ostium. Inde sero as are est claudere mediante sera. Item etiam serus a um. ⁊ est idem ꝙ tardus. ⁊ differunt inter se sera ⁊ sera. vnde Ostia mane sera quia nocet sepius sera. Sed serum seri dicitur esse liquor fluens de caseis. ⁊ hoc in factione. Et dicit caseus quasi cadens de sera. Sed repagulum dicit a re ⁊ a verbo pango is ere. qr vno modo idem valet sicut coniungo. qr repagulũ coniungit ostio. Sed vectis est consynonomũ cum predictis. Et dicit ab illo verbo veho is ere. quia vehitur de vno loco ostij ad aliũ. Sed vertinnelũ proprie potest dici illud foramen in quo voluit vectis. ⁊ dicit ab illo ꝟbo verto is ere.

Scutum dic clipeum antile vel egida gma

Pelta quod iungatur clipeus pars vmbo vocatur

Hic autor ponit consynonoma illius nois scutũ. Pro quo sciendũ ꝙ scutum est idem ꝙ clipeus. ⁊ dicitur a scutin grece qd est defendere latine Vel dicit a scuton grece qd est rotundũ latine quia talis clipeus ẽ rotunde figure. Unde ps̃. Scuto circũdabit te veritas eius ⁊c. Sed clipeus dicit ab illo verbo cleo es ere. qd idez est quod furere. Sed antile dicitur clipeus rotundus. Et dicit ab an quod est circũ. ⁊ a verbo sileo es ere qd idem est ꝙ mouere. quia antile circulariter mouetur circa brachia. vnde Sileo cedo celo monstram antile rotundum. Sed egida vel egis dicit clipeus circũdatus pelle caprina. ⁊ dicitur ab egle grece quod est capra latine. quia talis clipeus tegitur pelle caprina. Sed perma dicitur scutum. Et dicitur gma quasi parens arma. Sed pelta dicitur clipeus nobilius Et dicitur a verbo p[illegible] is ere. quia pellit ictus et etiam repellit hostes. Sed vmbo onis dici[illegible] esse pars rotunda et inflata in medio scuto. Iñ vmbilicus et dicitur esse media pars ventris.

Est callis trames et orbita semina limes

Viculus et vicus et publica strata platea

Est biuium via duplex triuium via triplex

Compita quadriuium dic quattuor esse viarum

Hic autor ponit consynonoma illius nominis strata Pro quo sciēdū ꝙ callis dicitur esse via dura ⁊ bene trita. Et dicitur a verbo caleo es ere quod est idem ꝙ indurare quia callis est via indurata per pedes ambulantium. sed trames est via breuis. Et dicitur a verbo transmitto. quia transmittit ambulantem ad terminum quem aliquis intendit. sed orbita dicitur scissura terre facta per rotas. Et dicitur quasi orbis iter. quia in orbe seu in toto mundo reperitur orbita sed semita dicitur via vbi tantū pedestres possunt ambulare. Et dicitur a nomine semis quod est dimidium et iter ꝙ est via quasi dimidia via. vnde A transmitto trames. sed ite dat semita semis. Sed limes etiam est idem ꝙ via. Et proprie dicit̄ via que caret putredine. sed vicus est idem ꝙ platea. Inde viculus diminutiuum. ⁊ dicitur parua platea existens in ciuitate. ⁊ dicit̄ a vicio as are quia est viciata luto. sed strata dicitur via publica et cōmunis. Et dicit̄ a verbo sterno is ere. quia multi sternuntur in stratis. id est spoliantur. sꝫ platea dicitur via lata existens in ciuitate. Et dicitur a platos grece qđ est latum latine. Sed biuium dicitur concursus duarum viarum. Unde de sancto Nicolao. Reuelauit a defunctis in biuia. ⁊ dicitur a bis quod est signum duplicationis. sed triuium dicitur concursus trium viarum. ⁊ dicitur a tris quod est tres et via via. Et quandoqꝫ sumitur triuium ꝓ tribus scientijs sermotionalibus scꝫ grammatica logica ⁊ rethorica que dicuntur triuiales quasi tres vie in vnum finē tendentes scꝫ in eloquentiam. Sed quadriuium dicitur concursus quattuor viarum. Et quandoqꝫ quadriuium sumitur pro quattuor scientijs metaphisicalibus que sunt arismetrica musica geometria ⁊ astronomia. Sed compita dicitur a con quod est simul ⁊ iter quod est via quasi concursus viarum.

Sol tytan phebus tytulus venit hinc et ephebus

Hic autor ponit consynonoma illius nominis sol. Pro quo sciendū ꝙ sol dicitur quasi super omnia lucens. Sed titan dicitur esse sol. ⁊ dicit̄ a titan in greco quod est clarum in latino. ⁊ ponitur pro sole. quia sol ē clarus in suo splendore. Inde titulus et est superscriptio alicuius libri. nam sicut sol illuminat totam terram sicut titulus illuminat ⁊ manifestat totum librum. Et titulus idem est ꝙ nominatio. Sed phebus dicitur sol propter colorem seruatum quod dicitur a phos in greco ꝙ est ignis in latino. quia sol splendet ad modū ignis. Inde ephebus ⁊ est pulcher iuuenis quem feruor solis non vssit. Et dicitur ab a quod est extra et phebus quod est sol quasi extra solem positus. Sed appollo etiam est consynonomū ad predicta. Et dicitur appollo propter quod extricat omnes res. vnde Sed quia res omnes exterminat hinc fit appollo. Et dr̄ ab illo verbo poluo is ere qđ idem est ꝙ maculo. Et dicitur ab a ꝙ

est sine. Et dicitur appollo quasi sine pollutione id est macula quia sol est sine macula nec idem maculatur quia lucet super corpora immunda et putrida.

Scamnũ scamnellum subcella cella scabellum

Predictis pluteus sedesq3 sedilia iungis

Hic autor ponit cõsynonoma illius nominis scãnellũ. Pro quo sciendũ quod scamnũ dicitur sedile factũ de ligno. et dicitur a scando is ere quia per scamnum scanditur ad altiora. Inde scamnellũ diminutiuũ eius et est paruũ scamnum Sed subcelliũ proprie dicitur cussinus positus sub cella ne equus ledatur a cella. sed cella dicitur sedile in quo homo sedet supra equũ. sed scabellũ dicitur cẽ paruũ scamnũ. et etiam est diminutiuũ huius nominis scamnũ. Sed pluteus dicitur liguriũ quod ponitur pro fundamento alicuius nominis quod alio nomine vocatur lumen. et dicitur a pluton grece quod est dea terre latine. quia pluteus ponitur circa terram. Sed sedes dicitur sedile dominorũ. et dicitur ab illo verbo sedeo es ere. quia in tali sede sedet episcopus. et sedes sumitur pro quolibet sedili. vñ Si qua sede sedes et congrua sit tibi sedes. Illa sede sede nec ab illa sede recede. Sed sedile est nomen generale ad omnia illa predicta. et dicitur quodlibet ens super quod homo potest sedere.

Est seges atq3 seres sunt fruges et sata messes

Dum seritur seges sata dum radicibus heret

Tum fruuntur fruges sunt messes quando metuntur

Deq3 creando ceres homines recreat quia multos

Dicitur anona quod annus postulat ipse

Hic autor ponit consynonoma illius nominis seges. Pro quo sciendum quod seges dicitur frumentum prout ipsum seritur et spergitur in agrum. sed ceres proprie dicitur dea terre producens segetes vel fructum. et dicitur ab illo verbo creo as are. quia recreat omnia terre crescẽtia. sed fruges dicitur sata prout comeditur. et dicitur a fruor quod idem est quod vtor quia fruuntur frugibus sed dicitur sata prout adhuc adheret radicibus. Sed messis dicitur frumentum inquantum abscinditur a messoribus. Sed annona dicitur esse frumentum inquantum est missum a campo et reseruatum. et dicitur a nomine annus. et annona proprie dicitur fructus vnius anni. Et adhuc sunt plura nomina seminũ scilicet triticum ordeum siligo auena. Et dicitur auena ab illo verbo aueo es ere quod est idem quod cupio quia auena cupide crescit. Et differentia potest assignari inter illa nomina semẽ sementũ vel sementinũ quia semẽtũ et sementinũ neutri generis dicitur esse principiũ seminũ. sed semẽtinũ potest dici frumentũ conseruatũ in archa. sed semen potest capi dupliciter. Uno modo

ptinet ad aīalia ꝛ vocatˀ alio noīe sperma. Alio mō vocatˀ semen cāpoꝝ si cut sūt fruges. ꝛ dꝛ ab illo ꝟbo sero is ere. qꝛ seritˀ vł spergitˀ in agrū. vnde Gre. Est aīatoꝝ semē cāpo qđ sata hoꝝ. sꝫ semētꝭ ꝑpe dꝛ dea seminū

Dicas mausolum poliandria tumba sepulchrum

Sarcofagus bustum tumulus vel piramus vrna

His monumentum coniungimus et monimentum

Hic autor ponit consynonoma illius noīs sepulchrū. Pro quo sciēdū ꝙ mausolū dicitˀ fouea in qua corpa mortuoꝝ sepeliūtˀ. ꝛ dicitˀ mausolus a verbo maneo es ere quia corpa mortuoꝝ ibi manent. vel dicitˀ a manu et olum qđ est totum. quia totū est manibꝫ factū. vel dicitˀ mausolū a mā seolo qui fuit rex egipti cuius vxor primo innuminebat sepulcra. Sed poli andrum dicitˀ sepulcrū multoꝝ mortuoꝝ in quo tempore pestilentie plu ra corpora mortuoꝝ reponuntˀ. ꝛ dicitˀ a polis ꝙ est pluralitas ꝛ andros ꝙ est vile. qꝛ ibi ponuntˀ multa corpa vilia. Sed tumba dicitˀ scriniū qua drarū p qđ corpus mortuū defertˀ ad sepulcrū. ꝛ dicitˀ ab illo ꝟbo tumeo es ere. quia corpa mortuoꝝ tument in tumba. ꝛ hic in littera ponitˀ pro se pulcro. vnde de sancto Nicolao. Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum Sed sepulcrū idem significat. ꝛ dicitˀ sepulcrū quasi seorsum a pul cro seu pulcritudine. quia illud quod ponitˀ in sepulcro minime est pulcrū Sed sarcofagus dicitˀ a sarcos grece quod est caro latine ꝛ phain come dere. quia in sarcofago pubones comedunt carnes mortuoꝝ. Sed bustū idem significat. ꝛ dicitˀ quasi vstum. quia antiquitꝰ solebat fieri ignis cir ca sepulcra. Sed tumulus dicitˀ ab illo verbo tumeo es ere. quia corpora q̄ ponuntˀ in tumulo tumēt. Sꝫ piramꝰ dicitˀ eē sepulcrū q̄ antiquitꝰ cor pora mortuoꝝ vrebantˀ. Et dicitˀ a pir qđ est ignis quia olim corpora cre mebantˀ in piramo. Sed vrna ꝓprie dicitˀ vas capiens ad se aquas. ꝛ su mitur hic pro sepulcro. Et dicitˀ ab vrce grece qđ est suscipere latine. quia suscipit corpora mortuoꝝ. Sed monimentū dicitˀ quasi monumentum et idem significat. vnde Cum tumulū cernis cur non mortalia spernis. Ta li nanqꝫ domo clauditur omnis homo.

Discus scutella lanx est catinusqꝫ parapsis

Hic autor ponit consynonoma illius noīs scutella. Pro quo sciendū ꝙ discus est equiuocum. Uno modo est quidam ludus in quo plumbū rotundum ꝓijcitur in altum. Secūdo est mensa regalis. ꝛ sic inuenitˀ in actibus apostoloꝝ vbi sic dicitˀ. Apposuerunt petro omnia genera anima lium in disco. id est in mensa. Tercio est idem ꝙ mappa. Quarto sumitur pro scutella. vnde in euangelio. Da mihi in disco caput ioannis baptis. et pro illo fcato capitˀ hic in littera. vū Grecis. Est discus ludus discus q̄ꝫ regia mensa. Discus scutella discus quoqꝫ sit tibi mappa. Sed catinus dicitˀ esse vas in quo vinū solꝫ calefieri circa ignē. Et dicitˀ quasi califaci

ens vinum. Sed lanx est idem q̄ scutella. vnde Lanx tribus vna datur triplex manus ingrediatur. Cui lanx longinqua sunt illa damna propinqua. Sed bilanx idem est q̄ trutina facta de duabus scutellis. Sed scutella dicit̄ esse vas. ꝛ dicit̄ a scuton grece q̄ est circulare vel rotundum latine eo q̄ scutella est circularis. Sed parapsis dicit̄ scutella habens equales angulos. et dicit̄ a par q̄ est simile ꝛ apsis angulus quasi habens pares angulos. vnde in passione dn̄i. Qui intingit mecū manū in parapside Inde parascitus ꝛ dicitur lectoꝛ existens iuxta mensas dominoꝝ.

Est consoꝛs socius et comes collega sodalis

Missio collegas socius laboꝛ efficit vnus

Dat soꝛs consoꝛtem comite via mensa sodalem

Hic autoꝛ ponit consynonoma illius noīs socius. Pro quo sciendū q̄ consoꝛs dicit̄ constans cū alio in eadē foꝛtuna. ꝛ dicit̄ a con q̄ est simul et a nomine soꝛs tis. quasi simul expectātes soꝛtem. Sed socius dr̄ homo adherens alteri in eodem laboꝛe. ꝛ dicit̄ ab illo verbo socio as are. q̄ idem est q̄ coniungo. quia socij sunt coniuncti per laboꝛem. Sed comes est homo ambulans cum alio per viam. Et dicit̄ a con q̄ est simul ꝛ eo is ire. q̄si simul transeuntes. Alio mō comes ē nomen dignitatis. ꝛ sic non capit̄ in littera. Sed collega dicit̄ homo transiens cum alio in eodem negocio vel in eadē missione vel legatione. ꝛ dicit̄ a con q̄ est simul et lego as are. q̄ idem est q̄ mitto. Inde legat⁹. i. missus vel nuncius. Sꝫ sodalis dr̄ hō sedens cū alio ī eadē mēsa. ꝛ dr̄ a sedeo es ere. q̄si sedens cū alio in mensa.

Signifer antesignarius hic tibi rē signant candem

Hinc primiferus et vexillifer societur

Primo pilaferens et primipilus sit in istis

Hic autoꝛ ponit cōsynonoma illi⁹ noīs signifer. Pro q̄ sciēdū q̄ signifer dr̄ hō gerēs signū vel vexillū in bello. vn̄ de sancto Stephano O stephane signifer regis. ꝛ dicit̄ a noīe signū ꝛ a verbo fero quasi ferens signū siue vexillum. Sed antesignarius idem significat. Et dicitur ab ante et a nomine signum. quasi ante alios ferens signum. Sed primiferus dicitur hō oꝛdinat⁹ ī acie belli. ꝛ dr̄ a noīe p̄m⁹ ꝛ a greca dcōe ceron q̄ intm̄ valet sicut coꝛnu q̄si p̄m⁹ ī coꝛnu vl' ī acie belli. Sꝫ vexillifer dr̄ hō ferens vexilla. ꝛ dr̄ a noīe vexillū ꝛ a v̄bo fero fers. Sed primipil⁹ p̄ma longa dr̄ hō mittens p̄ma tela in hostes. ꝛ dr̄ a noīe pilus ꝛ pilū li. q̄ ē sagittas vel telas p̄mo mittens in hostes. sed prout est penultima breuis. et tunc dicit̄ esse iuuenis cui primo incipit barba crescere. et tunc dicitur a nomine primus et pilus li. q̄ est crinis quasi habens primos pilos.

Splendet et irradiat fulget nitet atq3 chorufcat

Emicat atq3 micat rutilat claret atq3 relucet

Hic ponit ꝯſy. huius ꝟbi ſplendeo Pro quo nota ꝙ ſplendeo eſt ꝓprietas metalli ſicut auri vel argēti Jñ ſplendor oris. ꝛ eſt idē qđ nitor. Inde ſplendidus a um. i. nitidus. Sed irradiare eſt idē qđ ſplendere. Et đr ab in qđ eſt intus et radio qđ deriuaꝛ a noīe radius dij. Et radius eſt equiuocū. vñ Grec. Dicas textoris radius radiū quoq3 ſolis. Sed fulgeo es ere ꝓprie ptinet ad ſidera. Jñ fulgidus a um. i. nitidus. Sed niteo es ere ꝓprie ptinet ad gēmas. vñ Gemma nitet. ſidus fulget. candelaq3 lucet. Jñ nitrum ꝛ eſt ſpēs terre. Sed chorufco ꝓprie ptinet ad fulgura quod eſt lumen p̄cedens tonitruū. vñ Sol radiat. mucroq3 micat fulgurq3 chorufcat. Sed emico dicitur ab ex qđ eſt extra et mico qđ eſt ſplendeo. Vñ canitur de sancta eliſabeth Nouū ſidus emicuit. Jte3 Chare phebe mica ꝛc. Sed rutilo đr a ꝟbo rubeo. ꝛ dicitur quaſi rubedinē tenens. Jñ rutilans. i. ſplendens. Vñ in hymno. Inuentor rutili dux bone luminis. Sed clareo es ere etiā eſt ꝯſynonomū cū p̄dictis. ꝛ eſt idē qđ ſplendere. Jtē luceo. i. ſplendeo. Inde luceſco verbū inchoatiuu3. et eſt incipere lucere. Unde canitur in vigilia paſche. Veſpere autem ſabbati que luceſcit ꝛc.

Pluuies ſcabies caries pus res eedem ſunt

Sordes ſordicia fex et fetulentia ſqualor

Cum macula tabes aſſint contagia labes

Hic autor ponit ꝯſy. hui9 noīs ſcabies. Pro quo ſciendū. ꝙ pluuies đr immūdicies ſiue ſcabies Et venit ab hoc ꝟbo pluo qđ eſt ꝯpoſitū a pro ꝛ luo Et tria ſcat. Primo idem eſt qđ luxurio. Inde luxus. i. luxuria. Scđo idē eſt qđ punio. Inde lues. i. pena. Tercio idem eſt qđ purgo Jñ lumen quod purgat id eſt depellit tenebras. Vñ Eſt luo luxurio luo punio vel luo purgo. Sed ſanies đr immūdicies vulnerū. Et đr a ſanitate. q2 ſanies eſt vulneribꝫ cauſa ſanitatis. Sed caries. i. putredo. ꝛ putredo idem eſt qđ imundicies. Et đr a nomine pus inq̄tum eſt indeclinabile. tūc etiā idē eſt quod putredo. ſed quādo declinaꝛ tūc idem eſt qđ cuſtodia. Unde Pus ꝓ putredo indeclinabile credo. Pus declinatur cuſtodia quādo vocaꝛ. Sed ſordes eſt immūdicies. Et dicitur a ſordeo es ere qđ idem eſt qđ fetere Jnde ſordidus. i. immūdus. Sed ſpurcicia đr eſſe immūdicies ſup quā ſpuitur ꝓpter eius fetorē. Et dicitur ab hoc verbo ſpuo is ere. qđ in ſimplici non eſt in vſu. ſed magis in ꝯpoſito. vt ꝯſpuo reſpuo ꝛc. Jnde venit ſputus a um. i. immūdus. et etiā ſpureus ille qui natus eſt de ignobili matre et nobili patre. Et ſumiꝛ hic ſpurcicia ꝓ imūdicie luxurie. Sed fex eſt immūdicies vini vel cereuiſie. Vñ Gre. Fex vini ſit tibi. olei dicaꝛ amurca. Jñ fetulentus. i. plenus fece. Jñ feculentia. i. immūdicies. Sed ſqualor đr eſſe nigredo illa q̄ fit in facie ex calore ſolis faciem adurentis. Et venit ab hoc verbo ſqualeo

es ere. Inde etiam squalidus adiectiuū. Sed macula idem ꝑcat Et dicitur
ab illo verbo maculo as are Sed tabes dicit̄ putredo illa que fluit ex corpi
bus mortuoꝝ. Uel tabes dicit̄ putredo carnium q̄ fit qn̄ sanguis constrin/
gitur. ⁊ dr̄ tabes q̄si scabies. ⁊ ab illo ꝟbo sto stas stare. Jn̄ tabesco is ere id
est deficere seu defluere. Sed ꝯtagiū dicit̄ esse immundicia. ⁊ dicit̄ a con qđ
est simul. ⁊ tango is ere. qꝛ ꝑ contactū suū coinquinat ⁊ maculat hoīem Et
potest dici contagium gij. ⁊ contagio onis. Et etiam sumit̄ ꝓ immundicia
luxurie. Pro quo sciendū ꝙ aliq̄ sunt morbi contagiosi q̄ generant̄ in homi/
nibus. vnde. Lupus lepra fepra febris scabies acuta caducus. Nostris cor
poribus trāsitione nocent. Sed scabies dr̄ esse immūdicies corꝑis. Et di/
citur ab illo verbo scabo quod idē est quod scalpo Jn̄ scabidus a um nomē
adiectiuū. ⁊ scabiosus. ⁊ etiam scabor quod est equocum. Primo dicit̄ eē fer
rum cum quo purgātur pedes equorum. Secūdo idē est quod scabiosus.
et in p̄ma significatione est substātiuū. ⁊ in secūda est adiectiuū. Sed scoria
est immūdicies ferri ⁊ alterius metalli. vn̄ Grecista. Dic auri spumā. sꝫ dic
scoream fore ferri. Sed glabo onis est immūdicies capitis vel scabies capi
tis. ⁊ dicitur a noīe glabra bre quod est diuisio crinium in capite. Sꝫ pustu
la est immūdicies cutis cōtinens in se sup̱fluitatem humorum. ⁊ dicit̄ a no
mine pus quod est putredo. Sed vlcus etiam est immūdicies ꝓueniens ex
sup̱fluitate humorum. ⁊ dicitur a verbo oleo es ere. i. fetere. Et sumit̄ aliqñ
pro membro mulieris pudibūde. Inde dicit̄ peculeus. i. leno. ⁊ dr̄ peculeus
q̄si petens vlcus mulieꝝ. Uel etiā dicit̄ vlcus esse apostema innatū. vn̄ Gre
cista. Jllatum vulnus. innatum dicitur vlcus.

Hydrus et serpens coluber simul atq̄ȝ chilindrus.

Predictis vipera nepa iungatur et anguis

Atq̄ȝ draco scorpio quibus iungatur serastes

Hic autor ponit consynonoma illius nominis serpens. Pro quo scien/
dū ꝙ serpens dicitur a verbo serpo is ere. quasi sup̱ pectus gradi. quia ser/
pens graditur in pectore. ⁊ dicitur esse serpens habitans in campis. Sꝫ hy
drus serpens dicit̄ habitās in aquis. ⁊ dicitur ab hydron grece quod est aq̄
latine. Jn̄ hydropicus. i. aquaticus. Sꝫ coluber dicit̄ serpēs habitans in sil
uis. ⁊ dicitur quasi colens vmbras. i. obscuritates. Sꝫ chilindrus dicitur
magnus serpēs aquaticus habēs quantitatem brachij. Sed vipera est q̊d/
dam pessimum genus serpentum. ⁊ dicitur quasi vi pariens. id est per vim
mortis pariens. quia in partu occidit seipsum. Et dicitur a nomine nepa.
quasi necans se in partu. Unde recitat̄ de naturis animaliū. ꝙ aliqua sunt
illius nature. ꝙ cum masculus coit cum femella: ip̄a pre nimio appetitu ab/
scindit caput masculi. sil̄r ipsa in partu moritur. vnde. Nepa suo more mo/
riens parit: ⁊ coit ore. Jnde nepos. id est luxuriosus pro vna significatione.
Sed anguis est serpens habitans in cauernis circa lapides Et dicitur ab
illo verbo ango angis angere. i. stringere. quia angit se per lapides deponen
do cutem suam antiquam. Jtem draco dicitur esse vermis horribilis. Et

aliquādo ponitur pro diabolo. Unde psalmista. Et ꝯculcabis leonem et draconem. Sed scorpio dicitur vermis lingens cum ore ꝛ pūgens cuꝫ cauda Et dicitur a scropin grece qḋ est acutum latine. qꝛ habet caudam acutam et venenosam. Secūdo est signū in celo in zodiaco existens Tercio est ideꝫ qḋ flagellū. Unde de sancta katherina legitur ꝙ maxentius iussit eā cedi scorpionibꝫ. vñ Scorpio sit vermis signum scorpioqꝫ flagellum. Et potest dici scorpio onis. vel scorpius scorpij. Item serates dicitur esse serpens habitās in paludibꝫ cui in senectute crescūt cornua. Et dr̄ a seron grece qḋ est cornu latine. ꝛ sto stas stare. q̄si habēs cornua que stant ad ledendū

Immolo sacrifico libo lico mactito macto

A lanio dictas nos dicimus esse lanistas

Hic autor ponit synonoma huius noīs sacrifico Pro quo sciendū ꝙ immolo idem est qḋ sacrifico. Et dicitur ab in quod est non. ꝛ mola le qḋ est equiuocum. Primo est molendinū. ꝛ tunc dicitur ab hoc verbo molo. Secūdo est lapis molendini. ꝛ tūc dicitur a mole. i. grauitate. Tercio est idem qḋ sacrificiuꝫ seu ꝯmixtio farine ꝛ mellis. ꝛ lactis olei vini ꝛ aque. ꝛ tūc venit a verbo immolo as are. id est sacrificare. Et erat consuetudo apud antiquos ꝙ illa cōmixtio ponebatur inter cornua animalis quod debebat offerri. Et si hoc illud animal patienter sustinebat tūc erat aptum ad sacrificanduꝫ. Uel immolo dicitur ab in qḋ est non ꝛ molos qḋ est grauitas quasi sine grauitate. quia nō grauat animā. Unde de corpore christi legitur. Immolabat hedū ꝛc. Item alibi. Pasca nostrū imolatus est christus. Item sacrifico dicitur a nomine sacrū cri. et a verbo facio. quasi sacra facio Inde sacrificiuꝫ. i. oblatio. Sed sacrifico et libo idem sunt qḋ offero. vel etiam idem est quod gusto. Unde Libo sacrifico dicas libo quoqꝫ gusto. Inde p̄libare. i. pregustare vel mane comedere. Inde libamen. id est offertoriū. Sed lico ꝓprie significat animalia occidere ꝓpter sacrificiū. Unde Catho Non credas placare deuꝫ dum cede licatur. Itē macto ꝑcat aīalia occidere. Inde demactito ꝟbū frequētatiuū. ꝛ est frequenter mactare. Inde mactator. ꝛ est homo qui mactat pecora. Item lanio as are ꝑcat corpus occisum in partes varias diuidere. Inde lanista. ꝛ est carnifex diuidens carnes Secūdo lanista est ille qui facit lanas et dicitur a lana lane Unde Lanaqꝫ lanistas facit laniecꝫ lanistas. Itē offero est ꝯsynonomū cum p̄dictis. Et ꝑcat munus deo sup altare exhibere. ꝛ Et dicitur ab ob et a verbo fero. quasi ferens munus ad sacrificiū. Et mutatur b in f causa euphonie. Inde offertorium

Calcius et pera simul sotular et aluto

Et quia mūda luto nomen sibi sumit aluto

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma huius nominis sotular. ¶ Pro quo sciēdum ꝙ calceus dicitur coreum tegens pedē. Et dicitur a verbo calco es ere. qꝛ

retinet calorem circa pedem Inde calceo as are ⁊ suũ ꝯpositũ discalceum
Sed pera re est reseruaculũ denarioꝝ. ⁊ sumitur hic ꝓ calceo improprie ꝓ
ut est magnus calceus ipsoꝝ peregrinoꝝ. Item sotular dicitur magnꝰ cal
ceus qui solet portari tempore hiemali. Et dicit̃ quasi habens soleas latas
Itez aluta vno mõ ẽ posterior pars cutelli Alio mõ est quidã calceus Et
dicitur ab a quod est sine. ⁊ lutum ti quasi sine luto. Itẽ ocrea est ꝯsynono-
mũ cum p̄dictis. Et dicit̃ longus calceus tegens totũ crus. Et dicit̃ ab oc
qđ est circũ ⁊ creos quod est caro quasi circũdans carnem

Discretus cautus consultus siue peritus

Astutus doctus circũspectusqꝫ disertus

Subtilis gnarus sagax et addito gnauus

Prudens cordatus sapiens et idoneus atqꝫ

Callidus et prouidus versutus connumerabis

¶ Hic autor ponit ꝯsynonoma huius nominis sapiens Pro quo scien-
dum est q̄ discretus dicit̃ a verbo discerno. q̄r discernit bonũ a malo. Sed
cautus idem est qđ sapiens vel ꝓuidus Et dicit̃ a verbo caueo es ere. quia
cauet se de malis actibꝫ. Sed ꝯsultus dicitur homo discretus prebens alijs
ꝯsilium. Unde Argue ꝯsultum te diliget: argue stultum Auertet vultum
nec te dimittet inultum. Item peritus idem est qđ sapiens. Et dicitur ab
antiquo verbo petio quod non est in vsu in simplici. Unde Non tendit pe-
ritum qui vult audire peritum. Item astutus idem qđ callidus. Et dicit̃ a
noĩe astus qđ idem est qđ versutia. Sed doctus dicitur ab hoc verbo do-
ceo es ere. Et circũspectus est hõ noscens varias partes boni ⁊ mali. Et
dicitur ab hoc verbo circũspicio. Item disertus est qui scit discernere veri-
tatem. Unde Uerum discernere qui nouit ille disertus. Sed subtilis di-
citur aliquis habens bonum ingeniũ Et dicitur quasi sub se habens ile. id
est materiam primã. Unde Dicere quid sit ile non est dictum puerile. Im-
mo subtile dicere quid sit ile. Item gnarus id est sapiens. Et dicit̃ a naribꝫ.
vel quasi habens magnas nares. quia hoc est signũ discretionis. Sed sa-
gax idem est qđ sapiens. Et dicitur ab hoc verbo sagio is ire. id est ingenio
se agere. Item gnauus idem significat. Inde per compositionem ignauus
id est stultus. Sed prudens est homo prouidus in rebus humanis. ⁊ dici-
tur quasi videns vel quasi procul videns. Item cordatus etiam est idẽ qđ
prudens. ⁊ dicitur a corde. Sed sapiens est nomen generale ad illa predic-
ta. Et dicitur ab hoc verbo sapio is ere. quia sapiens sapit bona a malis.
Item ydoneus dicitur ab ydus quod est mens. et dicitur aliquis habẽs bo-
num et malum in mente. Item callidus est idem quod astutus. Et dicitur
ab hoc verbo calleo es ere quod in vno significato tantum valet sicut sape-
re. Item prouidus dicitur ab hoc verbo prouideo es ere. et prouidus idez
est quod sapiens. et dicitur quasi procul videns. Item versutus dicitur il-

le qui scit se vertere ad quamlibet partẽ. videlicȝ boni ꝛ mali. ꝛ dꝛ a ꝟbo ver to is ere. Inde versutia. i. calliditas vel astutia.

Est fatuus stolidus erronius insipiensqȝ
Inscius ꝛ brutus simplex ydeotaqȝ follus
Indoctus vel insipidus coniungitur istis
Insultus et elinguis cui verba negantur
Incautus citro in bis imprudensqȝ peritus
Infrenitus simul ignarus tuteperditus effectus.

Hic autor ponit ꝯsy. illius noĩs stultus. Pro q̃ sciendũ ꝙ fatuus dꝛ ab il lo ꝟbo fateor. qꝛ fatetˀ se esse iniustũ. ꝛ dꝛ homo nõ intelligẽs loquẽdo. Sed stolidus dꝛ homo ignarus. ꝛ dꝛ ab illo ꝟbo sto as are. qꝛ stat in vno ꝓposito Sed erronius dꝛ homo errans vel nõ sapiẽs. ꝛ dꝛ ab illo ꝟbo erro as are. qꝛ errat in ratõe. Sed insipiẽs dꝛ ab in quod est nõ. ꝛ sapiẽs quasi nõ sapiens Sed inscius dꝛ hõ nõ multũ sciẽs. ꝛ dꝛ ab in quod est nõ. ꝛ scius q̃si nõ sci ens. vnde Inscius ignorãs. cui culpa conscius ipe. Sȝ brutus dꝛ homo vi uens ad modũ brutoꝝ. ꝛ est idem quod irrõnalis Sed simplex capitur hic in mala ꝑcatione. ꝛ est idem qꝺ fatuus. vnde. Simplex legittimus. simplex ydeota vocatur. Item ydeota est hõ nõ litteratus. ꝛ dꝛ ab ydos qꝺ est di uisio. ꝛ iota lr̃a: q̃si diuisus a littera. vñ. Uir bene vestitus in vestibꝫ esse peri tus Creditur a mille: q̄uis ydeota sit ille. Sed follus idem est qꝺ stultus vñꝰ. Non opus est follo suspendere tympana collo. Item Per collum fol lum debes ꝯgnoscere follũ. Itẽ alio modo follus idẽ est qꝺ forulꝰ. vñ Gre cista. Est follus forulus instrumentũ fabricandi. Itẽ indoctus est hõ non multũ sciẽs. ꝛ dꝛ ab in quod est non. ꝛ doctus q̃si nõ doctus. Sed insipidꝰ est hõ non sapiẽs. ꝛ dꝛ ab in qꝺ est non ꝛ sapidꝰ. q̃si nõ sapidus. Sȝ insultꝰ vel incõsultus. est hõ nesciẽs aliȷs dare consiliũ Item elinguis est hõ carẽs debito mõ loquẽdi. ꝛ dꝛ ab e qꝺ est extra. ꝛ lingua. Sed infrenitus dꝛ ab in quod est nõ ꝛ frenes qꝺ est sapiẽtia: q̃si sine sapiẽtia. Uel dꝛ quasi extra fre nũ positus. Itẽ ignarus dꝛ hõ insipiens. ꝛ dꝛ ab in qꝺ est nõ. ꝛ gnarus. i. sa piẽs. q̃si nõ sapiẽs. Sȝ tuteꝑditus ẽ hõ stultꝰ. s. agẽs oꝑa brutoꝝ. vel ẽ hõ q̃ totalr̃ amisit verecundiã. Sȝ effrõs dꝛ q̃si extra frontẽ positꝰ. i. nõ hñs ve recũdiã Itẽ incautꝰ dꝛ ab in qꝺ est nõ ꝛ cautꝰ q̃si nõ cautꝰ. Itẽ iprudẽs dꝛ homo nõ prudens. Item impitus dꝛ quasi nõ peritus. i. exꝑtus. Itẽ stultꝰ est ꝯsyno. cum ꝑdictis. ꝛ est generale ad oĩa illa ꝑdicta. vnde. Stultus nõ zelat quod habet sub pectore reuelat

Pila vel bastile iaculum catabulta sagitta
Spiculum missile telum coniungis arundo

Synonoma

Hic autoꝛ ponit consynonoma illius nominis sagitta. Pro quo scien-
dum ꝙ pilium lij neutri generis idē est quod telum.⁊ dicitur ab illo verbo
pello is ere.quia remouet ⁊ pellit hostes Sed pilus li masculini generis est
pilus in fronte.Sed pila le plura significat.vnde.Est pila pes pondus pila
ludus.pila taberna.Pila terit pultes.⁊ pila gerũtur in hostes.Et ponit hic
in littera in plurali numero.⁊ est idem qđ telum.Sed hastile đꝛ a nomine
hasta.⁊ telon quod est longũ quasi iaculũ longũ.Sed iaculũ đꝛ sagitta qui
iacit cum machina.Et đꝛ ab illo verbo iacio is ere:a quo venit verbũ freqn
tatiuũ iacto as are.Et differunt inter se iaceo secũde coniugationis.⁊ iacio
tercie coniugationis.vnde.Si nõ vis iacere lapidem dimitte iacere. Sꝫ ca
tabulta dicit sagitta lignea multũ ledens hominē.Et dicit a catha quod est
fluxus.quia velociter fluit in hostes Sed sagitta est nomē generale ad om
nia predicta: Et dicitur ab illo verbo sagio is ire.quod significat ingeniose
et subtiliter agere.Sed spiculum est idem quod telum.Et dicitur a nomie
spica ce.quia erectum est ad modum spice.Vel dicitur a noīe spina.qꝛ acu
tum est in spina.Jñ spiculatoꝛ.⁊ est ille qui interficit alium cũ spiculo.Item
missile đꝛ ab illo verbo mitto is ere.quia mittitur in hostes.Sed telũ dicit
a telon grece quod est longũ latine.⁊ est idem quod spiculũ.Et differũt in
ter se tela ⁊ tela.vnde.Est panni tela.dicuntur spicula tela.Item arũdo idē
est cum p̄dictis.Et dicitur a verbo areo es ere.qꝛ cito aret.⁊ dicitur sagitta
puerorum.Et origines illarũ dictionũ patēt in his metris.vnde.Dicitur
a iacto iaculũ.telum quia longum.Missile nomē habet.qꝛ mittit impetuose
Spicula vel tela generaliter ista vocantur

Ops humus atqꝫ solum rea terra vel arida tellus

Istud est capitulũ penultimũ.in quo autoꝛ determinat de dictõibꝫ consy
nonomis incipientibus ab illa littera t.Et p̄mo de ꝯsy.huius nois tellus.
Pro quo sciendum ꝙ ops est heteroclitum significatõne.quia in nomina-
tiuo singulari significat deam terre seu terram.⁊ in accusatiuo singulari sig
nificat auxilium.⁊ in plurali diuitias.vnde Alexander.Terra fit ops ⁊c.
Item humus idē est quod terra.⁊ dicitur a verbo humeo es ere.quia dat
humorem herbis.Sed solum idem est quod terra.vñ in hymno de beata
virgine.Plaudunt astra solum mare.Et dicitur a solon grece quod est fir-
mum latine.quia terra est firma.Sed terra dicitur ab illo verbo tero is ere
quia teritur pedibus ambulantium.Item rea idem est quod terra.⁊ dicit
ab illo verbo reoꝛ.id est opinoꝛ.Sed arida dicitur ab illo verbo areo es ere
quod est aridum fieri.quia statim arescit Unde in Genesi.Vocauit deꝰ ari
dam terram ⁊c.Item tellus idem est quod terra.vnde Roꝛe madet vellꝰ
q̄uis manet arida tellus Et đꝛ a verbo tolero as are.i.suffero vel poꝛto.qꝛ
terra tolerat multa edificia

Lar thalamus camera simul et penetrale recessus

Addas conclaue vel canopia qꝫ penates

Sunt et canopia tentoꝛia papiliones

¶ Hic magister ponit consynono. huius nõis thalamus. Pro quo scien dum est ꝙ lar vt hic sumitur dicitur habitatio parua existens circa magnã habitationem. Sed lar extra litteram plura significat. Unde Lar casa. lar domus. lar ignis. larqꝫ foramen. Lar proprium nomen genitiuũ sit tibi lar tis. Sed thalamus dicitur locus voluptatis. scꝫ sponsi vel sponse. Et dici tur thalamus a thalon grece quod est voluptas latine. Item camera dici tur hospitatio scholarium. Et dicitur a camerin grece quod est curruũ lati ne. quia habet incuruationem circularem. Sed penetrale dicitur quilibet lo cus secretus in templo seu in domo. Et dicitur ab hoc verbo penetro pene tras penetrare. quia penetrat per intrantes. Item recessus est locus secre tus. et dicit ab hoc nomine tristega. et dicitur recessus quasi secessus. et sumi tur hic pro camero. Etiã dicitur ab hoc verbo recedo is ere. quia homo in trans cameram recedit ab alijs. Sed conclaue dr locus secretus ad quez plures pertinent. Et dicitur a con quod est simul ⁊ ab hoc nomine clauis. quasi habens plures claues. Itez canopium dicitur a canopia ciuitate. et est camera facta de linteis pendentib9 circa lectũ. Sed penates plura signifi cat. Uno modo dicitur quasi penes nos nati. Alio modo sunt anime infer nales. et dicũtur penates quasi in penis nati. Tercio modo dicuntur vela mina pendentia in sedibus dominorũ. et sic capitur hic in textu. Sed tento rium sumitur hic pro thalamo Et dicitur a tendo is ere quod idem est qꝺ extendo. quia in thalamo plura extendũtur ornamenta. Item papilio ꝗ̃tuz hic sufficit ad propositum dicitur pannus pendens circa mulieres in puer perio. Et dicitur papilio a papon grece quod est sursum latine. et olon qꝺ est totum. quia totum extenditur sursum. Sed extra litteram papilio di citur animal volatile corrodens flores.

Templa monasteria delubraqꝫ phana vocantur

Basilicam simul ecclesiam ꝯiũgimus istis

Jungis cenobiuz simul et oracula dictis

¶ Hic autor ponit consynonoma huius nominis templũ. Pro quo scien dum ꝙ templũ dicitur domus in qua deus adoratur. Et dr a temploꝛ aris quod in simplici non est in vsu sed magis in ꝯposito. vt ꝯtemploꝛ qꝺ idem est qꝺ speculoꝛ. qꝛ in templo debet fieri speculatio de deo. Sed monasteriuz dicit habitatio monachoꝝ vel monialium. Et interpretatur quasi mona choꝝ statio. Et dicitur a monos quod est vnuz ⁊ steron quod est status. qꝛ ibi est status plurimorũ. quia quelibet habet vnũ statum. Sed delubrũ idez est qꝺ templũ. Et dicitur ab hoc verbo deleo es ere. qꝛ ibi delentur peccata p ꝯfessionem. Item phanũ idem est qꝺ templum. Et dicitur a foꝛ faris. qꝺ idem est loquoꝛ. qꝛ ibi debemus phari de diuinis. Uel dr a phanos grece qꝺ est aperire latine. quia olim phantasmata apparebant in templo. Item ba silica dicitur ecclesia a rege fundata. Et dicitur a basileos grece qꝺ est rex la tine quasi domus fundata in honore summi regis. Sed ecclesia idem sig nificat Et dicitur ab elesis grece quod est miserans latine. qꝛ in ecclesia de

bemus misericordiā ipetrare. vel dr̄ ab ec grece qđ est lis latine ⁊ cleos glo-
ria quasi gloriosa lis christianorum. Sed cenobiū dr̄ esse claustrū monacho-
rū in quo debet esse cōio eiusdem vite. Et dr̄ a cenon qđ est ꝯmune ⁊ fos cul-
tura q̄si cōis cultura. vñ Est cenon ꝯmune sic cenboiū iubet esse. Sed ora-
culū est locus oratōis. ⁊ dr̄ a ꝟbo oro as are

St turbo ventus et flamen flatus et aura

Ventorū spiritus complectere versib⁹ istis

Sunt subsolanus vulturnus et eurus ab ortu

Circinus occasum zephirus fouoneus afflant

Et veniunt aquilo boreas et chorus ab austro

Atq̄ȝ die medio nothus heret affricus austro

¶ Istud est capitulum vltimū presentis libri in quo autor vult determina-
re de dictionib⁹ ꝯsynonomis incipientib⁹ ab illa littera v. Et primo facit h̄
de ꝯsononomis huius nominis ventus. Secūdo enumerat noīa ventorū.
ibi(Ventoꝝ spūs) Pro quo sciendum ꝙ turbo duo ſcat. Primo idez est
quod ventus. ⁊ tūc habet turbinis in genitiuo. Alio mō est ꝓpriū nomen. et
tūc habet turbonis in gtō Et pro ṗmo significato dicit̃ ab hoc verbo turbo
q꞉ ꝑturbat visum hominis. Vñ grecista. Impetus est venti turbo si turbi-
nis addes. Turbo turbonis ꝓprium rōne frueris. Sed ventus est nomē
generale ad illa. Et dicitur ab hoc verbo venio. q꞉ cito venit. Item flamen
duo significat. Primo idem est qđ sacerdos. ⁊ tūc est generis masculini. et
dicit̃ ab hoc nomine philum li. quia antiquitus sacerdotes portabāt phila.
in signum sacerdocij. Secūdo idem est qđ ventus. Et dicit̃ ab hoc verbo
flo flas flare. Item aura est dispositio seu temperies aeris. Et tūc autor vl-
terius subdit enumerando in littera diuersa nomina ventoꝝ. Pro quo sci-
ēdum ꝙ mūdus diuiditur in quattuor partes. quarū prima vocatur ori-
ens. alia occidens. tercia meridies. ⁊ quarta aquilo. et quelibet pars h̄z vnū
principalem. et duos collaterales. ⁊ sic erunt duodecim venti. quia subsola-
nus dicitur ṗmus ventus ṗncipalis flans a parte orientali vbi sol ascēdit
Et subsolanus dicitur quasi sub sole latus. Sed vulturnus dicitur ven-
tus flans inter orientem ⁊ aquilonē. magis tamen adherens parti orienta
li q̄ȝ aquilonari. Et dr̄ vulturnus quasi multū turbidus. Item eurus dici
tur ventus flans inter orientem ⁊ meridiem. magis adherens orienti q̄ȝ me
ridiei. Et dicit̃ ab eu quod est bonū ⁊ ab hoc noīe aura re. q꞉ talis ventus
pacificat segetes. Item circinus dr̄ secūdus ventus ṗncipalis flans in ꝑte
occidentali. vbi sol transit a nostro emisperio. Et dr̄ circinus quasi circuluȝ
q꞉ circulariter flat. Sed cephirus dicitur ventus flans inter occidentem ⁊
aquilonem magis adherēs occidenti q̄ȝ aquiloni Et dr̄ a cephiros grece qđ
qđ est occidere latine. q꞉ sua frigiditate occidit flores ⁊ virgulta. Itē fouones

[..]us est ventus flans inter occidentē ꝛ meridiē. magis tñ adherens occidēti ꝙ̄ meridiei. Et dr̄ ab hoc verbo faueo es ere. qꝛ fauet segetibꝫ ꝛ floribꝫ īmitentes fertilitatē. Sed aquilo dicit̄ tercius ventus ṗncipalis flans in parte aquilonis. Et dr̄ aquilo quasi aquā ligās. qꝛ rōne frigiditatis facit aquas ꝯgelari. Item boreas dr̄ ventus flans inter aquilonē ꝛ occidentem. magis adherens aquiloni ꝙ̄ occidenti. Sed chorus dr̄ ventus flans inter aquilonem ꝛ orientem. Et dr̄ quasi ꝯtra alios ventus ruens. qꝛ est ventus turbulentus. Item auster dr̄ quartus ventus ṗncipalis flans in parte meridionali. Et dicit̄ ab hoc verbo augeo es ere. quia auget fructus. Sed nothus dicitur ventus flans inter meridiem ꝛ occidentē. magis adherens ad meridiem ꝙ̄ ad occidentem. Et dicit̄ ab hoc verbo noceo es ere. qꝛ sua siccitate nocet fructibꝫ ex eo qd̓ extrahit humores subtiles. Sed affricus dicit̄ ventus flans inter meridiem ꝛ occidentem. Et dicitur ab affrica regione Vel dicitur ab hoc verbo affero. quia per talem ventum afferuntur mercimonia per nauigationem

Vinea merum bachus promus vel liber hiatus
Istis lieum coniungitur atq̧ lyeus
Atq̧ tenens mentem temetū venit hinc temulentus
Est idromel nectar cereuisia cicera mulsum
Picmentum mustū mellicratūq̧ calenum
Et sapa quam medici ponūt sub nomine vini

¶ Hic autor ponit consynonoma huius nominis vinum. Pro quo sciendum est ꝙ vinum dicitur liquor optimus crescens ex vite. Et dicit̄ vinum quasi vite natum. Item merum dicitur purum vinuꝫ. Et dicitur vinum a meos grece quod est purum latine. Sed bachus dicitur deus vini vel dicitur primus inuentor vini. Et dicitur bachus a bachor aris. qd̓ est insanire. sicut faciūt inebriati a vino. Inde venit bachinalia. ꝛ sunt dies crapulosi. Item promus dicitur forte vinum Et dicitur a promin grece quod est ꝯsumere latine. quia promus ꝯsumit superfluos humores in visceribꝫ seu in vesica. Item liber dicitur deus vini. et sumitur hic pro vino. Et dicitur liber ab hoc verbo libero liberas liberare. quia liberat hominez a cura vel a pecunia. Sed hyatus sumitur hic pro vino. Et dicitur hyatus ab hoc verbo hio hias hiare quod est os aperire. quia inebriati per vinum aperiūt ora emittendo ꝛ eijciendo superfluos humores ꝛ vapores. Item lyeuꝫ vel lyeus etiam dicitur deus vini. sed tamen sumitur hic pro vino. Unde In crathere meo thetis est ꝯiuncta lieo. Item themetum dicitur forte vinum Et dicitur themetum quasi tenens mentem. Inde deriuatur tumulētus et est homo plenus themeto. Sed ydromel dicitur potus factus ab aqua et melle. Et dicitur ab ydros grece quod est aqua latine ꝛ mel mellis ꝛc.

Sed nectar dicitur dulcis potus. Et dicitur ab hoc verbo necto is ere. qꝛ necter labia bibentium. Itez cereuisia poniꝉ hic pro vino ꝛ tamen proprie ꝛ ꝯmuniter dicitur potus decoctus ex frumento ꝛ aqua. Et dicitur cereuisia quasi cereris vis in aqua Sed cicera dicitur potus faciliter inebriãs hominem. Unde canitur de sancto Johãne. Uinũ et cicerã non bibit. Item mulsum ponitur hic pro nouo vino. Sed pigmentũ dicitur ꝯmixtio mellis et vini ꝛ specierũ aromaticaꝝ. Sed mustum dicitur nouũ vinũ. vnde canitur Comedite pinguea ꝛ bibite mustũ. Sed mellicratum dicitur vinum mixtum cum melle. Item calenum dicitur calidum vinũ Et dꝛ quasi capud leniens. Sed sapa dicitur potus medicinalis. Et dꝛ a ꝟbo sapio is ere. quia hꝫ bonũ saporẽ. sed ꝓprie sapa dꝛ esse pinguedo lactis.

Uua significant vinetum vinea vitis
Uinetum proprie locus est vbi vinea crescunt
Pampinũ folium botrus flos vuaqꝫ fructus
Surculus et ramus ast palmes siue propago
Uua multa simul dic singula grana racemus
Uinea siluestris sterilis labrusta vocatur
Pelles vuarum vinacia dic fore tantum
Sed dicas acinum quod in vua crinis acutum

Hic autor ponit consynonoma huius nominis vitis Pro quo sciendũ ꝙ vinetum dicitur esse locus in quo plantata est vinea. Et dicitur vinetuꝫ quasi vineam tenens. Sed vinea dicitur etiã esse locus in quo crescũt vina Item vitis dicitur esse truncus a quo ꝓcedũt rami ex quibꝰ vinum crescit Et dicitur a nomine vinũ ꝛ a verbo sto stas stare. quia vinum stat in vite Item panpinũ dicitur folium vitis Et dꝛ a pan quod est totum ꝛ pinꝰ qđ est arbor quedã q̃si habens acuta folia sicut pinus. Sed botrus dꝛ flos vitis. Et dꝛ a botros grece qđ est tumere latine. qꝛ tumescit ꝛ inflatur Sꝫ vua dicitur granũ botri Et dicitur vua quasi vuida id est humida. qꝛ ꝯtinet humiditatem rõne vini inclusi. Sed surculus dꝛ ramus qui crescit in vinea tm̃ per vnũ annũ. Et dicitur a verbo surgo is ere. quia surgit in vite. Sed racemus idem significat sicut granũ existens in vua. Uel etiam significat singula grana simul sumpta Et dicitur a nomine ramus mi. ꝛ mors moris Item palmes palmitis idem significat sicut surculus. Et dicitur a nomĩe palma. qꝛ crescit ad modum palme siue ad longitudinem. Unde in euangelio. Ego sum vitis vera et pater meus agricola est ꝛ vos palmites Sed ꝓpago dicitur vitis nouiter plantata Et dicitur a pro quod est procul ꝛ ago

is ere.quasi agens siue extendens ramos suos procul.Item labrusta dici/tur vitis siluestris ⁊ sterilis.cuius fructus non valet.⁊ dicitur quasi labo/rans frustra.id est in vanum.Item vinacia dicuntur pelles ipsarum vuarum. Sed acinum dr̄ esse lapillus ꝑuus acutus existēs in vuis.

Est indumentum vestis vestitus amictus
Exuuias spolia cum pannis addito texta
Quod legitur textus depellit frigora tectum
Panniculus inopis velamina iungitur istis
His vestimentum iungatur ⁊ operimentum
Quod nisi longatum versutie quod esse locatum

Hic autor ponit consynonoma illius nominis vestis. Pro quo scien dum ꝙ indumentum dicitur vestis quelibet que potest indui.Et dicitur a verbo induo is ere.quia induitur.Inde induuie.⁊ sunt vestes noue ⁊ incor rupte.Sed vestis dicitur tegimentum hominis.⁊ dicitur ab illo verbo ve stio is ire.Item vestitus ⁊ amictus etiam idem significant. Et amict⁹ di/citur a verbo amicio is ire.quod idem est quod vestire.Item exuuie arum dicuntur vestes antique ⁊ detrite que non valent amplius ad induendum Et dicitur ab illo verbo exuo is ere.quia tales vestes exuuntur.Sed spo/lium dicitur vestis priuatorum.Vel dicitur pannus qui ponitur super libi tinam.Et dicitur a verbo spolior aris.quia spoliatur a libitina postq̄ꝫ cor/pus mortuum sepelitur.Item pannus dicitur materia ex qua fit vestimen tum.⁊ ponitur hic pro veste tanq̄ꝫ materia pro re materiata.⁊ dicitur a pan grece quod est totum latine.quia totum vestimentum consistit in panno Item texta dicitur congregatio filorum Et dicitur ab illo verbo texo is ere quia texitur de diuersis.Sed textus dicitur liber ex quo aliquis potest lege re.Sed tectum dicitur tegimentum domorum.Sed panniculus est dimi nutiuum huius nominis pannus.⁊ proprie pertinet ad pauperes.Sed ve lamen dicitur proprie tectura capitis.Et dicitur ab illo verbo velo as are. quod idem est quod abscondere.quia velat seu abscondit caput.Sed ve/stimentum dicitur proprie amictus ipsorum virorum.Et dicitur a verbo vestio is ire.Sed operimentum dicitur tegimentum cuiuslibet rei.Et dici tur ab illo verbo operio.quod idem est qđ tego.Et magister dr̄ in lr̄a.quod nisi longatū.ꝑ hoc ip̄e vult nisi hoc ip̄m pt̄ non poni in metro qđ habet tres ꝑmas syllabas breues.⁊ alias longas

Aluus alueolus ⁊ venter ventriculusq̄ꝫ

Synonoma

Additur his vterus pregnantibus associatur.

Virginis est aluus sic ab alendo vocatur

Hic autor ponit consynonoma illius nominis venter. Pro quo sciendum q aluus dicitur venter virginis. vnde in hymno Aluus tumescit virginis. Et dicitur ab illo verbo alo is ere. quod idem est quod nutrire. quia assumptis cibarijs alit totum corpus. Inde alueolus diminutiuum eius. et est paruus aluus. Item venter dicitur aluus viri. Et dicitur quasi ventum tenens. quia in ventre sunt multi venti ex quibus generantur multe passiones. Inde ventriculus diminutiuum eius. Sed vterus dicitur venter mulieris impregnate. vnde canitur de beata virgine. Vterum tuum de spiritusancto rc. Et dicitur ab vter tris: quod est vas de ere factum per qd aurum trahitur de aurifodina. quia vterus mulieris impregnate habet dispositionem ipsius vasis. Inde vterini r dicuntur pueri qui simul r semel fuerunt in codē vtero. r alio noīe vocantur gemini

Quattuor ex puris vitam ducunt elementis

Allec vnda fouet. gamaleon aere viuit

Talpam nutrit humus: flamme pascunt salemandram.

Hic autor pro conclusione sui libri ponit quoddam notabile. Nam ex dictis Arestotelis secundo de generatōe habetur. q omne ens quod est cōpositum ex materia r forma est compositum ex quattuor elementis r nutritur ex quattuor elementis. Et dicit q ab illo dicto Arestotelis excipiunt quattuor animalia que enumerantur in littera. scz allec. gamaleon. talpa. r salamandra. quodlibet seorsum viuit ex vno elemento. quod elementum in ipso predominatur. Et quando tale animal non est in tali elemēto tunc statim moritur. quia allec dicitur ab illo verbo alo is ere. quasi alens nos Sz gamaleon principaliter viuit in aere. r quando non habet aerem tunc moritur. Sed talpa principaliter viuit in terra. Et quando venit de terra vel ex terra. tunc statim moritur. Sed salemandra principaliter viuit in igne. Et dicitur q quando non habet ignem difficulter potest viuere

Cuius opusculi consummatione benedictum sit ens entium intima nostra devotione A M E N

¶ Impressum Colonie p Henricum Quentel
Anno dm̄. M. cccc. xcv. Decimoqnto Aprilis

...re dilect9 me9 int vbera mea cmorabit[ur] ista enim v[er]ba ex textu ...
... hystorialit[er] dicta de sponsa salomo[n]is Vero enim p[ro]posito sub tali videl[ice]t mo[do] applicada s[un]t
... regina om[n]i decencia decorata sc[ilicet] ipa ph[ilosoph]ia Vba enim an[te] narrata ad quel[ibe]t dicat
... mirre q[uod] in quibus grud vbis · ista · mirre assi[m]ilat[ur] · mirra n[am]q[ue] de se amara z
... de se dulcorem dat ad[ue]z · Sic et ipa sci[enci]a primit[us] cum ig[i]n[is] i[n]genii no[n] fuit applicata
... Juuentute etem t[em]p[or]e verberib[us] plagisq[ue] varijs / et rigorositate z i[n]cepta
... dua pt ad mediam ipo[rum] iuuentud istud p[ro]bu[m] Psalmisticu[m] vg ... ibat
... et manipulos suos Sigmodi ... gutta dulcor[is] ph[ilosoph]ie et s[cienci]e ligwa studet[is]
... dulcositas quedam sum[m]a intellect[u]m studentis i[n]nouabit eund[em] vg intellect[u]m in sua
... educando Quare tunc ... istud v[er]bum psal[mis]te subsequend[um] a quolibet studete et sc[ienci]e
... Veni[e]nt[e]s aut[em] venient cu[m] exultacio[n]e portantes manipulos suos Vere enim
... et vir sc[ient]ificus summa ve[ni]t cu[m] exultacio[n]e portans suu[m] manipulu[m] h[oc] z sciaz
in intellectu sonitaz · Volens igit[ur] quilibet studens ad cubiculu[m] intrare ph[ilosoph]ie · sz tre[s] quosdam
fautores · ipm ad q[uo]rum phie nobilissime promouentes · q[ue] videl[ice]t ph[ilosoph]ia ad virum sc[ient]ificu[m]
... sic valz loqui fasciculus mirre dilect9 me9 · Sunt g[o] 30 regime q[ue] ipi studenti ad
ph[ilosoph]ie cubiculu[m] Januam reserant Prima quedam famula g[ra]m[ati]c[a] z sci[enci]a de qua p[er] ut init[ur] itaq[ue]
que p[re]uenit sc[ient]ificu[m] · h[ec] z alloquit[ur] Amice · tu te ad mee nobilissime regine intend[is]
declinare cubiculum Caueas g[o] ne tua v[er]ba mo[do] in q[uo]n[iam] ei p[ro]ponas Et ne tua lingwa
titubizat · neq[ue] in exp[re]ssion[e] vacillat · et si h[ec] p[er]feceris eius amplexu[m] et cmoracio[n]e inter
vbera retinebis Quicumq[ue] g[o] volt se ad sc[ienci]as alciores declinare · ... ipm g[ra]m[ati]c[e] t[ame]n amicicia
sine q[uo]rum ... q[uod] d[icit] boeci[us] in de sc[ola]r[ium] ... omnia gerend[a] g[ra]m[ati]c[e] ... fructuositas
nullatenus z abmittenda Secunda v[er]o famula anteced[enti]s reseandi ph[ilosoph]ie cubiculu[m] possidens
dicitur logica Cui[us] ... q[uo]rum et fauor[em] vir sc[ient]ificus h[ab]ere sz q[ui] volt ad ipaz ph[ilosoph]iaz aggredi
que videl[ice]t famula 2a · studentem sic alloquit[ur] Amice mi dilecte · ex quo regine mee
super h[ab]ere amicicia[m] p[ro]spicias valde diligent[er] Ne ... in ... inueniat[ur] · et si ...
ei p[ro]ponas Ipa nam[que] dua z ... naturas om[n]i[u]m rerum Et si sic ... posueris
eius a thalamo lamentabilit[er] eris recedendo Sz si vere locut[us] fueris · ex quo ipa astuta
z dabit tibi vbera tua / eius[que] cmoracio[n]e[m] exequeris Ex illo q[ui] logica expediens
z multum ad ph[ilosoph]ie q[uo]rum · tunc sciope z appetenda Nam ignorata ei[us] fuerat
vnu[m] ... sciet ... 3a v[er]o ... om[n]i venustate ... v[er]um
apiendi cubiculu[m] exi[mi]e ph[ilosoph]ie ... dicitur rethorica · q[ue] tali sub forma studentem
alloquit[ur] O fili mi Ex quo mee d[omi]ne desideras h[ab]ere aggressum · consulo tibi vt
v[er]ba tua mo[do] compto et ornato ei p[ro]ponas Nam etenim ipa singula h[abe]t ornata
et z decencia dotata Et g[o] caueas diligent[er] · ne modo rusticali tue mentis conceptu[m]
exp[ri]mas · si saltem ad ea super cmorari Et h[ec] debite si p[er]feceris om[n]i remoto
dubio v[er]ba subsequencia tibi p[ro]ponet[ur] a ph[ilosoph]ia fasciculus mirre et que videlicet
v[er]ba primit[us] loco thematis fuerunt assumpta Elicit[ur] aut[em] ex p[re]narratis · et inuesti
gans ~~phie~~ ph[ilosoph]icalis sci[enci]e notic[i]a absq[ue] tri[um] q[uo]rum · littus arat z labor inanis
fiat Ne g[o] t[ame]n ignorancia nobis dimitt[atur] · sit p[re]sens tractatus l[ite]r[a] lib[er] ...
h[ab]e[r]e q[uo]rum introductor[um] summa cu[m] diligencia inspiciendus z quem sub tali
forma inchoabit[ur] N

Synonoma

Additur his vterus pregnantibus associat

Virginis est aluus sic ab alendo vocatur

Hic autor ponit consynonoma illius nominis vent dum ꝙ aluus dicitur venter virginis. vnde in hymno ginis. Et dicitur ab illo verbo alo is ere. quod idem est assumptis cibariis alit totum corpus. Inde alueolus et est paruus aluus. Item venter dicitur aluus viri. Et dicitur quasi ventum tenens. quia in ventre sunt multi venti ex quibus generantur multe passiones. Inde ventriculus diminutiuum eius. Sed vterus dicitur venter mulieris impregnate. vnde canitur de beata virgine. Uterum tuum de spiritusancto ⁊c. Et dicitur ab vter tris: quod est vas de ere factum per qd aurum trahitur de aurifodina. quia vterus mulieris impregnate habet dispositionem ipsius vasis. Inde vterini ⁊ dicuntur pueri qui simul ⁊ semel fuerunt in eodē vtero. ⁊ alio noīe vocantur gemini

Quattuor ex puris vitam ducunt elementis

Allec vnda fouet. gamaleon aere viuit

Talpam nutrit humus: flamme pascunt salemandram.

Hic autor pro conclusione sui libri ponit quoddam notabile. Nam ex dictis Arestotelis secundo de generatōe habetur ꝙ omne ens quod est cōpositum ex materia ⁊ forma est compositum ex quattuor elementis ⁊ nutritur ex quattuor elementis. Et dicit ꝙ ab illo dicto Arestotelis excipiunt quattuor animalia que enumerantur in littera. scz allec. gamaleon. talpa. ⁊ salamandra. quodlibet seorsum viuit ex vno elemento. quod elementum in ipso predominatur. Et quando tale animal non est in tali elemēto tunc statim moritur. quia allec dicitur ab illo verbo alo is ere. quasi alens nos Sz gamaleon principaliter viuit in aere. ⁊ quando non habet aerem tunc moritur. Sed talpa principaliter viuit in terra. Et quando venit de terra vel ex terra. tunc statim moritur. Sed salemandra principaliter viuit in igne. Et dicitur ꝙ quando non habet ignem difficulter potest viuere

Cuius opusculi consummatione benedictum sit ens entium intima nostra deuotione AMEN

¶ Impressum Colonie p Henricum Quentel
Anno dm̄. M.cccc.xcv. Decimoqn̄to Aprilis

Fasciculus mirre dilectus meus michi verba mea inchoabitis. Ista enim verba ex textu sacrorum
originalium extracta. historialiter dicta de sponsa salomonis. Verum enim proposito sub tali videlicet modo applicabo sit
quod ipsa nobilissima regina omni decencia decorata scilicet ipsa philosophia. Verba enim ante narrata ad quemlibet dicat
studentem. Fasciculus mirre etc. In quibus quidem verbis. ista. mirre assimilatur. mirra namque de se amara et
igni vero adiuncta de se dulcorem dat odorem. Sic et ipsa sciencia primitus cum igni et ingenio non fuit applicata
amara videbatur iuventuti etenim tempore verberibusque plagisque variis / et rigorositate mixta.
quam appetens addiscebat ut ad memoriam ipsorum ponimus istud psalmisticum verbum Euntes ibant
et flebant portantes manipulos suos. Postmodum vero cum gutta dulcoris philosophie et sue lingwa studentis
madidavit. tunc dulcositas quedam summa intellectum studentis renovabit eundem verum intellectum in suam
felicitatem summam deducendo. Unde tunc merito istud verbum psalmiste subsequens a quolibet studente et scien-
tifico scilicet philosophie verum Venientes autem venient cum exultacione portantes manipulos suos. Vere enim
quilibet studens et vir scientificus summa vel cum exultacione portando suum manipulum hoc est sciencias
in intellectu collectam. Volens igitur quilibet studens ad cubiculum intrare philosophie. scilicet habere quosdam
fautores. ipsum ad cognicionem philosophie nobilissime promoventes. que videlicet philosophia ad virum scientificum
recte sic valet loqui Fasciculus mirre dilectus meus etc. Sunt ergo tres regine que ipsi studenti ad
philosophie cubiculum ianuam reserant. Prima quidem famula gramaticalis et sciencia de qua prius ut michi iterum.
que convenit scientifico. hec et alloquitur. Amice. tu te ad mee nobilissime regine intendis
declinare cubiculum. Caveas ergo ne tua verba modo incongruo ei proponas. Et ne tua lingwa
titubizat. neque in composicione vacillat. et si hec perfeceris eius amplexum et amorem michi
videas contineri. Quicumque ergo vult se ad sciencias altiores declinare. oportet ipsum grammatice habere amiciciam
sine cuius. scilicet quod dicit boecius in de scolarium disciplina Qui hec omnia gerunt grammatice fructuositas
nullatenus est obmittenda. Secunda vero famula antecedentis reserando philosophie cubiculum possidens
dicitur logica. Cuius est cognicionem et favorem viri scientifici habere scilicet qui vult ad ipsam philosophiam aggredi
que videlicet famula secunda studentem sic alloquitur. Amice mi dilecte. ex quo regine mee
super habere amiciciam proposuisti valde diligenter vide ne mendacium in ore tuo inveniatur. et fallaciam
ei proponas. Ipsa namque domina est et virtus creatrixque naturarum omnium rerum. Et si fallaciam posueris
eius a thalamo lamentabiliter eris recedendus. Sed si verum locutus fueris. ex quo ipsa astuta
est dabit tibi videre tua. cuiusque amorem exequeris. Ex illo quod logica expediens
est multum ad philosophie cognicionem. tunc summope est appetenda. Nam ignorata eius fuerat
unum quasi secundum aucenam errare. Tercia vero clientula omni venustate contincta viam
aperiendi cubiculum eximie philosophie habens dicitur rethorica. que tali sub forma studentem
alloquitur. O fili mi. Ex quo mee domine desideras habere aggressum. consulo tibi ut
verba tua modo compto et ornato ei proponas. Nam etenim ipsa singula scilicet ornamenta
et est decencia dotata. Et ergo caveas diligenter. ne modo rusticali tue intencionis conceptum
exprimas. sed saltem cum ea super inchoari. Et hec debite si perfexeris omni semoto
dubio verba subsequencia tibi proponet a philosophia Fasciculus mirre etc. que videlicet
verba primitus loco thematis fuerunt assumpta. Elicitur autem ex premissis; et investi-
gans ~~philosophie~~ philosophicalis sed noticiam absque trium cognicione. litterarum arat et laborem inanem
facit. Ne ergo tenuis ignorancia nobis dominetur. Sunt premissis tractatus vel libri comprehendam
harum cognicionum introductorius summa cum diligencia inspiciendus. Et Qui sub tali
forma inchoabitur. Nota

[illegible] qui [illegible]

Cum saciatus erat rex Herodes pilat

Et repertus totum desperatus iubet

[illegible]

Vero pater omnium in omnibus rebus Dominus [illegible]

Unus est [illegible] sapiens et doctus in omnibus rebus

[illegible] ipse e[st] rex [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] rex [illegible]

Dominus Walter [illegible]

[illegible] habe[illegible] [illegible]

Christus qui natus est de ma

ria [illegible] virgine et ho[mo] factus [illegible]

[illegible] obediens in cruce [illegible]

[illegible] [illegible]

Ro[illegible] sunt vere [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Maria [illegible] [illegible] [illegible]

Jhesus

borga tralhes

nec terminatorum [illegible] [illegible] ille reges

metam Sepphorij nec erat [illegible]

borga tralhes